

## ÖZGEÇMİŞ



1950 yılında Milas'ta doğdu. Ortaokul ve lise eğitimini İzmir'de tamamladı. 1967 senesinde lise ikinci sınıfta iken Risale-i Nur'u ve bu eşsiz eserlerin müellifi Bediüzzaman Said Nursi hazretlerini tanımakla şereflendi.

1969'da 'Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'na (Bugünkü adıyla: Teknik Eğitim Fakültesi) kaydoldu... Ankara'da beş seneye yakın Bayram Yüksel ağabeyin nezaretinde, muhtelif

Dersane-i Nûriyelerde kaldı. 1973 senesinde öğretmen olarak mezun oldu.

1973'den 1984'e kadar 11 sene Zonguldak'ta lise öğretmenliği yaptı. Sonra İzmir'e, mezun olduğu liseye öğretmen olarak atandı. 2000 senesinde aynı okuldan emekli oldu. Ömer Özcan evli ve iki kız babasıdır. Şimdi İzmir'de ikamet ediyor. Bütün mesaisini iman ve Kur'an hizmetlerine harcamaya çalışmaktadır.

Ömer Özcan'ın Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleri hakkında hatırı sayılır bir arşivi vardır. Arşivinde, Hz. Üstad'la görüşen veya görüşmeyen kadim ağabeylerden fotoğraf, ses, video veya yazılı olarak yaptığı kayıtlar ve belgeler mevcuttur. Ayrıca Risale-i Nur'un ilk baskılarının teksir veya matbaa olarak tamamı Ömer Özcan'ın arşivinde bulunmaktadır. El yazılı orijinaler de vardır.

Ömer Özcan, Üstad Said Nursi Hazretleriyle hatıraları olan ağabeylerle yaptığı röportajların bir kısmını kitaplaştırmıştır. **"Risale-i Nur Hizmetkârları AĞABEYLER ANLATIYOR"** adıyla seri olarak yayınlanmış sekiz kitabı bulunmaktadır.

omerozcan50@gmail.com

## İÇİNDEKİLER

Önsöz .....	
Abdülvahid Tabakcı.....	
Ahmet Aytimur .....	
Binbaşı Hayri Tanju .....	
Cafer Sadık Çim.....	
Gülcemal Soylu .....	
Hafız Ahmet Lütfi Sönmez .....	
Hafız Ali Ergün.....	
Hafız Ali Yağcı.....	
Halil Yürür .....	
Hamid Kuralkan .....	
Hasan Eminç .....	
Hüseyin Filiz .....	
İhsan Barutçu .....	
İlhan Yüce .....	
İrfan Haspolatlı .....	
Mahmut Aydın.....	
Mehmet Ali Şeflek .....	
Mehmet Büker.....	
Mehmet Kayalar .....	
Mehmet Oğuz .....	
Mehmet Uslu .....	
Osman Ve Orhan Kara .....	
Selami Özer.....	
Tarık Aktekin .....	

## ÖNSÖZ

Ansiklopediler tarih'i şöyle tarif ediyor: "Tarih, geçmiş zamanlarda yaşayan insan topluluklarının her türlü faaliyetlerini yer ve zaman bildirerek, sebep-sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır." Veya: "Tarih bir milletin hafızasıdır" deniyor. Bunlar çok doğru tarifler... Manaları sağdan sola doğru okursak, bir milletin hafızası en doğru tarihtir veya milletin hafızası en doğru tarihi yazar veyahut da tarihleri hâdiselerin kahramanları yazar; sonra bunlar kalemle kâğıda geçirilir. Şurası bir gerçektir ki; resmî kalemlerin yazdığı tarih, dünyanın hiçbir toplumunda tam olarak itibar görmez... Biz tarih yazmıyoruz, yazmak niyetinde de değiliz. Ama, "Risale-i Nur Hizmetkarları Ağabeyler Anlatıyor" kitaplarının, istikbaldeki tarihçilere sağlam ve güvenilir bir kaynak ve mazideki Nur Talebeleriyle atidekiler arasında küçük bir köprü olabileceğini zannediyoruz...

Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri ve talebeleriyle alakalı orijinal, teyidli, tashihli çalışmalarım devam ediyor. Bu araştırmalara hızla, hatta aceleyle devam edilmesi gerektiğine inanıyorum... Zira O'nu gören gözler, dinleyen kulaklar sayılabilecek kadar azaldı... Hepsi de yetmişlerin, seksenlerin üzerinde... Sayıları her geçen gün azalıyor... Sırayla, O sevgili üstadlarının yanına gidiyorlar... Yedi-sekiz sene sonra kaç tane kalır veya hiç kalır mı bilinmez... Bir devir, saff-ı evvel devri yavaş yavaş kapanıyor... Allah'tan hepsine hayırlı, sağlıklı uzun ömürler niyaz ediyoruz... Kimin sonraya kalacağını Allah bilir... Eğer Allah ömür ve sağlık verirse, çalışmalarımız devam edecek, bitmeyecek inşallah...

Türkiye'de bir devir yaşanmış, bir tarih yazılmıştır. Mensupları milyonları bulan, gittikçe yeryüzüne yayılan Kur'anî bir cereyandan, Muhammedî (a.s.v.) bir ekolden, küllî bir cemaatten bahsediyoruz. Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur ve Nur Talebeleri... Ana kaynaklarımız bunlar. Çalışmalarım da bu üç kaynak en temel ölçü oldu. Hikâye, mübalağa, abartı ve hayallere yer vermiyoruz. Yazdıklarımı bu üç mihenk ile tartıyor, kontrol ediyor ve ettiriyoruz. Hatıraları, sahiplerini defalarca rahatsız etme pahasına da olsa tashih ve teyid ettiriyoruz...

Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat'ını hazırlayanlar kitabın başında şöyle diyor: "...Üstadın mesleğini, meşrebini ve hususî ahvalini, pek çok seciye ve hasletleri şahsında ve hizmetinde toplayan şahsiyetini tarif edemedik. Onun yaşadığı müteaddit hayat safhalarını yakından gören ve içinde bulunan talebe ve hizmetkârlarını birer birer dinlemek ve görüşmek lâzımdır ki, tarihçe-i hayatı bir derece mufassal hazırlanabilsin." (Tarihçe-i Hayat 22 - Hazırlayanlar) Daha bunun gibi aynı Tarihçe-i Hayatta üç yerde daha Bediüzzaman hakkında araştırmalar yapılmasına teşvikler var. İşte bizim yaptığımız veya yapmak istediğimiz de budur aslında.

Yanlış anlaşılmalı; Aziz Üstadımız hayatta iken hazırlanmış ve kendi tasdikinden geçmiş olan Tarihçe-i Hayat'ın yetersiz veya eksik olması gibi bir batıl düşünce hayalimize bile gelmez. Burada kastedilen mana, bir asra yakın bereketli ömründe, binler hadiseler hedef olmuş olan Bediüzzaman Hazretlerinin davasının ve şahsiyetinin, daha geniş akademik çalışmalarla derinleştirilmesidir.

Hatıraların yazılı olarak kayıt altına alınmasının bir faydası da şudur: Bediüzzaman ve talebelerinden duyduğu veya bizzat yaşadığı hâdiselerden anlatmayan hiçbir nur talebesine rastlamadım ben. İki değil, bir kişi bile gösterilemez. Elbette anlatılanları dinleyenler de başkalarına aktarıyor duyduklarını... Ama umumiyetle eksilterek veya ilaveler yaparak oluyor bu iş. En iyi ihtimalle ikinci, üçüncü dilde, aktarılan hadise tanınmaz hale gelebiliyor. Bu bir vakıa... İşte bu türlü çalışmaların bir neticesi de bu mahzuru gidermesidir inşallah... Bir de; Üstad'la olan hatıraları az ve kısa olan ağabeylerin de kitaba alınmasının sebebi, Bediüzzaman'ı görenlerin bir bakıma listeye girmesi içindir... Hatıralar okunurken, "Kim demiş, kime demiş, makam, maksat" kaidesi daima dikkate alınmalıdır.

"Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor 2" kitabı çok kalın oldu ve elbette fiyatı da yükseldi. Kitabın kalın olması okuma azmini kırdığını da tespit ettik. Bu sebeple elinizdeki kitap makul bir seviyede tutulmuştur.

Her şeye rağmen yaptığımız hatalar, kusurlar varsa, okuyucuların uyarmasını bekliyorum...<sup>1</sup>

**Ömer Özcan 2009 İZMİR**  
**omerozcan50@gmail.com**

<sup>1</sup> Elinizdeki Ağabeyler Anlatıyor 3 kitabı Kasım 2020'de güncellenmiştir. Ömer Özcan



(1927 – 2019)

## ABDÜLVAHİD TABAKÇI

Eskişehir Risale-i Nur hizmetleri deyince nur talebelerinin aklına gelen ilk isimlerden birisi belki de birincisi Abdülvahid Tabakçı'dır... 1949 senesinde ilk defa Bediüzzaman Hazretlerini Afyon Hapishanesinde gören ve 50'lili yılların ortalarından itibaren tam teşekküllü ve tam teçhizatlı olarak hanesi ve hane halkıyla beraber hizmet kervanına katılan bu ağabeyimiz, 1966'dan itibaren İstanbul Çamlıca'da ikamet etmektedir. Aziz Üstadımızın, "müteharrik-i bizzat", tarif ve şümülüne mâsadak olan Abdülvahid ağabey, ilerlemiş yaşına rağmen hala aktif hizmetlerin içindedir. Hizmet, sanki ete kemiğe bürünmüş, Abdülvahid olarak görünmüş... Yaşayan tarih Abdülvahid Tabakçı'nın hatıraları bir döneme projektör tutuyor. Günümüz gençlerinin anlamakta zorlanacağı hatta inanamayacağı hatıralarının, bir nefeste, bir çırpıda okunacağına inanıyorum...

Edeleri tıpkı Zübeyir ağabeyin ataları gibi Kafkasya'dan hicret eden Abdülvahid ağabeyimiz, talebimiz üzerine, bizzat yazarak kendini şöyle tanıtmıştır:

"Ben Abdülvahid Tabakçı, 1927 yılında Eskişehir'in Çifteler İlçesine bağlı Belpınar köyünde doğdum. Kuzey Kafkasya'da yaşayan Türk halklarından Karaçay kökenli bir aileden geliyorum. Atalarımız diğer Kafkas halklarıyla birlikte Rus Çarlığının zulmüne karşı Şeyh Şamil zamanında ve daha sonra hep mücadele içinde olmuşlar. Şartların iyice zorlaştığı bir zamanda her nasılsa devletlerarasında varılan bir anlaşma ile 1905 yılında verilen göç izni üzerine, Karaçaylılardan 950 hanelik bir kabile üç Rus gemisi kiralayıp İstanbul'a gelmişler. O zaman padişah bulunan cennetmekân Sultan Abdülhamid Han özel bir ilgi göstererek bu muhacirleri Ankara, Afyon, Konya ve Eskişehir havalisine köyler kurarak yerleştirmiş. Benim ailemin de içinde bulunduğu kabile birkaç yer dolaştıktan sonra Belpınar köyünü kurup yerleşmişler.

Pederim İdris Efendi Kafkasya'da Dağıstan medreselerinde okumuş bir hoca idi. Türkiye'ye geldikten sonra köyümüzde de hocalık yaptı. Bir gün camiden eve dönerken kendisini başındaki sarıkla gören bir tahsildarın ihbarı üzerine Eskişehir'de birkaç ay hapis yatmıştı. Beni çok üzmüş olan bu olay, çocukluğumun acı bir hatırasıdır.

Merhum babam beni hafız yapmak istiyordu; bu yüzden Eskişehir'de Reşadiye Camiinde hafızlık için kursa gönderdi. Hafızlığa çalışırken akciğer rahatsızlığı geçirdim. İstanbul'a tedaviye götürdüler, iyileşip köyüme döndüm ama maalesef hafızlık hayalim son buldu. Çünkü köyde çiftçilik yapıyorduk ve başka bir işe hiç vakit kalmıyordu.

Babam çok ısrar edip 18 yaşındayken beni adeta zorla evlendirdi ve 21 gün sonra da vefat etti. İsrarının sebebini o zaman anlamamıştım. Bir ara öleceğinden bahsettiğini hayal meyal hatırlıyorum. Demek ki mürüvvetimi görmeden ölmek istememişti. Kendisi köyün hocası, aynı zamanda caminin fahri imamıydı. O vefat edince ağabeyim Şuayb Tabakçı ile köyün imamlığını ve çocuk okutma işini birlikte yürütmeye başladık ve iki yıl kadar devam ettirdik.

Daha sonraları 1946-1948 arasında kendi atımla askere gittim. O zamanlar böyle bir uygulama vardı. Ankara'da yaptım askerliğimi; süvari sınıfında hizmet gördüm. Terhisimden sonra üstadı ilk defa olarak 1949 yılında Afyon hapishanesinde gördüm ama o zaman görüşmemiştim.



**Bediüzzaman Hazretlerinin Eskişehir'e geldiklerinde kaldıkları Abdülvahid Tabakcı'ya aid ev.**

**Bu evin fotoğrafı Tarihte-i Hayat kitabında da vardır.**

Bilahare ben 1957'de ailece Eskişehir'e yerleştim. Eskişehir'de çiftçilik, koyunculuk, otelcilikle meşgul oldum. Orada Odunpazarı semtinde üç katlı bir ev aldım. Bu evin üçüncü katını daha sonra Üstad Hazretleri şereflendirdi ve Eskişehir'e geldiğinde zaman zaman orada kaldı. Giriş katta bir polis oturuyor numarasıyla matbaada tab edilmiş risaleler orada kırma yapıp kitap haline getiriliyordu. Daha Üstad gelmeden başlamıştı bu işler. Ben üst katı teras katı olarak kullanmak için içerdeki bir merdiveni dışarı çıkardım. Bizim hanım rahmetlik birkaç defa rüyasında Üstad Hazretlerinin bize geldiklerini görmüş. Ondan sonra biz yukarı katı Üstad gelecek diye hazırlayıp kurduk. Daha evvel Üstad Eskişehir'e geldiğinde Yıldız Otelinde kalırdı. Bu ev uzun süre bir dersane hüviyetini devam ettirdi.

Bu sıralarda Köprübaşı-Sıcaksular denen semtte altında büyük kahvehanesi bulunan bir oteli işletmeye başladım. Üstad'ın duasıyla aldığım bu oteli ayrıca anlatacağım.

Sonraları 1966'da İstanbul'a göç ettik. Halen Üsküdar Çamlıca'da ikamet etmekteyim. Eskişehir ve İstanbul'da elli yıldır bu hizmetin içinde bulunmaya çalışıyorum. Cenab-ı Hakk'dan son ana kadar da devamını niyaz etmekteyim."

Abdülvahid Tabakcı ağabeyimizi üç kere evinde ziyaret ettim ve uzun kamera çekimleri yaptım. Fakat o, hatıralarının neredeyse tamamını oğlu İsmail Hakkı Bey'in yardımıyla bizzat yazıp adresime göndermiştir. Kendisi öyle arzu etmiştir. Böylece çok daha sıhhatli ve dikkatli, belge niteliğinde bir metin ortaya çıkmıştır. Soyadının manasını da sorduğum Abdülvahid ağabey; atalarının tabakçılık işini yaptığını söyledi...

Bana sık sık şunları da söyledi: "Bu hatıraları almak için çok kimseler geldi, fakat onları darıltmak bahasına da olsa, veremedik... Nasip sanaymiş... Kısmen bazı hatıralarım yayınlandı, fakat onlarda eksik ve hatalar var..." Duygu yüklü ağabeyimizin göz pınarları neredeyse her zaman ıslak... Hafıza, zekâ ve hitabetinin tazeliğiyle; bazen de yerinde yaptığı lâtifelerle bizleri kâh güldüren, kâh ağlatan ağabeyimize uzun ve hayırlı ömürler niyaz ediyoruz... Şimdi hatıralarını kendi ifadelerinden okuyalım.

### **Abdülvahid Tabakcı Anlatıyor:**

Ömer Özcan kardeşimiz tarafından, ısrarla, bu fakirden üstadımızla ilgili hatıralarımın yazılması talep edildiğinde gönlüme -belki hatıralar kadar önemli saydığım- bazı düşüncelerimi gelecek nesillere aktarmak arzusu geldi. Bendeniz seksenini geçmiş bir insanım. Kimseden bir beklentim, korkum veya ümidim yoktur. Düşüncelerimi serbestçe söylüyor ve yazıyorum. Elbette bunlar kimseyi bağlamaz, hepsi benim hayatta edindiğim bilgi ve tecrübelerimin sonucudur. Hatıralara başlamadan önce müsaadenizle birkaç hususu arz etmek isterim.

## **BEDİÜZZAMAN, TASAVVUF KİTAPLARINDA BELİRTİLEN VELİ TARİFİNE SİĞDIRILABİLEN BİR VELİ DEĞİLDİR**

Biraz dinî ve tasavvufî bilgisi olan herkesin kolayca anlayabileceği gibi Bediüzzaman, tasavvuf kitaplarında belirtilen veli tarifine sığdırılabilen bir veli değildir. Bu yüzden O zat, erbabının bildiği üzere, bilinen tanımların dışına taşmıştır. Gerçekten de Üstad 130 sene önce Osmanlı Coğrafyasında yaşamaya başlamış, ömrünün son kırk yılını Anadolu topraklarında geçirmiş ve sürekli gözetim altında bulunduğundan, hayatının her dönemi bilinen bir şahsiyettir. Ta çocukluğundan başlayarak daima çevresinin hayranlığını çekmiştir. Sonraki yaşamında da o kadar istikrarlı bir mükemmeliyet sergilemiştir ki, O'nun tanıyanların sayısına paralel olarak hayranlarının sayısı hep artmıştır ve bu artış günümüzde de devam etmektedir...

İnsanın aklına şu soru gelmiyor mu? Acaba dünya ölçeğinde düşünürsek; makamı, rütbesi, zenginliği olmadığı halde vefatının üzerinden de elli sene geçmiş olmasına rağmen, hâlâ milyonlarca insan tarafından gerçekten ama gerçekten sevilen ve sayılan, tanıyanlarca hiçbir şekilde unutulamayan, kendisine istisnasız her gün sayısız dualar gönderilen ve hayırlar yapılan, yaşayışıyla düşmanları tarafından dahi takdir edilmeye devam edilen, başka kaç kişi hatırlıyoruz?.. Kaldı ki, elli yaşın altındaki insanlar onu hiç görmediler bile...

Her milletten, kültürden, inançtan, yaştan, meslekten insanın bu hayranlığının ortak bir sebebi olmalı. Bence bu sebep; O zatin, inanç ve yaşayışlarıyla Asr-ı Saadet'te en üstün biçimde örnek olmuş Ashâb-ı Kiram Efendilerimizin tabiri caizse, "20. Yüzyıl versiyonu" ya da "günümüzdeki izdüşümü" gibi olmasıdır. Yahut başka bir ifadeyle insanlara "demek ki gerçek Müslüman böyle bir şeymiş" dedirtebilmesidir. Fefhem.

### **O, BULUTLAR VE SİSLERLE KAPLI YÜKSEK BİR DAĞIN ZİRVESİ GİBİDİR**

Bediüzzaman'ı bilmek, tanımak ve anlamak, kimin için mümkün olabilir? Bilemiyorum... O; beni tanıyamadılar, bilemediler derken, belki sadece muhaliflerini kastetmiyordu. Kim bilir?.. Bu güne kadar onunla ilgili birçok kitap yazıldı, makaleler neşredildi, toplantılar tertip edildi. Yıllardır süren bu çalışmaların sonu gelmedi ve gelmeyecek. Çünkü O bulutlar ve sislerle kaplı yüksek bir dağın zirvesi gibidir. Bir şahikadır. Bulduğumuz yerden zirveyi görmek belki mümkündür ama bu, sadece görmekten ibarettir. Belki de puslu, sisli, bulanık bir görüş. Tanımak ve anlamak için, ya zirvede olmak veya oraya çok yaklaşmak gerekir. Bence ikisi de muhal gibidir. O halde O'nun hakkında fikir beyan eden herkes; O'nu, kendi seviyesine göre anladığını anlattığını veya naklettiğini bilmek durumunda bulunduğunu hiç unutmamalıdır.

### **HATIRALARDA ÇELİŞKİ VARSA**

Bu kitapta veya benzerlerindeki hatıralar arasında çelişki ortaya çıkarsa şöyle düşünülmelidir; ya o konunun, olayın veya sözün bizim bilmediğimiz başka bir açıklaması vardır veya hatıranın nakledilmesi hususunda bir yanlışlık yapılmıştır. Bence böyle durumlarda en iyisi, nakledilen veya anlatılan hususun Kur'an ve Sünnet'in ruhuna uygun olup olmamasını ölçü almaktır. O zaman her şey hallolur.

### **ANLATILAN KERAMETLERDE OLAYIN ARKA PLANINA ODAKLANILMALIDIR**

Menâkıb kitaplarında veya böyle, üstadımız gibi büyük zatlarla ilgili hatıraları toplayan eserlerde, genellikle kerametler ön plandadır. Gerçekten de kerameti görülmeyen bir veli yok gibidir. Nedense insanlar kerameti veli olmanın ön şartı gibi görürler. Bilindiği üzere keramet, en kısa ve basit ifadesiyle peygamberlere has olan mu'cizenin velilerde olanına derler. Mu'cize peygamber için şarttır ama keramet veli olmak için şart değildir. Nice çok büyük velilerin pek az kerameti görülmüş iken, nice küçük veliler yüzlerce keramet göstermişlerdir. Meselâ Hz. Ebûbekir efendimiz insanlık tarihinde Hz. Âdem'den kıyamete kadar gelecek insanlar içinde peygamberlerden sonraki en üstün insan ve en büyük veli olmasına rağmen kerameti birkaç taneden ibarettir. Ayrıca keramet; veli açısından, Hakk'ın müşahedesinden halkın müşahedesine iniş olduğu için, velilerce hoş karşılanmayan ve istenmeyen bir durumdur. Allah, istemeden verirse veya bir maslahata mebni yapılırsa o ayırdır.

Bu kitapta da çoğu üstadımıza ait olmak üzere oldukça fazla sayıda keramet nakledilmiştir. Mümkünse okuyucu bunlara takılıp kalmak yerine, keramet içeren olayın arka planına ve onunla verilmek istenen mesajı odaklanmalıdır. Zaten Risale-i Nur tek başına üstadımızın en büyük kerametidir, başkasına ihtiyaç yoktur. Ama O istemeden, Cenâb-ı Hak kullarına merhametinden dolayı, onların doğru yola daha kolay girebilmeleri bakımından, üstada da birçok keramet vermiştir. Konuya bu açıdan yaklaşılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum.

## RİYA BELKİ DE UZAK DURULMASI EN ZOR MANEVİ HASTALIKTIR

Hepimizi ilgilendiren çok önemli bir konu vardır: Riya! Riya belki de uzak durulması en zor manevi hastalıktır ve maalesef çok yaygındır. Zira riyadan korunmak için, insanın sürekli olarak kendisine ait her türlü düşünce, konuşma ve davranışlarını kontrol altında tutması gerekir. Bunu da çok az kişi başarabilir.

Üstadla ilgili hatıraları anlatırken de riyaya bulaşma tehlikesi hep yanımdadır. Bu konuda hepimiz Allah'ın siyanetine muhtacız. Eğer her hangi birimizden böyle bir şey sadır oldu ise Cenab-ı Hak'tan affımızı niyaz ederiz. Allah cümlemize ihlâs nasip etsin. O halde hep birlikte "Allahümme ecirnâ minerriyâi, vessüm'ati, velucbi, vel fahr. Âmin. Bihürmeti Seyyidil Mürselîn" diyelim.

\*\*\*

### Bu Görüşler Işığında Şimdi Hatıralara Geçebiliriz:

Anlatacağım hatıralar inşallah istifadeye medar olur...

### RİSALE-İ NUR'LA VE ÜSTADLA İLK TANIŞMAM

Ben Risale-i Nurları ilk defa merhum kayınpederim Şuayb Esen'de gördüm. Galiba Küçük Sözler'di... 1946'dan önceydi... Daha önce arz ettiğim gibi üstadı da ilk olarak 1949 yılında Afyon'da uzaktan görmüş ama görüşmemiştim. Daha sonra Emirdağ ilçesinde mükerreren gördüm. Ancak kendisiyle teke tek ve yüz yüze görüşüp konuşmam yanılmıyorsam 1955 yılında gerçekleşti. O zaman daha köyde yaşıyordum ve henüz Eskişehir'e göçmemiştim.

Üstad Emirdağ'dan Eskişehir'e gelerek birkaç gün Yıldız Otelinde kalıp dönmüştü. Otele geldiği gün kayınpederim ile ağabeyim Şuayb Tabakçı onu otelde ziyaret edip geldiler. Bana sen de gel demedikleri için çok üzüldüm ama bir şey söyleyemedim tabi. Ertesi gün ben de otele gittim ama kapıdaki sivil polisler binaya girmeme izin vermediler. O sırada yoldan geçmekte olan Eskişehir milletvekili Ertuğrul beyi gördüm. Kendisini tanıyordum. Durumu ona anlattım. O gelerek polislere sertçe konuşup engel olmalarını söyleyince bana karışmadılar.



*Abdulvahid Tabakçı hatıralarını Ömer Özcan'a anlatırken*

Ben de otele girdim. Üstadın odası beşinci kattaymış. Bazı kardeşler üstadın kaldığı odanın karşısındaki bir odada idiler. Onlara üstadı görmek için geldiğimi söyleyince –sonradan Zübeyir Abi olduğunu öğrendiğim kişi- "Üstad, beni görmeye gerek yok. Risale-i Nur okuyun" diyor diyerek görüşme isteğime olumsuz bir karşılık verdi. Bunun üzerine mecburen oradan ayrılmak üzereydim ki, içeriden Üstad kapıyı tıklattı. Bu, bir çağırma biçimi imiş. Hemen Zübeyir Abi, "gel diyor" dedi. Büyük bir sevinç ve heyecanla kapıya doğru yürüdüm o sırada başımda İtalyan Borsalino marka bir silindir şapka vardı. Telaştan çıkarmayı unutmuşum. Niye giymiştim hatırlamıyorum. Tam ben içeri girerken Zübeyir Abi şapkayı başımdan alıp bir tarafa attı ve beni huzurda hacaletten kurtardı.

Üstad'ın yanına girdim, elini öptüm ve yere diz çöküp oturdum. Kendisi karyolada oturuyordu. Odanın pencerelerinde perde yoktu. Perde yerine geçmek üzere camlara kâğıtlar yapıştırılmış durumdaydı. Bana hitaben "Şuayb'lar perde getireceklerdi gerek kalmadı. Selam söyle" dedi. Şuayb'lar dediği, isimleri aynı olan kayınpederim ve ağabeyim idi. Demek ki perde getireceklerdi...

Bu ziyaretimde benim Üstada arz edeceğim iki husus vardı: Biri babamla ilgili olarak gördüğüm zahiren pek hoş olmayan bir rüya idi. Onun tabirini öğrenmek istiyordum. Diğeri de sabah namazlarına kolay kalkabilmem için dua ve himmetini rica edecektim. O zamanlar bu konuda biraz sıkıntım vardı. Ne ilginçtir ki kendisine bu iki konuyu daha anlatmadan her ikisini de cevaplandırdı.

Rüya konusunda dedi ki: "Senin gördüğün rüyanın bir benzerini, Birinci Cihan Harbinde, Doğu Anadolu'da Rus işgal kuvvetlerine öncülük yapan ermeni çetecilerle savaşırken talebem Molla Habib'le, bacağı kırık vaziyette saklandığımız bir istihkâmda ben de görmüştüm" dedi. Ve rüyamın çok güzel olduğunu söyleyip ilave etti "Ne bahtiyar baban varmış!". Ben bu sözleri duyunca tabii çok sevindim.

Sabah namazına kalkma konusunun önemine dair de bazı nasihatler etti. "Namazını bırakma, bilhassa sabah namazını" dedi. Bu meyanda son olarak aynen şöyle demişti: "Sen de bilirsin ya, Mehmed Akif kardamızın bir beyit'i var idi.

Âlemin neş'eli sabahında göz açandan gider bütün korku

Her seher feyz-i Hak olur taksim, rızka manidir o zaman uyku"

Dedi ve ilâve etti, "Annen ve hayat arkadaşın sabah oluyor deyince kalkarsın." Gerçekten daha sonra bu konuda sıkıntı yaşamadım.

Üstadın yanından büyük bir sevinçle ayrıldım. İçimden geçirdiğim soruları anlamış ve cevaplarını vermişti. Aradığımı bulmuş olmanın hazzı içindeydim. Hazretle ilk görüşmem bu şekilde olmuştur.

### **ESKİŞEHİR HİZMETLERİNDE İLKLER**

Eskişehir'de kayınpederim Şuayip Esen, ağabeyim Şuayip Tabakçı ve benden önce Üstadla görüşüp hizmette olanlar vardı. Bunların başında Çarşı Camii civarında saatçilik yapan Edhem ustanın çocukları Şükrü ve kardeşi Muhiddin Yürüten geliyordu. Bu iki zat Risale-i Nura çok hizmet etmişlerdir. Allah kendilerinden razı olsun. Bir de sobacılık yapan Ali Osman isimli bir kardeşimiz vardı. Risaleler onun dükkânında soba borularının içine konur, borunun iki tarafı kapatılıp kitaplar gizlenmek suretiyle istenilen yere götürülürdü. Sonraları bu kardeşimiz Medine'de yaşamaya başladı ve orada vefat etti. Allah cümlesine rahmet eylesin.

Bunların dışında Eskişehir'de hizmette emeği olanlardan Yalaman Camii imamı Osman, havacı astsubaylar Ferrin Ağan, Kemal ve Muzaffer beyler ile Ömer Biçer, Erhan Arbatlı'yı hatırlıyorum.

### **EZİYET OLSUN DİYE ÜSTADI, MAHKÛMLARIN AYAKTA BEVLETTİKLERİ...**

Malum olduğu üzere 1935 senesinde Üstad'ın Yeni Said döneminin ilk mahkeme safahatı Eskişehir'de cereyan etmiştir. Ben o zamanlarda hizmeti bilmiyordum. Ama Eskişehir Hapishanesinde bulunanlardan dinledim. Şöyle ki:

Eskişehir'in Yazılıkaya köyünden üç genç başka bir köyden kız kaçırmaya teşebbüs etmişler ama başaramayıp yakalanmışlar. Asıl fail Musa Ayaz... Mahkeme sonucunda Musa bir yıl, kendisine yardım eden arkadaşları da altışar ay hapse mahkûm olmuşlar. Jandarmalar bunları Eskişehir hapishanesine götürürlerken yol üzerinde olduğu için bizim köyümüz olan Belpınar'a uğrayıp bir gece kaldıktan sonra Eskişehir'e gitmişler.

Arkadaşları tahliye edildikten sonra da altı ay daha mahkûmiyeti devam eden Musa Ayaz hapiste iken, Üstad ile 60-70 kadar talebesi Isparta'dan sürgün gelmişler. Sene 1935. Musa'nın anlattığına göre başta Üstad olmak üzere yeni gelenlere hapishanede çok kötü muamele edilmiş. Özellikle Üstada eziyet olsun diye, mahkûmların ayakta bevlettikleri, uzun bir duvarın karşısındaki hücreye Üstadı koymuşlar. Eskişehir'in suyu kireçli olduğu için idrar taşlaşıyor ve müthiş bir koku saçıyormuş. O kadar ki tuvalete gelen herkes bir an önce kaçmaya çalışmış. İşte Üstad böyle bir yere en yakın hücrede tutuluyor.

O devirde hapishane yöneticilerinin yukarıdan aldıkları emirler hep aynı olmuştur: Ezin! Sindirin! Pişman edin! Bugün en azılı katillere bile reva görülmeyen muameleler, suçları kitap okumak ve Üstadlarını sevmekten ibaret olan bu masum ve mazlum insanlara hiç acımadan uygulanıyordu. O kadar ki hemen her hapishanede idamlık veya müebbetlik mahkûmlar bile, bu insanlara yapılan muameleye isyan ediyorlardı.

Nitekim Eskişehir hapishanesinde de, biri idamlık ikisi müebbet hapse mahkûm edilmiş olan ve hücrede tutulan üç hükümlü; Savcı, Müdür ve Başgardıyanı, mahkûm nakli ve değişiklik yapmak için içeri girip, taksimat planları yaparlarken rehin alıyorlar. Bu üç mahkûm, üç idareciyi yaka paça

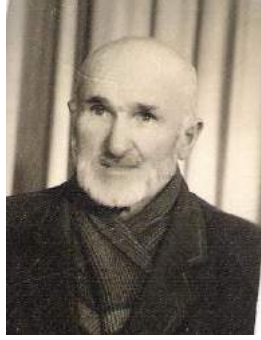


yakalıyor ve alıyorlar içeriye. Veriyorlar sopayı... Döverken bir taraftan da: "Bu hocayı idrar kapısı karşısına niye koyuyorsunuz?" diyorlarmış. Orada onlara yemin ettiriyorlar. Tahtakurusu da kayınıymuş ortalıkta. Bu üç adamın korkusundan Üstadı oradan başka bir tarafa almışlar. Bunları bana hem babam, hem de olayın şahidi Musa Ayaz anlatırdı.

Bunları bizzat yaşayan ve anlatan Musa Ayaz, Üstadın ve kardeşlerimizin tesiriyle birçokları gibi hapishanede namaza başlamış. Mahkûmiyetini tamamladıktan sonra, tarihi Midas Harabelerinin yakınındaki Yazılıkaya köyüne dönmüş ve hayatına devam etmiş.

### **MUSA AYAZ'IN YİRMİ YIL SONRA EMİRDAĞ'DA YAŞADIĞI İLGİNÇ OLAY**

Adı geçen Musa Ayaz bu olaydan yirmi yıl sonra, Emirdağ'da, başka bir ilginç olayda da yer alıyor. Şöyle ki:



**Şuayip Necip Esen Abdulvahid Tabakçı'nın kayınpederi**

Kayınpederim Şuayip Esen anlatıyor: "Üstadı ziyaret için Emirdağ'a gitmiştim. Sanırım 1956 yılıydı. Üstad ara sıra Çarşı Camiine namaza gelirmiş. Namazı ekseriya mahfelde kılar ve sonraki namaza kadar orada kalıp ibadet edermiş. Ben de onunla görüşme ümidiyle camiye gittim. Namaz kılındı ve herkes camiden çıktı, ben içeride kaldım. Mahfelde bulunan Üstadın yanına gitmek istiyordum ama cesaret edemiyordum. Merdivenin altında öyle bekleyiyordum. Üstad birden bana doğru dönüp, "Çerkes Musa'yı bul da onunla gel" dedi. Hemen bir ok gibi dışarı fırladım. Birçok kişiye sordum. "Emirdağ da öyle biri yok" dediler. Bir taraftan da Üstadın yanına gitmek için sabırsızlıktan ölüyorum ama gidebilmem için Çerkes Musa denen adamı bulmam şart.

Epeyce sorup soruşturduktan sonra perişan halde caminin şadırvanında bir yere oturup çaresizlikten ağlamaya başladım. Birden tanıdık bir sesle kendime geldim. Konuşan, bizim lisanımız olan Karaçayca sesleniyordu. "apendi nek cılaysa?" yani "efendi niye ağlıyorsun?" Başımı çevirip baktım, Yazılıkayalı Gobak Musa. Emirdağ'a odun satmaya gelmiş. Niye ağladığımı anlatınca ağlama sırası ona gelmişti. "Üstadın bahsettiği Çerkes Musa benim" dedi. Çok şaşırdım. "Nasıl olur?" dedim. Meğer Üstad onu Çerkes Musa olarak tanıyormuş. Bizim ellerde adı Gobak Musa idi. Üstadı Eskişehir hapishanesinde tanıdığını anlatınca aradığım adamı bulduğumu anladım. Cenab-ı Hakkın lutfuna bakın ki Gobak Musa koskoca ilçede gidecek yer bulamamış gibi kendisini saatlerdir köşe bucak arayan adamın yanına gelip oturmuş. Sevinçten yerimde duramıyordum. "Hadi hemen gidelim" dedim. Musa ise namazlarında pek hayır olmadığını, giderse Üstad'dan utanacağını söyledi ise de, ısrarım üzerine kabul etti ve birlikte Üstadın yanına gittik. Huzurunda bir saat kadar kaldık.

"Üstad Musa'ya: "Namazını kıl. Namazını kılmazsan seni döverim" diye takıldı. Bana da büyük bir kitap verip, "Bunu yaz" dedi. Yazıp götürdüğümde çok memnun kalmıştı. Sonra başka risaleler de yazdım. Bir gün bana hiç unutamadığım şu sözleri söylemişti: "Yazıda ikinci bir Hüsrev'imsin, sebatta da öyle olursun inşallah." Üstad yazdığım kitapların sonuna çeşitli hayır duaları yazardı."

Üstadla ilgili bu hatırasını anlatan merhum kayınpederim Şuayip Esen çok değerli bir insandı. Belpınar'ın ve Eskişehir camiasındaki Karaçaylıların Risale-i Nur konusunda öncüsü olmuştur. Âlim bir zat olduğundan risaleleri iyi anlar ve çok zevk alırdı. Bilhassa Mesnevi-i Nuriye'yi çok sever ve okurdu. Onu bazen, hem risale okur hem ağlar vaziyette görürdük. Yazısı da çok güzeldi ve bu güzelliği Üstadımızın da takdir ettiğini defalarca belirtmişti.

Kayınpederimden başka rahmetli ağabeyim Şuayip Tabakçı da "Tılsımlar"ı ve "İşârât-ül İcaz"ı yazıp götürerek duasını almıştı. Allah cümlesine rahmet eylesin.

### **ÜSTAD'IN DUASIYLA ALDIĞIM TARİHİ OTEL**

Eskişehir'de bir İstanbul Oteli vardı, altında kiraathane; her şeyiyle beraber ben onu devraldım. Tarihi bir binaydı. 3-4 yerinde tavana kadar aynaları vardı. O zaman 24 yaşlarındaydım, bana devreden adam da 63 yaşındaydı, adı Salih Erkul. Bu oteli devralmak istediğimi üstadla söylediğimde, "gidelim, görelim" demişti. Gittik. Pencerenin önünde ellerini kaldırıp dua etmiş ve "hizmete hayırlı olsun" demişti. Kayınpederime de: "Ben Abdulvahid'e müsaade ettim oteli alması için; sen de müsaade ettin mi?" diye sormuştu. Kayınpederim; "hizmete çok faydası olur kanaatıyla ben de muvafakat etmişim" dedi. Gerçekten de bu duanın bereketiyle olacak o otelin Eskişehir'de hizmete çok faydası oldu. On sene benim elimde on sene de Ömer efendinin elinde yirmi sene hizmete çok faydası oldu.

Ben oteli devir aldığım da o Salih orada kumar oynatıyordu. Ben devraldıktan sonra 63 paket iskambil kâğıdı çıktı... Bunların yenilerinden 5-6 tanesini sırf polisler kullanacak diye tembih ediyordu devreden adam. 3500 marka çay yapıyordu. Bu kadar büyüktü... Ben de o iskambil kâğıtlarını ortada büyük bir soba vardı; ona doldurdum ve yaktım. Tavlalar vardı onları da yaktım sobada. Dominolar vardı onları da Porsuk suyuna attım. Otelin deposunda kasket şapkaların içine sıkı doldurulmuş Afyon sakızları buldum; uyuşturucu, onları da Porsuk Çayına attım. Tabi bizim çay satışımız 3500'den düştü 200'e, kendini kurtarmıyor... Eskişehir'de halen de çıkmakta olan Sakarya Gazetesi, kumarla ilgili uygulamamı diline dolaylı gûya benimle alay etmeye çalışmıştı.

Bir valimiz vardı menfi; on sekiz yerde bar açtırdı. Benim de aleyhimde konuşurdu, o gitti... Sonra Aydın'dan bir başka vali geldi, biz sevindik. O kiraathanenin içinde beş kişi sığacak kadar, kasanın da bulunduğu bir camekân vardı. Tam karşımda da 'Hoca Kebap Evi' vardı. Polisler falan geldiğinde hemen onlara ikişer porsiyon baklavasıyla, ayrıyla beraber yedirdiyordum. O camekânda da o zamanın etiketlilerin bayram tebriklerini, tebrik kartlarını koymuştum. Bize böylece dokunamazlardı. Ben ne dersem yaptırıyordum. Bu üstadın tasarrufuyla oluyordu. Bir ara polisler beni, "seni Vali istiyor" diye yaka paça götürdüler. Kitapları da topladılar. Kiraathanenin bir köşesinde üç masayı birleştirip; oraya "Milliyetçiler kütüphanesi" diye yazmışım. Mecmua falan orda okunuyordu. Ticari illimler Akademisi vardı o zaman Eskişehir'de, oradan talebeler gelip oradaki risaleleri alıp okuyup getiriyorlardı. Bir de oraya, 'emniyette tetkik edilmiş ve geri iade edilmiştir' diye yazmışım.

Abdülkadir diye bir polis vardı Eskişehir'de; o bize dosttu. Üstad bize geldiği zaman içerden bize haber veriyor; biz de ona göre tedbir alıyorduk. En az on bir kere evim ve otelim basılmıştır. Hatta bir gün Üstad bana: "Sen Kafkaslısın Abdülvahid, polisleri oyalamasını bilmiyor musun?" dedi. O bana bir cesaret verdi. Ağız varsa yiyecek; vücudu varsa giyecek; ben o polislerin hepsiyle dost, ahbab oldum. Bir şikâyet olsa bana: "Sen bizimle gelme, sonra gel; orada mevcut olma" diyorlardı mesela...

## EVDEN İKİ HATIRA

Bir gün Üstad Eskişehir'e gelmiş. Saatçi Şükrü ve Muhittin kardeşlere; "beni Abdulvahid'in evine götürün" demiş. Onlar da getirip kendisine tahsis etmiş olduğumuz üçüncü kata çıkarmışlar. Ben o sırada dışarıyaydım. Üstadın Eskişehir'e geldiğinden haberim yoktu. Tevafuken onlardan 10-15 dakika sonra ben de eve geldim. Baktım hava soğuk olduğu için sobayı yakmışlar ama tütmüş ve her taraf duman içinde. Hemen bir kazma ile duvarı oyup yeni bir baca deliği açtım. Soba güzelce yandı. Birkaç gün önce bizim hanım: "Üstad bize gelecek rüyasını gördüm" demişti. Gerçekten geldi, hanımın rüyası gerçek oldu. Zaten o ne zaman gelse dünyalar bizim oluyordu.

O gün Zübeyir ağabey Üstadın iç gömleğini yıkayıp asmış. Ben soba borusu için baca deliği açarken başım ıslak çamaşıra değdi. Bunu gören Üstad hemen Zübeyir ağabeye, "onu yeniden yıka" dedi. Bana da dönerek: "Aklına bir şey gelmesin, ben Şâfiyim. Bizde çamaşırın kimseye değmeden kuruması gerekir" dedi. Ben de söylediği sözün hikmetini öğrenmiş oldum.

## ÜSTAD'A DİKİLEN GİYSİ

Üstad bizdeyken bir gece Zübeyir ağabey dört havlu getirdi. Üstadın Amerikan bezi ve pamuk kullanılarak bu havlularla bir iç giyim yapılmasını istediğini söyledi. İki havlu ön diğer ikisi arka kısma konacak, Amerikan bezi ile havlunun arasına pamuk konularak, ince ve sıkı bir tarzda dikilecekti. O sırada evde, yetecek kadar pamuk ve Amerikan bezi yoktu. Temin etmek için de şartlar uygun değildi. Hem saat gece 12 olmuştu, hem de günlerden Pazar olduğu için dükkânlar kapalıydı. Üstadımızın arzusu bizim için bir emirdi ve ailece bu emri hemen yerine getirmek istiyorduk. Bu yüzden sabahı bekleyemedik ve ben Allah'a tevekkül ederek aceleyle evden çıktım. Telaştan, ayakkabı giymeyi unutup çoraplarımla gitmişim. Çarşıya indim. Allah'ın lutfuna bakın ki adeta imkânsız gerçekleşti. O saatte hem pamuk satan hem de amerikan bezi satan açık birer dükkân buldum. (Aslında bu tevafuklara pek şaşırıyorduk, çünkü hizmette çok sık karşılaşılmaktaydık).

Malzemeleri alıp eve koştum. Eşim Pakize, küçük baldızım Seniha (Barsam), ağabeyimin kızı Meliha (Kalebek) hep birlikte işe giriştiler. Havlulardan ikisi saçaklı olduğu için 25 cm kadar uzun gelince Zübeyir ağabey onları ne yapacağımızı Üstada sordu; "O da nasıl istiyorsanız öyle yapın" deyince artan parçalardan yen gibi yarım kollar yapıldı. Bitince sabahleyin Zübeyir ağabey üstada götürdü. Çok memnun olmuş. Bizim hanım için, "kızıma para vereceğim" demiş. Biz para almak istemediğimizi söyleyince bir mahalli gazetede Risale-i Nur'dan neşredilmiş 30-40 parça yazıyı verdi. Galiba Hanımlar Rehberi idi. Çünkü "hanımlara dağıtırsınız" demişti. Ayrıca biraz da buz verdi. O zaman Eskişehir'de buz kalıplar halinde satılırdı. Üstad da çok buz kullandığı için bulunduğu yerde daima bir miktar buz hazır tutulurdu.

Bu örnekte de görüldüğü gibi, Üstadın giyimi böyle ucuz malzeme kullanılan sade giysilerdi. Ayrıca kendisine ne verilmişse mutlaka bir şekilde karşılığını ödemeye çalışırdı. Bu konu ile ilgili olarak bir gün şöyle demişti: "Dini konularda kitap yazan çok âlimler gelmiş. Benim kitaplarımın müessir oluşunun sebab-i hikmeti, Allahu Âlem üzerimde kul hakkı olmamasına çok dikkat etmemdir."

Bu prensibini çok dikkatle uygular ve karşılıksız bir şey almazdı. O kadar ki; bir aileden risaleye vakit ayrılıyorsa, o evden birilerine cüzi de olsa maaş verir, onların hakkının geçmemesine çalışırdı.

### **HANIMLARIN ÜSTAD'I ZİYARETİ**

İlk zamanlarda Üstadı Emirdağ'da Mustafa Acet ve Zübeyir ağabeyin müzaheretıyla ziyaret ediyorduk. Bazı akraba hanımlar, kayınvalidem ve bizim hanım da Üstadı görmeyi çok istiyorlardı. Mustafa Acet Emirdağ'da ikamet ediyordu ve eşi bizim hanımın yakın akrabasıydı. Ailece Mustafa Acet'e gidersek hanımların Üstadı görme emelini gerçekleştirebileceğimizi düşündük ve Emirdağ'a Mustafa Acet'in evine gittik. Üstad bulunduğu yere hanımları kabul etmediği için mecburen dışarıda görebileceklerdi. Mustafa Acet ve Ceylan'ın yardımıyla hanımlar muratlarına erdiler.

Görme işini şöyle gerçekleştirmiştik: Ceylan bize şehrin dışında mezarlık civarında bir yerde beklememizi söyledi. Ben, kayınvalidem, hanımım ve Mustafa Acet'in eşiyle oraya gittik ve beklemeye başladık. Ceylan üstadı hava aldirmek için bizim bulunduğumuz tarafa getirdi. Yanımıza gelince taksiyi durdurdu. Üstad bizi görünce cübbesinin yenini bükerek pencereye koydu. Diğer hanımlar öptüler bizim hanım yenini öperken dayanamayıp birden çıkarak Üstadın koluna kapandı. Üstad, "Bu kim?" dedi. Ceylan da Abdulvahid Tabakçı'nın hanımı deyince Üstad bizim hanımı başörtüsünün üstünden öptü ve "Seni Medine-i Münevvere'de vefat eden hemşiremin yerine kabul ediyorum" dedi. Merhume eşim daha sonra Küçük Sözleri yazmıştı, Üstad da kitabın sonuna kendi el yazısıyla takdirkâr ifadeler eklemişti.

### **ZEHİR VE BUZLU SU**

Üstadımızın dikkatimi çeken özelliklerinden biri, suyu daima buzlu içmesiydi. O zamanlar herkes fakirdi. Buzdolabı filan pek yoktu. Eskişehir'deki Kanatlı un fabrikasında buz imal edilir blok halinde satılırdı. Biz de alıp boşaldıkça Üstadın termosuna buz doldururduk. Ayrıca Üstadın sol memesinin altında büyükçe bir morluk oluştuğunu duymuştum. Gerek bu morluğun gerekse buzlu su içme ihtiyacının daha önce maruz kaldığı zehirlenmelerin sonucu olduğu düşünülüyordu. Bir gün Said Özdemir; "bu durumda öyleyse Üstadımız belki de şehid oldu" demişti. Allahu a'lem bissavab.

### **HÜSNÜ'NÜN EHLİYETİ**

Zaman zaman başkaları da görev yapmakla birlikte son yıllarında Üstadımızın iki şoförü vardı. Ceylan ve Bayram... Bir ara Ceylan'ın babası Mehmet Çalışkan bir M.A.N kamyon almıştı. Şartlar öyle gerektirdiği için, geçici olarak Ceylan'ın bu kamyonu kullanması zarureti ortaya çıkmıştı. Şoför olarak Bayram tek kalınca biz de şoför derdine düştük. Tek seçenek Hüsnü idi. Ama o hem araç kullanmayı bilmiyordu, hem de Eskişehir'de askerliğini yapmaktaydı. Bir şekilde şoförlüğü öğrenip ehliyet alması gerekiyordu. Hüsnü asker, mevsim kış, o zamanlar şoförlük kursu filân da yok.

Ne yapalım derken aklıma bir çare geldi. Ankara'ya yakın Hüyük isimli köyde yaşayan üç tatar kardeşimiz vardı. Bunların bir de jeep'leri mevcuttu. Oraya gidelim, Hüsnü şoförlüğü öğrensin ehliyetini alsın dedik. Fakat ortada askerlik engeli vardı. Bunu aşmak için bir çare buldum. Hüsnü'nün komutanı Özbek kökenli bir astsubay başçavuş idi. Kendisine gümüş saplı bir kama, eşine de başka bir hediye alarak hanımım Pakize ile komutanı evinde ziyarete gittik. Durumu izah ettim. Hüsnü için bir ay izin aldım. Daha sonra bu süreyi onbeş gün daha uzattık.

Her şey tamamı ama o kış çok kar yağmıştı. Hüsnü'nün eğitim yapacağı yerler 20 cm kar kaplıydı. Buna rağmen Hüsnü ile birlikte o köye gittik ve bir hafta kaldık. Sonra ben onu bırakıp döndüm. Köydeki kardeşler Üstad da belki gelir diye hazırlık yapmış özel bir odayı tefriş etmişlerdi ama

nasip olmadı. O odada Hüsnü ile ben kalmıştık. Uzun sözün kısası orada ehliyet işi olmadı. Hüsnü Eskişehir'e döndükten sonra bu işi hallettik. Kısa zamanda Hüsnü kardeş usta bir şoför olup Ankara, Isparta, İstanbul, Emirdağ yollarında Üstadımızı emniyetle taşıdı. Urfa'da nihayetlenen son yolculuğunda da görevini en iyi şekilde yerine getirmişti. Allah kendisinden razı olsun.

### **ÜSTAD, "YANIYORUM! YANIYORUM!" DEDIĞİ SIRADA ANKARA'DA OLANLAR**

Üstad Eskişehir'de bizim fakirhanenin üst katındaki dairesindeydi. Bir ara Hüsnü (Bayram) ile Eskişehir'in meşhur Kalabak Suyunun başına gidip "su alıp gelelim" diye evden çıktık. Üstadın yanında Ömer Biçer'i bırakmıştık. Ceylan arabayı tamirciye götürmüştü. Suyu alıp eve geldiğimizde Üstadı evin sokağa bakan odasında, başının yan tarafını duvara dayamış vaziyette "yanıyorum, yanıyorum!" gibi bir şeyler söylerken bulduk. Ömer Biçer ne yapacağını şaşırılmış bir halde donup kalmıştı. Üstad Hüsnü'ye "arabayı getirin gidelim" dedi. Hüsnü araba tamirde deyince kızdı. Bunun üzerine ben hemen tamirhaneye koştum. Ceylan'ı bulup durumu anlattım. O da arabayı aceleyle götürdü. Ben orada hesabı görmek için kaldım çünkü birkaç tamirciye para verilecekti. Ben hesapları ödeyip gelirken Odunpazarı'nda Atatürk Lisesinin önünde onlarla karşılaştım. Bende arabaya bindim. Hüsnü'yü evde bırakmışlardı.

Eskişehir'in Ankara çıkışında Kanlıpınar Şehitliği vardır. Üstad "namaz için duralım" dedi. Orada durduk ve beraberce ikindiye kaldık. Dikkatimi çektiği için hatırımda kalmış. Üstad namaza başlamadan önce tok bir sesle belki on defa "estağfirullah" dedi. İftitah Tekbirini çok sert söyledi. Kıyamda da iyice öne büküldü, neredeyse rükûa eğilecek zannettik, sonra düzeldi. İyyake... ile başlayan bölümde inler gibi okuyordu. Namazdan sonra yola devam edip Emirdağ'ına gittik. Yolda bana dedi ki: "Eğer evden çıkmasaydık beni hastaneye kaldıracaklardı. Bu senin içinde ukde olarak kalırdı" dedi. Nezaket ve incelik herhalde ancak bu kadar olur...

Üstadın bu geçici rahatsızlığının sebebini kendisine soramazdık. Sonradan öğrendik ki, onun "yanıyorum, yanıyorum!" dediği sırada Ankara'da müsadere edilen Risale-i Nurları polis yakıyormuş.

### **ÜSTAD: ALLAH BİR KULUMA İKİ DÜNYANIN SAADETİNİ VERMEM DEMİŞTİR**

Yanılmıyorsam 1958 yılındaydı. Yeni İstanbul isimli bir gazete vardı. O sene Irak'ta kanlı bir ihtilal olmuştu. Gazete Irak'ta bazı yöneticilerin cesetlerinin sokaklarda sürüklendiğini yazıyordu. Önemli bir olay olduğu için gazeteyi Üstada getirdim ve ilk sayfadaki başlıkları okudum. Üstad, "çıkar dışarı, gerisini okuma" dedi. Ölenler için de: "Onlar ahiretin sultanıdır. Allah, bir kuluma iki dünyanın saadetini vermem demiştir" dedi. Ben gazeteyi alıp çıktım ama konuyu anlamamıştım. Öldürülenlerin bir kısmının seyyid olduklarını sonradan öğrenince ne demek istediğini anlamış oldum.

Gerçekten Risalelerde de açıklandığı gibi; Allah seyyidler ahiretin efendileri olarak seçtiğinden onlara dünyayı nasip etmemiştir. Tarih bunun örnekleriyle doludur. En başta da Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin (radiyallahu anhüm) gelmektedir.

### **1956 ESKİŞEHİR DEPREMİ VE BEDİÜZZAMAN'IN DUASI**

Kanunî'nin vezirlerinden Çoban Mustafa Paşa Eskişehir'de bir cami yaptırmak istemiş. Rivayete göre havası en güzel yeri seçmek için de üç kuzu kestirip üç ayrı yere astırmış. Bugünkü caminin olduğu yerdeki kuzu daha uzun süre bozulmadan kalınca camisini Odunpazarı denen bu semte yaptırmış. Paşa bugün "Kurşunlu Cami" olarak bilinen bu mabede medrese, kervansaray ve imaret ekleyerek bir külliye vücuda getirmiş. Bir ara medrese bölümü Mevlevihane olarak da kullanılmıştır. Maalesef bütün Türkiye'de olduğu gibi bir zamanlar burası da başka amaçlara tahsis edilmişti. Mesela cami ibadete kapatılmış bir askeri birliğin yatakhane haline getirilmişti. Hatta kayınbiraderim rahmetli Cahit Esen askerliği sırasında kendisinin de burada yattığını söylemişti. Bu uygulamalar sonucu bakımsızlıktan dolayı külliye viraneye dönmüştü. Neyse ki o devirler geçince hayırsever vatandaşlar galiba 1958 yılında gerekli onarımları yaptırdılar ve cami de yeniden ibadete açıldı.

Açılış için bir tören düzenlenmişti. Benim evim de camiye birkaç yüz metre mesafedeydi. Bu yüzden haberim oldu. Açılış günü kayınpederim Şuayb Esen, değerli bir hâkim olan İbrahim Edhem bey ve ben törene katıldıktan sonra bizim eve geldik. Oturduk ve Üstadın İşârât-ül İ'caz isimli tefsirinin son bölümünü okumaya başladık. Bir ara ben Üstadın kitaptaki boy resmini Edhem beye gösterdim. Çok büyük bir şaşkınlık gösterince merak edip sordum. "ne oldu?" dedim. Şöyle hikâye etti: Edhem beyin bir komşusuna hâl sahibi âmâ bir zat misafir olmuş. O zatın şiirleri de varmış. Edhem bey edebiyattan anlayan bir kişi olduğundan şiirleri incelemesi ve gerekiyorsa tashih etmesi için veya zahiren bu gerekçeyle onu da çağırılmışlar. Sohbet sırasında o âmâ zat bir ara demiş ki: "Şu yakında Eskişehir'de olan zelzelede taş üstünde taş kalmayacaktı ama duası müstecab olan bir zatın hürmeti olmasa... O zat

da Bediüzzaman olsa gerek". (Eskişehir'de 20 Temmuz 1956'da bir deprem olmuş ve yaklaşık 12.000 bina çeşitli derecelerde hasar görmesine rağmen sadece başına taş düşen bir kadın ölmüştü.)

Edhem bey daha sonra oradan ayrılıp evine dönmüş. O gece rüyasında hiç tanımadığı bir zatı görmüş. Ben de aynı gün Üstadın resmini gösterince şaşırıp kalmasının sebebi, Üstadın rüyada gördüğü zat olmasıymış. Kendisi Üstadı tanııyordu. Ben resmi gösterince hayretle şahadet parmağını ısırarak, hem ağlamış, hem de resmi defalarca öpmüştü.

### **"BİZİM PARAMIZDA HARAM MI VAR ÜSTAD'IM?" DEYİNCE ÜSTAD...**

1957'de benimle birlikte ağabeyim Şuayb Tabakçı da ailesiyle beraber Eskişehir'e göç etmişti. Biz aslında çiftçi olduğumuz için daha sonra da çiftçiliğe devam ettik. Ben o zamanki Afyon milletvekili Orhan Kökten'in 7000 dönümlük çiftliğine ortak oldum. Ekme biçme işleri benim üzerimdeydi.

1958 yılında idik. Benim Kayışoğlu, Zaferiye, Sakuşağı köylerinden çıkardığım on kamyon kadar bana ait mahsulü Emirdağ'ına götürüp Toprak Mahsulleri Ofisine (TMO) satmıştım. Dolayısıyla epeyce param vardı. Hizmete para harcamak istiyorduk ama Üstad hizmet için kimseden para kabul etmiyordu. Hatta Konyalı bir arkadaşımızın Üstada; "benim bir orduyu donatacak param var" dediği, Üstadın da buna karşılık: "Risale-i Nur'un kimsenin parasına ihtiyacı yok" diye cevap vererek o kişinin yardımını kabul etmediğini duymuştuk.

Bir gün Üstadımıza bütün samimiyetimle, yardım konusundaki düşüncemi aktardım ve şöyle dedim: "Ashâb- Kiram malları ile de çok fedakârlık yapmışlar. Bizim de imkânımız var. Paramızın hizmette kullanılması münasip görülüyor. Bizim paramızda haram mı var?" Çok hislendiğim için konuşurken kendimi tutamayarak ağlamıştım. Üstadımız da çok duygulandı, gözleri yaşardı. Gelip kaşlarımın üstünden öptü ve: "Sen nasıl istersen öyle yap, yetkilisin" dedi. Bende bu izinden sonra hizmetle ilgili harcamalarımı çok rahat ve huzurlu biçimde yapmaya başladım.

### **BARDAKTA BIRAKILAN BİRKAÇ DAMLA ÇAY VE ÜSTAD'IN TAVSİYESİ**

Bir gün Emirdağ ilçesinde Üstadımızın kaldığı evdeydim. Üstad benim bulunduğum odaya gelerek, battaniyesinin üstüne örttüğü yorganını getirdi ve yatarken onu üstüme örtmemi istedi. Uykum gelmediği için ben yatmadım ve yorganı üstüme sarıp oturdum. O vaziyette uzun süre Kur'an ve Cevşen okudum.

Sabahleyin bir ara Üstad, Zübeyir'i yoğurt almak için dışarı göndermişti. Ben de odada tesbihatla meşguldüm. Baktım Üstad bana çay getiriyor. Çok mahcub oldum ve hemen kalkıp bardağı elinden aldım. Kendisi de odasına döndü. Az sonra içeriye Hamza Emek geldi. Bu arada ben çayımı bitirmiştim. Üstad da tekrar odaya geldi. Ben bardağın dibinde birkaç damla çay bırakmışım, farkında da değilim. Üstadımız bunu görünce gülerek bana üç tokat attı. İlk ikisi hafifti ama sonuncusunun hatırı sayılırdı. Tokat atarken şöyle diyordu: "Abdulvahid, ben gittikten sonra belki ben Üstadımdan tokat yemedim diye övünürsün. Bardağın dibinde birkaç damla bırakmak kibir ve gurur alametidir. Böyle yapma ve yaşadığın müddetçe arkadaşlarına bunu tatlılıkla duyur." Üstadımız o gün bana hiç unutamayacağım bir ders vermiş oldu.

### **KÜÇÜK HİZMETE BÜYÜK TAKDİR**

Özel bir işim için Ankara'nın Keskin ilçesine gitmişim. Dönüşte Ankara'da risalelerin basıldığı matbaaya uğrayacaktım. Orada kitaplar gizli basılıyordu. Nasılsa Emniyet haberdar olmuş ve matbaayı basıp kitaplara el koymuş. Olayı duyunca Mustafa Türkmenoğlu ile birlikte matbaaya gittik. Bir de ne görelim! Polisler kitapları ellişerli paketler halinde bir araya getirip bağlıyorlar. Ben kimseye hissettirmeden pencerenin metal sürgüsünü yerinden çıkarıp onun yerine bir kaleme kâğıt sararak sürgü gibi sıkıştırdım. Kimse fark etmedi. Hepimiz dışarı çıktık. Polisler de kapıyı mühürleyip oradan ayrıldılar.

Ben gece olunca Ankara'da oturan asker arkadaşlarımın yakını olan bir taksiciyle matbaaya geldim. Kalem sürgüyü açıp içeri girdikten sonra balyalar halindeki kitapları ikimiz taksisine doldurduk. O zamanlar Yenimahalle'nin doğusunda geçici bir otogar vardı. Tabi, Eskişehir'e o saatte otobüs yok. Balyaların bazılarının da ipleri koptu. Öyle götüremeyeceğimi anlayınca bavul derdine düştüm. Ben iki sene önce Ankara'da askerlik yaptığım için Ankara'yı tanıyorum. Bir arkadaşımın dayısı bavul satardı. Gece yarısı onu buldum ve üç bavul aldım. Kitapları bu bavullara doldurdum. Tıpatıp sığıdı. Eskişehir'e o saate otobüs olmadığı için tren istasyonuna götürüp bavulları önce Emanete teslim ettim. Sonra tren saati gelince onları Eskişehir'e getirdim. Bavullardan birini Emirdağ'ına götürüp Zübeyir Ağabeye teslim ettikten sonra, Eskişehir'e evime döndüm.

Zübeyir Ağabey olayı Üstada nakletmiş olmalı ki hiç beklemediğim bir anda Üstadımız beni taltif için Emirdağ'dan Eskişehir'e evime kadar geldi. O sırada içeride ağabeyim Şuayb Tabakçı ve Sivrihisar'dan Ahmet Boyacıoğlu vardı. Üstad içeriye girmedi. Kapıda dikilirken bana dönerek şunları söyledi: "Bunu kim yapar? Şeyh Şamil'in torunu yapar" dedi ve ekledi "Ben Kafkas muhacirlerinden birinin Risale-i Nur'un iç bünyesinde bulunmasını Rabb-ı Rahîm'imden niyaz etmiştim. Lillâhilhamd onu da ihsan etti" dedi ve şoförü Mahmut'la Emirdağ'a doğru hareket etti.

Bu sözler elbette beni çok mütehasis etmişti ama bence sözlerin asıl muhatabı Zübeyir Ağabeydir. Çünkü o da Kuzey Kafkas muhaciridir. Üstadımızın, gönlümü almak için söylediğine inandığım bu sözlerin küçük bir parçası bana yeter de artar bile.

Bu hatıra, hizmete yapılan en ufak bir katkının, Üstadımızı ne kadar memnun ettiğini gösteren güzel bir örnektir. Hasta ve yaşlı bir insanın, hizmete kendince katkı sağlamış bir talebesini takdir için o günün şartlarında 200 km den fazla yol gidip gelmesi ancak böyle büyük zatlara mahsus bir kadirşinaslıktır.

### **ÜSTAD'DAN DEĞİŞİK ZAMANLARDA DUYDUĞUM KOSTURMA FİRARI**

Üstadımız Birinci Cihan Harbinde milis kumandanı olarak doğu cephesinde işgalci Ruslarla ve Ermenilerle savaşırken yaralanmış ve esir edilerek eski Kazan Hanlığı topraklarında bulunan Kosturma şehrindeki bir esir kampına götürülmüştür. Onun esaret hayatına ilişkin elimizde kesin bilgiler yoktur. Esaretten kurtuluşu hakkında da fazla bilgi bulunmamaktadır. Kendisi de bu konuda çok şey söylememiştir. Üstad hazretlerinden değişik zamanlarda parça parça duyduklarımızı birleştirerek esaretten firarının bir bölümünü Üstadın anlatımıyla şöyle özetleyebilirim:

İçlerinde Üstadın da bulunduğu 60-70 Osmanlı subayı esir kampında tek bir koğuşt tutuluyormuş. Üstad diyor ki: "Ben inziva istiyordum. Esir kampı civarında yaşayan tatarların kefil olmasıyla oradaki camiye bitişik küçük bir odada yalnız kalmama izin verildi. Haftada bir gün muhafız nezaretinde dolaşmama da izin veriliyordu. Ben bu küçük odada hem camideki imama uyarak namazlarımı kılabilirdim, hem de daha sonra bu durum esaretten firarıma yardımcı oldu."

Üstadın hapsedildiği odaya caminin imamı da dâhil kimse gelemiyor. Bir ara; "keşke buraya girmeseydim, kendi elimle kaçış yollarımı kapamış oldum" gibi düşünceler içerisinde nasıl kaçabileceğini hesap edip kaçmaya karar verdiği sırada, ilginç bir tevafukla karşılaşılıyor. O sırada penceresinin önünden geçmekte olan caminin imamı bir taraftan yürümeye devam ederken: "Ya Said! Aklına gelenin zamanı değil" diye seslenmiş. O da bunda bir hikmet var diye kaçmayı ertelemiş. Bir süre sonra aynı imam oradan geçerken bu defa da: "Ya Said! Aklına gelenin zamanı geçiyor. Ne duruyorsun?" diye seslenmiş ve Üstad da kaçış için fırsat kollamaya başlamış. Üstadın bulunduğu yere ve diğer mahkûmların tutuldukları yerlere bazı seyyar esnaf, at üstüne konmuş sepetler içinde yiyecek bir şeyler getirip satıyorlarmış. O sıralarda Rus ihtilali de başlamış. Üstad da ülkede ortaya çıkan karışıklıkların sebep olduğu düzen bozukluğu ve anarşi ortamından faydalanıp satıcıların arasına karışarak oradan firar etmiş. Aklımda böyle kalmış.

Üstadın hayatı hep böyle tevafuklarla doludur. Çok sayıda kişi bunlara şahit olmuştur.

### **ÜSTAD'IN TATAR'LARA DUASININ SEBEBİ**

Eskişehir'de bizim evde birkaç arkadaş oturmuş sohbet ediyorduk. Zübeyir ağabey, Mustafa Acet, Kuyumcu Yakup Ayzeren, Mustafa Erhan Arbatlı ve Kuruyemişçi Yaşar Zeydan'ı hatırlıyorum. Üstadımız dışarıdan geldi. Yorgun olduğu için üst kata çıkamayacağını söyleyerek benim oturduğum ikinci kata girdi. Odada benim tek kişilik bir karyolam vardı. Oraya bağdaş kurup oturdu. Birden Erhan'a dönüp, "Mustafa sen Tatar mısın?" dedi. Soruya muhatap olan Erhan'ın bir adı da Mustafa idi ama ona herkes Erhan derdi. O da evet deyince Üstadımız: "Ben tatarları beş vakit duama dâhil etmişim. Kosturma'da Ruslara esaretteyken, iki ihtiyar tatar kadın hapis tutulduğum yerin küçük penceresinden yiyecek getirerek benim hayatta kalmama yardım ettiler. O yüzden hem o ihtiyar kadınların, hem de orada bana yardımcı olan diğer tatarların, bizim hizmetimizde ve Risale-i Nur faaliyetinde payı vardır.

### **KÖTÜLÜĞE KARŞI İYİLİK...**

Sonra Üstad Hazretleri dedi ki: "Beni zehirleyen Afyon Mahkemesinin Savcısı Abdullah Bükler de tatarı. Bana yaptığı zulüm sebebiyle içinde bir ukde kalmış olabilir. Ahiret'e öyle gitmesin. Ona da hakkımı helal ediyorum." Dedi. Merhametin bu derecesini bizim havsalamız almayabilir.

Üstad sonra bana dönerek: "Abdülvahid, ona mektup yazıp hakkımı helal ettiğimi bildir" dedi. Ben de o savcıya Üstadın dediklerini bildirmiştim. Daha sonra bu savcı Gaziantep'te Ağır Ceza Reisi

oldu. Tevafuka bakın ki: Bir tarihte Mustafa Sungur'un da içinde bulunduğu 19 kişi Antep'te yakalanmış. Mahkemeye sevk edilmişler. Abdullah Bükler demiş ki: "Bunlardan zarar gelmez. Bunlar çay içer, Risale okur" deyip hepsini tahliye etmiş. Söylediğimde Sungur da bunu tasdik etmişti. Başka bir davada da Avukat Bekir Berk mahkemede kendisine: "Siz daha önce bu davalarda savcı olarak ihsas-ı reyde buldunuz. Bu davaya bakmaktan istinkâf etmelisiniz" deyince, o da cübbesini çıkarıp davaya bakmaktan vazgeçmiş. Diğer mahkeme heyeti de beraat kararı vermiş. Demek ki Üstadın mesajı yerine ulaşmış.

### ÜSTAD ÖPERSE

Üstadın Tatarlardan bahsettiği sırada ben üstada kuyumcu Yakup Ayzeren'i göstererek; "Üstadım Yakup Bey de Tatar hem de size yardım eden Kazan Tatarları soyundan" deyince Üstad birden yerinden fırlayıp kalktı. Yakup Ayzeren'i tutup kaşlarının üstünden öptü. (Üstad taltif için öyle yapardı). Yakup Bey aşırı heyecan ve sevinçten olacak o anda bayılıp yere yığıldı. Kaldırıp dışarı çıkardık. Rahmetli arkadaşımız çok kibar ve nezih bir insandı. Başlangıçta hali pek iyi değil iken sonraları iyi bir Nur talebesi olmuştu. Cümlesine Allah rahmet eylesin...

### ÜSTAD EVİMDE KALDI AMA KİRASINI VERDİ

Üstadımıza Eskişehir'deki evimin boş olan üçüncü katını tahsis etmiştik. Ben herhangi bir ücret almak istemiyordum. Bir gün bana, "ben burayı kiralayacağım. Kirası ne kadar eder?" dedi. Evin aylık kirası 80-100 lira ederdi ama ben böyle bir fiyat söyleyemezdik. Aslında hiç para istemiyordum. Üstad yeter ki evimde kalsın, üstüne para vermeye dünden razıydım. Ama o ısrar ediyordu. Kira değeri ile ilgili sorusuna ne cevap vereceğimi düşünürken Zübeyir ağabey içeri girdi. Gelirken herhalde konuşmamızı duymuştu. Ben yardım isteyen bakışlarla yüzüne bakınca yardımına yetişti ve "Bu ev 20 lira eder Üstadım" dedi. Zübeyir ağabey ayrıca, "Bu dershaneye başka arkadaşlar da iştirak etmek istiyorlar" deyince Üstadımız da, "öyleyse başka medreselerde olduğu gibi ben de beşte birine iştirak edeyim" dedi. Üzerinde resim olmayan gümüş 50 kuruşluk ve sarı 25 kuruşluklardan altı aylık kiranın beşte biri olarak 24 lira verdi. Ben de bu paraları "Bereket Parası" olarak arkadaşlara dağıttım. Herkes çok sevinmişti.

Bu olaydan altı ay kadar sonra Üstad yine Eskişehir'deki evdeyken, Kütahya'dan birkaç arkadaş ziyarete geldiler. Bunlar Tavşanlı'dan Leblebici Ali ve Astsubay Cahit Erdoğan'dı. Gece olduğu için üstatla görüşemediler. Bende misafir oldular. Hep beraber sabah namazı için yakındaki Odunpazarı Camiine gittik. Biz camide iken Bayram geldi ve "Üstad seni istiyor" dedi. Hemen eve koştum ve Üstadın yanına girdim. Bana: "Kardeşim, ben bu sefer birkaç ay kalma niyetindeyim demiştim, bana bu gece ihtar edildi ki senin evinin iki senelik kirasını vermem lazım. Kalbin mahzun olmasın, enbiya ruhlarıyla toplantım var oraya gitmeliyim" dedi. Altı ay önce 4 lira olarak fiyat biçmiştik bu sefer 24 ay için 96 lira tutuyordu. O sırada yanımızda 2-3 yaşındaki oğlum Arif de vardı. Üstad onu kucağına alır bazen de yatağına yatırır. Bir gün Arif'in yanında, "Benim evladım olmadığı için şefkatim küllidir" demişti. Üstadımız Arif'e bir de dua öğretmişti. O dua şudur: "Üstadımızı Allah iki cihanda aziz ve muratlarına nail eylesin." Âmin.

Üstadımız o gün Arif'e bir bardak içinde 8-10 üzüm tanesi yedirdi. Bizim evden bana ve Arif'e daha önceden aylık 50'er kuruş maaş bağlamıştı. Onları da kiraya ekleyerek toplam 102 liraya çıkardı. Üstad 73 liraya sayarak bir Reşat Altını verdi. Geri kalanını bozuk parayla tamamladı. (Oğlum Arif halen yanımızda olup hizmete devam etmektedir)

### TEVAFUK MU, KERAMET Mİ?

Üstadımız Emirdağ'da iken bir kış günü şoförü Ceylan'a, "Eskişehir'den gelecekler var git onları al getir" demiş. Ceylan nerede bulacağını sorunca da "Çarşı Camiine gidersen bulursun" diye cevap vermiş. O günlerde ben de sürekli Üstadla bağlantılı rüyalar görüyordum. Son rüyamda bir eve girmişim. Girdiğim odada süslü duvar yastıkları, işlemeli minderler filan vardı. Çay içiyorduk. Bana çayı Üstadın mı ev sahibi olan Osman Çalışkan'ın mı verdiğini hatırlamıyorum. Ama değişik rüyalarımda ikisi de çay vermişti. Bu rüyalar sebebiyle Üstadı görmek için, içimde büyük bir arzu hissettim evde duramadım. Çifteler'e geldim. O gün Recep ayının arefesiydi...

Çiftelerde eniştem Saadettin Korkmazla ortak bir dükkânımız vardı. Yolda yürürken uzaktan Üstadın arabasının Eskişehir yönüne gittiğini gördüm. Üstadın arabada olduğunu düşünerek ben de arkalarından bir otobüsle gittim. O zamanlar daha köyde oturuyordum. Eskişehir de Üstadın arabasını nerede bulacağımı da bilmiyorum. Akşam yaklaştığı için namaza gideyim dedim ve Çarşı Camiine girdim. İçeride üç kardeşle karşılaştım. Bunlar İstanbul'dan Macid ile Ankara'dan Tosyalı Abdullah,

tashih etmesi için Üstada kitap formları getirmişlerdi. Pire Nuri denen arkadaş ise Almanya'da basılan kısa Tarihçe-i Hayatın, Almancasını getirmişti. Bu arkadaşların üçü de acilen Üstadı görmek istiyorlardı. Camide, oraya gelen Ceylanla da buluştuk. Ceylan bizi arabaya aldı ve çok soğuk bir havada gece geç vakit Emirdağ'a doğru yola çıktık. Ben şoförün yanına oturmuştum.

Ceylan, yolda: "Ağabey çok sıkıntıdayız akümülatör bulamıyoruz. Bu da doğru dürüst çalışmıyor" dedi. Ben kendisine merak etmemesini söyledim. Sebebi şuydu; daha önce biraz bahsettiğim gibi ben eniştemle Türkiye Zirai Donatım Kurumunun Çifteler temsilciliğini yapıyoruz. Dükkânımızda o sırada yepyeni 12 tane akümülatör var. Çiftelere gelince güzel bir tevafuk oldu. Yanımda anahtar da varmış. Dükkânda genelde eniştem durduğu için ben pek anahtar taşımazdım. Dükkânı açıp bir akü alarak bagaja koydum. Vakit çok geç olduğu için caddelerde kimse yoktu. Ceylan bu sefer de "Benzinimiz çok az, galiba Emirdağ'a gidemeyeceğiz" dediği anda bir sokağa doğru girmekte olan ilçenin tek benzincisinin pompacısı Hüsmen'i gördüm. Hemen seslendim ve durumu anlattım. Benzinci kapalıydı ama Hüsmen'de anahtar olduğu için gittik ve benzinimizi aldık. Sorunsuz bir şekilde Emirdağ'a ulaştık.

Emirdağ'da hacı Osman Çalışkan'ın evine geldik. Misafir odasına girer girmez ağlamaya başladım. Çünkü o ev ve oda benim rüyamda gördüğüm yerlerdi. Bize verilen çayların bardağına kadar rüyadaki gibi aynıydı. Biraz oturduktan sonra aç olduğumuzu söylemeye utandığımız için evden ayrıldık. Diğerleri otele gitti; ben de Pire Nuri'yle beraber yiyecek bir şeyler bulmak ümidiyle Hayvanpazarı denen yere doğru gittik. Yiyecek bir şey bulmaktan ümidimizi kesmiş olarak otele dönerken yanıma yaklaşan bir genç, "Yiyecek mi arıyorsunuz" dedi. "Evet" dedik. Kendisinin Çerkes Mehmet Beyin Hanının içindeki lokantada garson olduğunu, bize lokantada pizola vb. hazırlayabileceğini söyleyince birlikte lokantaya gittik. Delikanlının pişirdiği pizolaları alıp otele getirdik ve hep beraber yedik. Artık uyuyamayacağımız için sabah namazına Mustafa Acet'in imamlık yaptığı camiye gittik. O sırada Ceylan geldi, "Üstad evinin kapısında sizi bekliyor" dedi. Gittik, kendisiyle görüştük. Bir süre sonra Üstad bize: "Kardeşim Ben sizi teberrüken Eskişehir'e götürürdüm, ama Isparta'da evliya ruhlularıyla toplantım var" dedi. Hepimiz elini öptük. Üstad Isparta'ya gitti, bizde Eskişehir'e döndük.

Şimdi isterseniz tevafuklar zincirini sıralayalım:

Ben o gece rüya görmeseydim Üstadı görme aşkına tutulup Çifteler'e gitmeyecektim. Üstad Ceylan'a, "Eskişehir'e git misafirleri getir" demeseydi ben Çifteler'de Ceylan'ın arabasını görmeyecektim. Arabayı görmeseydim Eskişehir'e gitmeyecektim. Eskişehir'e gitsem bile akşam namazını Çarşı Camiinde kılasam Ceylan ve diğerleriyle karşılaşmayacaktım. O üç arkadaş da yine akşam namazında Çarşı Camiine gelmeselerdi asıl onlar için gelmiş olan Ceylan, misafirleri bulamayacaktı. Ben olmasaydım Ceylan, Üstadın arabasına akü bulamayacaktı. Çünkü o devirde aküler çiftçiye tahsisli idi ve benim çiftçi olmamdan dolayı akü hakkım vardı. Gecenin bir yarısında pompacı Hüsmen gelmeseydi veya üstünde anahtar olmasaydı, benzin alamayacaktık ve Emirdağ'a gidemeyecektik. Emirdağ'a gittikten sonra olanları da bunlara ilave edin. Sonuçta hem ben Üstadı gördüm; hem hizmet için gelenler işlerini gördüler. Hem Üstadın hem Ceylan'ın akü problemi halloldu. Artık ister keramet deyin, ister tevafuk... Siz bilirsiniz.

## ÜSTAD'LA BERABER MUTTALIP KÖYÜNE HACI HİLMİ EFENDİYE GİTTİK

Eskişehir'in kuzeyinde merkeze 6 km mesafede Muttalıp isimli 1500 haneli büyük bir köy vardı. Şimdi belde olmuş. Ahalisi, "manav" denilen o yörenin yerli halkıdır. O köyde Üstad hazretleri ile aynı yaşlarda bir zat olan Hacı Hilmi Efendi yaşardı. Kendisi tarikat ehli bir zat idi. Tasavvuf tarihi ile ilgilenenler için ekleyelim: Hilmi Efendi'nin müşidi Şeyh Sadık Efendi, onun ki Yenişehirli Abdullah Efendi onun şeyhinin şeyhi ise Büyük müceddit Mevlana Halid-i Bağdadi Hazretleridir. Yani Hacı Hilmi Efendi gerçek bir Halidî-Nakşibendî şeyhi idi.



Hacı Hilmi Efendi



Hacı Hilmi Efendi'nin en büyük uğraşı hafız yetiştirmektir. Zaman zaman hafızlık merasimi yapar ve Üstadı da çağırırdı. Ben bu davetlerden iki tanesine Üstadla birlikte katıldım. Son gittiğimiz merasimde cami ağzına kadar dolmuştu. Mühim bir âlim olan ve soyu Anadolu'nun ilk Müslümanlaşma sürecindeki Medineli bir aileye dayanan Şeyh Sadık Efendi'nin oğlu Abdullah Toprak kürsüde vaaz ediyordu.

Üstad gelince Hacı Hilmi Efendi kendisini kapıda karşıladı. Orada bize ilginç gelen bir olay oldu: Her ikisi de birbirlerinin elini öpmeye çalışıyordu. Sonunda adeta zorla birbirlerinin elini öptüler. Hepimiz çok duygulandık. Bu arada kürsüdeki Abdullah Toprak, Üstad için güzel bir hoşamediy yaptı. Bu kitabın 2. cildinde hatıraları geçen Abdurrahman Topraklı, Abdullah Toprak'ın kız kardeşinin oğludur. Hafızlık töreni üç saatten fazla sürdü. Bu süre içinde tam 21 hafız dinledik. Her iki mübarek zat, mihrabda diz çökmüş vaziyette hiç kımıldamadan üç saat boyunca oturdular. Herkes gibi ben de oturuşumu bir kaç defa değiştirmek zorunda kalmıştım. Demek ki onlar bizden farklıydılar.

Bir defasında kendisine çok iltifat eden Hacı Hilmi Efendi'ye Üstadımızın, "Siz Kur'an'ın lafzını biz manasını korumaya çalışıyoruz" dediğini duymuştum.

Bu vesileyle yolu Eskişehir'den geçecek kardeşlerimizin fırsat bulurlarsa Üstad Hazretlerinin elini öptüğü bu zat ile mürşidi Şeyh Sadık Efendinin, Muttalıp Köyü Mezarlığındaki kabirlerini ziyaret etmelerini tavsiye ederim. Birçok kişi Hacı Hilmi Efendi'nin Eskişehir civarındaki en büyük veli olduğu kanaatinde.

Bu iki mübarek zatın vefatlarından sonraki durumlarında ilginç bir benzerlik vardır: Hacı Hilmi Efendi vefat ettiğinde Muttalıp'taki camisinin bahçesine defnedilmiş ve kabri de yaptırılmıştı. O kabir hala oradadır. Ama Üstadı kabrinden çıkaran malum kafa, ona da musallat oldu -aklımda yanlış kalmadıysa- devrin İçişleri Bakanı Burhan ya da Orhan Öztrak'ın emriyle mübarek naaşı kabrinden alınıp köyün en dışındaki mezarlığa defnedildi.

Ne diyelim! İyi ki Ahiret var...

## ÜSTADIN ESKİŞEHİR'E SON GELİŞİ VE YAŞANAN HAZİN OLAYLAR

Bir ara Ankara'da bazı kitaplara polis tarafından el konulmuştu. Onları geri alabilmek için Üstadın Ankara'ya gittiğini ama şehre girmesine izin verilmeyip Dikmen'den geri çevrilmiş olduğunu arkadaşlardan duymuştum. Daha sonraki tarihlerde tekrar Ankara'ya, oradan İstanbul'a gidip yine Isparta'ya döndüğünü söylemişlerdi. Üstadın iç politika ile hiç ilgisi olmayan, tamamen hizmete yönelik bu seyahatleri o zamanki muhalefet lideri İsmet İnönü tarafından iktidardaki Demokrat Parti ve başbakan Adnan Menderes'in aleyhinde kullanılıyordu. İsmet İnönü, Menderes'in Üstada seçim gezileri yaptırdığını iddia ediyordu. Hükümet de İnönü'den korkup Üstadımızı Isparta'da ikamete mecbur etmişti.

Fakat Üstad, sacayağı şeklinde Emirdağ, Isparta, Eskişehir gezerdi. Vefatına 19 gün kala Eskişehir'e son gelişi, veda ziyaretiymiş... Üstad önce Emirdağ ilçesine gelmiş. Emirdağ'ından eve telefon etmişler; ben yoktum. Hanıma, "Üstad oraya gelince Abdülvahid alakadar olsun diye" söylemişler.

Bu seyahatin bir veda ziyareti olduğunu çok sonra anladık. Telefonum dinlenmekte olduğundan polisin haberi olmuş ve Eskişehir girişindeki ana caddede bir komiser ile iki polis onu beklemeye başlamışlar. Şehre girmesine izin vermeyecekler ve geri çevireceklerdi.

Nasıl olmuş bilmiyorum Üstad onlara görünmeden bizim eve geliverdi. Oldukça hasta bir görünümü vardı. Daha önce kaldığı yukarı kata çıkmayıp, ailemle ikamet ettiğim ikinci kata girdi. Odadaki benim karyolama oturdu. Öğle namazını kılacaktı. Bizim sokağın başında bir polis arabası beklemekte olduğundan onlar Üstadı görmüşlerdi.

Çok geçmeden bir komiser içeriye girip hemen geri dönmesi gerektiğini söyleyince Üstad kızgın bir şekilde, "namazımı kılıp gideceğim" dedi. Üzgün ve kırgın bir halde Tarihçe-i Hayattaki resimde gözükten evin parmaklıkla çevrili bölümüne çıktı ve şu ifadeleri kullandı: "Bu ahmaklar beni bilemediler, beni bir medrese mollası zannettiler. Ben gideceğim arkamdan -avuğlarını ters çevirip- böyle olacaklar" dedi ve namaz kılıp ayrıldı. Bu benim kendilerini son görüşüm oldu.

O günlerde olan bir şeyi de anlatayım. Eskişehir'de Sakarya Gazetesi diye menfi bir gazete vardı. Bu gazetede, üstadın aleyhinde bir yazı çıkmıştı. Söz konusu yazıda Üstad için "vampir, kan emici..." gibi hakaret içeren ifadeler kullanılmıştı. Aklımda kaldığına göre Cahid Nalbantoğlu diye Risaleyle ilgisi bulunmayan dürüst bir savcı bu hakaretlerden rahatsız olarak Isparta'ya telgraf çekmiş. "Muvafakat verirsiniz gazeteyi mahkemeye vereceğim" diye. Üstad ağır hasta, başparmağını basmışlar

da göndermişler vekâleti. Aynı gazete ikinci üçüncü gününde de hakarete devam edince biz de mahkeme açtık. O zaman Bekir Bey de gelmişti...

### VEFATI VE URFA

Üstad hazretlerinin bir önceki bölümde bahsettiğimiz son ziyaretinden 19 gün sonra Abdülkadir isimli iyi tanıştığım Konyalı bir polis vardı. Eve geldi ve "Hazreti bulamıyoruz, senin bir bilgin var mı?" dedi. "Ben Isparta'da diye biliyorum" deyince de, "Yok, hiçbir vilayette yok" dedi. Sonra anlaşıldı ki, Üstad Isparta'dan Urfa'ya doğru yola çıktığı ve sürekli yolda olduğu için bulamıyorlardı.

Polis gittikten sonra Hüsnü'den (Üstadın şoförü) bir telgraf geldi. Söz konusu telgrafta: "Biz Urfa'ya geldik. Üstad koma halinde. Ankara ile temas kur, burada kalmamız için müsaade al" yazıyordu. Anlaşılan Üstadın Urfa'da kalmasına izin verilmemişti. Benim o zamanlar politikacılarla iyi ilişkilerim vardı. Hemen, zaten ortakçım olan Ankara milletvekili Dağistan Binarbay, Afyon milletvekili Orhan Kökten, Eskişehir milletvekili ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan'a birer telgraf çektim. Daha onlardan cevap gelmeden, o zaman dokuz yaşında olan oğlum İsmail Hakkı, Hüsnü'nün otele gelen, yeni telgrafını eve getirdi. Hüsnü bu telgrafında "Üstadımız vefat etti. Acele gelin" yazıyordu. Ben Hüsnü'ye cevabi bir telgraf çektim ve "Üstadı defnetme hususunda acele etmeyin, herkes yetişebilsin" dedim.

Biz akşamla yatsı arası Urfa'ya vardığımızda, "defnettik" dediler. Ben, otobüste, bacaklarımda romatizma ağrısı vardı; ayakkabılarımı çıkarıp bağdaş kurup oturmuştum. Otobüsten inerken ayakkabılarımı bulacağım ya, her taraf çamur. Araba sallandıkça benim ayakkabılar gitmiş. Ben ayakkabılarımı buluncaya kadar kimse kalmamıştı arabada. Şoförün yanındaki koltuğa şöyle bir oturmuştum, kapı açık. "Defnettik" deyince sırtımdan beynime sıcak bir akım geldi. Orda kendimi kaybetmişim. Sonra su falan serpip ayılmışlar beni. Ayılınca: "Allah'ım bizi böyle mahrum bırakanı sen de mahrum bırak" diye dua ettim.

Sonradan öğrendiğimize göre Urfa valisi Cuma namazından sonra defnedilmesine izin vermiş olmasına rağmen, İçişleri Bakanı ve Emniyet Genel Müdürü Üstadın hemen defni hususunda valiyi mecbur etmişler. Verilen emir üzerine polisler cenaze merasimine başlayınca halk da iştirak etmiş ve defin tamamlanmış. Biz Urfa'ya definden ancak üç saat sonra yetişebildik. Yanılmıyorsam Ramazan-ı Şerif'in 27. günü toprağa verildi. Urfa'nın girişinde sıralanmış 40-50 kadar tankı görünce bunların hangi düşman için getirilmiş olabileceğini düşünmüş ama bir cevap bulamamıştım. O cevabı 50 yıl sonra dahi bulabilmiş değilim.

Orada Üstadın kabrinin bulunduğu yere bitişik 3-5 dönüm kadar kavaklık vardı. O gece sabaha kadar, O kavaklıktaki kuşlar mehtaplı gecede ayın zaman zaman görünmesini engelliyorlardı. Dönüp geliyorlar; yine tekraren öyle. Sabaha kadar böyle... İki gün sonra döndüm. Sonra bana Üstad'ın yapılmış kabrinin resmini gönderdiler. Bir daha da gidemedim...

O gün, sadece benim değil, yaşlı ve koma derecesinde hasta olan bu zata yapılan zulümden dolayı bütün yurttaki yüz binlerce insanın içi yanmıştı. Türkiye'nin dört bir yanından koşup gelen bizler de; Urfa'da garib, kimsesiz, öksüz kalmıştık ve hepimiz o gün yine onun ifadesiyle, "Zalimler için Yaşasın Cehennem!" demiştik. Aradan yıllar geçti, ölenler öldü. Şimdi bizler de, onlar da beklemedeyiz ve hep birlikte göreceğiz: Cehennem var mıymış? Yok muymuş? Ne demişler? Bekle ve gör...

### POLİSLERİN VAHİM SONU

Üstadın vefatından tahminen bir ay kadar geçmişti... Az evvel anlattığım gibi Üstadı Eskişehir'e sokmamak için şehrin girişinde bekleyen ve ağır küfürler eden o komiser ve iki polisin sonları çok vahim oldu.

Şöyle ki: Sanayiye çıkar çıkmaz, kiremit fabrikası sahibi Halil Yasin vardı; o müteahhit olarak oradaki köylere Porsuk'tan sulama kanalları açmıştı. Altı, bir metre; üstü, üç metre. Üstadın vefatından bilmem 25-30 gün sonra kadar, o taksi orada aynı yerde devrildi, kanala düştüler, kapıları açamadılar. O iki polisle komiser orada boğulup öldüler.

### CUMHURİYET GAZETESİNDEN YILMAZ ÇETİNER'İN HABERİ

Tarih 1965 filan olabilir... Cumhuriyet Gazetesinde Yılmaz Çetiner vardı; "Ben bir Nurcu idim" diye bir yazı serisi yazmıştı. Altına da takkeli birinin resmini koymuştu. O sırada ben Eskişehir'den Ankara'ya burun ameliyatı olmak için gitmiştim. O gelmiş işletmekte olduğum otelin yazıhanesine falan bakmış; "Nurcuların Başvekili" diye yazmış benim hakkımda. Yalanlar yazmış. Güya ben 3 liralık kitabı, hazretin eli değdi diye 30 liraya satmışım.

Yine pansumana gitmişim Ankara'ya; dönüşümde -o zamanlar Polatlı yolu yeni açıldı, eskiden Haymana'dan dolaşıyordu- benim yanımdaki koltuklara bir kadınla bir erkek oturdular. Polatlı'da inceklermiş. Konuşmalarından ben gazeteci olduklarını anladım: "Siz gazetecisiniz galiba" dedim. "Evet" dediler. "Hangi gazete" diye sordum. "Cumhuriyet" dediler. İsmi sordum; Yılmaz Çetiner olduğunu öğrendim. "Geçenlerde Nurcular aleyhinde bir yazı yazmışsınız, çok hoşuma gitti. Paçavrasını çıkarmışsın adamların" dedim. O da, övünerek başladı "şöyle gittim, böyle yaptım..." diye anlatmaya. "Ulan şerefsiz, o benim!" dedim. "Nurcuların Başvekili diye yazdığın adam benim" dedim. Yalanını yüzüne çarptım. Utanacak yüzü varsa utanmıştır...



### Cumhuriyet yazarı Yılmaz Çetiner'in tezviratı

## YENİ NESİLLERE İNANILMAZ GELEBİLİR, AMA MAALESEF TAMAMEN GERÇEKTİR

Demokrat Parti iktidarına karşı gerçekleştirilen 1960 yılındaki malum ihtilalden sonra dindarlara baskılar artmış ve Risale-i Nur hizmeti daha da zorlaşmıştı. Bu yüzden, Ankara'daki matbaada gizlice basılan bir kamyon kitabı oradaki arkadaşlar, daha güvenli olacağı düşüncesiyle Eskişehir'e göndermişler. Bana da haber verdiler. O zamanlar Risale-i Nur'dan herhangi bir kitap polisin ve adliyenin gözünde bugünün teröristinin elindeki Kaleşnikof gibi kabul ediliyordu. Bu duruma göre tabi hizmettekiler de bir tür teröristti. Nasıl oluyorsa, karınca bile incitmeyen teröristler!.. İlginçtir, kitapları Eskişehir'e getiren iki arkadaş şehri tanımadıkları için kamyonu götürüp Emniyet Müdürlüğü, Valilik ve Adliyenin bulunduğu binaların yanına park etmişler. Durumdan haberdar edilince hemen kamyonu benim otelin önüne çektiler. O sıralarda Eskişehir'de İstanbul Otelini işletiyordum.

Bu arada hepimizi korkutan bir olay oldu. Bizim otelde gece görevlisi sabahleyin nöbeti gündüz görevlisine devredip evine giderdi. O gün de görevi devredip evine giderken aniden hastalanmış, kendisini hastaneye kaldırmışlar. Ama kimsenin haberi yok. Kocası eve gelmeyince hanımı da polise haber vermiş. Kadın iki polisle otele gelince çok telaşlandık. Allah'tan mevzu başka olduğundan kamyonla ilgilenmediler. Hastaneleri arayıp durumu öğrenince otelden ayrıldılar bizde rahatladık. Fakat başka bir problem daha çıktı. Otelin bulunduğu sokağa kamyonların park edilmesi yasaktı. Bir polis gelip "bu kamyon niye burada?" veya "bu kamyonda ne var?" dese verecek cevabımız yok. Kamyonu ne yapacağımızı düşünürken Erhan isimli -bilahare damadımız olan Erhan Arbatlı- genç evlerinin bahçesinde müstakil bir boş oda bulunduğunu ve kitapları oraya indirebileceğimizi söyledi. O odayı biliyordum. Hüsnü Eskişehir'de askerlik yaparken ara sıra o odada kalırdı. Hemen kamyonu götürüp boşaltmaya başladık.



### Erhan Arbatlı Abdulvahid Tabakçı'nın damadı

Çok geçmeden Erhan'ın annesi geldi ve tabiri caizse kıyameti kopardı. Halimize gülmeli miydik ağlamalı mıydık bilemedik. Kadın kendi diliyle yani tatarca bas bas bağılıyor. "Poliis!., poliis!.. Ke mında! Kor bolası Çerkes, balamın başını cağacak" (Polis!.. Polis!.. Gelin buraya, Kör olasıca Çerkes çocuğumun başını yakacak) Kafkas kökenli olduğumdan benim için çerkes diyordu. Kadın o kadar kendini kaybetmiş ki davet ettiği polis gelirse öncelikle kendi çocuğunun suçlanacağını düşünemiyordu. Kadın bağırdıkça oğlu Erhan "Anne sus!" diyor, ama o susmuyor. Ne yapacağımızı şaşırдық. Baktık olmayacak, vazgeçtik. Kadın da sustu. İndirdiğimiz kitapları tekrar kamyonu yükledik ve otelin önüne döndük.



### Şuayib Tabakçı Abdülvahid Tabakçı'nın ağabeyi

Koca şehirde kitapları koyacak yer bulamıyoruz. Çünkü dünyanın en tehlikeli(!) malzemesini taşıyoruz. Düşünürken aklıma başka bir çare geldi. Dedim en iyisi ben bu kitapları köye götürüyüm. Anlaşıldı ki şehirde yer bulamayacağız. Köyümüz Belpınar Eskişehir'e 75 km. Yolda yanımıza Tosyalı Sadık isimli arkadaşı da alıp köye gittik. Kitapların hepsini rahmetli ağabeyim Şuayip Tabakçı'nın evine indirdik. Zaten ağabeyim de hizmetin içindeydi. Biz oradayken Said Özdemir Ankara'dan bir pikapla gelip 200 kadar kitabı alıp götürmüştü.

Köye götürdüğümüz kitaplar ağabeyimin evinde bir sene kaldılar. Aynı yerde ağabeyimin ve benim değişik konularda kitaplarımız vardı. Bir sene sonra eve geldiğimizde gördük ki bize ait kitapları fareler delik deşik etmişler. Risalelere de zarar gelmiştir diye çok korktuk, ama Cenab-ı Hakkın lûtfuna bakın ki, bizim şahsi kitaplarımızı tanınmaz hale getiren hayvancıklar o mübarek eserlere hiç dokunmamışlar bile.

Evdeki kitapları 80 çuval halinde traktör römorkuyla iki sefer yaparak Eskişehir'e bir astsubay kardeşimizin evine getirdik. Kendisi hizmete yeni girmişti. Ferrin Ağan isimli bu kardeşimizin eşiyse hizmete şiddetle muhalif idi. O sırada kendisi hamileydi ve doğumu da yakındı. Bu yüzden önce doktorlarla konuşup onu hastaneye yatırdıktan sonra kitapları eve taşıdık.

Taşımasına taşımıştık ama kitapların daha çok eksiği vardı. Kapakları tutkalanıp kesilecekti. Bu da zaman ve eleman gerektiriyordu. Biz kitaplarla uğraşırken arkadaşımızın eşi doğum yaptı ve evine dönmesi gerekiyordu. Hastaneden çıkmak için ısrar ettiğini söylemişlerdi ama bizim işimiz bitmemişti. Bu yüzden ben doktorlarla tekrar konuşup onun birkaç gün daha hastanede kalmasını sağladım. Yeğenlerim Osman ve Orhan Tabakçı'nın da yardımlarıyla hanım gelmeden kitapların işini bitirdik ve zoraki yolculuk tekrar başladı.

Çuvallar içindeki kitapları bu sefer de daha güvenilir bulduğumuz ağabeyimin bacanağı Hasan Hüseyin isimli bir arkadaşın bahçesindeki, balkonumsu bir bölüme yığdık. Aksiliğe bakın ki çuvallardan birinin kenarı yırtılmış ve komşu kadınlardan biri yırtık yerden gözükken kitabın üstündeki "Said Nursi" yazısını görmüş. Hemen başka kadınlara koşup anlatmış. Haberimiz olunca durumun tehlikeli bir hale geldiğini anladık. Çünkü tecrübemizle biliyoruz ki kısa süre içinde polise ihbar edilmesi kesindi. Kitapları acele kaçırmamız gerekiyordu. O tarihlerde Emirdağlı Mehmet Çalışkan'ın bir kamyonu vardı. Oğlu Ceylan rahmetlik de o sırada kamyonu sürüyordu. Haber verdik ve Ceylan hemen kamyonu getirdi. Kitap çuvallarını yükledik ve İstanbul'a götürmek üzere yola çıktık. Fatih'in Zeyrek semtinde izbe bir yer bulup boşaltırken polisler geldiler. Onlara, hemen gideceğimizi, boşaltmaktan da vazgeçtiğimizi söyleyip bir şekilde ellerinden kurtulduk. İndirmiş olduğumuz kitapları tekrar kamyonu yükledik ve nihayet Koca Mustafa Paşa semtinde bir bodrum bulup oraya indirdik. Sonraki tarihlerde bu göçebe kitaplar gerekli yerlere gönderildi. Çok şükür zayıtsız kurtarmış olduk.

Bu hatıram yeni nesillere inanılmaz gelebilir. Ama maalesef tamamen gerçektir. Geçmişte çok daha beterleri de olmuştur. Devletin düşmanca bakışına, toplumun olumsuz şartlanmışlığına ve bunun sonucunda yapılan baskı ve zulümlere rağmen, O zat ile etrafındaki bir avuç insan, Allah'ın lûtf u keremiyle görevlerini başardılar ve büyük bir çoğunluğu da hayattan terhis oldular. Bugün belki de, Berzah'taki mekânlarında; dünyanın en ücra köşelerini nurlarla aydınlatan haleflerinin hizmetlerini seyredip, emeklerinin semeresini her iki dünyada da veren Allah'a şükrediyorlar.

### ÜSTAD VE GÖNENLİ MEHMET EFENDİ

Ben 1962'de iki oğlumu, (Faruk ve İsmail Hakkı) tahsil için Eskişehir'den İstanbul'a göndermişim. Onların bu şehrin seline kapılmalarından korktuğum için 1966 yılında peşlerinden biz de ailece İstanbul'a göç ettik. Geçici olarak Fatih Camiine yakın bir ev kiraladım. İki küçük oğlumu da (Arif ve Adnan Said) rahmetli Mahir İz'in tavassutuyla Fatih İlkokuluna kaydettirdim. O tarihlerde Feyzullah Değerli isminde bir vâiz vardı. Şehzade Camiinde vaaz ederdi. Ben de bir iki defa gitmişim. Bir ev satın almak istediğim için bazı emlakçılara haber bırakmışım. Fatihteki Dülgerzade Camii evime yakındı. Caminin yanında da Diyarbakır Emlak isimli bir emlakçı dükkânı vardı. Sahibiyle tanışmışım. Bana ev bakıyordu. O gün evime pek uzak olmayan Şehzade Camiine vaaz dinlemeye gitmişim. Dönüşte cemaatten birisiyle bizim eve doğru yürüyorduk. O kişiye Eskişehir'de yaşayan mübarek bir zat olan Hacı Hilmi Efendiden bahsediyordum. Birden sağ arka tarafımda bir ses duydum. Şöyle diyordu: "Gönenli Mehmet Hoca ile görüştün mü? İstanbul'a sen madde için mi gelmiştin?" Sağa sola baktım kimse yok. Çok etkilendim, hemen o arkadaştan ayrılıp evime geldim. O sıralarda midemden rahatsızdım. Evde birkaç kaşık yoğurt yiyip emlakçıya yollandım. Bana ev bulunduğunu söylediği için, vaazdan sonra gelirim demişim.

Diyarbakır Emlak küçük bir binanın ikinci katındaydı. Altında da bir manav dükkânı vardı. Emlakçı, "otur bir çay iç" dedi; ben de oturdum. Manavın önündeki kaldırımda uzun boylu, seyrek sakallı, pardesülü bir zat aldığı meyveleri bir talebeye veriyordu. Sonra o zat yukarıya doğru bizim yanımıza çıktı. O gelirken emlakçı bana, "Bu hocayı tanıyor musun?" dedi. "Hayır" dedim. "Bu Gönenli Mehmet Efendi'dir" dedi. İçimden, "Haydi hayırlısı tevafuka bak" dedim. O zat yanımıza gelip oturdu. Gıyaben kendisine hürmetim olduğu için -çok şaşırdığımı da ekleyerek- yolda başıma gelen olayı kendisine anlattım. Gönenli Hoca beni iyice şaşırtan bir cümle söyledi: "Galiba kardeşimiz Hazretle ilgili olsa gerek, ruhaniyeti şu anda buraya geldi. Hemen birer Fatiha okuyun" dedi. Fatihalarımızı okuduk ama ben iyice şaşırmışım.

O, anlatmaya devam etti: "Ben bir zamanlar bitişimizdeki bu Dülgerzade Camiinde imamdım. Hazret de (Said Nursi) gelmiş; İstanbul'da ilan edip demiş ki: 'Kimseye sual sormayacağım ama kim soru sormak istiyorsa gelsin.' Kendisi Fatih zamanından kalma yine Fatihteki Bekârlar Hanında kalıyordu ve bu duyuruyu orada yaptı. O zamanlar İstanbul'da tam 86 tane icazetli din âlimi vardı. O günlerdeydi, imamlık yaptığım bu camide yatsıyı kıldırıp çıktım. Yanımda ismini tam hatırlayamadığım muhterem bir zat vardı. Adı Sadreddin, Fahreddin veya Muhyiddin isimlerinden biriydi; ama unutmuşum. Beraberce mehtabın aydınlığında Fatih parkına doğru yürüdük. O zatın sözlerine çok önem verirdim. Bu yüzden, kendisine "Molla Said hakkındaki kanaatiniz nedir?" diye sordum. (İstanbul'a yeni geldiği sıralarda Üstada Molla Said deniyordu.) O zat şöyle bir cevap verdi: "Mehmet, ben bir şey biliyorsam, dünyanın manevi tasarrufu ona verildi." Gönenli Mehmet Efendi böyle deyince ben içimden, "acaba Üstadımızla görüşmüş müdür?" diye geçirdim. Sanki ben sormuşum gibi yüzüme bakarak tebessüm etti ve "Denizli hapishanesinde beraberdim" dedi. İçimi okumuş ve cevabını vermişti.

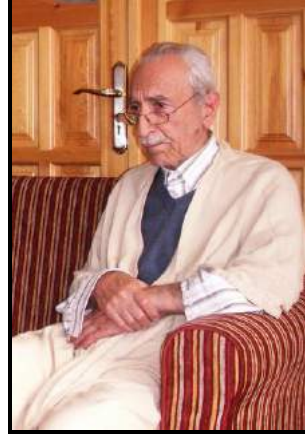
### DİYANETİN ÇEKTİKLERİ

Demokrat Parti iktidarının sonlarında Konyalı bir zat Diyanet İşleri Başkanı idi. Adını unutmşum. 27 Mayıs ihtilalcileri milleti kandırmak için meşhur âlim Ömer Nasûhî Bilmen'i Diyanete başkan yaptılar. Daha önce neşredilmiş Müslümanlık isimli bir kitabı yeniden basacaklar. Kitabın yazarı galiba Prof. Ziya Yörükhan idi. Bu kitaba Başkandan habersiz yaklaşık 90 sayfa ilave yapmışlar. Bu ilaveye kendi kafalarına göre bir sürü saçma sapan fetvalar doldurmuşlar. Kitap basıldıktan sonra Başkan bunu fark ederek istifa etti. Hasan Hüsnü Erdem onun vekili idi. Sonra başkan yaptılar. Kendilerine Milli Birlik Komitesi sıfatını yakıştıran ihtilalci subaylar, bir emekli general olan Sadettin Evrin'i -Truva atı görevi yapmak üzere- Hasan Hüsnü Erdemin yardımcısı olarak tayin etiler. Bu vatandaş bir kitap yayınladı. Bu küçük kitap baştan sona Risale-i Nur'a saldırıyordu. Adı da ilginç: "TuhfetürReddiyye alâ Mezhebil Kürdiyye". Gûya bunu Mısır'da yaşayan eski şeyhülislamıardan Mustafa Sabri Efendi yazmışmış. Aslında yazan paşamızın kendisiydi.

Yine ilahiyat/diyanet yayınlarından bir kitapçık daha çıkmıştı adı da yanılmıyorsam "İslam'dan ayrılan cereyanlardan: Nurculuk" Ankara İlahiyat Fakültesinden Neda Armaner yazmıştı. O zamanlar Türkiye'de sadece bir tane İlahiyat Fakültesi var. O da Ankara'da. Bu fakülte tam da ihtilalcilerin istediği evsafıta idi. Bu yüzden ağalara hiç zorluk çıkarmadılar.

Ben bu iki kitabı görünce ikisini de alıp Mustafa Acet'le beraber, şahsen tanıdığım ve hürmet ettiğim Hasan Hüsnü Erdem ve o zamanki Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinden Hasan Fehmi Başoğlu'nun evine gittim. Her iki zatta kandırıldıklarını kurul üyelerinden Şehid Oral'ın kendilerini uyardığında fark ettiklerini, ancak geç kaldıklarını söylediler. Halk belki de Diyanette tezgâhlanan oyunları bilmediği için bu değerli insanlara kızmaktaydı.

Hasan Hüsnü Erdem'in Üstada büyük saygısı vardı. Bana bizzat kendisi "Üstadın bilinen bilgi edinme yollarının dışında farklı bir yoldan bilgi aldığı kanaatinde olduğunu" söylemişti. Hatta bir gün çekmecesinden Mektubat'ı çıkarıp öptüğünü görmüştüm. Makamında birlikte bulunduğumuz bir sırada bana: "İstifa edeceğim, ama istifa etsem yerime zararlı birini getirirler diye edemiyorum" demişti.



## AHMED AYTİMUR

(1924 – 2016)

Ahmed Aytimur ağabeyimiz 1924 Elazığ doğumludur. 1948 senesinde 24 yaşına gelince hem çalışmak, hem de Kur'anî dersler almak için İstanbul'a gelir. Allah O'na, aradığını İstanbul'da fazlasıyla lûtfeder... Bir ömür boyu hadimi ve naşiri olacağı 'Kur'an-ı Hakîmin hakiki bir tefsiri ve o güneşin bir nuru ve onun bir memuru olan Risale-i Nur'u' nasip eder ona... İçi kaynayan Aytimur hemen o nurların sahibi ve müellifi Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini arar, bulur ve Emirdağ'ında ziyaretine gider... Artık âlemi değişmiştir... Hayat programını yeniden düzenler; hayatını, hayatın mücidine feda eder, vakfeder... Çoluk çocuk, ev, evlenme, mal, mülk bunları lûgatından siler atar... Bunların manasını da bilmez olur Ahmet ağabey... Daha doğrusu manasızlığını bilir... Milyarlar senelik hayat-ı bakiyenin yanında, faniyatın manasızlığını kendi âleminde bilir, keşfeder...

Ahmet Aytimur 1950 senelerinin başlarında önce Süleymaniye'deki 50 numaralı evde; birkaç sene sonra da yine Süleymaniye Kirazlımescid Sokaktaki 46 numaralı evde, daha doğrusu dersanede kalmaya başlar. 46 numara, aynı zamanda 1962 senesinden itibaren Zübeyir ağabeyin vefatına kadar kalacağı evdir. O zamanki ev arkadaşları; Muhsin Alev, Mehmet Fırıncı, Mehmed Emin Birinci, Üzeyir Şenler, Hakkı Yavuztürk gibi İstanbul'un ilk genç nurcularıdır... Bu bir avuç insanın en mühim görevi ise Risale-i Nur'un eski ve yeni harflerle neşridir... Bu ağabeylerin ilk başlarda yazarak ve teksir ederek başlattıkları İstanbul neşriyat hizmetleri, 1956'dan itibaren matbaalarda devam eder... Aytimur Ağabey onlardan birisidir ve o artık nâşirdir...

Bu genç kadronun 1950 senesinde yeni harflerle tab ettirdikleri Gençlik Rehberi Risalesi sebebiyle, 1952'de Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri hakkında bir dava açılır... Büyük Üstad bu vesileyle çeyrek asrı aşkın bir zamandan sonra tekrar İstanbul'dadır... Bediüzzaman'ı İstanbul'da Ahmet Aytimur ve diğer talebeleri karşılarlar... Artık 52'den itibaren vefatına kadar zaman zaman İstanbul'a teşrif edecek olan Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri onların misafiridir...

Emirdağ Lâhikasında Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin bir vasiyetnamesi vardır. Bu vasiyetnamede Ahmet Aytimur Bediüzzaman'ın varisleri arasında sayılmaktadır. Mektubun ilgili kısmı şöyledir:

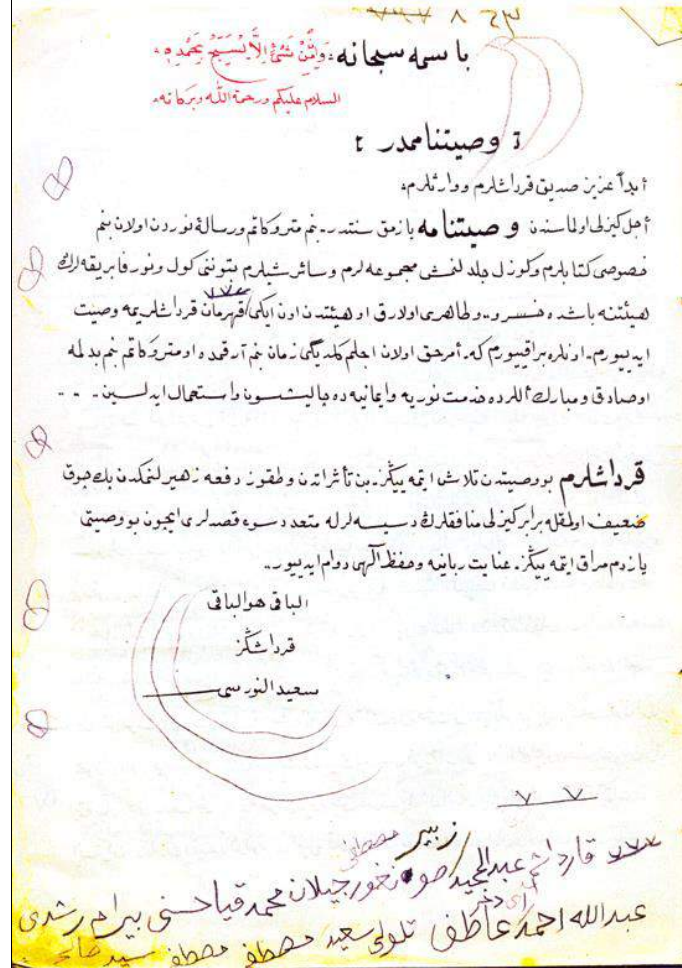
“Vasiyetnamemdir

“Aziz, sıddık kardeşlerim ve vârislerim!

“Ecel gizli olmasından, vasiyetname yazmak sünnettir. Benim metrukâtım ve Risale-i Nur'dan olan benim hususî kitaplarım ve güzel cildlenmiş mecmualarım vesair şeylerimin bütünü, Gül ve Nur fabrikalarının heyetine, başta Hüsrev ve Tahirî olarak o heyetten oniki (\*) kahraman kardeşlerime vasiyet ediyorum. Onlara bırakıyorum ki; emr-i hak olan ecelim geldiği zaman, benim arkamda o metrukâtım, benim bedelime o sadık ve mübarek ellerde

hizmet-i Nuriye ve imaniyede çalışsın ve istimal edilsin.

(\*) “Kardeşim Abdülmecid, Zübeyr, Mustafa Sungur, Ceylan, Mehmed Kaya, Hüsnü, Bayram, Rüşdü, Abdullah, Ahmed Aytimur, Âtîf, Tillo'lu Said, Mustafa, Mustafa, Seyyid Sâlih.”<sup>1</sup> (Em. Lâhikası 136)



#### Bediüzzaman Hazretlerinin kendi el yazısıyla yazdığı vasiyetin haşiyesinde on beş isim geçiyor

Ahmet Aytimur ağabeye yaptığım her ziyaretimde, bu vasiyetin verdiği mesuliyet ve ağırlığı omuzlarında hissettiğini hep hissettim. Aslında her nur talebesinde olması gereken; neşir, tashihat ve Risale-i Nur'un orijinalliğinin muhafazası hususlarında fevkalade hassasiyet gösterdiğini gördüm... Kendisi el'an 'Envar Neşriyat' ile, neşriyat hizmetlerine devam etmektedir...

1968'den beri yüzlerce ağabeyle görüştüm, hatıralarını aldım, saatlerce kayıtlar yaptım. Ama itiraf ediyorum ki, en zoru Ahmet Aytimur ağabeyimizle oldu... Çok zorlandım... Konuşmak istemiyor, hele kendinden hiç bahsetmek istemiyordu... Sık sık, "Risalelerde var oradan okuyun" diyordu... Artık şefkatine sığınarak kameramı açıp sınırları aşmadan Bilal ve Hüseyin kardeşlerin de yardımıyla sorular sorup kendisini zorluyorduk... Bazen ayaküstü sohbeti tarzında, bazen de yürürken peşine takılarak kapı aralığında bile oluyordu sohbetimiz... Okuyacağınız hatıralar çok daha fazla olabilirdi... Ama ne yapalım ki şimdilik bizden bu kadar. Zannedilmesin ki bu konuşmalar bir kerde

<sup>1</sup> Bu vasiyetnamede Üstad hazretleri, metrukâtı için Hüsrev ve Tâhiri'den başka on iki kahraman kardeşim demektir. Fakat (\*) işareti ile verdiği dip notta on beş isim saymaktadır. Mektubun aslının Said Özdemir ağabeyde olduğunu duyduğumdan kendisini ziyaret ederek bu meseleyi sordum. Verdiği cevap aynen şöyledir: "Evet Üstadımızın kendi el yazısıyla yazılmış olan bu mektubun aslı bendedir. Dip notta aynen on beş kişinin adı kendisi tarafından yazılmıştır. Mektubu teyit ediyorum."



oldu bitti. Öyle değil; 3-4 sohbetin neticesinde çıktı bu kadar netice... Yalnız Ahmet ağabey hiçbir zaman bana kızmadı ve darılmadı... Herhalde, samimi olarak, ihlâsla hatıralarını kaydetmek istediğimi ferasetiyle anlamıştı. Bir de; Ahmet ağabey çok şefkatli, çok lâtifeli ve esprili birisi... Cevap vermek istemediği zaman hemen bir nükte ile işi bağliıveriyor... Allah kendisine uzun, hayırlı ve sıhhatli ömürler versin inşallah... Âmin...

### **Ahmed Aytimur Anlatıyor:**

#### **İSTANBUL'A 1948'DE GELDİM...**

-Ahmet abi, nerelisiniz, kaç senesinde doğdunuz?

-1340 (1924) Elazığ'ın Baskil Kazasının 'Hacımustafaköy' Köyünde doğdum. (Elazığ'a 51, Baskil'e 13 km. mesafedeki bu köyün nüfusu 2000 sayımlarına göre 103 kişidir.)

-İstanbul'a ne zaman geldiniz?

-İstanbul'a 1948'de çalışmak için geldim... Elazığ'dan. Kur'an bilmiyordum ben... Bir sene kaldıktan sonra 1949'da öğrenmeğe başladım Kur'anı. Hatıraları anlattırıyorsunuz bana ama sonra iyi olmuyor bunlar...

-Ahmet abi kaybolup gitmesin bunlar. Hem sizi hem de Üstadımız Bediüzzaman'la olan münasebetlerinizi duyalım, tanıyalım, bilelim... O tarihlerde İstanbul'da Kur'an tab ettirdiğinizi duymuştuk. Nasıl oldu bu?

-Evet, İstanbul'da Kur'an bastırdım ben. Yıllar sonra Hizmet Vakfı olarak tevafuklu Kur'anı da bastırdık ya; ondan evvel Kur'an-ı Kerim baskısı yaptırıyordum. Hattat Hasan Rıza'nın yazdığı Kur'anı bastırdım...

-Kur'an tab etmek nereden aklınıza geldi?

-O iş şöyle başladı: O sıralarda Kur'anı Kerimin tab işi masonların, Ermenilerin elindeydi. Onlar inhisar altına almışlardı... Üçüncü hamur kağıda Kur'an bastırıyorlardı... Bu sebeple ben de bastırayım dedim. Ama param da yok... Bir Maarif Kütüphanesi vardı; ben sanıyordum ki, o devletindir. Sonra araştırdım, Şia imiş... Bana çok çektirdiler, çok mani olmak istediler, çok da zarar ettim... Ama asıl maksadım; bu matbaa işini öğrenelim de, Üstad'ın yazdırdığı renkli, tevafuklu Kur'an-ı Kerimi neşredelim istedim... Bu gaye ile başladım.

-Üstad bu Kur'an tab ettirmenizden haberdar mıydı, takdir ediyor muydu?

-Evet... İlk bastığım Kur'anların formalarını üstada gönderiyordum, Üstad Hazretleri de orada iki üç formayı karton cilt geçirip bana gönderiyordu. Bunu Hüsnü (Bayram) de bilir yani.

-Risale-i Nur naşirliğini Üstad size nasıl verdi?

-Neşrediyoruz işte, şimdi çoklar neşrediyor... (Aytimur ağabey gülerek cevabı geçiştirdi...)

-O zaman Üstad Hazretleri, matbaa işlerinde tecrübelisiniz diye naşir olarak size vazife vermiş demek ki?

-İşte... (Aytimur ağabey bu soruma da kendinden bahsetmek istemediğinden gülerek cevap verdi. Biz bunu soruyu tasdik makamında anladık. Ö. Özcan)

-Risale-i Nur'u nerede tanıdınız? Elazığlı olmanız hasebiyle hemşeriniz Hulusi ağabeyden mi duydunuz?

-Risale-i Nur'u İstanbul'da tanıdım.. Elazığ'da Hulusi ağabeyden değil... Hulusi ağabeyi sonradan tanıdım... Yalnız herkes korkuyordu o zamanlarda...

-Üstad Hazretlerini ilk defa nerede gördünüz?

-Üstad hazretlerini ilk defa 1950 senesinde Emirdağ'ında ziyaret ettim.. Aradan çok zaman geçti ne konuştuğumuzu hatırlamıyorum.

-Soyadınız Risale-i Nur'da Aytimur olarak geçiyor ama bazı yazılarda Aydemir veya Aytemur diye de okudum. Doğrusu nedir?

-Soyadım bazen değişik yazılıyor. Nüfusta Aytimur'dur. Risale-i Nur'da da Aytimur geçiyor? Soyadı kanunu çıktı, hısımlar sahip çıkmadılar, nüfustakiler kendileri verdiler soyadımızı, birkaç sefer de değiştirdiler. Biz de takip etmedik... Soyadını öyle verdiler. Onu da şunun için yaptılar: Şarkta aşiretler vardı ya aşiretleri dağıtmak için yaptılar. Dağıttılar da... Sonra Elazığ, Bingöl ve Diyarbakır'ın isimlerini de değiştirdiler: Elaziz, Elazığ; Diyar-ı Bekir, Diyarbakır; Çabakçur, Bingöl oldu...

### **1952 GENÇLİK REHBERİ MAHKEMESİ ÇOK KALABALIKTI**

-1952'de mahkemesi olan Gençlik Rehberini siz mi basmıştınız?

-Evet, İstanbul'da 1951 senesinde yeni harflerle 'Gençlik Rehberi' baskısı oldu. 1952'de Üstadın da gelip muhakeme edildiği, İstanbul'da mahkemesi olan kitap odur... Ramazan Tuncay, Hâfiz Emin, Abdülmuhsin, Yusuf ziya Arun, -Ziya Nur değil o başka birisidir- beraber tab ettirdik... Yeni harflerle...

-Üstad mı size emir vermişti, 'Gençlik Rehberi'ni basın' diye?

-Evet. Üstad, 'Gençlik Rehberini yeni harflerle tab edin' diye telefonla söylemiş. Öyle tab edildi... Sonra mahkemeye verildi...

-Bu mahkemede siz de vardınız... Nasıl geçti mahkeme?

-Gençlik Rehberi Mahkemesi çok kalabalıktı. Salon çok doluydu... Mahkeme reisi cemaatin dışarı çıkmasını istedi, fakat olmadı. Sonra "Hocaefendi siz söyleyin" deyince; Üstad'ın bir işareti ile salon boşaldı. Bir de yemin verirken Reis Üstad'a ayağa kalk dedi; Üstad başını salladı, kalkmadı. Hakimler oturunca Üstad kalktı ayağa... Öyle olunca hâkim; "Hocaefendi oturun siz" dedi. O zaman Üstad oturdu. Hâkimler müspetti, beraat verdiler; zaten bir şey yoktu ki. Bediüzzaman Hazretleri hep onlar için, onların kurtulmaları için çalışmış zaten... Bir de Üstad'ın başında sarık vardı. Hâkim "sarığı çıkar" dedi. Üstad çıkardı ama belinde bir tane daha vardı, hemen onu bağladı. Ona da bir şey diyemediler... Üstadımız İstanbul'a geldiğinde ilk olarak otelde kaldı. Sonra evde kalıyordu.

Emniyet'te Birinci Şube irtica ile uğraşıyordu ya; Üstad Hazretleri 1. Şubenin komiserine: "Siz bu Gençlik Rehberini içindeki Hüve Nüktesi için toplattırdınız. Çünkü o tabiatı tar-u mar ediyor" dedi. Üstad bu kelimeyi kullandı. Komiser de kabul etti, tasdik etti yani. Ben oradaydım...

-Kitaplarda da geçiyor bu cümle.

-Geçiyor ama komiserin ikrarı geçmiyor kitapta.

-İstanbul'da büyük kitaplar ne zaman basılmaya başladı?

-Büyük kitaplar 1956-57'de basılmaya başladı. Ankara'da kardeşler basmaya başlayınca İstanbul'da da birkaç ay sonra başladı. Ankara'da Atıf Ural ile başladı. Türkmenoğlu o zaman hukuk talebesiydi, sonra o ve diğer kardeşler de katıldı... Kitaplar basıldıkça Üstad çok sevinirdi. 'Bugün bizim bayramımız' derdi. O zaman, 'Nur Âleminin bir Anahtarı' da burada, İstanbul'da teksir edildi.

-Kitapların kırmızı cilt olması Üstad'ın tercihimiydi?

-Biz risaleleri ciltletip Üstad'a gönderiyorduk. Mavi ciltli veya başka renklerde... Sonra orada Ceylan bize: "Üstad onları söktürüyor tekrar kırmızı olarak ciltletiyor" demişti. O zaman biz de; "öyleyse kırmızı cilt yapalım" dedik. Bunlar risalelerde var; "sevmediği siyah renkli mürekkep kırmızıya inkılâp etti" diyor ya...



(Soldan) Ömer Özcan, Ahmet Aytimur, Hüseyin Dönmez, Abdülkadir Ulukuş

### **RİSALE-İ NUR'UN PARASI VE TAYİNAT MESELESİ**

-Tayinat meselesini nasıl yapıyordu Üstad Hazretleri?

-Bunlar risalelerde var... Oradan okuyun...

Mesela: İnebolu'daki Ahmet Nazif Çelebi, Üstad Hazretlerine telif ücreti olarak "onda birini al" diye ısrar ediyor... Üstad Hazretleri almıyor... Nazif Çelebi ısrar edince Üstad Hazretleri alıyor, talebelere dağıtıyor... Onda birini... Mesela bu kitap kaç mal oldu; diyelim beş liraya, onda biri elli kuruş eder... Elli kuruşu alıp tayinat olarak dağıtıyordu... Kitap satılsa da satılmasa da biz Üstad'a veriyorduk. Fakat doğrusu ben hepsini Üstad'a vermek istiyordum. Fakat Üstad Hazretleri almadı, kabul etmedi... "Tayinattan başka almaya mezun değilim" dedi. Üstad kendisi de yalnız tayinat alırdı. "Said de bir hizmetkârdır. Hayatta tayinini alabilir." Diyor ya...

Bak Üstad burada ne diyor: "... Kendi elbisemi ve lüzumlu eşyama satıp o para ile kendi kitablarımı, yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Tâ Risale-i Nur'un ihlasına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye âlet edilmesin."(Em. Lâh.273) (Ahmet ağabey Emirdağ Lahikasını getirdi ve bu kısmı bize okudu.)

-Siz şimdi tayinatları nasıl dağıtıyorsunuz?

-Biz şimdi Üstad zamanındaki gibi aynen devam ediyoruz. Ben Hüsnü'ye veriyorum; o dağıtıyor.

-Peki biz evliyiz; bize de veriliyor tayinat, evlilere caiz midir? Üstad da verir miydi?

-Caizdir caizdir. Evlilere de veriliyordu. Burada maksat onların da hissedar olmalarıdır.

Bir de; Üstad Hazretleri tab için gönderdiği paraya mukabil kitap alıyordu. Baskısı için gönderdiği paralar var ya... Kitabın üzerindeki fiyat neyse o fiyattan hesap edip kitap alıyordu. Okuduk; "Kendi kitablarımı paramla satın alıyorum" diyor ya...

Kitapları satanlara da sekizde birini veriyordu. Sekiz kitapta bir kitap veriyordu. Hesap etmiş o zaman, yüzde on iki buçuğa geliyordu.

Ankara'da Said (Özdemir) kardeş bastırıyordu, ben de burada ciltlettiriyordum. Sağa sola ihtiyaç olan yerlere gönderiyordum. Acizane olarak ben bunları biliyorum. Üstad Said'e para ödüyordu... Para yerine kitap alıyordu... Mesela bin lira göndermişse, bin liralık kitap alıyordu. O kitapları satanlara da kendi parasından sekizde birini bırakıyordu... Kendi parasından... İşte Said (Özdemir) hayatta...

Çok şükür ben de aynen şahsıma kitap aldım mı kitapların parasını veriyorum. Ama size veya başkasına hediye etsem, o başka. Kendi şahsıma paramla alıyorum. Para verip alıyorum. Üstad Hazretlerinin düsturları çok ince...

(Ahmet Aytimur Ağabeyimiz; "tayinat meselesi risalelerde var, oradan okuyun" demişti; beşte bir tayinat meselesi Emirdağ Lâhikasında şu şekilde geçiyor: "Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e hadsiz şükür olsun ki, Eski Said gibi şimdi Risale-i Nur kendi hakikî talebelerinin tayinlerini neşriyatıyla mükemmel vermeye başlamış. A'zamî ihlası kırmamak için Risale-i Nur has talebelerine, hususan nafakasını tedarik edemeyenleri tam tamına idare edecek derecede Risale-i Nur'un satılan nüshalarının beşten birisi Risale-i Nur'un hakkı olduğu cihetle şimdi elli-altmış talebesine kâfi sermayesi çıkıyor. Benim (bîçare Said'in) içinde hiçbir hakkı yoktur." (Em. Lâh. 232)



Hüsni Bayram, Yılmaz Bayram, Ahmed Aytimur

15 MAYIS 2008 İZMİR

### ÜSTAD: AHMET AYTİMUR'U ON ŞEYH-ÜL İSLAMA DEĞİŞMEM

-Sungur ağabeyden şunu duydum. Üstad Hazretleri sizin için defalarca söylemiş: "Yeminle söylüyorum, Ahmet Aytimur'u on şeyh-ül İslama değişmem" dermiş?

-Benim yanımda böyle bir şey söylemedi. İnsan kıtlığında işte biz burada bastırıyorduk, onun için söylemiş olabilir.. Benim yanımda söylemedi.

-Başkasından duymuş muydunuz?

-"Risaleleri okuyalım biz... Onun dediklerini yaparsak biz yeter... Allah hepimize uymak nasip etsin..." (Ahmet ağabey gülümsedi, kendinden bahsetmek istemiyor...)

-Üstad Hazretlerinin dört mezhebi azimet noktasında tevhid etme meselesi?

-Sözler'de var ya... Yaptığınız bir mezhebe uysun diyor. Onu biliyorum ben.

-Hiç hapishanede yattınız mı?

-Ben on beş gün Emniyette 1. Şubede yattım, bir hafta da Merkez Komutanlığında kaldım. Başka hapis hayatım olmadı.

-Hulusi ağabey hiç yatmamış?

-Hulusi ağabey hiç yatmadığı gibi, hiç de götürmemişler... Bir kere bile oraya düşmedi... Çünkü Üstad, "seni vermeyeceğim" demiş ona.

-Hulusi ağabeye Elazığ'da bir ziyaretimde bana: "Ben Üstad'ı ya beş kere, ya da altı kere gördüm" demişti. Ama Üstad ona çok büyük bir makam vermiş. Bu ilk muhatap olma noktasından mı acaba. Herkesin Üstad'ın etrafından dağıldığı bir zamanda?..

-Tabi bir de hâlisane olarak, ihlasla, kalben bağlanmış... Bir mektubunda; "Seni teşvik etmeye lüzum görmüyorum" diyor Üstad.

-Elazığlı olmanız hasebiyle kendisi ve ailesi ile tanışıyor muydunuz?

-Yok, ben Üstad'la tanıştıktan sonra onunla tanıştım. Bir oğlu Eskişehir'de, bir oğlu İstanbul'da, bir Oğlu da Elazığ'da vardı; hepsi vefat etti. Şimdi bir kızı kaldı herhalde. Üstad Hazretleri bana: "Onunla muhabereni kesme" demişti.

-Daima muhabere içinde oldunuz mu?

-Görüşüyoruz daima... Bak mektuplarla hala görüşüyoruz... (gülüyor) Hulusi ağabey çok ihlâslıydı. Tahsili de vardı tabi. Hüsnü ile beraber Kastamonu'ya Mehmet Feyzi ağabeyin ziyaretine gitmiştik. Hulusi ağabeyin bahsi geçince; "Ben Hulusi ağabeyi görmemişim. Onun yaptıklarını tasvip ediyorum. Selam söyleyin" dedi. Aradan bir zaman geçti, yine Hüsnü ile Hulusi ağabeye gittik. Mehmet Feyzi ağabeyin selamını söyledik. Selamını aldı: "Ben Mehmet Feyzi'yi görmedim. Onun yaptıklarını tasvip ediyorum" dedi. O, Çanakkale harbine de girmiş, gazi olmuş. Ben de sık sık gidiyorum Çanakkale'ye, şehitlere ziyarete...

-O kadar gelmişken İzmir'e de geçiverin Ahmet ağabey

-Sabah gidiyor, gece dönüyorum ben.

-İzmir'de üstat'ı görenlerden Mustafa Birlik'ten başka var mı?

-Muzaffer Erdem, Mehmet Batmazoğlu, Kadir İnci, Musa Yukarı, Hacı Kemal, Necdet Bey, Mehmet Akif, Bekir Akgün. Tire'de, Manisa'da da var.

-Duyuyoruz, İzmir'de risale okuyanlar çokmuş... Maşallah...

-İzmir'de bir de Mehmet Gülırmak ağabey vardı, 1997'de Karşıyaka'da vefat etti. Hüsvrev, Rüştü ve Re'fet ağabeyleri Üstad'a ilk defa Mehmet Gülırmak götürmüş.

-Ben onu hiç görmedim. O üstadın yanında kalmış.

-Evet. 16 yaşında Barla'da Üstadın hizmetine girmiş.Gülırmak ağabey sonradan İzmir'de oturuyordu. İzmir'de vefat etti. Şahin Hocanın Akhisar Hilaliye Hâfız Cemiyetinin merasimi vardı. O gün vefat haberi geldi. Akhisar'daki ağabeyler, cemaat olduğu gibi cenazesine gitmişti... İzmir Karşıyaka'da...

-Allah rahmet etsin. Aslen nereliydi?

-Ispartalı

-İzmir'e niye gelmiş?

-Çocukları İzmir'deydi. Kadifekale'de otururken sonra Karşıyaka'ya oğlunun yanına geçti. Orada vefat etti. Gülırmak ağabey Üstad'a turnam türküsünü söylemiş... Üstadla bir gezintiye gitmişler Isparta'da. Üstad, "Mehmet Evladım; bir nat-ı şerif çek" deyince; "o kadar biliyorum, fakat hiç birisi aklıma gelmiyor, aklıma hep Turnam türküsü geliyordu, ben de başladım okumaya..." Üstad: "Fesuphanallah! Fesuphanallah; Mehmet bu avamın şarkısıdır" demiş hep. "Isparta'da, "koca evliyaya turnam türküsü okumuş diye takılırlardı bana" diye anlatıyordu kendisi. (Ahmet ağabey gülüyor..)

-O zannedersem Üstad'a bir yemek hazırlamış? O nasıl olmuş.

-Üstad az koy deyince; "ben onu bir lokmada bitiririm" demiş.

-Üstad herhalde; "nefsine hâkim olamayan hiçbir şeye hâkim olamaz" diye ona demiş?.

-Evet ağabey kendisi öyle anlatıyordu. (Mehmet Gülırmakla alakalı benzer hatıraların tamamı Ağabeyler Anlatıyor 1 kitabındadır.)



Hüsni Bayram, Ahmed Aytimur

### **RİSALE-İ NUR'UN YENİ HARFLERLE TAB KARARINI ÜSTAD VERDİ**

-Üstada ziyarete gitmiştim ben, Üstad: "Şimdiye kadar yeni yazıyla neşredelim diye kardeşler istiyorlardı; ben müsaade etmiyordum. Şimdi Hristiyan çocuklar istifade etsin diye rıza gösterdim" diye söyledi bana. Yani Risale-i Nur'un yeni harflerle tab kararını bizzat Üstad verdi...

-Sonra ben Hüsrev ağabeye bir mektup yazdım, Isparta'ya.. Üstad da Isparta'daydı; Üstad'a yazmadım, Hüsrev ağabeye yazdım... O'na; "Büyük Sözler'i neşrediyorum" diye yazdım. Hüsrev ağabey mektubuma cevap verdi. Cevabında, "Ankara'daki kardeşlere söz verdik, onlar yapacak" diye yazdı... Yani yeni yazıyla basmayın diye herhangi bir şey söylemedi, karşı çıkmadı.

Tabi sonra karşı çıktılar... Ben on sene kadar uğraştım, gidip kendisiyle görüşmek istiyordum... Görüştürmüyorlardı. On sene sonra kardeşler gidelim dediler; "Kaç defa görüşmek istedim mani oldular, ben gelmem" dedim.. Biz de o zaman Hattat Hamid Aytaç'a tevafuklu Kur'an-ı Kerimi yazdırmıştım. Daha baskıya geçilmemişti. "Şimdi gitsem Kur'anı isteyecek; vermesek kalbi kırılacak, ben gelmeyeyim" dedim. "Biz ona tembih ederiz, ondan bahsetmez" dediler. "O zaman gidelim" dedim. Beş on kişi Isparta'ya evine gittik. Evinde bir cemaat vardı oturuyorlardı. Hüsrev ağabey de geldi. Orada: "Abi size yeni yazıyla Risalelerin baskısını yapalım diye mektup yazdım. Cevap verdiniz, mektubunuzu Ankara'daki kardeşlere verdim. O zaman siz deseydiniz 'yeni yazı istemiyorum' diye, Ankara'da yapmazdık." Etrafındakiler...

### **ÜSTAD: TOPLU OLARAK RİSALE-İ NUR OKURKEN BAŞKA KİTAP OKUMAYIN; BAŞKA KİTAP OKUNURKEN DE RİSALE-İ NUR OKUMAYIN**

-Üstad hazretlerinden birkaç hatıra rica etsek?

-Üstad hazretleri İstanbul'da... Bir gün, "beni kalabalık bir yere götür" dedi. O zaman Karaköy'de tramvay yolu vardı, taksim'e çıkardı... Orada Bankalar Caddesi diyorlardı; kalabalıktı orası... Oraya götürdüm. Orada bana; "..... gidelim" dedi. (Ahmet ağabey o yerin adını şimdi hatırlayamadı. Draman olabilir) Üstad orada oturmuş ya evvelce... Deniz kenarında... O zaman oradaki evler daha yapılmamıştı. Taksiyle gittik biz... Taksiden indik, "burada biraz duralım" dedi. Üstad orada oturdu; "burada bir çay olsaydı içerdik, hâtıra oldurdu" dedi. Tabi ben çayı nerden götüreceğim, bulamadık.. Neyse biz oradan aşağıya deniz kenarına indik. Üstad: "Burada güzel bir yer olsa da otursak" dedi. Baktım karşıda bir bahçe var. Yaşlı bir adam da önünde oturuyor. Ben hemen kapıyı açtım, ona doğru gittim. Üstad; "gel gel" dedi ama, diyene kadar ben o adamın yanına gittim... "Biraz hava almak için burada dursak?" dedim. Adam: "Burası İngilizlerin yeri, yasak" dedi. Ben de döndüm... Dönünce daha ben Üstada bir şey

anlatmadan: "Bunlar benim kırk senelik düşmanım" dedi. Herhalde orası İngiliz sefaretı gibi bir yerdi. Ondan sonra biz döndük geldik, Üstad Çarşamba oturuyordu...

İstanbul Süleymaniye'de Nazif Çelebinin evinde, gizli ders yapılıyordu. (İsim benzerliği var: Bahsi geçen ağabey; İnebolulu Ahmet Nazif Çelebi değil, Isparta/Atabeyli Nazif Çelebi. O tarihlerde şimdi Suffa Vakfının olduğu yer onlara aitmiş. Ö. Özcan) İki tane mebus getirmişlerdi derse; Demokrat Parti mebuslarından... Orada kimin olduğunu şimdi hatırlamadığım bir kitap okudular. Arkasından da Risale-i Nur okundu. Risale okununca o gelen mebuslardan biri; "bu kimin eseridir?" diye sordu. Ama diğer kitabı sormamıştı. "Bu Bediüzzaman Hazretlerinin eseridir" dediler. O zaman ben size bir hatıra anlatayım dedi ve şunu anlattı: "Sene 1934-35 gibiydi... Bediüzzaman Hazretlerini Eskişehir'de mahkemeye vermişlerdi... İdamla yargılıyorlardı... Ben de o zaman Ankara'da Adalet Bakanlığında vazifeliydim. Benimle, "Eskişehir'deki Bediüzzaman'ı asın" diye Eskişehir'deki Müdde-i Umumiye'ye bir yazı gönderdiler. Ben de Eskişehir'e gittim... Fakat mahkemede Bediüzzaman öyle bir şey yaptı ki (savunma) asmaya bir imkan bulamadılar..." O zat bunu anlatmıştı orada, bunlar iki kişi Konya mebuslarındandı..

Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri İstanbul'daydı. Biz ona, önce böyle ayrı bir eser okunduğunu, sonra da Risale-i Nur okunduğunu hiç anlatmadığımız halde Üstad bize: "Bir yerde toplu olarak ders okurken, Risale okurken başka kitap okumayın; başka kitap okunurken de Risale-i Nur okumayın" dedi. Hâlbuki biz bir şeyden bahsetmemiştik.

-Üstad'ın tokadını yediniz mi Ahmet ağabey hiç?

-Her zaman tokadını yiyoruz... (gülüyor)

-Ahmet abi çok ince konuşuyorsun...

-İşte öyle bir zaman geçti gitti... Üstad ne diyor; Irmak gibi aktı gitti...

-Üstad Hazretlerinin cenazesine gittiniz mi?

-Üstad Hazretlerinin cenazesine gittim, fakat bir gün önce kaldırdıkları için yetişemedim.

### **ÜZEYİR ŞENLER: AHMET AYTIMUR BÜYÜĞÜMÜZDÜ, AĞABEYİMİZDİ**

Üzeyir Şenler' den kaydettiğim hatıralardan, Ahmet Aytimur:

"Gençlik Rehberi davası dolayısıyla İstanbul'a gelen Üstad'a Ahmed Aytimur ağabeyler: "Üstadım Süleymaniye'de ev dersi var, siz de teşrif etseniz?" diye teklifte bulunmuşlar. Üstad da: "Kardeşim Risale-i Nur'un avukatı var, Ahmed Feyzi, O gitsin benim yerime" demiş. Bunu Aytimur Ağabey anlattı bana. O güzel dersler Üstadın feyzi ile oluyor tabii... Çünkü Ahmed Feyzi Ağabeyi derse gönderen O...

"Süleymaniye'deki Kirazlı Mescid Sokaktaki dersane ilk olarak 50 numaralı evdeydi. Orası yıkılınca 46 numaraya taşındı. 1962'den sonra Zübeyir ağabeyin on sene kalıp, 1971'de vefat ettiği dersanedir 46 numara. Abdurrahman Tan ağabeyin eviydi orası. (...) 1952 senesinde Muhsin Alev ve Ahmed Aytimur Ağabeyler burada kalıyordu. Muhsin Alev felsefe'de okuyordu, şu anda Almanya'dadır... Aytimur Ağabey hâla İstanbul'dadır. Ben onların yanında kalmaya başladım...

"Galip Gigin vardı, lise birinci sınıfta beraberdik. Onun babası Halk Partiliydi, bize muhalifti. Galip bir gün geldi: "Ben de size geleceğim, sizinle kalmak istiyorum. Yatağımı getirip buraya atacağım" dedi. "Tamam kardeşim gel" dedim. Ama Ahmet (Aytimur) ağabey: "Sen nasıl müsaade ediyorsun? Görüyorsun burası küçücük bir yer, sığmayız..." dedi. Hakikaten 46 küçük bir yerdir. "Abi gönümüz geniş olsun" dedimse de; "olmaz kardeşim sığmayız" dedi. O, olmaz dediye olmazdı. Çünkü o bizim büyüğümüzdü, ağabeyimizdi...

"23 Mart 1960. Radyo Üstadın vefat ettiğini anons etmeye başladı. Biz İstanbul Süleymaniye'de 46 numaradayız. Ama ben inanamıyorum tabii... Hiç aklımıza gelmiyordu... Bekir Berk, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Ahmet Aytimur, Ben ve 46 numaralı

dersanenin sahibi Abdurrahman Tan. Altı kişi bir araba tuttuk, hep beraber bindik, Urfa'ya doğru gidiyoruz..."

Halil Yürür'den kaydettiğim Ahmed Aytimur:

"Zübeyir ağabey anlatmıştı: "Üstad hazretleri paralarını mendiline koyar, üzerine bir düğüm atarmış. Bir düğüm daha, bir daha, bir daha... Zübeyir ağabeye: "Ben bunları niye düğümlüyorum biliyor musun? Dedikten sonra, "Sen almayasın" diye cevabını vermiş. Bundan Zübeyir ağabey şöyle mana çıkarmış: Risale-i Nurun parasına tayinatına sahip ol." Risale-i Nur'un bu hesabını Ahmet Aytimur'a Zübeyir ağabey vermiştir."





(1910 – 1974)

## BİNBAŞI HAYRİ TANJU

Binbaşı Hayri Tanju, 1910 senesinde Kütahya'da dünyaya gelmiştir. Araştırmalarım sırasında, Binbaşı Hayri Bey ismini çok sık duyuyordum. Risale-i Nur'ları ilk defa Ankara'da tab ettiren ağabeylerimizden Mustafa Türkmenoğlu'nun, bu serinin 1. cildinde yayınlanan hatıralarında şöyle bahsi geçer: "Elimizdeki kitaplar Osmanlıca, biz bunları matbaaya versek basamazlar, yeni harflere çevirmek lâzım. Bizim bunları daktilo ile yeni harfle çevirmemiz lâzımdı. Önce Üstad'dan bize üç tane "Büyük Sözler" geldi. Bunların hepsi de bizzat Üstad'ın tashihinden geçmişlerdi. Birimiz Osmanlıcadan okur; meselâ, ben diğer kitaptan tâkip ederim. Bir de, Hayri Ağabey diye binbaşılıktan ayrılma birisi vardı, o da daktilo ile yazardı..." Daha birçok ağabeyimiz hatıralarını anlatırken bil vesile Binbaşı Hayri Bey'in hizmetlerinden bahsediyorlardı...

Merak ediyordum bu ağabeyi, keşke onun bir fotoğrafını ve onu iyi tanıyan birini bulsam da bu kahraman insanı da yazabilsem diye hep içimden geçirdi. Hamdolsun Allah bu fırsatı da verdi... Meğer Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer Tanju İzmir Karşıyaka'da oturuyormuş. Hem de neredeyse komşu olacak kadar yakınımızda. Bir cami çıkışında Şakir Toprak Kardeşimiz tanışıyor kendisiyle; hemen haber verdi... Üstad Hazretlerini de görmüş olan Dinçer ağabey bizi evinde kabul etti; albümlerini açtı ve babasıyla ilgili bolca fotoğraflar ve bilgiler verdi. Babasının kendi sesiyle Risale-i Nur okuduğu iki kaseti de verdi. Kendisine ve tanışmamıza vesile olan Şakir kardeşe teşekkür ediyorum.

Uçak Pilotu olan Binbaşı Hayri Bey'in filmlere konu olacak bir hayatı var. Berbat bir yaşantıdan; sadık ve fedakar bir nur talebesi kimliğini Allah Ona bahşediyor... Hayatı hayat buluyor... Hazreti Ömer gibi; kötü niyetle gidiyor, bir gecede Nur-u Kur'an'a talebe oluyor... Sanki yeniden yaratılıyor; Hayırlı Hayri oluyor... Hatıralar okununca görülecek ki; Binbaşı Hayri Bey'in hayatı, bir hidayet ve hizmet destanıdır...

Hani Üstad Bediüzzaman Hazretleri diyor ya; mealen: "Bazı fitratlar tedricîdir, şey'en şey'en kalkıyor. Bazı fitratlar da birdenbire parlıyor; barut gibi karanlıktan, birdenbire fişkıyor. Eğer mizan istersen: İslâm'dan evvel Ömer, İslâm'dan sonra Ömer..." Hayri Bey de öyle; simsiyah barut gibiyken, ateşlenince, fişkıyor nuranî parıltılar...

Elbette Hayri Bey'in yeni hayatında, onu, yeni ve başka türlü imtihanlar bekler. Çünkü terakkinin yolu böyle... Allah'ın kanunu bu... İnce eleklerle eler onu kader... İşten atılır, ailece çok sıkıntı çekerler, dört kere hapis yatar, devamlı takip altındadır... Bu olumsuzluklar Binbaşı Hayri Bey'i durduramadığı gibi; bu milletin imanına hizmet yolunda her şeyini feda eder... Uçak pilotu Hayri Bey, uçak gibi götürür üzerine düşen hizmetleri. Üstad Hazretlerine de yakın olur, onunla çok sık görüşür. Emirdağ Lahikasının ikinci kısmında iki yerde Hayri ismi geçmektedir. Fakat soy ad ve sıfat zikredilmediğinden şimdilik hangi Hayri'den bahsedildiğini tespit ettiremedim. Said Özdemir ve İlhan Yüce ağabeylerle de görüşüp; Binbaşı Hayri Bey hakkındaki çok güzel kanaatlerini hatıraların sonuna ekledim. Binbaşı Hayri Bey'in eski bozuk yaşantısından, 'batılı tasvir etme'

endişesiyle fazla bahsetmek istemedim. Sadece geçirdiği inkılâbın daha iyi anlaşılabilmesi için mecburen birkaç kelime ile ima ettim... Hatıralar Dinçer Tanju'ya tashih ettirilmiştir.

### **Dinçer Tanju Anlatıyor:**

19 Mayıs 1941'de Eskişehir'de dünyaya geldim. Babam o zaman üsteğmen'di. Sonra Devlet Demir Yolları'na girdim ve oradan emekli oldum. 1969'da İzmir'den evlendim ve İzmir'e yerleştim.



**Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer Tanju**

### **ASKER, YÜZBAŞIM NAMAZ KILIYOR DEYİNCE ŞOK GEÇİRDİK İNANAMADIK**

Babam Hasan Hayri Tanju 1910 senesinde Kütahya'nın Börekçiler Mahallesinde dünyaya gelmiştir. Kuleli Askerî Lisesi ve Hava Harp Okulu'nu bitirdikten sonra pilot-teğmen olarak ordu saflarında katılır... İlk görev yeri Eskişehir başta olmak üzere memleketin muhtelif yerlerinde vazife yapmıştır. Hatırladığım kadarıyla; Eskişehir, Diyarbakır, İzmir-Güzelyalı, Erzincan ve tekrar Eskişehir... Son görev yeri olan Eskişehir'e Binbaşı olarak geldi ve Hava İkmal Merkez Müdür Muavini olarak görev yaptı. Nur Cemaatı içinde daha çok Binbaşı Hayri Bey olarak bilinir ve anılır...

Babamın eski hayatı çok berbattı; içki, dayak, metres... Her türlü günahlarla alüde çok bozuk bir hayat... İyi bir mazisi yoktu yani babamın... Annem Cuma namazına dahi gönderemezdi onu...

Sene 1950... Erzincan... Babam Yüzbaşı... Ne olduysa oldu, nasıl olduysa oldu, o sene bir şeyler oldu... Doğrusu mahiyetini ve sebebini ben de tam bilemiyorum... Yalnız şunu çok iyi biliyorum; babam o sene 180 derece değişti... Hem de ne değişme... Sanki yeniden yaratıldı... Yeni halini görünce tanıyamadık, inanamadık biz babama... Şöyle oluyor bu İlâhi tecelli:

Sene 1950. İzmir'den Erzincan'a tayini çıkan babam Yüzbaşı Hayri Bey; ev bulamadım deyip bizi götürmek istemedi yanında... Yalnız olarak gitti Erzincan'a... Annem, ben ve üç kız kardeşim İzmir'de kaldık... Annem buna çok üzülmüş ve "bizi kasıtlı olarak götürmedi..." demişti...

Erzincan'da Yüzbaşı olarak göreve başlayan babama, kendi askerlerinden "Süleyman" isminde devamlı Kur'an ve Risale-i Nur okuyan ihlâslı bir er, -kendi emir eri- çok tesir ediyor... Süleyman asker,

İlk defa Risalelerden veriyor kumandanına... Bu mübarek asker, hâl ve ahlakı ile de çok tesir etmiş babama... Babamın sonradan bana anlattığına göre; bir gece, Allah'tan bir hidayet gelmiş ve eksi 39,5 derecede buzu kırıp gusül abdesti almış ve namazlarını tam olarak kılmaya başlamış... O gece yepyeni bir Hayri çıkmış ortaya.

Sonra babam bizi çağırdı yanına, Erzincan'a. Annem, kardeşlerim ve ben hep beraber gittik... Biz gittik ama tabi daha hiçbir şeyden haberimiz yok. Bizi bir asker karşıladı. Babamız nerde dedik. Asker: "Yüzbaşım namaz kılıyor" dedi. (Aradan altmış sene geçmesine rağmen, Dinçer ağabey bu büyük değişimin tesirinden hala kurtulamamış, anlatırken gözyaşlarını tutamıyor, heyecanından zor konuşabiliyordu.

Ömer Özcan) Çok şaşırıldık tabii... Namaz kılıyor deyince bir şok yaşadık biz... Hatta yoksa yanlış adrese mi geldik acaba diye tereddüt bile geçirdik.

Baktık babamız tamamen değişmiş... Allah, O'nun kalbine bir hidayet nuru düşürüp, İslamın huzurunu tattırılmış O'na. Çok sevindik, çok memnun olduk tabii. Bilhassa annem... Artık dayaklar falan bitti. Bize daha şefkatli davranıyor, asker bile dövmüyordu artık. Bir de, ben o Süleyman askerle de konuştum. Şark şivesiyle konuşuyordu. Tabii o zaman daha on yaşlarında olduğumdan İslam, hidayet gibi şeylerin pek şuurunda da değildim haliyle. Sonradan fark edip, şimdi düşünebiliyoruz bunları biz...

### **UÇAK PİLOTUYDU, ALMANCA, FRANSIZCA BİLİRDİ BUNA RAĞMEN ORDUDAN TARD EDİLDİ...**



#### **Binbaşı Hayri Bey'in bisiklet ve motosikletten kendi imal ettiği "tenezzüh" adlı bineği**

Aynı sene Binbaşı olan babam, Erzincan'dan ilk görev yeri olan Eskişehir'e tekrar tayin oldu. Eskişehir'de Üstad'ın yakın talebeleriyle; Saatçı Şükrü Yürüten, Yalaman Camisi İmamı Osman (Toprak) Hoca, Kör Hafız, Askeriyede hem makinistlik yapan, hem de çarşaf falan satan Kelterci Mustafa ve diğer Nur talebeleriyle tanıştı, onlarla samimi oldu. Eskişehir'in Muttalip Köyünde Hacı Hilmi Efendi diye bir zat vardı, oraya da gitmişti... Risale-i Nur ilminde ilerlemeye ve Üstad Hazretlerine gidip gelmeye başladı...

Babam 1951 senesinde Emirdağ'ında bulunan Üstad'a bir ziyarete gitmişti. Bu ziyaret sebep oldu; "İbadete fazla düşkünlük ve vazifesini ihmal" iddiasıyla Binbaşı iken ordudan tard edildi. Aslında bu ziyaret bahane edildi tard işinde. Yoksa babam çok zeki, çok kabiliyetli bir elemandı. Uçak pilotuydu... Almanca ve Fransızca bilir; bilhassa Almancaya ana lisanı gibi vakıftı. Çok kafalıydı. Astsubaylara derse girer, onlara hocalık yapardı. Astsubay talebeleri babam için; riyaziyenin (matematik) üstadı derlerdi. Okulda öyle isim takmışlar... Mesela bir bisikletle motorsikleti birleştirip, "Tenezzüh" adını verdiği bir binek yapmıştı kendisi. O Tenezzüh'e biz dört beş kişi biner; Eskişehir'e on kilometre mesafede orman fidanlığı diye bir mesire yeri vardı, bizi oraya götürürdü babam. Babam orayı çok severdi.



**Uçak Pilotu Hayri Tanju sağda 1945**

Bir bahane ile haksız olarak tard edilen babama emekli maaşı da bağlamadılar, emekli olamadı yani.... Toptan bir ödemeye işi bitirdiler. Halbuki 23,5 sene hizmeti vardı. Babam: "Bundan sonra kul kapısında çalışmam artık" deyip, o parayla Eskişehir'de bir lokanta açtı, ama olmadı, iflas etti. Emekli maaşı da bağlanmadığından ailece çok sıkıntılar çektik biz. Üç kız, bir oğlan olmak üzere dört kardeşlik. Mesela ben ortaokuldan ayrılmak zorunda kaldım. Ama elhamdulillah aç, açık kalmadık; babamın yaptığı hizmetler ebedi âlem hesabına geçti; manevi zenginlik kazanmış olduk inşallah. Annem de beş vaktini kılan dindar bir hanımdı. Zaten babam da hiç bir zaman pişman olmadı; bilakis daha çok hizmete sarıldı. Hatta arkadaşları, sonradan ihtilal reisi olacak olan Cemal Gürsel'e tavassut ettiler; "git Cemal Gürsel'e o sana maaş bağlatır" dedilerse de babam gitmedi.

Babamın Üstadla muhaberesi çok sık oluyordu. Üstad: "Benim fedakar kardeşim" diye hitap edermiş kendisine. Yalnız ordudan ayrılmasına, Üstadın tasvip etmediğini söylerdi bize. "Bırakmasaydın, keşke devam etseydin kardeşim" diye üzüntüsünü belli etmiş Üstad. Bir de babam, çok mağdur olduğunu Üstad'ın anladığını söylerdi bize. Üstad babama küçük bir tayinat bağlamıştı.

### ÜSTADI GÖRÜNCE HEYBETİNDEN ÇOK ETKİLENDİM

Artık babam tamamen Risale-i Nur hizmetlerine adamıştı kendisini. Üstad'la devamlı görüşme halindeydi. Çok sık gider gelirdi yanına. Sene 1954 veya 55 olabilir, 13-14 yaşlarındaydım ben. Üstad Eskişehir'e gelmiş, Yıldız Otelinde kalıyordu. Babam giderken elimden tuttu beni de götürdü Üstad'a. Üstad yatağın üzerinde oturuyordu. Ben Üstad'ı görünce heybetinden çok etkilendim... Mübarek elini öptüm, fakat çok ama çok heyecanlandım... Ürperti içindeydim Üstad'ın yanında... Bana; "seni talebelerimin defterine kaydediyorum" dedi. Üç çeşit saç vardı Üstad'ın, sarığının altından gördüm; beyaz, kınalı, siyah... Görüşmemiz on beş dakika kadar sürmüştü. Babamla bir şeyler konuştu ama, onları o günkü halimle aklımda tutamadım, şimdi de hatırlayamıyorum.

Bir başka gün de; Üstad yine Eskişehir'de arabasıyla bizim eve, babamı görmeye geldi. Arka koltukta yorgana bürülü olarak oturuyordu. Fakat babam da Üstadı görmeye gitmişti. Karşılıklı birbirlerine gitmişler. Tabi bütün mahalle Üstad'ın arabasının başına toplandı. Yanında şoförü ile bir kişi daha vardı. Ben arabaya gidip; "babam yok efendim" deyince üstad ayrıldı.



Hayri Bey Anadolu'nun bir beldesinde yetiştirdiği talebelerle

### EVİMİZİN TAVAN ARASINDA TEKSİR VE DAKTİLO İLE RİSALE ÇOĞALTIRDI

Babamın çok hizmet ettiğini biliyorum ve bunları çok iyi hatırlarım. O, Hayatını Risale-i Nur hizmeti yolunda vakfetmişti. Hiç boş durmazdı.

Bizim Eskişehir'deki evimiz tek katlı ve kerpiclendi. Babam ona tavan arası olacak şekilde bir çatı yapmıştı. Yaptığı tavan arasında kollu bir teksir makinesi vardı. Tam bilemiyorum ama Mısır veya Çin'den bir mürekkep getirmişlerdi. Babam Risaleleri onlarla aydınlar kağıdına yazar, sonra tavan arasındaki kollu teksir makinesiyle teksir ederek çoğaltırdı. Bunları evde kendi başına yapardı. Bizim evin tavan arası bu iş için çok

müsaitti. Evi biz sattık, ama hala yerinde duruyor. Sonra babam bir daktilo getirdi, Risaleleri yeni harflerle yazmaya başladı. Babam çok iyi, çok hızlı daktilo yazardı. Bundan sonra eski yazı teksir işini bıraktı zaten. Sonra evimiz baskınlara uğradı bu daktilo ve teksir makinesini müsadere ettiler maalesef; hatıra olarak bile saklayamadık. Babam evde bizimle de ilgilenir Risalelerden okurdu. Çocukken bazen ben gülerdim... Yalnız ben gençliğimde de namazımı kılardım.

Evimize baskınlar olurdu. Bir seferinde sivil olarak geldi yine polisler. Biz aynı odadaydık... Babam yatakta yatıyor, üzeri yorganla örtülü ama; biz ise divanda oturuyorduk. Polisler orada yatan babamı göremediler. Bizi, "babanız nerde?" diye sıkıştırmaya başladılar... Vallahi biz tutulduk kaldık... Babam önlerinde yatıyor, fakat görmüyorlardı veya gösterilmiyordu... Halbuki sivil polisler de bizim gibi divanda oturuyorlardı... Hadise, sabah kahvaltı saatlerinde olmuştu. Artık polisler bulamadık deyip zabıt tutup gittiler.

Babam Binbaşı Hayri Bey, yalnız evde değil, gezerek de çok hizmet etmiştir... Çoğu zaman bizimle kalmazdı. Emirdağ'da, Isparta'da, Nevşehir'de, İzmir'de, Konya'da ve en çok Ankara'da... Mesela Dazkırı'da bile bulunmuş ve orada hapis yatmıştır. Artık oralara üstad mı gönderirdi ben bilemiyorum. Gittiği yerlerde nur talebeleriyle buluşuyor, onlarla kalıyordu.

1956 senelerinden sonra daha çok Ankara'da kaldığını biliyorum. Mesela 1961 senesinde ben askerliğimi Ankara'da yapmışım. Said Özdemir Ağabeyin dersanesi vardı; Ulus'ta Murat Lokantası üstünde, babam orada Said ağabeyin yanında kalıyordu. Hatta ben ziyaretlerine gitmişim. Orada beraber hizmet ediyorlardı. Bilhassa Ankara'da çok kalmıştı. Orada sonradan bize anlattığı bir hatırası vardır. Bir gün minibüse Risaleleri doldurmuşlar, fakat nedense aralarında bir tartışma çıkmış. Biraz gürültü de olunca ses dışarıya taşmış. Minibüs de, aksilik bu ya tam da jandarma karakolunun önündeymiş. Jandarma gürültüye gelip arabaya bakınca maalesef risaleleri de müsadere etmişler, kendilerini de götürmüşler... Bu hadise yanlış aklımda kalmadıysa Zübeyir Koç diye birisiyle olmuş...

Babam dört sefer hapisaneye girdi. Tarihlerini tam hatırlayamıyorum ama bir seferinde askeriyede iken 15 gün yattı... Dazkırı'da yattı... İki seferde Eskişehir'de yattı. Hatta o zaman Eskişehir Hapishanesinin başgardiyanı vardı Veli Efendi; babamı çok sever, çıktıktan sonra da ziyaretine gelirdi. O, babamın koğuştaki mahpusların çoğuna namaza başlattığını anlatırdı. Tabi babam binbaşı olduğu için üstünde fazla duruyorlar, çok sıkı takip ediyorlardı. Göz hapsine almışlardı ama o hiç durmazdı. Bilhassa 1960 ihtilalinde çok sıkı takibe alınmıştı.

### **BABAM ANKARA'DA VEFAT ETTİ**



**Mezar taşı. "Binbaşı Hayri 1974" yazıyor**

Benim astsubayla evli bir ablam vardır. O zaman İstanbul Merter'de oturuyorlardı. Babam takip ve tarassudlardan çok sıkıştığı zaman, hemen onların yanına gidip izini kaybettirirdi. Bir nevi orada gizlenirdi... Bazen on gün, onbeş gün kalırdı yanlarında. Eniştem ve ablam dindar insan olmadıkları halde, babama hiç bir itirazları olmaz, bilakis ona hürmet edip evlerinde muhafaza ederlerdi. Benim şimdi acizane bir düşüncem daha doğrusu bir müşahedem var; onu belirtmeden geçemeyeceğim. Eniştemlerin, babamı bu

en zor günlerde himaye ettiklerine, evlerinde baktıklarına hürmeten, Cenab-ı Allah babamın yüzü suyu hürmetine onlara iki tane çok dindar damat verdi. Çok dindar ikisi de... Hatta büyük kızları THY'de hostes ve kabin amiriydi, çok sosyetarydi yani; ben onun da beş vakit namaza başladığını bizzat gördüm...

Ben 1970 senesine Almanya'ya gittim. On bir sene orada kaldım. Babam, 1974'de ben Almanya'da iken vefat etti. Bana haber de vermediler, cenazesine bile geledim, ancak izne gelince öğrendim vefat ettiğini. Ankara'da Yenimahalle camisi vardır, Altıncı Durakta. Oranın imamı Mehmet Mandal'ın evinde kalıyorlardı. Babam gırtlak kanseriydi, 61 yaşında orada vefat etmiş. Yakacık Köyüne defnetmişler. Üç nur talebesi ile orada yatıyor şimdi... Ruhuna fatiha...

### **SAİD ÖZDEMİR VE İLHAN YÜCE'DEN BİNBAŞI HAYRİ BEY**

Binbaşı Hayri Bey'in oğlu Dinçer ağabey, babasının Ankara'da Said Özdemir ağabey ile de hizmet ettiğini ve beraber kaldıklarını söyleyince, Said Ağabeyi telefonla aradım...

Said Özdemir ağabey Binbaşı Hayri Bey ismini duyunca çok duygulandı ve şu bilgileri verdi:

"Binbaşı Hayri Bey Ankara'da çok kaldı. Çok muhterem, şakacı, latifeli, çok gayretli bir insandı. Allah rahmet etsin, çok hizmeti vardır onun. Onunla beraber çok çalıştık biz. Çok teksir kolu çevirdi O. Çok güzel daktilo yazardı. Çok ehl-i hizmet bir kardeşti. Muhtelif yerlerde kalmıştır. Biz Murat Lokantasının üstündeki ve Bent Deresindeki dersanelerde beraber kalmıştık. Bizim bir bağımız vardı, Binbaşı Hayri Bey bir müddet o bağda da kaldı; orada da teksir çevirdi. Altındağ'da bir zatın evinde de kaldı. Allah rahmet etsin, hizmeti çoktur..."

Said Özdemir'den sonra aklıma Said Ağabeyin eniştesi İlhan Yüce geldi. O, hem Hayri Bey'in meslektaşı, hem de Ankara'da hizmetleri olan birisiydi. Telefonla aradım, O da çok duygulanarak şu bilgileri verdi:

"Binbaşı Hayri Bey'i çok iyi tanıyorum. Ankara'da beraber olduk, Onunla sabahlara kadar çok çalıştık biz. Allah rahmet etsin çok hizmetleri olan birisiydi. Burada neşriyat hizmetlerinde sabaha kadar çalışıyorduk hep beraber. O daha çok daktilo yazar, teksir yapar, başka çeşit hizmetler de yapardı. Zaten neşriyatta herkesin işi ayrıydı. Birimiz zimba yapar, biri zank yapar, diğeri paketler v.s. sabaha kadar hep böyle..."

"Murat Lokantasının üstünde dersanede kalmıştı Hayri Bey. Yalnız dersane deyince şimdiki aklına gelmesin. Halı, kilim falan yok; yerde sadece sarı sazdan bir hasır seriliydi. Onların çorbalarını daha çok ben yapardım. Tarhana çorbası..."

"Çok çok fedakâr bir insandı Hayri Bey. Onu işinden attılar çok sıkıntı çekti. O kadar zahmetler çektiği halde; ihlâslı, şakacı, hoş sohbet bir insandı. Hiç kafaya takmazdı. Biz olsak dayanamazdık herhalde. İçimizde en neşeli ve huzurlu oydu yani. Hacı Bayram yakınındaki 27 Dersanesinin bodrum katında da karanlıkta çalıştı bir ara,. Orada teksir kolu çevirdi. 27 numarayı da polisler o zaman haftada bir iki sefer basarlardı. Ama alt katı bilmezler, giremezlerdi. Manikaları bulamazlardı.

"Hatta bir gün orada benim de başıma bir iş geldi. Hapisten yeni çıkmıştım... Dokuz ay yatmışım içerde. Korku morku kalmamış bizde. Gittim 27 numaraya, hem de resmi elbiselerle. Zübeyir ağabey de oradaydı. Ben ceketimi, şapkamı çıkarıp kapının arkasına asıp tuvalete girdim. Arkamdan polisler bastı. Ama her tarafı didik didik aradılar, akıllarına tuvalete bakmak gelmedi. Zübeyir ağabeyi sıkıştırdılar; "bu adam nereye gitti?" diye. Tabi ceket ve şapkayı görüyorlar, onun için soruyorlar. Hayri Beyler aşağıda teksir yapıyorlardı, ama orayı bilmezdi polis. Yarım saat tuvalette bekledim, sonra gittiler. Bu hadiseden sonra kapı çaldı mı; Zübeyir ağabey hemen tuvalete sokardı beni. Allah korudu, eğer orada yakalansaydım, muhtemelen Hayri bey gibi beni de tard ederlerdi."

Not: Said Özdemir'in kendi hatıraları "Ağabeyler Anlatıyor-1" kitabında; İlhan Yüce'nin hatıraları da bu kitap içinde neşredilmiştir.



## **CAFER SADIK ÇİM**

(1924 – 2020)

Cafer Sadık Çim, 1924 senesinde Manisa'nın Turgutlu ilçesinde doğmuştur. — Nüfusunda 1923 yazar- Bazı sebeplerden dolayı liseyi terk eder, bitiremez. 17 yaşında PTT'ye girer ve telgraf memuru olarak çalışmaya başlar. Muhtelif yerlerde; İzmir, Akhisar, Soma, Urfa, Dikili ve Turgutlu'da görev yapmıştır. Şimdi 84 yaşında olup memleketi Turgutlu'da ikamet etmektedir.

1952 senesinde Urfa'da görev yaparken, o zaman meslektaşı olan Zübeyir Gündüzalp ile aynı PTT'de mesai arkadaşı olur... Bediüzzaman'ın, "kâinata değişmem" dediği zatı yakından tanıma şansına sahip olur ve ondan çok istifade eder. O günden itibaren Risale-i Nurları okur ve kendi telifi imiş gibi sahip çıkar. 1957 tarihinde Isparta'da bulunan Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret eder duasını alır.

Cafer Ağabey Turgutlu hizmetlerinin öncüsüdür. 25 Nisan 2008 tarihinde Turgutlu'daki evinde bizleri kabul etti ve sabırla sorularımıza cevaplar verdi. Allah'tan, kendisine sıhhatli, hayırlı uzun ömürler niyaz ediyoruz.

### **ZÜBEYİR KARDEŞLE URFA'DA, MESAI ARKADAŞI OLMUŞTUK**

—Risale-i Nur'u nasıl tanıdınız?

—1952 senesinin ilk aylarında Urfa'da PTT memuruydum. Aynı sene Zübeyir Gündüzalp de PTT memuru olarak Urfa'ya tayin oldu. Ben telgraf memuruydum ama o sırada muhasebede çalışıyordum. Kalemde olduğum için Zübeyir Gündüzalp'in tayini benim elimden geçmişti. Zübeyir Gündüzalp de telgraf memuruydu...

Ben daha önceden Urfa'da bulunan Abdullah Yeğin, Hüsnü Bayram ve Salih Özcan'ı tanıyordum. Ama sadece bir tanışma... Balıklı Göl Dersanesi vardı Urfa'da... Abdullah Yeğin Ağabeylerin kaldığı yer... Orası Urfa'nın ve şark'ın ilk dersanesidir. O anda Abdullah Yeğin, Hüsnü Bayram ve Salih Özcan orada kalıyordu. Abdullah Yeğin Ankara Dil Tarih Fakültesine, Salih Özcan'da Ankara'da Tıbbiye'ye kayıtlı idi veya devam ediyorlardı. Hüsnü ise çok küçük bir çocuktü. Çok mükemmel bir insandır Hüsnü... Çok güzel yazısı vardı... Hattattı yani.

Zübeyir Kardeşin Urfa'ya, yanıma, çalıştığım PTT'ye gelmesiyle mesai arkadaşı olmuştuk. Onun vesilesi ile hizmetin içine girmiş oldum. Zübeyir Gündüzalp gelince bende ona karşı ayrı bir muhabbet ve alaka peyda olmuştu. Risale-i Nur'u ondan almaya başladım. Ben üstadı bu dört tane güzide talebesiyle tanımış oldum. Zübeyir, Abdullah. Hüsnü ve Salih vasıtası ile... O sırada bekârdım. Dersaneye hep gidiyordum.

Bizim, Urfa'da Cenap Uysal namında bir PTT müdürümüz vardı. O da nur talebesiydi. Nurcu olduğu için onu Van PTT başmüdürlüğünden almışlar PTT memurluğu vermişler. Beş tane vilayete bakarken Diyarbakır'a tayin etmişler. Sonra tekrar müdür olarak geldi Urfa'ya.

—Zübeyir ağabey nasıl bir insandı?

—Fevkalade bir insandı. Urfa'ya geldiği ilk gününden bir hatıra vereyim size: Müdürümüz Cenap Bey Zübeyir'in Risale-i Nurla alakası hasebiyle ona bir iyilik yapmak istemişti. Ben o sırada kalemde çalışıyordum. Zübeyir gelince onu benim yerime kaleme, beni de telgrafa, mors'a verdi. Yani yerimizi değiştirerek ona yardım etmek istedi. Çünkü telgraf işi zordu. Hem telgrafın gece mesailer de vardı. Sadece bir gün, ben telgrafta, Zübeyir kalemde çalıştık. Ertesi gün Zübeyir kardeş durumu fark etti, Cenap beye beni göstererek itirazda bulundu: "Bu kardeşimiz de namazını kılan, inanan birisi. Ben bunun yerine geçip çalışmam" dedi... İlk günde bu fazileti göstermişti...

### ZÜBEYİR GÜNDÜZALP'İN URFA HAYATI



Cafer Sadık Çim

#### Zübeyir Gündüzalp ile çalıştığı yıllarda

Zübeyir ağabey geldiğinde benim boynumda kravat, başımda fotör şapka, parmağımda "C.Çim" yazan şövalye altın yüzük, bir de -o zaman Urfa'da iken ben nişanlıydım- altın nişan yüzüğü takıyordum. Zübeyir ağabey benim kıyafetime katıyken bir şey demezdi. Eğer deseydi belki ben bu daire içersinde olamayacaktım. Çünkü alışkanlık vardı ya...

Zübeyir Gündüzalp vazifesinde de çok ciddi bir insandı. Suret-i katıyetle sesli gülmezdi. Tebessüm hali vardı kendisinin. Çok mütevaziydi... Herkesi iyiliği ile kabul ederdi. Vazifesine de çok bağlıydı. Bir eliyle telgraf yazar, diğer eliyle yazmış olduğu telgrafların, nereye, kime, saat kaçta yazıldı gibi... Şerhini verirdi. İki kişinin işini yapardı. Biz mesela sabaha kadar zorla bitiriyorduk işleri. Zübeyir kardeş ise saat bir iki olduğu zaman, işini bitirmiş olurdu.

Nöbeti olmadığı zaman gündüzleri dersanede, Balıklı Göl Dersanesinde, devamlı Risale-i Nur yazıyordu. Geceleri nöbeti olurdu. PTT ye geldiğimde Zübeyir'i telgraf başından kaldırıyordum. O da öbür taraftaki masada oturuyor Risale-i Nur yazıyordu. Geceleri ben ve Zübeyir devamlı nurları yazardık.

—O zaman Üstad'tan mektup gelir miydi Zübeyir ağabeye?

—Devamlı muhabere halinde idiler. Zaten Zübeyir'in Urfa'ya gelmesinin sebebi: Urfa vasıtası ile Risale-i Nur'ları Suriye, Irak, Mısır gibi âlem-i İslam'a göndermekti. Bilerek oraya tayin olmuştu. İslâhiye'nin Fevzipaşa Beldesinden gelmişti Urfa'ya. Vahdi Gayberi vardı. O devamlı gelirdi, yazılan risaleleri ciltliyorlardı beraber. Sonra muhtelif yerlere, âlem-i İslam'a gönderiyorlardı.

Zübeyir Urfa'ya geldiği zaman omuzlarına kadar saçları vardı. Müdür Cenap Bey çok ısrar etti. Hatta orada bir emniyet müdürü vardı, nur talebesi. Onunla beraber konuştular Zübeyir ile: "Olmaz böyle" dediler. "Sen küçük yerlerde kalmışsın, ama burası vilayet. Burada olmaz, dikkati çeker..." dediler. Zübeyir kesti sonra saçlarını. Esas ismi Ziver'dir. Üstad onu Zübeyir olarak değiştirmiştir.

—Niye uzatmıştı saçlarını?

—Sünnet olduğu için uzatıyordu saçlarını. Üstadın da saçları uzundu.



Zübeyir kardeşimiz 1948 yılında Akşehir'de telgraf memuru iken üstad hazretlerini Afyon'da içeri alıyorlar. Tabi Zübeyir ağabey üstada o kadar bağlı ki, bunu işitince, o zamanın reis-i cumhuru olan İsmet İnönü'ye bir telgraf çekiyor. "Burada Ziver isminde bir nurcu var. Görmüyor musunuz onu?" diye kendini ihbar ediyor. Tâ ki üstadın yanına gidebilsin. Ve gidiyor...

Bir gün 19 Mayıs tatil günüydü. Ben de tatildim. Zübeyir'in de nöbeti yoktu o gün. Dersaneye gittim, baktım orada yok. Sabahın erken saatinde çıktı gitti dediler. Biz nereye gider diye düşünmeye başladık. "Bugün ondokuz mayıs, muhakkak bir yere gizlenmiştir." Dedik. Sonra, yine Zübeyir ağabey gibi Ermenek'li Mehmet diye bir arkadaşla aramaya başladık... -Mehmet, Üstadın kardeşi Abdülmecid Efendinin dünürü oldu sonradan. Abdülmecid efendi oğluna onun kızını almıştı.- Ufak bir kahvede bulduk Zübeyir ağabeyi... Baktık başını iki elinin arasına almış ağlıyordu. "Ne yapıyorsun burada?.. Biz seni aradık bulamadık?.." dedik. "Bugün eğlenecek, konuşulacak bir gün değil, ağlanacak gündür... Kızları çırılçıplak soymuşlar... Ben bundan haya ediyorum..." dedi. Aklıma üstad hazretlerinin Eskişehir'de lise mektebinin kızlarına ağlayışı gelmişti o zaman. Zübeyir ağabey de buradaki kızlara ağlıyordu şimdi.

Zübeyir kardeşin bir tane sepeti vardı. İçerisine bir tane salatalık, eğer pişmişse nohut fasulye de koyardı. Bir de pantolon koyardı sepete. Onun en yeni pantolonu bizim eski pantolonumuz gibiydi. Daireden çıkarken üzerindeki çıkarır diğerini yani yeni sayılanı giyerdi. Yemek için falan fazla vakit ayırmazdı. Onun bir tek düşüncesi vardı. O da hizmet. Dairede de risale yazardı. Sebüllürreşad Gazetesi Üstadın yeğeni ile beraber resmini basmıştı. Zübeyir ağabey onu Urfa'da satmıştı.



### **Ege'de iki ulu çınar: Muzaffer Erdem, Cafer Sadık Çim 19.10. 2008 TURGUTLU**

1948 Afyon Hapsinden sonra Zübeyir kardeş üç dört sene açıkta kalıyor. Üstadın yakınında 48'den 52'ye kadar hizmette kaldı. Sonra memuriyet veriyorlar. 1952 de İslâhiye'nin Fevzipaşa Beldesine tayin ediyorlar. Urfa'ya gelmezden evvel orada memurluk yapıyordu. Üç senelik birikmiş olan maaşlarını da iade ettiler. İçinden kırk para bile almadan tamamını hizmete gönderdi. Ayrıca Urfa'da dersanenin masraflarını karşılardı. "Benim maaşım bitsin sizden öyle alırım" derdi bize. Tamamını hizmete sarf ederdi. Çok ama çok faziletli bir insandı Zübeyir Gündüzalp.

Sonra benim tayinim Dikili'ye çıktı. Ben Dikili'de iken 1952'de Hüseyin Üzmez, Gazeteci Ahmet Emin Yalman'ı Malatya'da kurşunlamıştı. İşte o sırada Zübeyir'i memuriyetten aldılar. Ondan sonra üstadın yanına geldi ve devamlı olarak üstada hizmet etti... Memuriyeti temelli bırakmış oldu.

### **TURGUTLU'DA HİZMETLER EV DERSLERİ İLE BAŞLADI**

Ben Urfa'dan Dikili'ye bir çanta Risale-i Nurla geldim. O zaman Risaleler elle veya daktilo ile yazılmış halde idi. Zübeyir kardeş o zaman bana tembih etmişti. "Risale Nur verdiği kimselere okumaları için önce yemin ettir. Ondan sonra ver." Demişti.

Tayinim Dikiliye çıktı, ama orada fazla kalmadım ben. Bekâr olduğumdan hep Turgutluya geliyordum zaten. Sonra 1953'te memleketim Turgutluya çıktı tayinim. İşte hizmet o zaman başladı buralarda. Ev dersleri şeklinde başladı.

Ben Turgutlu'ya geldim. O sırada Ankara tıpta okuyan Salih Özcan'ı İzmir Ege Üniversitesine sürdüler. Diploma vermek istemiyorlardı. Gerçi burası da vermedi doktorluk diplomasını... Salih Özcan çok faal bir insandı. Bize her ay birkaç kere gelir, buradaki derslere iştirak ederdi. Sonra Manisa, İzmir, Salihli'ye beraber giderdik.

Ahmed Feyzi ve Kardeşi Mehmet Emin Kul ağabeyler buraya çok gelirlerdi. Çok mükemmel insanlardı onlar. Ahmet Feyzi ağabey çok mükemmel bir hatipti. Çok kuvvetli bir hitabesi vardı kendisinin. Ahmet Feyzi ağabey geldiğinde aynı zamanda camide vaaz da veriyordu.

Muzaffer Arslan ile 1957 tarihinde tanıştım. O da her zaman Turgutlu derslerine gelirdi. Geldiğinde bizde misafir kalırdı.

Risalelerden ilk defa İhlâs Risaleleri basılmıştır. Hatta onun arkasında Lûgatı da vardı. Salih Özcan basmıştı onu. Salih Özcan onlardan 300 tane gönderdi bana. Ben o zaman dairede idim. Onları aldım çarşıya bir çıktım bir anda bitti. Hiç kalmadı elimde. Cemaatimiz o kadar çoktu ki bir tane kalmadı elimde. İzmir'le her zaman irtibat halinde idim. Hüseyin Çağdır, Mustafa Birlik ile her zaman görüşüyorduk.

### **ÜSTAD SORUNCA, "LÛGATA BAKARAK OKUYORUM" DEDİM**

Sene 1957. Salih Özcan, "ben üstada gidiyorum" diye telefon etti bana. Ben Turgutlu PTT sinde çalışıyordum. Zübeyir Kardeşe bir telgraf çekmiş, "biz geliyoruz" diye. Hatta Zübeyir kardeş, "Cafer Bey'le gelecek diye ben anlamıştım" demişti. Beraber gittik Üstad hazretlerine ziyarete. Üstad Isparta'da şimdi müze olan evde kalıyordu. Bir gece Isparta Nur Otelinde kaldık. Sabah namazını kıldıktan sonra üstad hazretlerinin evine gittik. Üstad hazretleri bizi kabul ettiler, ders yapıyormuş. Üstadın yanında Ceylan, Bayram ve Tâhiri... ağabeyler vardı. Ders bittikten sonra Üstad bana sarıldı ve alımdan öptü. Üstad mis gibi gül kokuyordu.

Üstad ile aramızda şöyle bir konuşma geçti:

Bana, "Risale-i Nurları okuyor musun?" dedi. "Okuyorum Üstadım" dedim. "Hangilerini okudun?" dedi. "Mektubat, Lem'alar, Asay-ı Mûsa'yı okudum efendim" dedim. "Nasıl okuyorsun?" dedi. "Lûgata bakarak okuyorum efendim" dedim. "Lûgatı nerden buldun?" dedi. —Mustafa Özön'ün bir Türkçe Lûgatı vardı. O yüzde seksen kelimeleri karşılıyordu. O zaman daha Abdullah Yeğin'in Yeni Lûgatı yoktu henüz- "Mustafa Özön'ün lûgatıyla okuyorum üstadım" dedim. "Oku. Fakat manasına girmeye çalış" dedi bana üstad. Ben bu mana işinin önemini on sene sonra anlayabilmişim. Sonra üstad hazretleri: "Seni otuz senelik talebeliğe kabul ettim. Valideni de talebeliğe, babanı kardeşliğe kabul ediyorum" dedi. o zaman validem de risaleleri okuyordu. Babam 1945 yılında vefat etmişti, nurlardan haberi yoktu.

Üstad hazretleri o gün arabasıyla iki defa dışarıya çıktı geldi. Her gelişinde bizi yanına çağırırdı. Biz o gün üç defa üstadı ziyaret etmiş olduk. Üstad daha çok Salih Özcan ile muhatap oldu. Günün meselelerini onunla konuştu.

Risale-i Nur'u tanımadan önce de namazlarımızı kılıyorduk ama şuurlu değildik. Nurları okuduktan sonra daha başka bir tefekkürle kılmaya başladık.

Üstad Hazretlerine ben bir iki mektup yazdım. Muzaffer Arslan devamlı bizim Turgutlu'ya uğrardı. Bir defasında şöyle yazdım: "Üstadım, Muzaffer Arslan hiç olmazsa bir ay kadar Turgutlu'da kalsa da, biz de kardeşler de istifade etsek?.." dedim. Üstad Hazretlerinden gelen cevap: "Her yer bir Muzaffer Arslan çıkarsın" şeklinde olmuştu. Böyle bir mektup gelmişti bana. Ama kıymetini bilip saklayamadık.

### **TURGUTLU HALKINI AV. BEKİR BERK SAKİNLEŞTİRDİ...**

Sene 1962 veya 63 olabilir. Av. Bekir Bey'in Salihli'de mahkemesi vardı. Av. Bekir Bey, Av. Necdet Doğanata ve Ahmet Feyzi Ağabey önce buraya, Turgutlu'ya geldiler.

"Manisa'ya gideceğiz" dediler. Ben o zaman çalışıyordum memuriyette, izin aldım. Tabi bu tanınmış simalar gelince bir kalabalık meydana geldi. Ehl-i küfür bundan korkmuş ve bir hadise çıkaracaklar diye evham etmişler. Ahmed Feyzi ağabey her geldiğinde burada Pazar Camiinde vaaz ederdi. Vaazında da Risale-i Nur anlatırdı. Gitmişler emniyete şikayet etmişler. Bekir Bey ile Necdet Bey'i emniyete çağırdılar.

Öyle bir hal oldu ki Turgutlu'da bu evham eden grup sokaklara döküldü. Turgutlu bir Pazar haline geldi. Manisa'dan bile bir ekip polis geldi buraya, bir hadise çıkmasın diye. İkinci bir Menemen hadisesi çıkmasın gibi... Tam ikindi okunmaya başladı. O sırada Pazar Camii, avlusu ve yollar tamamen insanlarla doldu. Biz de endişe etmeye başlamıştık. Sonra Bekir bey ve Necdet Bey geldiler, abdestlerini aldılar, camiye girdiler. Namazı kıldık.

Üstad Hazretlerini çok iyi takdir eden bizim "Arpacı Hoca" diye bir hocamız vardı. Risalelere çok bağlıydı, derslerimize de gelirdi. O, namazdan sonra caminin içerisinde ayağa kalktı: "Ey cemaat! Bir ağabeyimizden ne güzel bir vaz-u nasihat dinleyecektik. Fakat ne yazık ki küfür ehli buna mani oldu... Bundan mahrum kaldık... Çok üzüntülüym... Allah, bunları Lût kavminin başına verdiği gibi yerle bir etsin" dedi. Çok heyecanlı hocamızdı... Çok kere ağır cezalarda yargılanmıştı. Arpacı Hoca böyle deyince cemaatteki heyecan biraz daha kabarıp fazlalaştı. Hem dışarıda hem içerde bir çalkantı meydana geldi. Heyecan iyice doruktaydı. Hassas bir durum vardı.

Arkasından birden Av. Bekir Bey ayağa kalktı ve: "Ben hocamız gibi demeyeceğim. Bunlar bizi bilmiyorlar, bilselerdi bunu yapmazlardı. Hem bizim sağ yanağımıza tokat vursalar, biz sol yanağımızı da gösteririz; bize hakaret edenlere gül demeti göndeririz..." dedi. Bekir Bey'in bu konuşması çok etkili oldu ve cemaatteki heyecanı yatıştırdı. Sonra insanlar yavaş yavaş dağılmaya başladılar. İşte böyle ciddi bir hadise yaşanmıştı Turgutlu'da...

Gelecek nesillere birkaç tavsiyem var: Evvela birbirlerini sevsinler, yani uhuvvete önem versinler. Risale-i Nur'u çok okusunlar. Okumayı da mütalaa ederek, anlayarak, iç âlemine girerek okusunlar. Onu yaşasınlar yani.

Risale-i Nur'daki feyiz başka kitaplarda yoktur. Ama diğer kitaplardan da istifade ettiklerimiz oldu.



## **GÜLCEMAL SOYLU**

(1935 - )

25 Mart 1935 tarihinde Erzurum'un İspir ilçesinin Dişasor (Ulubel) Köyünde dünyaya gelen Gülcemal Soylu Ağabeyimiz, şimdiye kadar gözlerden irak kalmış, hiç kazılmamış, açılmamış dopdolu bir mücevher küpü... Hem de uzaklarda değil, Anadolu'nun göbeğinde Ankara'da... Bu saklı hazinenin varlığını bize duyuran Alaaddın Aydın Bey'e çok teşekkür ediyorum.

19 Aralık 2008'de, evinde yaptığımız ziyarette hatıralarını ilk defa bizimle paylaşan Gülcemal Ağabeye ilk sorumuz, elbette ki 'adının hikâyesi' oldu. Zira 'Gülcemal' ilk defa duyduğum farklı bir isimdi... İsmi'nin hikâyesi, ardı ardına hayat ve hatıratını da tetiklemiş oldu. Onun için sohbetimiz epeyce uzun sürdü... Ama altından neler çıkmadı ki... Tabi bizi en çok heyecanlandıran, merhum pederinin Üstad Bediüzzaman ile Kosturma esir kampında beraber kaldığını söylemesi oldu. Babasından kaydedip bize ağlayarak okuduğu notlar heyecanımızı daha da arttırdı...

Gülcemal Ağabey, Bediüzzaman'ın esir arkadaşı olan babasının emriyle, bin bir meşakkat çekerek üç ay boyunca Ege'de dolaşmış; Üstad Hazretlerini aramış, bulmuş ve O'ndan bizzat müsaade alarak tam 23 sene Bağdat'ta kalmıştır. Bağdat'ta, Araplara Arapça Kur'an dersi verebilecek; büyükelçilikte tercümanlık yapabilecek seviyede bu lisana vâkıf olmuş, vatana döndüğünde de yüzlerce insana bu Kur'an lisanını öğretmiştir. "Üstad Hazretleri bana böyle emretti, ben de sadakatle bu emri yerine getirmeye çalıştım" diyor kendisi.

Bir gün Bağdat'ta, o zamana kadar hiç tanımadığı birisiyle küçük bir münazarası olur... Kaderin cilvesi işte... Seneler sonra bu küçük hadise onun Irak'ta istenmeyen adam ilan edilmesine sebep olur ve çocuklarını bile Bağdat'ta -geçici bir süre- bırakarak çarñaçar Ülkeye dönmek zorunda bırakılır. Zira o münakaşa ettiği adam, çok önemli birisi olmuştur; O adam Irak Devletinin Başkanı olmuştur... O adam Saddam Hüseyin'dir...

Gülcemal Ağabey, kendi itirafıyla da, Risale-i Nur'u fazla okuyamamış; bir kısım ağabeyler dışında cemaatten pek fazla tanıdığı ve irtibatı yok. Hatta babasından bize ağlayarak naklettiği Bediüzzaman'ın Rus Başkumandanı Nikola Nikolaviç'e ayağa kalkmama hadisesinin, "Tarihçe-i Hayat"ta yazıldığını kendisine söylediğimizde; "ya öyle mi?" diye hayret etti...

Gülcemal Soylu'nun tahsil hayatı ise şöyle: Hâfız-ı Kur'an olduktan sonra Türkiye'de hiçbir okula gidemez. Ancak 1957'de Bağdat'a gittikten sonra ilk mektep dahil bütün okulları orada tamamlar. En son olarak, 1979'da Bağdat Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi İlahiyat Bölümünü bitirir. Resmi okulların dışında; İmam-ı Azam Camii İmam Hatip'i Abdülkadir el Hatip, Şeyh Emced El Zehavi, Büyük Müfessir Mahmud El Şükri Alusi'nin toronu Fuad El Alusi, Abdülkerim Biyare, Molla Ömer, Necmeddin El Vaiz ve Muhammed Kızılcı gibi büyük ulemadan hususi dersler almış ve kendisini yetiştirmiştir...

Hatıraları metin haline getirdikten sonra Gülcemal ağabeye tashih ettirdim. Kamera çekimlerinde bana yardımcı olan Furkan Çavdar'a da teşekkür ederim...



**Bediüzzaman Hz. ile Kosturma esir kampında beraber kalmış olan**

**Alişan Soylu ve oğlu Gülcemal Foto 1959**

### **Gülcemal Soylu Anlatıyor:**

Anlatacağım hatıralar rahmetli babamla çok alakalı olduğundan önce kısaca onu tanıtmak isterim...

Babamın adı Alişan Soyludur. Eskiden beri Alişan Ağa derlermiş O'na. 1869 yılında Erzurum'un İspir İlçesinde doğan babam, birkaç sene farkla Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile yaşıttır. 1980 yılında vefat etmiş olup, 111 sene gibi uzun ve bereketli bir ömür geçirmiştir. Vefatından iki hafta önce bile Cuma namazını cemaatle kılmış... Mezarı İspir'in Ulubey Köyündedir.

Babam küçüklüğünde köy medreselerinde okumuş, yarım hafızdır. Çok güzel Osmanlıca, biraz da Farsça, Arapça ve Ermenice bilirdi. Şuurlu ve kültürlü bir insandı. Çok kitap okurdu, tarihe çok meraklıydı. Bizim aslımız Dağıstan'dan gelmiş. Alişan babamdan önce sırasıyla; Veysel, Mevlüd, Ömer, Hüseyin, Seyfullah, Fethullah, yine Fethullah olmak üzere yukarıya doğru dedelerim bunlar. Önce Rize'nin İyidere-Karagafur Köyüne yerleşmişler, sonra Erzurum İspir... Anadolu'ya gelişleri çok eski... Fethullah dedem gelmiş... Babamın vefat tarihi 8 Ocak 1980'dir.

### **BABAM BEDİÜZZAMAN'IN KUMANDANINA AYAĞA KALKMAMA HADİSESİNDE YANINDAYMIŞ**



**Gülcemal Soylu Bediüzzaman Hz. ile esir kampında kalan babası**

**Alişan Ağa'dan yazdığı notları okurken**

Rahmetli babam Alişan Ağanın Rusya'ya savaş esiri olarak gidişi şöyledir:

Birinci Cihan Harbinde, Sarıkamış, Kars taraflarında asker olarak katılıyor savaşa. Fakat düzenli ordu şeklinde değil de, 'başıbozuk' tabir edilen düzensiz askerler olarak... Aslında nizamî askerlermiş bunlar, ama öyle gösterilmiyor, başıbozuk fedailer olarak gösteriliyorlar. Kazım Karabekir Paşanın talimatı böyle imiş. Babam, Batum taraflarında Ruslara ve Ermenilere karşı savaşırken Ruslara esir düşüyor. Üstad Bediüzzaman Hazretleriyle Kosturma'da esir kampında karşılaşıyorlar. Üstad da malum, Bitlis tarafında savaşırken ayağı kırılıyor, Ruslara esir düşüyor. Babam bize Sibirya, Kosturma ve sair Rus şehirlerinde toplam olarak dokuz sene kaldığını söylerdi. Üstad Varşova, Almanya, Avusturya üzerinden firar ediyor. Babam da, bana adını verdiği "Gülcemal Vapuru"<sup>1</sup> ile Trabzon'a geliyor. Kader-i İlâhi ile, Kosturma esir kampında 2,5 sene kadar beraber kalmış oluyorlar.

Rahmetli babam bize esir kampındaki Bediüzzaman'ı şöyle anlatırdı:

"Esir kampında herkes onu dinliyordu. O konuştu mu herkes mest oluyor, Kürt Said konuşuyor deyip, can kulağı ile dinliyorlardı esirler. Ermeniler geldiğinde ise susuyordu... Bize de konuşmayın derdi. Orada Ermeni asıllı askerler de vardı... Ben biraz Ermenice bildiğimden bunları hemen anlıyor ve Said'e işaret veriyordum. Ermeniler hiç affetmiyorlardı... Ama Ruslar karışmazlardı; gelip teftiş edip giderlerdi. İşkenceyi

<sup>1</sup> Gülcemal efsanevî bir gemidir... Denizcilik tarihimizde efsaneleşen iki gemiden birisi olan Gülcemal –diğeri Yavuz zırhlısı- Osmanlı Padişahı Sultan Reşad'ın Annesinin adını taşır. Adı mânilere, türkülere, şiirlere karışmış olup, özellikle de Karadeniz kıyıları halkının dilinde masallaşmış, her şeyiyle efsane olmuş bir gemidir. Osmanlı'nın son dönem ve Cumhuriyet'in ilk dönem devlet adamlarının neredeyse tamamı bu gemiyle seyahat etmiştir.

İlk adı 'Germanic' olan Gülcemal, daha sonra Titanic'i inşa edecek olan İngiliz White Stars firması tarafından 1874 yılında Belfast'ta denize indirilmiş ve uzun yıllar Avrupa-Amerika hattında yolcu taşımıştır. 1910 yılında 15 bin altın karşılığında Osmanlı hükümeti tarafından 37 yaşında iken satın alınmıştır. 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından bir süre sonra asker taşımaya başlanan Gülcemal, bir ara hastane gemisi olarak da hizmet vermiştir.

Daha sonra Karadeniz, Ege, Akdeniz hatlarında posta seferleri yapan Gülcemal, Amerika'ya giden ilk Türk gemisi olarak da tarihe geçmiştir. Yolcuların çok sevdiği bu iki bacalı gemi, özellikle düzenli posta seferleri yapmaya başladığı Karadeniz halkının sevgilisi olur... Adına posta pulları bile basılır...

Gülcemal'in saltanatı 1950 yılına kadar sürer. 75 yaşındaki yorgun Gülcemal, 1950'de sökülme üzere bir İtalyan firmasına satılır.

Ermeniler yapardı.” Bizim köyümüzde on beş tane ermeni aile varmış. Onun için babam Ermeniceyi bilirdi.

Babam Alişan Ağa, Bediüzzaman’ın, Kosturma esir kampını teftişe gelen Rus Başkumandanı Nikola’ya ayağa kalkmama hadisesinde oradaymış, her şeyi bizzat görmüş. Bize ağılayarak şunları anlatırdı:



#### **Alişan Ağa'nın Rus esaretinden firar ettiği, Pullara bile konu olan efsanevi Gülcehal Vapuru**

“Çok esir vardı kampta. Bir gün bir komutan geldi... Ama biz kim olduğuna bilmiyoruz... “Dikkat!” diye bir komut verildi; herkes, hepimiz ayağa kalktık... Bir tek kişi hariç... Bediüzzaman... Sonradan kim olduğuna öğrendiğimiz Rus Başkumandan Nikola bunu gördü. Hemen bir tercüman çağırıp, ‘niçin ayağa

kalkmadığını’ sordu. Bediüzzaman, “Tazim Allah’a olur” diye cevap verince; Nikola, kurşuna dizilmesini emretti. O’na ölüm emri verdiği zaman biz çok korktuk. Ölüm mangası da hemen hazırlandı. Sonra namaz için izin istedi Bediüzzaman. Namazını kıldı ve hemen çabuk çabuk geldi. Komutan: “İdam olunacağı zaman ağırdan alınır, sen çabuk geliyorsun?” diye sordu tercümanla. Bediüzzaman umursamaz bir tavırla: “Rabbime kavuşmak için çabuk geliyorum” dedi. Bu ihlas, komutanı çok etkiledi ve insafa getirdi... İdamı kaldırdı ve özür diledi.”

Babam, Kosturma esir kampında 2,5 sene Üstadla beraber kalıyor. Üstadın firar mevzuunu ise şöyle anlatırdı: “Merkeplerle bize, esirler kampına erzak getirirlerdi. Bunlar asker değil, sivillerdi. Said merkeplilerden birisiyle zaman zaman konuşurdu. Sonra bir gün baktık Said yok, kayıp. Yalnız bir gün bana gizlice demişti ki: “Alişan Kardeşim, belki bir daha görüşemeyiz, Allah’a emanet ol, aramızda kalsın” diye kulağıma söylemişti. Bir daha Bediüzzaman’ı göremedik.”

Babamın kaçma olayı ise şöyle oluyor:

1917 Bolşevik (Kominist) ihtilali sonrasında, o karışıklıktan istifade ile, 1923 yılının son aylarında oluyor... Bolşevik ihtilali sırasında esirlere, şartlı olarak çalışabilirsiniz diye müsaade etmişler. Babam Kosturma’dan sonra başka iç şehirlere geliyor. O sırada bir şehirde, bizim kantin dediğimiz onların ‘aşkana’ dedikleri bir yerde çalışmış. Bolşevik ihtilalinin askerleri gelmişler, patrona çok ağır sözler söylemişler. “Senin malın da canın da bizim artık, şimdi senin canını almaya geldik” demişler. Babam da korkusundan çatı katına çıkmış, orada saklanmış. O adamcağızı orada süngülerle öldürmüşler. Onlar gittikten sonra babam oradan iniyor.

Bir gün nasıl olduysa 12 tane genç esiri, -babam da dahil- ellerini kelepçelemişler; bir üsteğmen bunları götürüyormuş. Bir general rastlamış, yağmur yağıyormuş, omuzluk varmış sırtında. Üsteğmene demiş ki: “Bunları nereye götürüyorsun?” Üsteğmen: “Bunlar

kurşuna dizilecek, nehrin kenarına götürüyorum” demiş. O zaman general yağmurluğunu atmış; “ben filan generalim” deyip kendini, rütbelerini tanıtmış. General Tatar’mış, Türkçe de biliyormuş. “Bunları Batum’a götür, filanca generale teslim et” demiş. Orada İstanbul - Batum arasında çalışan iki bacalı ‘Gülcehal Vapuru’ varmış. Bu vapurda babamları tahmil (yükleme) ve tahliye (boşaltma) işçisi olarak görevlendirmişler.

O, babamları teslim alan general bir gün: “Oğlum, siz bu gemiyle kaçabilerseniz kaçın” demiş. Zaten babam o geminin mürettebatından bazılarıyla arkadaşlık kurmuş daha önce. Sonra artık nasıl yaptıysa o gemiye sığınmış. Hatta Rus askeri bir kurşun atmış; kurşun babamın sağ yanağından girip, sol yanağından çıkmış. Kurşunun girdiği yanaktaki yara kapanmıştı, ama çıktığı yanaktaki dağılma izi kalmıştı. Silah atılınca kulak zarları zarar görmesin diye ağız açılır ya -bu askerî talimattır- o yüzden gelen kurşun babamın ağızına fazla zarar vermemiş. Çünkü o anda ağız açılmış. Gülcehal Vapurunda tedavi etmişler babamı. Vapurda giderken: “Sağ salim Trabzon’a çıkarsam, bir oğlum da olursa adını Gülcehal koyacağım” demiş. İşte benim adımın hikayesi böyle... Babam esir düştüğünde evliymiş, annem onu beklemiş.

### **BABAMI DİNLİYORUM**

Şimdi size okuyacağım satırlar babamın kendi sözleridir. Bunları babam ezbere söylerdi... Biz dinlerdik hep... Ben önemli şeyleri yazardım, bunları da kâğıda döktüm, hatıra olarak saklıyordum...

#### **Babamı dinliyorum**

Dinim namusum vatanım,

Sana feda olsun bu canım.

Allah Allah diyerek çıktım yola,

Rabbime iltica ettim sonu hayrola.

Düşman oradaymış diye vardım Sarıkamış’e,

Bir bölük Ermeni, Rus orada bak şu işe.

Gizledim silahımı girdim sipere,

Bakalım Mevla’m bana ne göstere.

Ayak sesleri duydum döndüm baktım arkama,

Yüzlerce başıbozuk Türk silah çevirmiş düşmana.

Korkmadık, yılmadık onlarla geldik göz göze,

Haykırdık Allah diyerek küffarı getirdik dize.

Nizamî ordu yetişti fedailerin imdadına,

Verildi emir istikamet Batum’a.

Yürüdük derelerden tepelerden dağlardan,

Düşmanı pişman ettik kovduk vatandan.

Kazım Karabekir; yılmayın düşün arkasına,

Fırsat vermeyin kafirlerin rahat kaçmasına.

Hamidiye Alayları hücumla geçti Van’dan,

Düşmanı kovdu Kars’tan Erivan’dan.

Çok kar yağdı cephaneye, elbise, erzak kalmadı,

Moskoflar bir kısım askerimizi esir aldı.

Silahsız, aç kaldık, susuz kaldık üşüdük,



Ünü söylenen Kürt Said ile esir evine düştük.  
 Esir parağında kaldık uzun bir süre,  
 Katlandık başımıza gelene boyun eğdik kadere.  
 Tazim göstermedi Kürt Said Nikola'ya  
 Emir verdi komutan, dizilsin bu asker kurşuna.  
 Sonra çağırdı bir asker tercümanı,  
 Gösterdi ona komutanı.  
 Görevlendirdi Nikola tercümanı,  
 Sor bakalım bu esire tanıdı mı beni.  
 Tercuman hemen sordu Said'e,  
 Tanıdın mı sen bu zatı bre.  
 Said, tanıdığını söyledi tercümana,  
 Söylemesini istedi komutana.  
 Nikola dedi; o halde niçin kalkmadı ayağa,  
 Kürt Said cevap verdi; tazim ancak Allah'a.  
 Komutan tekrarladı fermanını,  
 Götürün alın şunun canını.  
 İnfazdan önce Said namaz için izin istedi,  
 Komutan peki müsaade edin dedi.  
 Kıldı namazını Said, acele geldi,  
 Komutan, ölmek için niçin acele ettin dedi.  
 Said-i Kürdî, Rabbine kavuşmak istediğini bildirdi,  
 Merhamet geldi komutana affedildiğini haber verdi.  
 Sonra kaçmış Said, esir evinden,  
 Hangi cihete gittiği bilinmeden.  
 Rabbimin izniyle vakta ki geldim Türkiye'ye,  
 Sordum esir arkadaşım Said'i çok kimseye.

### **BABAM: "BEDİÜZZAMAN EGE MINTIKASINDAYMIŞ GİT BUL" DEDİ**

Ben 6-7 yaşlarında iken köyümüzde okul yoktu. Biz sağdan sola yazıyorduk o zaman, Osmanlıca. Sonra babam duvara bir tahta monte etti... Bizde koyun gözü diye bir meyve vardır, siyah... Onun suyunu tülbentle sıktı tahtayı boyadı... Dağdan tebeşir çıkartıp, yontup düzeltip yazacak haline getirdi ve bize orada yeni harfleri öğretti. Ben o yazıyı öğrendim ama, "siz gavurcağı öğrendiniz" diye köylü bizi kovuyor, yaşlılar hakaret ediyorlardı.



**Gülcemal ağabeyin hatıralarını kendi evinde kaydettik**

Sonra ben, İspir'e bağlı annemin köyünde 10 yaşında hafız oldum. 12 yaşında iken babam bana dedi ki: "Oğlum sen papağan bilir misin?" "Bilmem baba" dedim. "O bir kuştur ne öğretirsen aynısını tekrar eder durur. Başka bir şey bilmez. Tenzih ederim, sen şimdi Kur'an-ı Kerimi okuyorsun ama, manasını bilmeden okuyup geçiyorsun, papağandan farkın yok" dedi. "Çare nedir baba?" dedim. "Oğlum Allah büyüktür, çaresi var... Sen önce askerliğini yap gel..." dedi.

Bu konuşmamızdan evvel babam bir rüya görüyor: Ben elbisesiz bir vaziyette, iki nehir arasında, toz duman içindeki bir şehre gitmişim, orada 25 yıl kalmışım. Sonra bir takım elbise giymiş gelmişim. Bu rüyadan sonra babam beni aldı İspir Müftüsü Ali Başkapan'a götürdü. O arkadaşıydı zaten, İspir müftüsünün babası da babamın hocasıydı. Rüyanın tabirini sordu ama benden bahsetmeden, bir oğlum dedi. Müftü; "İki nehir Dicle ve Fırat, tozluk dumanlık şehir Bağdat; o çocuk da kim ise, orada ilim irfan okuyup sana gelecek" dedi. İşte bu rüyaya binaen; ben babama, "çare nedir?" dediğimde babam, "askerliğini yap gel düşünürüz" demiş meğer.

Askere gitmeden önce İzmir'de, Selçuk - Meryemana yolu yapıyordu. Ağabeyim o yolun inşaatında çalışıyor, ben de onların çadırında kalıyordum. Üç ay kadar Selçuk İsabey Camisinin imamından mantık ve hukuk dersleri aldım. Çadırla cami arasındaki 2,5 kilometrelik yoldan, daha doğrusu dağdan inip çıkıyordum. Sonra ben Bayındır'ın Karaveliler Köyünde 1951-55 yılları arasında 4 sene imamlık yaptım. 1955 yılında askere gittim. Askerliğimi gözlerimdeki bir mazeretten dolayı kısa dönem olarak altı ay Siirt'te yaptım geldim...

Askerden gelince; babamın söylediklerini not edip yazmıştım ben. Babama okuyup hatırlattım. "Oğlum ana gibi yar olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz, sana 25 yıl müsaade; git Arapçayı öğren gel. Allah-ü Teâlâ bu hitabında bize ne öğretiyor, bunun manasını öğren gel. Ama iki şartım var" dedi. "Buyur baba" dedim. "Birincisi; Allah nasip ederse Bağdat'a git ve ilk tahsilinden üniversitesine kadar bitir; gel Anakara'ya Maarif Vekaletinde çalış. İkinci şartım da; Ege mıntikasında imiş, gidip benim esir arkadaşım Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini ara bul. Ona benim bu emrimi söyle. O da: 'Babanın emri doğrudur, git Bağdat'a tahsilini yap gel' derse gideceksin; gitme derse gitmeyeceksin" dedi.

"Baba bu Üstad Hazretlerini nerde bulacağım ben?" dedim. "Oğlum Ona önce Said-i Kürdî diyorlardı, şimdi Bediüzzaman Said Nursi diyorlar. O, Ege mıntikasında imiş git bul" dedi.

### **ISPARTA YOLUNDA BEKLEMEDİĞİM BİR KARŞILAŞMA**

Aslında ben askerde iken, Bediüzzaman İstanbul'dadır dedikleri için, terhis olunca trene binip önce İstanbul'a gitmişim ben. Orada Sultanahmet Camii İmamı Gönenli Mehmet Efendiyi buldum. O, beni Süleyman Efendi (Tunahan) ile tanıştırdı. O da bana: "Ben hiçbir talebeyi Bağdat'a yurtdışına göndermiyorum; ama senin için istihareye yatacağım" dedi. Ve istihareye yatmış. "Bağdat'a gideceksin ama bir şartım var. Benim Erzurum'da binbaşı bir talebem var, Eşref Bey; önce on bir ay ondan ders alacaksın"

dedi. Beni, Damadı Milletvekili Kemal Kaçar'la beraber Haydarpaşa Tren istasyonundan Erzurum'a uğurladı. On bir ay orada ders okudum. Fakat babam bana: "Oğlum sen Üstad Bediüzzaman'ı görmeden Bağdat'a gitme" dedi. Ondan sonra Ege mıntıkasına gittim ben...

Sene 1957'nin son ayları... Afyon'dan başlayarak; Uşak, Aydın, Nazilli, Denizli, İzmir... Dolaşmaya başladım... Fakat düşünün o günkü imkânsızlıklar had safhada. Şimdiki gibi kolay değil bir yere gitmek. Çok zor oldu, üç ay dolaştım Ege'de. Tam üç ay...

Nihayet İzmir Kestanepazar Camisinde ders okumaya başladım, bu iki üç ay kadar sürdü. Orada Hocam Salih Tanrıbuyruğu beni düşünceli görünce: "Gülcemal ne düşünüyorsun oğlum?" dedi. Dedim: "Hocam babamın bir emri var, onun sıkıntısını yaşıyorum." "Nedir hele bana söyle" dedi. "Hocam ben Bediüzzaman Hazretleriyle görüşeceğim, fakat yerini bulamadım. Kimse de söylemiyor" dedim. "Oğlum Onu sana ne hocalar söyler ne de müftüler... Çünkü O mahkemeden mahkemeye gidiyor, bu yüzden hocalar korkuyor. Sen Kemer İstasyonundan biletini al, Isparta'ya git, O'nu orada bulursun" dedi. Ben de dediğini yaptım...

Trene bindim, Isparta'ya gidiyorum... Bir zat bindi yanıma... Karşılıklı aynı kompartımanda oturuyoruz... Bazı Osmanlıca kitaplar çıkarıp okumaya başladı... Bir ara bana baktı: "Sen de eski yazıyı biliyor musun?" dedi. "Eskimez yazıyı iyi biliyorum" dedim latifeli olarak. Babam öyle öğretmişti bana. "O zaman şu kitabı oku bakalım" dedi. Bana bir kitap uzattı. Okudum ben... Çok hoşuna gitti... "Bunu sana hediye etsem kabul eder misin?" dedi. "Olur ama parasını vereyim" dedim. Almadı...

"Hayrola nereye gidiyorsun?" dedi. "Isparta'ya gidiyorum" dedim. "Nereye gidiyorsun orada?" dedi. Çekiniyorum tabi söylemeye. "Bir zatla görüşeceğim" dedim. "Kim?" dedi. "Bediüzzaman Said Nursi." "O benim Ağabeyim" demesin mi. "Benim adım Abdülmecid, Konya İmam Hatip Okulunda öğretmenim" dedi. Onun da İzmir'de bir işi varmış meğer. Sonra; "sana bir şey diyeceğim, Aydın Ortaklar Bucağında tren ikmal yapmak için birkaç saat bekleyecek. Sen orda in, benim bir arkadaşım var, ona uğra, Isparta'ya sonra git" dedi. "Olur" dedim ve orda indim. O zatın evinde üç gün misafir kaldım, adını şimdi hatırlayamıyorum. Ahmed Feyzi olacaktı... Abdülmecid Ağabeyin verdiği kitap İhlas Risalesi imiş... İşte görüyorsunuz hala saklıyorum. Ölünceye kadar da saklayacağım inşallah...

### **ÜSTAD BAĞDAT'A GİTMEM İÇİN MÜSAADE VERDİ**

Isparta'ya vardım, otele, Nuri Benli'nin Saray Oteline indim. (Sene 1957). Bana Üstad hazretlerinin Eğridir'de olduğunu söylediler. Ben de gittim doğru Eğridir'e. Orada bir askeri eğitim yeri vardı. Üstadın kaldığı yere gitmek için içinden gidince kestirme oluyor; yoksa çok dolaşılıyor. Nizamiyedeki asker, "nereye?" dedi. "Orda bir zat var" dedim. "Ha tamam sen Bediüzzaman'a gidiyorsun, gel şuradan geç, yoksa çok dolaşacaksın" dedi ve karşığı nizamiyeye düdük çaldı, "buna müsaade et" diye işaret etti. İkinci askerde beni iyi karşıladı. "Şu üçüncü evin kapısını çal" dedi. Yaşlı bir teyze çıktı. "Üstad Hazretlerine gelmişim" dedim. "Bir saat önce Isparta'ya gitti" dedi. Tekrar döndüm Isparta'ya, aynı otele. Orada üç gün kaldım. Ne hikmetse bana, 'burada üç gün kal' dediler. Elime bir takım kitaplar verdiler, Eskişehir'de basılmış bir Gençlik Rehberi de vardı. Epeyce okudum...

Üçüncü gün otelin karşısında tepecik bir yer vardı. Orada birisiyle karşılaştım. "Yabancısin galiba?" dedi. "Yok Müslüman'ım elhamdülillah" dedim latifeli olarak. "Yok yani Ispartalı değilsin galiba?" dedi. "Erzurumluyum" "Hayrola ne için geldin, ne iş yaparsın?" dedi. "Çiftçiyim" dedim. Tedbir olarak demedim hafızım, imamım diye söylemedim.

"Sen ne iş yapıyorsun?" dedim. "Ben Yarbay'ım bugün sivil giyindim. Sen Üstadla görüşmeye mi geldin yoksa?" dedi. "Evet" deyince. Bana büyük bir camiyi gösterdi ki orası Ulu Cami imiş. "Sen yarın sabah namazına oraya git. Oraya iki zat gelir; birisi başına bere örter, orta boyludur; diğeri uzun boyludur, başına sarık sarar, ucunu da sarkıtır. Cemaat çıkınca onlar hemen çıkmaz, mihrapla minber arasında tesbih çekerler. Sen uzun boylu olanın sağ pazusunu iki avucunla yakala; 'beni Üstadla görüştür' de,

başka bir şey söyleme" dedi. Bu meğer bir şifreymiş. O zaman üstadla görüşmek mesele...

Ben de gittim Ulu Camiye, müezzinele tanıştım; minareye çıktım sabah ezanını okudum, müezzinlik de yaptım... O ezanı hiç unutamam, bir daha öyle coşkulu bir ezan okuyamadım... Dediği gibi iki zat çıkmadı. Ben onlara onlar da bana bakmaya başladılar. Neticede selam verip uzun boylu olanın sağ pazusunu iki avucumun içine alıp sıktım. Meğer o uzun boylu Tâhirî ağabey, orta boylu olanı Hüsrev ağabeymiş. Hiç unutmam, orada Tâhirî ağabey Hüsrev ağabeye dönerek: "Bak ağabey, kimisi takbih için gelir; kimisi de taltif için gelir. Bu Gülcemal kardeşimiz Erzurum'un dağlarını yarmış, taltif için gelmiş" dedi. Artık ismimi o Yarbay mı söyledi bilemiyorum. Belki de keramet gösterdi.

İkisi kollarıma girdiler. Harabe gibi eski bir ev... Ama çok eski bir ev... Şimdi müze olmuş orası... Bahçede bir nar ağacı vardı. Sonra bir kapı daha çaldık. Orada aklıma bir şey takıldı. Babam bana: "O, Hamidiye Alaylarını toplayıp Ruslara, Ermenilere karşı savaştan gönüllü bir generaldir" demişti. O anda kalbimden; "Böyle mübarek bir General böyle yıkık bir yerde olur mu?.." diye geçti. Birden o uzun boylu ağabey kulağıma eğildi yavaşça fısıldayarak: "Doğru geldik, burası burası" dedi.

Girdik, bir halı hasır, kanepeler, başka bir şey yok. Bir kapı daha çalındı. Baktım Üstad bağdaş kurmuş yerde oturuyor. Elinde bir tesbih vardı. O tesbih şimdi Mustafa Sungur ağabeyin elinde. Kocatepe Camisinin açılışında o tesbihi Mustafa ağabeyin elinde gördüm. Hatta bana gösterdi: "Gülcemal bunu tanıdın mı?" dedi gülerek. "Bana ver onu" dedim. "Yok! Üstad onu bana verdi" dedi; latifeleştik orada...

Tâhirî ağabey: "Üstad Emirdağ'ına gidecek çabuk ne diyeceksen" dedi. Orada Zübeyir, Bayram, Ceylan ağabeyler vardı. Ben Üstad'a babamın dediklerini olduğu gibi anlattım. "Arapça öğrenmem için Bağdat'a gitme müsaadesini babam sizden almamı ve maarifte çalışmamı söyledi..." dedim. Üstad ayağa kalktı, tesbihi sol eline aldı. Sağ elinin şahadet parmağını var gücüyle yukarıya kadar kaldırdı: "Kardeşim! Babanın emri doğrudur. Bağdat'a git, Arapçayı çok güzel öğren. Bütün tahsilini tamamla; Irak vatandaşlığına geçme, gel Ankara'ya Maarifte çalış. Yaş haddin doluncaya kadar maarıften ayrılma... Ayrı bir cemaat tesis etme... Mevcut cemaatle hizmet et... En gür sada İslam'ın sadası olacaktır. Kardeşim Alişan Ağaya selamlarımı söyle" dedi.

Babam bana demişti ki: "Oğlum onun elini öperken dikkat, çocuk da olsa o da eğilir onun elini öper, sakın dikkat et... İncitmeden sağ avucunun içini öpmeye çalış..." Ben de babamın dediği gibi sağ elinin içini öptüm, O da beni kucakladı, alnımdan öptü. Belki çok gençliğinde veya esarete iken elini öpene mukabele ediyordu... Daha fazla uzatıp konuşamadık. 20 dakika kadar sürdü görüşmemiz. Üstad daha oturmadan hep beraber çıktık. Zaten Emirdağ'a gidecekti. Ceylan Ağabey kullandı arabasını. Biz 7-8 kişi onu uğurlamak için toplanmıştık. Bize dağılın diye el etti. Biz de el salladık dağıldık.

Ben de döndüm, babama Üstad'ın selamını söyledim ve olanları anlatıp müjdeyi verdim. Babam çok sevindi. Böylece Bağdat icazetini almış olduk.

### **BAĞDAT'TA 23 SENE KALDIM**

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinden müsaade aldıktan sonra, 1957 senesinin sonlarında, Bağdat'a talebe olarak değil, turist olarak gittim ben. Döviz almadan yurt dışına çıkmak yasaktı. Buradan giderken 400 lira karşılığında 38 sterlin döviz aldım ben. Çok zor oldu bu iş... O döviz Merkez Kambiyo Müdürlüğü vermedi bana. Ben de Erzurum Üniversitesinin temelini atmak için Erzurum'a gelen Başvekil Adnan Menderes'e çıktım. Hemen kambiyo müdürüne bir kart yazdı. Ama müdür, "bakanlar kurulunun prensip kararı var; zinhar Bağdat, Şam ve Kahire, bu üç şehre turist göndermiyoruz. Ama sen Maliye Bakanı Hasan Polatkan'la bir görüş" dedi. Ben de bir hafta uğraştım Maliye Bakanı Polatkan ile görüştüm. O da beni şoförü ile gönderip işlerimi yaptırdı. Nihayet pasaportumu alabildim.

Ben o parayla Bağdat'ta bir sene geçindim. Sonra bana Osmanlı Vakfiyesinden burs verdiler. Bir sene sonra o bursu da istemedim. Zira bir ciltçinin yanında iş bulup

çalıştım. Sonra da Bağdat'tın bir camisinde müezzinlik ve imamlık yapmaya başladım. Sekiz yıl o camide görev yaptım. Araplara Cuma günleri Arapça hutbe okuyordum yani...

Bağdat'ta Osmanlıdan kalma Süleymaniye Medresesi vardı, orada başladım ben tahsilime. Eski Yargıtay başkanı, Evkaf Divan Başkanı Şeyh Emced Zehavi'den ders aldım. Büyük alimdir... Süleymaniye Medresesini o tesis etmiş... Orayı kendi imkanlarıyla 25 odalı bir medrese yapmış... İslam âleminde gelen talebeler ilim irfan öğreniyorlardı orada.

Bağdat'ta 23 sene kaldım. Üniversite dahil bütün tahsillerimi orada yaptım. Sonra Ankara'ya Maarif vekaletine geldim. Zaten daha Bağdat'ta iken T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Irak Bölgesi Öğrenci Başmüfettişliğinde görev yaptım. Yani daha orada iken Milli Eğitimde çalışmaya başladım. Kültür Ataşeliği ve Öğrenci Başmüfettişliğinde 14 sene görev yaptım. Arapça Türkçe yazışmaları ben yapıyordum. Arapça daktilom vardı. Kültür işlerine bakıyor, "Türkiye'den Kültür Haberleri" diye bir dergi çıkarıyordum. Resmî olarak, devlet adına yani. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakan gibi Devlet büyükleri geldiğinde tercümanlığı ekseriyetle ben yapıyordum.

Hep Bağdat'ta olduğum, imamlık ve resmî görevlerim de olduğu için risaleleri okumak için pek zaman ayıramıyordum. Yalnız Urfa'dan Abdülkadir Badıllı koliler halinde Risale-i Nur gönderiyordu bize. Eskimez yazıyla gelen risaleleri çoğaltıyor, oradaki Araplara dağıtıyorduk. İhsan Kasım'la da tanışıyoruz...

Bağdat'a Bekir Berk Ağabey gelmişti. Sene 1978. Büyükelçi Nazif Cuhruk beni çağırdı: "Gülcemal bu zat değerli bir avukat ve ilim adamıdır. Bununla sen ilgilen, beraber gezin" dedi. On gün ben Bekir ağabeyle ilgilendim, beraber gezdik, beraber kaldık...

1979 senesinde, şimdi anlatacağım garip bir sebepten dolayı Irak Dışişleri Bakanlığınca istenmeyen adam ilan edildim ve Ankara'ya dönmek zorunda kaldım... Yengenizi Türkiye'den götürdüm, ama çocuklarım orada doğdular. Onun için biz ailece çok iyi Arapça biliriz.

### **ÖZELLİKLE KAYDETMENİZİ İSTEDİĞİM ÇOK ENTERESAN BİR HATIRAM**

Özellikle kaydetmenizi istediğim çok enteresan bir hatıram var:

Sene 1958'in ilk ayları... Bağdat'ta ilk senem... İmam-ı Azam Camisinin girişinde sol tarafta hol gibi bir yer vardır. İmam-ı Azam Hazretlerinin Türbesinin yanında... Orada talebeler ders çalışırdı... Biz de talebelerle beraberdik... Ben O öğrenci arkadaşlara; tefsir, tecvit, fıkıh okutuyordum; onlar da bana matematik, fizik, kimya öğretiyorlardı. Onlara Kur'a-ı Kerim dersi bile veriyordum. Düşünün Arap oldukları halde Kur'anı düzgün okuyamıyorlardı. Bilinenin aksine her Arap düzgün Kur'an okuyamaz zaten.

Bir gün orada çok enteresan bir hadise oldu. Ben bir arkadaşım ile beraberdim. Baktık bir zat geldi... Ben tanımıyorum kim olduğunu... Arkadaşım ise hemen ayağa kalktı, saygı gösterdi O'na. Sonra O gelene beni tanıttı: "Bu arkadaş Türkiye'den gelmiş, burada biz ona matematik, kimya öğretiyoruz; O da bize tefsir, tecvit öğretiyor" dedi. O zat bana: "Ne kadar oldu geleli?" dedi. "Üç dört ay oldu" dedim. "Oo, Muhammed diyor ki: 'Kim ki bir kavimle beraber olursa onların kardeşidir; O, onlardandır.'" Sen şimdi bizim Arap kardeşimizsin" dedi ve elimi sıkmak istedi. Ben peygamberimizin ismine salat ve selam getirmediği için rahatsız olmuştum, elini sıkmadım. Elimin tersiyle itip: "Hayır! Hayır! Çerkez, Boşnak, Kürt, Türk, Arap fark etmez. Mühim olan İslam kardeşliğidir, boş ver gerisini" dedim. Sonra O zat arkadaşımın "gel bir dakika" diye eliyle işaret etti, dışarıya doğru çıktılar. Bir defter çıkardı, ona sorular sordu bir şeyler yazdı ve gitti. Arkadaşım telaşla geldi bana: "Yahu sen ne yaptın, baltayı taşa vurdun. Bu adam Amerikan casusu, Baas Partisinin kurucusu Saddam Hüseyin. Sen buna hakaret ettin, elinin tersiyle ittin. Bu adam çok kincidir. Dindar kimseleri temizleyecek bu..." dedi. Ben de: "Mühim değil. Allah-ü Teâlâ Kur'an-ı Kerimde diyor ki: 'Eğer Allah bir şeyi yazmadıysa olmaz.' Hem ben buraya tahsil için geldim, kim olursa olsun korkmam. Saddam da kim oluyor" dedim. Tabi ben daha ilk defa görüyorum, tanımıyorum ki daha... Saddam orduda uçak teknisyenimi neymiş...



**Gülcemal Soylu Bağdat Dehan Camiinde imamlık yaparken. Sene 1962**

Sonra aradan birkaç sene geçti. Daha Abdülkerim Kasım başta. Reşid Caddesi vardır Bağdat'ta. Yine aynı arkadaş, "gel sana bir şey göstereceğim" dedi. O arkadaşın balkonunda oturduk. Büyük bir yürüyüş vardı caddede. Baktım genç birisi gençlerin omzuna çıkmış diyor ki: "Arap milleti bir millettir... Onun davası ebedidir..." Milleti Arap birliğine çağırıyordu. Belki yüz bin kişi var. Çok büyük bir kalabalık. Arkadaşım: "Bunu tanıdın mı?" dedi. "Bana İmam-ı Azam Camiinde 'Arap kardeşim' diyen değil mi?" dedim. "Evet ta kendisi Saddam Hüseyin" dedi.

Yine bir zaman sonra -1963 olabilir- imamlık yaptığım camiye o arkadaşım geldi: "Gel çatıya çıkalım da geçen uçakları görelim" dedi. O her şeyi takip ediyordu... "Ne oluyor?" dedim. "Saddamlar başa geliyorlar" dedi. Arap ırkçıları, Nasır'cılar, Baas'cılar el ele vermişler. Irak'ın Komünist Başkanını deviriyorlar... Hakikaten ihtilali yaptılar... İhtilalden sonra o arkadaş kaçtı, İngiltere'ye gitti. Gitmeden önce: "Aman bu adam seni öldürür, sen de kaç" dedi. O'na, "ben Türkiye'den bir yerlerden emir almışım gitmem. Ölse de tahsilimi bitirmeden gitmem" dedim. O arkadaş şimdi Amerika'da. Onun bir arkadaşı vardı; 8-9 ay kadar Irak Başbakanlığı yapan Abdürrezzak Naif, ehl-i iman birisiydi. Sonra O da İngiltere'ye kaçtı; ama orada Saddam Hüseyin'in casusları tarafından bir sokakta öldürüldü...

Saddam'la münakaşamızın arasından 18-20 yıl geçti, ben fakülte son sınıftayım. Çok enteresandır burası... Saddam'ın Dışişleri Bakanı Tarık Aziz beni çağırdı Bakanlığına: "Sen Saddam Hüseyin'e ne yapmışsın?" dedi. "Ben bir şey yapmadım" dedim. "Sen Saddam Hüseyin'i tanıyor musun?" dedi. "Televizyonlardan tanıyorum" dedim. "Yok yok nerde görüştün?" dedi. Ben anlamıştım ama saklıyorum... "Hiçbir yerde" dedim. "Yok görüşmüşsün" dedi. Baktım orada bir teyp dönüyor, sesimizi banda alıyorlar. Tabi ben o anda Türk Büyükelçilik mensubuydum, Türkiye'yi temsil ediyorum. "Seni istenmeyen kimse ilan ediyoruz. Eğer büyükelçilik mensubu olmasaydın seni burada hemen içeri

atmıştık. Ama Irak'ı terk etmek zorundasın" dedi. Tarık Aziz aslında Hıristiyan'dır ve gerçek adı; 'Mikhail Yuhanna'dır...

Meğer Saddam benim için; "bu zatı çağırın" diye talimat vermiş. Bu kadar kinci bir adam... Ben durumu Büyükelçi Nazif Cuhruk'a anlattım. Eski Anayasa mahkemesi Başkanı Mahmut Cuhruk'un ağabeyisi... Büyükelçi: "Boş ver, ben hallederim onu" dedi. Tarık Aziz'den randevu aldı, beraber gittik. Bana, "Sen hiç konuşma alttan al" dedi. Tarık Aziz'e: "Bizim yegane tercümanımız, elimiz ayağımız. Cumhurbaşkanı, bakanlar geliyor. Televizyonlarda bunu görüyorsunuz. Daha bu işi büyütmeyin, bu elemanımızı bırakamayız. Hem tahsilini yapıyor..." dedi. Neticede Tarık Aziz: "Peki peki! Yalnız fakülteyi bitirinceye kadar kalsın. Diplomayı bile beklemeden çıkma belgesini alıp Irak'ı terk etsin" dedi. Birkaç saat sonra büyükelçiliğe bir telgraf geldi aynı sözler yazılı halde... Ben de fakülteyi bitirdim, 29 Haziran 1979 tarihinde Irak'ı terk etmek zorunda kaldım. Hem de çoluk çocuğumu orada bırakarak.

### **ÜSTAD'IN ŞAM HUTBESİ SIRASINDA HEDİYE ETTİĞİ KİTAP BENDEYDİ**

Sonradan Irak Genelkurmay Başkanı olan bir Hüseyin Fevzi paşa vardı. Osmanlı döneminde İstanbul'da, 'Erkan-ı Harbiye'de okumuş. Çok iyi Türkçe biliyordu. 104 yaşında İstanbul'da vefat etti. O benim çok iyi dostumdu, ailece çok iyi görüşürdük. Türkleri çok sever; İstanbul'dan evliydi zaten. Büyükelçiliğimize gelirdi; benim fakirhaneye de gelirdi. Biz de evine giderdik. Her Salı günü onun evinde 50-60 kişilik divan toplantıları yapılırdı... Beni mutlaka yanında istiyordu... Ben giderdim, yanına oturturdu... Paşalar, âlimler, bürokratlar gelirdi bu toplantılara. Kendisi hem Hazreti Hüseyin, hem de Hazreti Hasan tarafından peygamberimizin soyundandır... Feyzi Paşa Kadiri'dir. Her Perşembe Abdülkadir-i Geylanî Hazretlerinin türbesinde zikir yaptırır, zikri idare ederdi.

Bediüzzaman Hazretleri malum 1911 tarihinde Şam'da, Emevi Camiinde bir hutbe okumuştur... Hüseyin Fevzi Paşa bu hutbe okunduğunda camide bulunmuş ve Bediüzzaman Hazretlerini dinlemiş... Hutbeden sonra tanışmışlar... Herhalde bir evde - başka bir yer de olabilir- oturup sohbet etmişler. Üstad hazretleri ona, kendi eserlerinden bir kitap hediye etmiş o sırada...

Hüseyin Feyzi Paşa, bir zaman sonra beni çağırıyor: "Gülcehal sana bir emanet vereceğim. Onu iyi muhafaza et" dedi. Çıkardı o kitabı verdi... Kitap epey kalıncaydı... Ben o kitabı evimde bir şömine vardı; onun üzerine koydum. Bir Kur'an ve bir hadis kitabının yanına... Bağdat'ta beyaz karınca diye bir böcek vardır. O hayvancağz kitap, ahşap ne varsa hepsini yer. O, girmiş, Kur'an ve Hadis kitabı da dahil kitapların başından itibaren hiçbir harfine değmeden boşlukları yemiştir. Ama hiçbir yazıya dokunmamış. Hatta o kitapları Büyükelçi Nazif Cuhruk'a gösterdim ben. Büyükelçi kitabı görünce ağladı vallahi... "Bu ne büyük bir mucize böyle" diye hayretler içinde kaldı...

Az evvel anlattığım gibi, Tarık Aziz beni istenmeyen adam ilan edince benim aile acele Türkiye'ye gelmem icap etti. Telaşla geldim Türkiye'ye... Çocuklarım Bağdat'ta kaldı. O sırada İran-İrak savaşı vardı... Çocuklar, ben Türkiye'de olduğumdan dolayı kitapların bir kısmını Elçilik Kütüphanesine, bir kısmını da bazı arkadaşlara vermişler. Sonra onlar da Türkiye'ye geldi... Kitaplar Bağdat'ta kaldı... Ben Bağdat Elçiliğine telefon ettim, kitabı sordum; oradan bir memur arkadaş: "Valla kitapların üzerine yağmur, su damlamış; ben bilemiyorum" dedi. O zaman Elçilik Kütüphanesi baraka gibi bir yerdi... Mesele böyle kaldı... Fakat kitap rüyalarım giriyor şimdi... O çok değerli bir hatıra... Irak'tan Amerikalılar gittikten sonra durum düzelse inşallah bizzat gidip kendim bakacağım...

### **ÜSTAD HAZRETLERİNİN EMRİNİ YERİNE GETİRMEYE ÇALIŞTIM**

Ankara'ya dönünce önce Maarif'te -Milli Eğitim- Bölge Sicil Dairesinde memur olarak çalıştım, sonra torba kadro verdiler personel uzmanı oldum. Daha sonra Personel Daire Başkanlığı yaptım.

Sonra, 'Yurtdışı Sürekli Görev' sınavını kazanınca beni Suudi Arabistan'a Eğitim Müşaviri olarak atadılar. 1987- 1991 yılları arasında dört yıl da Suudi Arabistan'da görev

yaptım. Orada bakanlık adına Türk çocukları için okullar açtım. Şu anda açtığım okullarda 128 öğretmen görev başında; yedi bine aşkın öğrenci var. Altı tane okulumuz var Suudi Arabistan'da; Riyad, Cidde, Medine, -Mekke'deki kapandı- Taif ve Tebuk'ta... Okullar ilk öğretimden liseye kadar eğitim veriyor.

1991'de tekrar Ankara'ya geldim. Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünde görev yaptım ve 1998 senesinde emekli oldum. Milli Eğitimde tam 36 yıl iki ay hizmetim vardır. Şu anda yine boş durmuyorum; grup grup öğrencilerim oluyor onları okutuyorum. Doktorlara, öğretmenlere, mühendislere... Arapça öğrettim... Hatta bir grup şirket çalışanları, esnaf, memur, öğrenci, imam ve müezzin dahil halka da verdim Arapça dersleri. Bütün bunları Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin emri olduğu için yaptım. "Arapçayı öğren ve öğret" demişti ya... Ben de emrini yerine getirmeye çalıştım...





(1922 – 2008)

## HÂFIZ AHMET LÜTFİ SÖNMEZ

Hâfız Ahmet Lütfî Sönmez 1922 senesinde Isparta'nın İslamköy'ünde doğmuştur. Denizli Hapishanesinde Üstad'ının yerine şehit olan İslamköylü Hâfız Ali Efendinin (R.H.) talebesidir. Onun yanında hâfız olmuştur. Üç kere Bediüzzaman hazretlerini ziyaret etmiş ve duasını almıştır. Nazillideki evinde yaptığımız ziyarette ve daha sonra -hatıralarını tashih için- yaptığımız müteaddit görüşmelerimizde, bizlere o günleri, bilhassa büyük şehid, hocası Hâfız Ali ağabeyi anlattı ve tanıttı... Sorularıma cevaplar verdi...

İslamköylü Saatçı Hasan Ergünel ve Sav'lı Hasan Çavuş'tan sonra, Hâfız Ali'yi çok yakından tanıyan böyle bir ağabeyin varlığını duyunca doğrusu fevkalade heyecanlandım... Bilhassa, elindeki Hâfız Ali ağabeyin gençlik fotoğrafını çok kıymetli gördüm... Sağ olsun kimlikten koparılmış bu fotoğrafın orijinalini bize verdi.

Hâfız Ahmed 1939 senesinde Nazilli'ye yerleşmiş ve halen orada ikamet etmektedir. Bizi tanıştıran ve evine götüren, Nazilli'nin en eski erkânlarından Bedri Doğru ağabeye ve oğlu Ömer'e teşekkür ediyorum...

Not: Hâfız Ahmed Ağabey, bu hatıraları kamera ile kaydettiğim tarihten tam 35 gün sonra, 12 Eylül 2008 Cuma günü Ramazan ay'ı içinde, Nazilli'deki evinde, karaciğer rahatsızlığından dolayı Hakkın Rahmetine kavuştu... Bir yıldız daha kaymıştı... Bize heyecanla anlattığı Üstadı Bediüzzaman'a ve hafızlık hocası Hafız Ali'ye kavuşmuş oldu inşallah... Bize de, tıpkı Abdurrahman Cerrahoğlu ve Muzaffer Arslan Ağabeyler gibi hatıralarını son günlerinde kaydetmek nasip olmuştu... Allah şefaatlerine nail eylesin... Âmin...

İşte kendi dilinden Hâfız Ahmet'in hatıraları:

### Ahmet Lütfî Sönmez Anlatıyor:

Adım Ahmet Lütfî Sönmez. 28 Nisan 1922 de İslamköy'de doğmuşum. 5. sınıfa kadar İslamköy'de okudum ve 1934'de ilkokuldan mezun oldum. İlkokulu bitirince babam beni karşısına oturttarak sordu: "Oğlum sen ortaokula mı gideceksin, yoksa hâfız mı olacaksın?" —o zaman İslamköy'de ortaokul yoktu, Atabey'de vardı- Ben, "hâfız olacağım baba" dedim. Babam Kur'an'ı verdi elime, "şimdi doğru git Hâfız Ali'ye" dedi. Hoca iyi karşıladı bizi. Bu şekilde İslamköy'lü Hâfız Ali Efendinin talebesi olmuş oldum. Annem de hâfız değildi ama, köyün kız çocuklarına Kur'an okumayı öğretiyordu. Süleyman Demirel'in hanımı Nazmiye benim annemden okudu Kur'anı.

Altı ay kadar okuduktan sonra hocam Hâfız Ali beni önce Üstad'a gönderdi... Ben hâfız olduktan sonra, 1937'den itibaren iki sene kadar Isparta'da kaldım. 1939'da Nazilli'ye yerleştim. Halen Nazilli'de ikamet etmekteyim. Bediüzzaman Hazretlerini üç defa ziyaret ettim.

### BEDİÜZZAMAN ELLERİMDEN TUTTU HÂFIZLIĞIM İÇİN DUA EDİVERDİ

Bediüzzaman'a birinci ziyaretim: Sene 1934. İlkokulu bitirdim ve İslamköy'lü Hâfız Ali Efendiye hâfız olmak için talebe olmaya karar verdim. O, ilk evvela beni Isparta'ya

gönderdi. Üstad hazretlerine dua ettirdikten sonra hâfızlığa başlattı bana. İlk ziyaretim bu vesile ile olmuştu. Şöyle olmuştu bu ziyaret:

Hocam Hâfız Ali Efendi bana: "Sen hâfızlığa başlayacaksın. Üstad Hazretlerine git, sana dua ediversin" dedi. Ve beni Abdullah Çavuş<sup>1</sup> (Abdullah Kula) ile beraber Isparta'ya gönderdi. Ben o zaman daha oniki yaşlarındaydım. Abdullah Efendi, Hocam Hâfız Ali'nin nur postası idi. Yazdığı risaleleri Barla'ya, Isparta'ya, Sav Köyüne... Üstada hep o götürürdü.

Üstadın evine vardığımızda ikinci vakti girmişti. Üstad o zaman bahçeli bir evdeydi... Artık orası kimin eviydi bilmiyorum. Yanında Hüsrev Efendi vardı. Hüsrev ağabeyden başka birisi daha vardı, ama kim olduğunu bilmiyorum şimdi. Bediüzzaman bize "hoş geldiniz" dedikten sonra arkasında ikinci namazlarımızı kıldık... Duasını ve tesbihatını yaptı. Yalnız hiç unutmam ikinci namazının sünnetini dört yerine iki rekat kıldık.

Sonra, durumu, yani hocam Hâfız Ali'nin, benim için hâfızlık duası istediğini Bediüzzaman'a arz ettik. Bana: "Geç karşıya" dedi. Ben geçtim oturdum divana... Bediüzzaman gülümseyerek karşıma geldi... O ayaktaydı... Hafifçe bana doğru eğilerek kollarını uzattı. Kendi ellerinin içi yukarı bakacak şekilde benim ellerimi avuçlarının içine aldı. Ellerim yere bakacak şekilde Bediüzzaman'ın avuçlarında kaldı. Bu şekilde bana bir müddet dualar ediverdi. Ama neler dediğini anlayamadım. İşte bu şekilde Bediüzzaman'ın dualarıyla hâfızlığa başlamış oldum ben. O zaman on iki yaşındaydım.

Üstad hazretleri İslamköy'e gelmiş. Fakat bana hiç denk gelmedi. Onu İslamköylü Saatçi Hasan biliyor. Hasan Efendi benden birkaç yaş küçüktür ve halen sağdır. İslamköy'de ikamet ediyor. Nazilli'ye de gelmişti bir ara, görüşmüştük.



**Ahmed Lütfü Sönmez, Bediüzzaman'ın kendisini bir divana oturtuktan sonra, ellerini avuçlarının içine alarak yaptığı dua şeklini Ömer Özcan'a uygulamalı olarak gösteriyor**

### **DEMİREL'İN ENİŞTESİ HÂFIZ YAŞAR İLE BERABER ÜSTAD'I ZİYARET**

İkinci ziyaretim: Yine 1934 veya 1935'de olabilir... Eskişehir mahkemesinden önce olmuştu... Üstad'ı ikinci ziyaretimi Hâfız Yaşar'la beraber yaptım... Hafız Yaşar Süleyman Demirel'in eniştesidir... Benden iki yaş büyüktür... O benim arkadaşım... Onunla beraber çalışıyordum ben hâfızlığa... Yalnız ben ondan sonra başladım okumaya... Yaşar ve Necati<sup>2</sup> onuncu cüz'de iken ben yeni başlamıştım Hafızlığa.

Süleyman Demirel'in Hâfız Ali Efendiden ders aldığını duymadım, görmedim. Zaten o okumak için İslamköy'den erken ayrılmıştı. Yalnız kardeşi Ali Demirel'in benim hocam Hâfız Ali'den ders aldığını duydum. Ben Nazilli'de iken okumuş O. Demirel'lerin ailesi hiç

<sup>1</sup> O tarihlerde Nur hizmetlerinde faal üç 'Abdullah Çavuş' vardır. Bunlardan birisi; yukarıda adı geçen İslamköylü Nur Postacısı Abdullah Kula'dır. Daha geniş bilgi için Abdullah Çavuş(lar) başlığına bakılabilir.

<sup>2</sup> Barla Lâhikasının 126. sayfasında bu iki çocuğun ismi, "Yaşar ve Necati" olarak geçmektedir. (Yaşar Süleyman Demirel'in eniştesidir.)

karışmazlardı bize. Fakat anneleri benim annemle falan konuşurlardı. Nazmiye, annemden Kur'an okuma dersi almıştır. Babaları Yahya Demirel'e, İslamköy'de Paşa dayı derdik biz. Çünkü O, İsmet Paşa'nın yanında yapmış askerliğini.

Bu ikinci ziyaretimizde, Hocamız Hâfız Ali, Yaşar ile bana risaleler vererek Bediüzzaman'a götürmemizi istemişti. Atlarla gittik biz o zaman. Ben daha on iki yaşlarındayım. Isparta'ya varırken bir ağaç vardı orada, şimdi fabrika olmuş orası. Orada bir çeşme vardı, biz biraz konaklamıştık orada. Hocamız Hâfız Ali'nin verdiği risaleleri de orada bir yere koymuştuk.

Üstad'a vardığımızda baktık Risaleler yok. Birbirimize sormaya başladık. "Sendeydi, yok sendeydi" diye söylene söylene Hafız Yaşar'la beraber tekrar geri döndük. Fakat risaleler yerinde yoktu. Hâlbuki daha yarım saat bile olmamıştı. Çaresiz tekrar döndük geldik köyümüze. Hocamız Hâfız Ali gülerek: "Keçeliler siz risaleleri nereye bıraktınız?" dedi. Ertesi günü bizi tekrar gönderdi Üstada. Yine Demirel'in eniştesi Hâfız Yaşar'la beraber gittik. Vardığımızda Bediüzzaman evde yalnız imiş. O zaman evinin devamlı jandarma tarafından tarassut edildiğini öğrendik. Üstadın yanında bu sefer hiç kimse yoktu. Biz hocamız Hâfız Ali'nin gönderdiği selamı ve kitapları kendisine teslim ettik... Aldı... Fakat hiç oturtmadan bize, "oradan değil şuradan gidin" diye gideceğimiz yolu gösterdi. Biz tekrar atlarla İslamköy'e döndük geldik. Biz çok küçüktük daha o zaman... İşte ikinci ziyaretim böyle hiç konuşmadan çok kısa olmuştu.

### **BEDİÜZZAMAN'A ÜÇÜNCÜ ZİYARETİM ÇOK DOKUNAKLI OLDU**

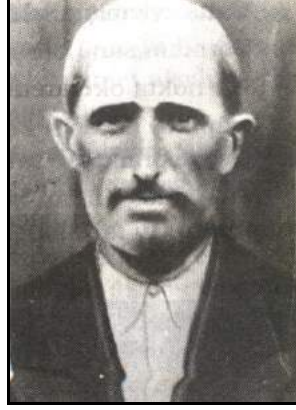
1937'de İslamköy'de hafızlığı bitirdim. Duasını Hocam Hâfız Ali Efendi yapıvermişti. Hafızlığı itmam ettikten sonra İslamköy'den Isparta'ya geçtim. Orada Hüsrev ağabeyin evine çok yakın bir Kur'an kursu vardı. On onbeş kadar da talebesi olurdu. Ben iki sene bu kursta kaldıktan sonra, 1939'da Isparta'dan Nazilli'ye geçtim. Nazilli'de amcamın çocukları vardı. Onların davetiyle geldim ve buradan 1940'da evlendim. Böylece Nazilli'de kalmış olduk. O tarihten beri de Nazilli'de oturuyorum. 1942 senesinde askere gittim. 1944'de ben askerde iken hocamlar Denizli hapishanesine sevk edilmişler. Hocam Hâfız Ali orada hapishanede vefat etmiş. Ben 1945 senesinde askerliğimi bitirdim.

Bana Nazilli'de Gazozcu Hâfız derler. Çünkü ben Nazilli'de yirmi beş sene gazoz imalatı ve bayilik yaptım. İki sene de müezzinlik yaptım. Devamlı yapardım da kadrolu olarak iki sene yaptım. Kader-i İlâhi... Hikmetini bilemiyorum... Bediüzzaman 23 Mart 1960 tarihinde Urfa'da vefat etti. Ben 24 Mart 1960'da Nazilli'de evlendim. Nazilliye geldikten sonra, Hacı Mustafa Efendi (Öztürk) vardı. Ertuğrul beyin dedesi... Ben ona yirmi birinci söz'ü vermiştim. O, onu okuyunca Bediüzzaman'a âşık oldu... Artık gitti, arayıp buldu ziyaret etti üstadı...

Üstad Bediüzzaman hazretlerine üçüncü ziyaretim 1956 yılında şöyle olmuştur:

(Not: Hâfız Ahmed ağabeyin bu üçüncü ziyareti çok dokunaklı olmuştur. Üstad Hazretleri üç kere: "Hâfız Ali benim canım... Hâfız Ali benim canım... Hâfız Ali benim canım..." dedikten sonra, "O benim yerime gitti." diyerek o çok sevdiği talebesini hasretle yâd etmiştir. Konu bütünlüğünü sağlamak için, bu kısım ve Hâfız Ahmed'in hocası Hâfız Ali ile alakalı çok kıymetli diğer tespit ve hatıraları, "Hâfız Ali Ergün" maddesine alınmıştır. Ömer Özcan.)

Risaleleri her zaman okumaya yazmaya devam ettim. Nazilli'de Ertuğrul Bey'in dedesi Yazırlı Mustafa Efendiye risaleleri ben verdim. O bizim dostumuzdur. Benim kayınvalidemde Yazırlı'dır, o da Yazırlı'dır. Hacı Mustafa Efendi ben bakkal dükkanı açtığımda, "Ne isterse verin" diye bana kefil bile oluvermişti. İlk görüşmemizde bana bazı şeyler sordu. Ben İslamköylü Hafız Ali'nin yanından geldiğimi, onun beni Hâfız yaptığını söyledim. Benden, onun kitaplarından var mı diye istedi. 21. Söz vardı elimde onu vermiştim. Artık Mustafa Efendiyle hep teşrik-i mesai yaptık. O artık gitti üstadı buldu konuştu... Burada çok hizmetler etti.



(1898 – 1944)

## HÂFIZ ALİ ERGÜN

İslamköylü Hâfız Ali Efendi (R.H.) hakkında çok az bilgi var... Hâlbuki en çok sorulan ve merak edilen bir ağabeyimizdir O. Bilhassa 2002'de mezar taşına, "Mahşerde Risale-i Nur Talebelerinin Bayraktarı..." şeklinde bir yazı yazıldıktan ve 2008'de İstanbul Rüstem Paşa Medresesinde, 'İstanbul İlim ve Kültür Vakfı' tarafından açılan, "Barla Yılları" sergisinden sonra meraklar iyice arttı... Sorular almaya başladık...

Kanaatım geldi ki, bu büyük zatın şahsiyeti, hayatı ve hizmetleri bir an evvel araştırılmalı ve olabildiği kadar belgelenmelidir... Hem de acele edilerek... Çünkü şahidleri birer birer Hafız Ali ağabeyin yanına gidiyor...

Kendi imkânlarımla, ben de bir şey yapabilir miyim diye düşündüm... Önce elimdeki kırk yıllık arşivimin tamamını ve hakkında neşredilenleri gözden geçirdim... Külliyyatı taradım... Arşivimdeki hatıra sahibi ağabeylerin bazıları ile tekrar görüşerek yeni ilaveler ve düzeltmeler yaptım... Bir bütünlük olması için daha önce neşrettiğim kısımlar da dâhil olmak üzere bu çalışmayı tamamladım...

Bugün hayatta olup da Hâfız Ali ağabeyi yakından tanıyan üç kişiyi tespit edebildim. Yaşları doksanlara yaklaşmış, sadece üç ağabeyimiz...

Bunlar: İslamköylü Hasan Ergünal, şimdi Nazilli'de yaşayan İslamköylü Hâfız Ahmet Lütfi Sönmez ve Sav Kasabasından Hasan Çavuş (Hasan Kurt). Üçünün de yaşları birbirine yakın... Hepsi de seksenin üzerinde... Allah daha iyi bilir, ama yakınlarda bu fırsat da kaybolabilirdi...<sup>1</sup> Bu ağabeylerimizden ilk ikisi Hâfız Ali ağabeyden bizzat Kur'an dersi almışlar, birisi yanında hâfız olmuş... Sav'lı Hasan ağabey ise Hâfız Ali Efendiye vefatından bir gün evvel ziyaret etmiş ve son sözlerini dinlemiş.

Üçünün de anlattığı hatıralar hakikaten hazineler değerinde... Bu anlattıklarını kendilerine tashih ettirdik, tam bir belge hükmüne geçmiştir İnşallah

Allah hayatta olan bu üç ağabeylerimize daha uzun ve sıhhatli ömürler versin...  
Âmin...

### NUR FABRİKASI SAHİBİ

Hâfız Ali Ergün 1898 tarihinde Isparta-İslamköy'de doğmuştur. Risale-i Nur eserlerini, Osmanlıca olarak, el yazısıyla yazıp çoğaltarak ve çok sayıda talebe yetiştirerek çok büyük hizmetlere vesile olmuştur. O kadar ki; İslamköy'deki evinde, tek başına bir matbaa, bir fabrika gibi çalışmış, yazdığı on binlerce nüsha Risale-i Nur bütün Anadolu'ya yayılmıştır.

Bu sebeble Üstad Bediüzzaman Hazretleri O'nu, Risale-i Nur'da çok anmakta, "Nur

<sup>1 1</sup> Nitekim, Hâfız Ahmed Ağabey, bu hatıraları kamera ile kaydettiğim tarihten tam 35 gün sonra, 12 Eylül 2008 Cuma günü Ramazan ay'ı içinde, Nazilli'deki evinde, karaciğer rahatsızlığından dolayı Hakkın Rahmetine kavuştu... Allah Rahmet etsin...

Fabrikası Sahibi" ismini vererek çok takdir etmektedir. Hatta Kastamonu Lâhikasındaki bir mektubunda, Hâfız Ali'nin İslâmköy'ünü kendi Nurs Köyü ile bir tutmakta ve İslâmköy'ünü Nur Fabrikasının tesis yeri olarak belirtmektedir. Şöyle diyor Üstad: "Ben İslâmköy'ünü Nurs Köyü gibi biliyorum... Nur Fabrikası o köyde dağdağsız teessüs etti..." Hâfız Ali Efendinin bilhassa Barla Lâhikasında onlarca mektubu vardır.

Hâfız Ali ağabey, Nur Risalelerini yazmak için on dört sene müddetle hiç evinden çıkmamış, insanların menfaati için kendi menfaatini terk etmiştir. Bu inziva 1943 senesine kadar devam eder...

1943 senesinde başlayan mahkeme dolayısıyla, Üstadı Bediüzzaman Hazretleri ile beraber Denizli hapisanesine sevk edilir. Bir sene sonra, 1944'de hapisanede hastalanır ve hastaneye kaldırılır. Orada, 17 Mart 1944 tarihinde, genç sayılabilecek bir yaşta, 56 yaşında iken, Üstadına bedel şehit olur. Mezarı Denizli kabristanındadır.

Bu vefat üstadı çok üzer... En şiddetli kasırgalarda bile sarsılmayan Koca Bediüzzaman, bu çok kıymetli talebesinin vefatıyla adeta sarsılır... Denizli hapisanesine vefat haberi geldiğinde şöyle yazar: "Aziz, siddik kardeşlerim! Ben merhum Hâfız Ali'yi unutamıyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor..." Üstadı bu kadar çok sevmektedir bu örnek talebesini...

Evet, Hâfız Ali; ihlâsta, hizmette, uhuvvet ve samimiyette, bütün nur talebelerine örnek olacak vasıftadır... Bunu biz söylemiyoruz... Onu örnek olarak gösteren Üstad Hazretlerinin bizzat kendisidir. Tarihçe-i Hayatta ve Barla Lâhikasında neşredilen mühim bir mektupta, 'bu kıymetli, âli kardeşlik hissiyatı' Üstad Bediüzzaman tarafından şöyle örnek gösterilip teşvik edilmektedir:

"Kardeşlerimizden İslâmköy'lü Hâfız Ali Efendi, kendine rakib olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti çok kıymetli gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zât yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. O daha çok hizmet eder, dedim. Baktım ki; Hâfız Ali kemal-i samimiyet ve ihlas ile, onun tefevvuku ile iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem üstadının nazar-ı muhabbetini celbettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim; gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah'a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âlî hissi taşıyanlar var. İnşâallah bu his büyük hizmet görecektir. Elhamdülillah yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardeşlere sirayet ediyor." (Barla Lâhikası 125)

Ne büyük bahtiyarlık... Kendisinden sonra hizmete dâhil olan Hüsrev Altınbaşak, Üstadının muhabbetini celbettiği için, Hâfız Ali bundan lezzet alıyor, memnun oluyor... Allah'tan niyazımız odur ki; hepimizde, umum nur talebelerinde bu his ma'kes bulsun ve bizleri onların şefaatlerine nail eylesin... Âmin...

İşte üç canlı tarihin kısaca kendi hayatları ve Hâfız Ali Ergün ile alakalı hatıraları:

### **Hâfız Ahmed Lütfi Sönmez Anlatıyor:**

1922 İslamköy doğumlu olan Hâfız Ahmed Lütfi Sönmez ağabey, 1939'dan beri Nazilli'de yaşamaktadır. 2008 itibarıyla Hâfız Ali (R.H.) den hatıra kalan üç ağabeyimizden ikincisidir. Hatıralarının tamamı kendi adıyla bu kitapta vardır. Hâfız Ali ağabey ile olan kısımlarını konuda bütünlük sağlamak için buraya aldık.

Hâfız Ahmed, çeşitli sorularım üzerine hocasını şöyle anlatmıştır:

### **KUR'AN OKURKEN SANKİ BEŞ ALTI KİŞİ BİRDEN OKUYOR ZANNEDERDİM**

"İslamköy'lü Hâfız Ali Efendinin talebesiyim. Kendisi hâfızlık hocamdır. O, ilk evvela beni 1934'de Isparta'ya gönderdi, Üstad hazretlerine dua ettirdikten sonra hâfızlığa başlattı bana."



**Hafız Ahmed hocası Hafız Ali'yi anlatıyor**

"Hocam Hâfız Ali, 1.75 veya 1.80 boylarında ince uzun bir yapıdaydı... Yüzü de uzuncaydı... Esmer değil beyaz tenliydi... Bizim zamanımızda sakalı yoktu... Sonradan bıraktı mı bilmiyorum... Sarığı devamlı başında dururdu... Sarığını şimdi kardeşlerin namaza dururken taktıkları gibi ucunu arkadan sarkıtarak bağlardı... Sesi çok güzeldi... Kur'anı öyle güzel bir sesle okurdu ki; bir başladı mı, sanki beş altı kişi birden okuyor zannederdim ben... "Ah ben de böyle okuyabilsem" derdim hep içimden. Namazlarını çok feyizli kılardı... Namaza dururken titrerdi adeta... Sanki yerler sarsılırdı..."

Hocam Hafız Ali'nin evinden dışarı çıktığını ben hiç, ama hiç görmedim... Yıllarca münzevi yaşadı... On dört sene evden hiç çıkmamış, hep risale yazmıştır... Hiç boş durmaz devamlı risale yazardı... Çocuğu yoktu... Hiç çocuğu olmadı... Daha önceleri çiftçilik yaparmış. Askerde iken İstiklal Harbine katılmış... Bir top isabet etmiş... Yanındaki arkadaşları şehit olmuş, kendisine hiç bir şey olmamış. Bunu kendisi anlatmıştı bana.

1934'den itibaren üç sene kadar talebesi oldum kendisinin. Hocam çok şefkatliydi... Fakat işinde disiplindi ve düzenli birisiydi. Azıcık tokadını da yedim ben. En çok, 'Keçeli!' diye kızardı. Kızdı mı "Keçeli!" derdi bize... Kur'anı, dersimizi okurken yanıldık mı bir kere seslenmez... Bir daha seslenmez... Üçüncü kere hatalar devam etti mi; 'Keçeli! Al Kur'anı eline. Güzelce çalış öyle gel.' derdi. Ben bir gün on beş sayfadan sonra hoyratlık yapmıştım. Tokadı yedik tabi. Öyle ciddi olmasa hâfız olunmazdı zaten. Sadece beni değil arkadaşlarımı da şefkatle terbiye ederdi. Tabi bize risalelerden okurdu. Ben de bir miktar risale yazdım. Hanımının adı Ümmühan'dı. Ben anne derdim ona.

"Biz dört kişi ders almaya başlamıştık Hâfız Ali hocadan: Birisi, benim Arkadaşım, Süleyman Demirel'in eniştesi Yaşar. Diğerleri Akif, Mehmet Ali ve bendim. Akif'in Isparta'da olduğunu duydum ama görüşemiyoruz... Yaşar, Necati<sup>2</sup> ile beraber gelmişti... Yaşar ve Necati ikisi de vefat ettiler... Yaşar ile Necati benden iki yaş büyüktürler. Ben İslamköy'den ayrıldıktan sonra Süleyman Demirel'in kardeşi Ali Demirel, hocadan ders almış diye duydum..."

<sup>2</sup> Hâfız Ahmed ağabeyimizin bahsettiği Yaşar (Demirel'in eniştesi) ve Necati isimli çocukların adı Barla Lâhikasında geçmektedir. Hâfız Ali ağabeyin Üstadına yazdığı bu mektubun bir kısmı şöyledir: "Üç gün sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik, hem ders arkadaşı ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazan yazı ile, bazan kitabdan gösteriyordum. Bir ay sonra Kur'an okumaya başladılar. Beşinci ay içinde 'Elhamdülillâhi hâzâ min fadli Rabbi' öhatme muvaffak oldular... Hâfız Ali" (Barla Lâhikası 126)



**Hafız Ali'nin kimliğinden çıkarılmış fotoğrafın aslıdır. Hafız Ahmed şöyle anlattı: "Hocam Hafız Ali'nin hanımı Ümmühan Anne 1962'de bana ziyarete gelmişti. O zaman getirdiği eşyaların arasında kimliği de vardı. Fotoğrafı kimlikten çıkardık."**

"O zaman ben yanında okurken şunu duymuştum: Bir gün şikayet etmişler hocamı... Kapının arkasında odunlar var ya, işte oraya odunların içine koyuvermiş yazdığı kitapları... Jandarmalar geliyor arıyorlar evini, fakat bir şey bulamadan geri dönüyorlar. Zaten her ne zaman karakola, mahkemeye gitse hep beraat eder gelirdi hocam. Çünkü hocamın devlete, millete karşı asla bir düşüncesi, menfi bir tavrı olmamıştır. O sadece bu milletin iman selameti için Kur'an dersleri ile meşgul olurdu."

"1939'da ben Nazilli'ye taşındım. Oradan 1942 senesinde askere gittim. 1944'de ben askerde iken hocamlar Denizli hapishanesine sevk edilmişler. Hocam orada hapishanede iken hastalanıp vefat etmiş."

Bir zaman sonra, bir tren yolculuğumda, hocam hastanede iken onun bakıcılığını yapana rast geldim. Bana dedi ki: "O zat nasıl biriydi biliyor musun? Bak sana anlatayım: Hâfız Efendi çok ağır hastaydı... Namaz vakti gelince yataktan kalkamıyordu. Fakat yattığı yerden önce: 'Allah-ü Ekber... Allah-ü Ekber...' diye ezan okuyor, sonra namazını işaretle kılıyordu..." Dedi bakıcısı bana. Malum o zamanlarda ezan okumak ta yasaktı. İşte benim hocam böyle birisiydi.

**BEDİÜZZAMAN: "HÂFIZ ALİ BENİM CANIM... HÂFIZ ALİ BENİM CANIM... HÂFIZ ALİ BENİM CANIM..."**

Bediüzzaman hazretlerine üçüncü ziyaretim 1956 yılında şöyle olmuştur:

Ben Nazilli'deydim. O sene annem Isparta'da ağabeyimin yanında kalıyordu. Ben onları ziyarete gitmiştim. 'Bediüzzaman Isparta'da' diye bir haber geldi. Hemen ziyaretine koştum. Şimdi müze olan evde kalıyordu. Gittim eve, kapıyı çaldım. Fakat kapıya çıkan talebe, "Üstad ziyaretçi kabul etmiyor" dedi bana. Ben de: "Gidin Üstada, 'Hâfız Ali'nin talebesi, Hâfız Ahmet gelmiş' deyin" dedim. Üstad, "Hemen gelsin, hemen gelsin" demiş. Üstad hiçbir şeyi unutmazdı.

Çıktım huzura... Bediüzzaman Hazretleri önce başını iyice kaldırarak bana baktı... Sağ elini göğsüne koydu ve çok dokunaklı bir sesle üç kere: "Hâfız Ali benim canım... Hâfız Ali benim canım... Hâfız Ali benim canım..." dedikten sonra, "O benim yerime gitti..." Dedi. Sonra bana hiçbir şey sormadan: "Seni de dualarıma dâhil ediyorum... Seni daireme alıyorum..." dedi. Sonra, "annen nasıl?" diye sordu. "Annem iyi efendim. Burada Isparta'da, ailemin yanında kalıyor. Ben zaten oraya geldim" dedim. Meğer Bediüzzaman

Hazretleri, kız çocuklarına Kur'an öğretiyor diye anneme hep dua edermiş. Annem hafız değildi ama bizim kendi evimizde kızlara Kuran öğretiyordu hep. Mevlid de okurdu.

(Hâfız Ahmed Lütfü Ağabey, bu hassas ve dokunaklı sahneleri anlatırken çok duygulanmıştı... Bir ara gözyaşlarına hâkim olamadı ve ağlamaya başladı... Ömer Özcan)

"Hâfız Ali hocamın hanımına ben 'Ümmühan Anne' derdim. 1962 veya 1963'te Nazilli'ye beni ziyarete gelmişti. Annem bana bir şeyler getirmişti... Onların arasından hocamın kimliği falan da vardı... O size verdiğim hocamın başı açık gençlik fotoğrafını da o zaman getirmişti... O fotoğraf daha sonra Nazillide çoğaltıldı. Ümmühan anne de risaleleri yazar Bediüzzaman hocaya gönderirdi. Bana da getirmişti iki risale."

### **İslamköylü Hasan Ergünel Anlatıyor:**

İslamköylü Saatçı Hasan Ergünel, Hâfız Ali Efendinin yetiştirdiği ve 2008 itibariyle hayatta olan üç talebesinden birisidir. Hasan ağabey 1935 yıllarında ilkokul dördüncü sınıfta okurken, okulda yaşadığı bir hâdise sebebiyle Hâfız Ali Efendiden ders almaya başlamıştır. Bu şöyle oluyor:

O yaşlarda iken, öğretmeni, talebelerine çarpım cetvelini birer kere yazıp gelmeleri için matematik ödevi veriyor. Küçük Hasan diğer talebeler gibi bir defa değil, tam on defa çarpım cetvelini yazarak getiriyor. Dolayısıyla Hasan Efendi on defa daha fazla takdir görmüş o gün öğretmeninden... Anlaşıyor ki O, daha küçük yaşlarda bile, aldığı her görevi yerine getirmede çok dikkat ve itina gösteren birisidir...

Yine o günlerde öğretmenlerinden birisi, Kur'an hizmetkârları Risale-i Nur talebeleri aleyhinde bazı sözler sarf etmiş sınıfta... Hasan Ergünel buna çok üzülmüş. Doğru Hâfız Ali efendinin yanına giderek Kur'anı ders almaya başlamış. Hatta o tarihlerde elifba cüzleri her yerde bulunmadığından, hocası Hâfız Ali efendi, Kur'an harflerini yazarak eline veriyor... Hasan efendi hemen ertesi günü harfleri öğrenip geliyor... Hocası Hâfız Ali bu sefer hareke ve sesleri tarif ediyor... Ve birkaç gün içinde Kur'anı okumaya başlıyor... Bilahare Risale-i Nurları da hocasının teşviki ve talimi ile yazmaya başlıyor. Külliyyatın tamamını yazmış ve daha sonraki senelerde Kastamonu Lâhikası, Tarihçe-i Hayat ve Barla Lahikasını Osmanlıca olarak neşretmiştir.



**İslamköylü Hasan Ergünel Üstad Bediüzzaman ve Hocası Hafız Ali Ergün ile alakalı hatıralarını Ömer Özcan'a anlatırken**

Bir gün bakar ki; Hocası Hâfız Ali efendinin masa saati çalışmıyor. Hasan Ergünel hemen saati evine götürür... Çarklarının yerlerini tespit edip birer birer söker... Aşınmış olanları çekiçleyerek daraltır... Milleri elleriyle döndürerek tornalar... Ve çarkları yerlerine yerleştirip saati toparlar... Yağlayıp kurular ve saat tıkr tıkr çalışmaya başlar... Tekrar hocasının masasına koyar ve o mübarek zatın duasını alır... O günden sonra da 'Saatçı Hasan' lakabı ile anılmaya başlar...



Askerde muhabere sınıfında olduğundan, terhisten sonra da aldığı eğitimin yardımı ile elektronik, radyo, teyp gibi cihazların tamirini yapıyor. Amfi sarma gibi işleri de mükemmel yapıyor. Bu yaşta bilgisayarı bile mükemmel olarak kullanıp hizmete vesile ediyor. Bu faaliyetlerin yanında Risale-i Nur hizmetlerini asla aksatmıyor.

Kendisi ile görüşmelerimizde çeşitli sorular sordum. Yaptığımız kayıtlarda, Hâfız Ali (R.H.) ile alakalı kısımları şu şekildedir:

### **HOCAM HÂFİZ ALİ EHL-İ VELÂYET VE EHL-İ KEŞİFTİ**

— “Âhirette Risale-i Nur talebelerinin bayraktarı” olan Hâfız Ali ağabey (R.H.) nasıl bir insandı?

— Kendisi imamdı ve hâfızdı. Gayet güzel Kur’an-ı Kerim okurdu. Zamanında çiftçilik de yapıyormuş. Bizim evimiz burada, onun evi köyün öbür tarafında idi. Risale-i Nur’a intisaptan sonra devamlı yazardı. Akşam namazından yatsıya kadar dualarını okur... Yatsıyı talebeleriyle kılar ve fazla oyalanmadan yatardı. Şafaktan evvel kalkar ve cevşenini okurdu. Sonra talebeleri gelir... Toplu kılınan namazdan sonra tesbihat hep bir ağızdan sesli yapılırdı. Kur’an ve dersler okunduktan sonra talebeler dağılırlardı. Hocamız Hâfız Ali Efendi Köyümüz İslamköy’de 10 – 15 kadar çocuk okutuyordu... 4 tane de hâfız çıkardı. Bir kısmımıza da Risalelerden yazdırıyordu. İşte o yazanlardan birisi de bizdik. Ben önce Külliyyatın büyüklerini, sonra da küçüklerini yazdım.

Sene 1942. Bir gün 29. Söz’ü yazdım... Hocamın yanına gittim... Yanına oturttu beni... Baktı baktı dedi: “Kardeşim! Ben bugün kabristanı ziyarete gittim. Gördüm ki; çoluk çocuk meşgalesiyle, rızık toplamak, kazanmak dolayısıyla, keselerine, torbalarına âhiret azığı olarak bir şey yapamamışlar. Öyle vaveylâ ediyorlardı ki... Ben o acıyı gördüm, dağlara kaçsam unutamayacağım...” Hocam bunları anlatırken ağlıyordu... Siz insan ölünce kurtuluyor zannetmeyin. Nasıl burası bir âlemse, o kabir de öyle bir âlemdir. Adem ve yokluk yoktur...

Hocam Hâfız Ali’de velâyet vardı. Ehl-i keşifti, çok defa gelip gidenlerin isimlerini söylerdi, bazen yollarda gecikenlere, “nerede kaldınız?” derdi mübarek. Öyle bir veli zattı Hâfız Ali. Hatta Risalelerde okumuşsunuzdur. Üstad Barla’da iken: “Benim duama âmin diyor, Hâfız Ali burada mı?” diye soruyor. Bazı zaman mektuplar gelmediği zaman Santral Sabri ağabeyin köyüne (Bedre) doğru: “Yââ İmam! Mektupları göndermezsen indallah mes’ûlsün” diye bağırır ve duyururdu. Kastamonu Lâhikasında, Üstadımızın, Hâfız Ali ağabeyin velâyetine iş’ar eden ifadeleri vardır.

“Hâfız Ali Kardeşim! Bir zaman Barla’da Cuma gecesinde dua ederken, senin âmin sesini iki defa sarıhan işittim. Arkama baktım. Dedim: "Hâfız Ali ne vakit gelmiş." Dediler: "O burada yoktur." Ben şimdi o vakıdan diyebilirim ki; üç-dört saat mesafeden duama âminini işittirmesi, otuz günlük mesafeden buradaki zaîf davet ve duama kuvvetli ve tesirli bir âmin hükümünde olan yazıların imdadıma yetişmesi çok manidar bir tevafuktur.” (Kastamonu L. 30)

“...Hâfız Ali'nin bu mektubunu aldığımdan ya altı, ya yedi gün evvel, Karadağ’dan inerken birden diyordum: "Yahu! Ata et, arslana ot atma; arslana et, ata ot ver." Bu kelimeyi beş-altı defa hoşuma gitmiş tekrar ediyordum. Ya Hâfız Ali benden evvel yazmış, bana da söylettirdi veyahut ben evvel söylemişim, ona yazdırılmış. Yalnız bu garib tevafukta bir farkımız var. O, öküze ot demiş; ben, ata ot demişim.” (Kastamonu L. 255)

### **SÜLEYMAN DEMİREL**

— Hâfız Ali ağabeyin ders verdiği çocukların içinde Süleyman Bey’de (Demirel) var mıydı? “İslamköy’de Ali Hoca’dan ders aldım” dermiş kendisi.

— Süleyman Bey’i ben görmedim. Yalnız onların bir eniştesi vardır, ablasının kocası Yaşar. Yaşar efendi hâfızdı ve Hâfız Ali’nin talebesiydi. O zaman ben daha Hâfız Ali’nin yanına gitmiş değildim. Süleyman Bey benden evvel gitmiş az bir şey okumuş olabilir. Zaten O, mektepten çıktıktan sonra Isparta’ya Afyon’a gitti, fazla kalmadı köyde. Az bir şey okumuşsa okumuş, ben görmedim.

### **HÂFİZ ALİ (R.H.) ESKİŞEHİR MAHKEMESİNİN BÜTÜN SAFAHATINI YAZDI**

1935 Eskişehir Mahkemesinde Üstad Hazretleri 110 talebesinin avukatlığını yapıyor. Şu elimdeki eser Eskişehir Mahkemesinin bütün safahatını yazıyor. Bunu Hâfız Ali (R.H.) Eskişehir hapsinden çıktıktan sonra yazıyor.

— Tarihçe-i Hayat'taki müdafaada olmayanlar da mı var bu kitapta?"

— Evet. Tarihçe-i Hayat hepsini almamış, bu çok geniş. İşte Üstad her talebesinin öyle müdafaasını yapıyor ki ne kanuna dokunuyor, ne de zarar gelecek bir kelime kullanıyor. Bu Risalelerde öyle bir ilim var ki hakikaten hiç kimse itiraz edemez. Onun için siz gençsiniz bir kısmını ezberleyin. Mahkemelerde müdafaaya gayet kolay, çünkü Risale-i Nur tamamen mantık dersidir.

### **HÂFİZ ALİ AĞABEYİN VEFATI**

— Hâfız Ali ağabeyin vefatını anlatır mısınız?

— Ben askerde idim. 1944 de Denizli hapisanesinde hasta oluyor, hastaneye kaldırıyorlar, orada vefat ediyor. Denizli kabristanına defnediyorlar. Hafız Ali (R.H.) gitmezden altı ay evvel bana diyordu: "Ben seni şubeden alıkoyayım, sen bana talebe okut." O zaman ben askere gidecektim. Bakın altı ay evvel mânen Denizli hâdisesini görmüş. Ben babamlara mektup yazdığımda, Risalelerden yazıyordum. Babam da bir mektubu Denizli hapsinde bulunan Hâfız Ali'ye göndermiş, ona çok sevinmiş. "Eğer izin verirlerse muhakkak gelsin" demiş. Bana bir hafta sonra mektubu geldi. Ondan sonra 7 Mart 1944'de vefat etmiş.

### **Hasan Kurt Anlatıyor:**

Isparta'nın Sav Kasabasından Hasan Kurt Ağabey İslamköylü Hâfız Ali Ağabeyi vefat etmeden bir gün evvel hastanede ziyaret etmiştir. Hazineler değerindeki müşahedelerini ve O mübarek zatın son sözlerini bize şöyle nakletmiştir:

### **HÂFİZ ALİ EFENDİYİ VEFATINDAN BİR GÜN EVVEL ZİYARET ETTİK**



Sav'da birkaç asırlık çınar ağacının önünde bir asırlık Hasan Kurt, gençleri çok seviyor.

Sene 1944. Denizli Mahkemesi devam ediyor... Ben 1943'de askerden yeni gelmiştim. Üstadımız, bütün cemaat gelsin, cemaat olarak orada bulunulsun, nur talebelerinin yalnız olmadığı görülsün diye mahkemeleri takip etmemizi çok istiyordu. Bize böyle haberler geliyordu ağabeylerimizden. İşte biz de kırk elli kişi Sav'dan ve etraf köylerden toplanıp, Üstadın ve talebelerinin mahkemesini dinlemek üzere bir gün evvelden Denizli'ye gittik. Bir otele yerleştik.

Mahkeme günü hâkim dinlemeyi serbest bıraktı... Serbestçe dinledik mahkemeyi... Neredeyse üç bin kişi vardı... Etraftan herkes gelmiş bizim gibi... Üst üste dinledik... Hatta savcı bir ara, "binayı göçüreceksiniz!" diye bağırdı. Ben Üstada yakındım. Üstad öyle heyecanlı ifade veriyordu mübarek... Kollarını böyle sallıyor, kollarını sıvıyor, tam

duyamıyoruz ama onlara işaret ede ede başlarına vurur gibi; "Risale-i Nur bu memleketin necat vesilesidir..." diye müdafaa ediyordu... Neyse neticede onları gene içeri aldılar...

İşte bu sırada Denizli hapisanesinde Hâfiz Ali Efendi ağır hastalanmış, hapisaneden hastaneye götürmüşler. Kuleönü Köyü'nden okuttuğu bir genç de oradaki karakolda jandarma imiş. —Kuleönü İslamköy'e çok yakıdır- Ona: "Kardeşim ben çok ağır hastayım, sen kumandanından üç-beş günlük bir müsaade al da, bana refakatçilik yap... Fazla açık saçıklar tuvalete giderken, namaz kılarken yardımcı oluyorlar... Sen yardımcı ol bana..." diyor. İşte o asker bize haber verdi. "Hocam çok hasta, yarın beraat ederlerse hocamı götürürsünüz, yoksa ben sizi ziyaretine götüreyim" dedi.

Nitekim ertesi günü ziyaretine götürdü. Mübarek zat neredeyse sekerat halini almış. Hepimiz elini öptük sıradan, bir odanın köşesinde yatıyordu. Odası müsaitti. Elini öptük. Çok memnun olduğunu söyledi. "Kardeşlerim! Benim bu günlerde yüzde doksan dokuz berzah kapısını açma ihtimalim var. Ölümü severek karşılayalım... Ölümü gülerek karşılayalım... Nur Talebeleri ölümden korkmaz... Ben çok memnunum... Üzüldüğüm bir nokta ise: Şimdiye kadar bunlar bizi serbestçe vazife yaptırmadılar. Vay geliyorlar, vay gidiyorlar, baskın var, yakalayacaklar gibi hep endişeli oldu bu hizmetler... Artık, Risale-i Nur küfrün bel kemiğini kırmıştır... Risale-i Nur perdeyi yırtacak, esas hizmetler şimdiden sonra olacaktır inşallah... Ben o hizmetlere erişemediğim için üzülüyorum..." dedi. İleri görüyor gibi mübarek her şeyi söyledi. Hep dedikleri çıktı. (Hasan ağabey bunları anlatırken çok duygulanmıştı... Sesi titriyor, hem kendisi ağlıyor, hem de bizleri ağlatıyordu...)

Bizimle beraber gelen Kuleönlü İbiş Mehmet denilen bir ağabeyimiz vardı. Hâfiz Ali ağabeyin emsali... Biz daha gençtik. 1313'lüydü Hâfiz Ali ağabey. O İbiş Mehmet tecrübeliydi, kitaplardan da okumuş. Bir insan vefat edeceği vakit, ayağının başparmağından itibaren yukarıya doğru çekilmiş can. O, Hâfiz Ali Efendinin ayağını dizine kadar baktı. Can çıktığını o zaman anlamış.

Biz helalleştik. Müsaade istedik, çıktık. Denizli hapsinde 130 kişi vardı talebe olarak, Üstadımız hariç. Mahkeme bitti tabi döneceğiz artık Sav'a. Yalnız beraat olmadı.

İbiş Mehmet o zaman dedi ki: "Kardeşler biz bekleyelim. Ben elimle yokladım bu zat yüzde doksan ihtimalle gidici. Can diz kapağına kadar çekilmiş. Hiç olmazsa cenazesini götürürüz, buralarda kalmasın bu zat" dedi. Yanından ayrılırken de talebesi olan jandarmaya: "Bize er geç haber getir, kendi de işaret etti, vefat edebilir" diye tembih ettik. Kaldığımız otele döndük.

Nitekim sabah namaza kalktığımızda erkenden haber getirdi jandarma. Mübarek zat Rahman'a kavuşmuştu. Allah şefaatine nâil eylesin inşallah. Âmin...

O gün cenazeyi bize verirler mi diye Denizli'de kaldık. Mümkün değil, vermediler. Savcıya kadar çıktık, vermedi. "Mevkuf olduğu için veremeyiz, berat etseydi olurdu belki" dedi savcı. Geçtik cenazeyi almaktan, bizi cenaze işlerine de karıştırmadılar. Hastanenin adamları varmış. Mübarek zatı gözümüz arkada kalarak bıraktık. O resmî adamlar defnetti Hâfiz Ali Ağabeyi... Şimdiki yerine...

Aslında Hafız Ali Efendi haber vermiş. Denizlide kalacağını... Bir gün rüyasında; "al sana Denizli toprağı" deyip eline bir avuç toprak vermişler. O mübarek ehl-i kâlp olduğundan anlamış. Sabahleyin kalkmış demiş: "Kardeşler biz burada kalmayacağız. Denizli hapisanesine gideceğiz. Ben orada vefat edeceğim" demiş. "Sen ne diyorsun efendim. Üstadın bir tek Hâfiz Alisi, bir Nur Fabrikası var. Sen hemen ölmeyi mi düşünüyorsun?" demişler. Ben bunu bizzat Tâhirî ağabeyden ve daha çok kimselerden duydum.

Tâhirî ağabey şunu da anlatırdı bize. Isparta'dan Denizliye trenle 30 - 40 kişiyi jandarmaların nezaretinde götürmüşler. Orada istasyonda süvari teğmeni karşılamış bunları. Hapisaneye teslim edecek olan o atlı süvari imiş. Onları trenden indirmiş, savcıya teslim etmek üzere götürüyor. Ama edepsizin biriymiş. Elindeki copla bir birine bir ötekine vuruyormuş. "Hadi yürüyün. Adınız hoca olacak birde" deyip vurup

duruyormuş. Aralarında doksan yaşında Sav'lı Hasan Can da var... Bir vurmuş, bir de küfür etmiş. İşte o zaman Üstad Hazretleri şöyle bir bakmış: "Zabit! Tokat yersin, karışmam... Bunlar senin küfrüne layık değiller... Bunlar masumdur!.. Tokat yersen karışmam..." demiş sertçe. Hakikaten öyle bir tokat tokat yemiş ki o adam... Onları teslim etmiş. Gözüne bir ağrı girmiş. Hastaneye gitmiş... Gözü akmış... Bunu Tâhirî ağabey anlamıştı bize. Risale-i Nura ihanet edenler bazen böyle hemen tokadını yemiştir...

Hafız Ali Efendi sakallıydı. O fotoğraf çekildiğinde demek ki sakalsızmış henüz. Biraz uzunca yüzlü idi. Ama vefatında yanındaydık, sakallıydı...

Sav'lı Hasan Çavuş'un bize anlattığı hatıralar böyle...

### **GÜZEL VE TAM YERİNDE BİR TA'ZİYENAME**

Hâfız Ali Efendi hastanede vefat ettiği sırada, Denizli Hapishanesine acı haberi gelir. Bediüzzaman hazretleri bu çok sevdiği talebesi için şu ta'ziyenameyi yazar:

— [Güzel ve tam yerinde bir ta'ziyename]

**Aziz, sıddık kardeşlerim!**

«—

خ-Q-ı! «\*ö-y<sup>2</sup> [«7-ı!ö@Å9-ı! «:ö-yÁV-ı7ö@Å9-ı!

ö<sup>-</sup>^«A [ıM-8ö±-ıU-U-ı7öBen hem kendimi, hem sizi, hem Risale-i Nur'u ta'ziye ve merhum Hâfız Ali'yi ve Denizli Mezaristanını tebrik ediyorum. Meyve Risalesi'nin hakikatını ilmelyakîn ile bilen bu kahraman kardeşimiz, aynelyakîn ve hakkalyakîn makamına çıkmak için, kabre cesedini bırakıp melekler gibi yıldızlarda, âlem-i ervahta seyahata gitti ve tam vazifesini yapıp terhisle istirahat çekildi. Cenab-ı Erhamürrâhimîn, Risale-i Nur'un bütün yazılan ve okunan harfleri adedince defter-i a'maline hasenat yazdırsın. Âmîn! Ve onların sayısınca onun ruhuna rahmetler yağdırsın, âmîn! Ve kabrinde Kur'anı, Risale-i Nur'u ona şirin ve enîs arkadaş eylesin. Âmîn! Ve Nur fabrikasına onun yerine on kahramanı ihسان edip çalıştırsın. Âmîn! Âmîn! Âmîn! Siz dahi benim gibi dualarınızda onu yâdediniz. Bin lisan onun lisanı yerine istimal edip, o kaybettiği bir hayat ve bir dil yerinde manevî bin hayat kazandı diye rahmet-i İlahiyeden ümidvarız. (Şualar 329)

### **Said Özdemir Anlatıyor:**

Said Özdemir ağabey Denizli mahkemesi mazlumlarından dinlediği Hâfız Ali ile alakalı bir hatırayı bize şöyle anlatmıştır:

### **Üstad: Zannederim, o merhum benim yerimde gitti**

"O günlerde maalesef Denizli hapishane idaresine, "Bediüzzaman'ı yok edin" diye bir emir geliyor. Düşünüyor hapishane idarecileri... 'Aşı yapılacak' diye bir şayia çıkartıyorlar ve Üstad Hazretlerinin iğnesine yüzde yüz zehir dolduruyorlar. Üstadın kalbinin hizasında şırıngayı yapıyorlar... Sıktıkça zehirin bir kısmı geri taşıyor, ama bir kısmı da içeri giriyor... Orada bu harika hâlden iğneyi yapan anlıyor ve 'biz hata yapıyoruz' diyor. Üstad: 'Biliyorum evladım, beni öldürmeye çalışıyorlar. Fakat Allah'ın öldürmediğini kimse öldüremez' diyor."

"Fakat içeri giren o az zehirle bile Üstad komaya giriyor. Oradaki 40 - 50 talebesi büyük bir üzüntü içerisinde; "Üstad vefat ediyor" derken; Hâfız Ali talebesi bir kenara çekiliyor... Ağlaya ağlaya: "Yâ Rabbi! Eğer O ölecekse onun yerine ben öleyim! Yâ Rabbi! Eğer onu alacaksan onun yerine beni al!" diye dua ediyor. Demek hâlisane dua ediyor ki Cenab-ı Hak duasını kabul ediyor. Biraz sonra hastalanıyor, hastaneye kaldırıyorlar ve kendisi orada şehid oluyor."

"Üstada verilen zehir deri altında siyah lekeler halinde kalmış, yara ve irin olmuş.

Ancak iki sene sonra o yara kapanmış. Üstad Hazretleri şifa bulup kalkıyor.”

Said Özdemir ağabeyin ‘Hâfız Ali efendi Üstadın yerine vefat etti’ meselesine Şualar ve Barla Lâhikasında şu şekilde bahsedilmektedir:

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Ben merhum Hâfız Ali’yi unutamiyorum. Onun acısı beni çok sarsıyor. Eski zamanlarda bazan böyle fedakâr zâtlar, kendi dostu yerine ölüyorlardı. Zannedirim, o merhum benim yerimde gitti.” (Şualar 330)

“...Hayat ismine lâyük bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ihsan edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifna etmemek (Haşiye) kâr-ı akıl değildir. Hâfız Ali.

(Haşiye): Benim bedelime şehid olacağını hissetmiş. Kuvvet-i ihlasın kerameti olarak haber veriyor. Haber verdiği gibi şehid oldu. Said Nursî” (Barla Lâhikası 118)

Bunların yanında Üstad Hazretleri; 26. Lem’a İhtiyarlar Risalesinin, 16. Ricasında, Denizli hapishanesinde çektiği sıkıntıları da anlatmaktadır. Burada hapishanede zehirlendiğini ve kendi yerine Hâfız Ali’nin hastaneye, oradan da berzah âlemine gittiğini yazmaktadır:

“Sonra gizli düşmanlar beni zehirlediler ve Nur’un şehid kahramanı merhum Hâfız Ali benim bedelime hastahaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi, bizi me’yusane ağlattırdı. (...) İşte Nur’un böyle bir manevî kahramanının vefatı ve gizli münafıkların aleyhimizde desiselerle bizi cezalandırmaya çalışmaları ve benim zehirli hastalığımından dolayı beni de hastahaneye resmî emirle mecbur etmek endişesi bizi sıkarken, birden inayet-i İlahiye imdada geldi...” (Lem’alar 265)

### **Mustafa Sungur Anlatıyor:**

17 Kasım 1997’de elim bir trafik kazasında şehit olan, Bayram Yüksel ve Ali Uçar ağabeylerin Barla Kabristanındaki defin işleri çok kalabalık bir cemaatle tamamlandı. Sonra Sungur ağabey mezarların başında megafonla bir konuşma yaptı... Müjdeleyici hatıralarla, hüznü cemaate birçok mesajlar verdi... Hâfız Ali ağabey ile alakalı kısım şöyledir:

### **ÜSTAD: HÂFİZ ALİ’Yİ ÂLEM-İ KABİRDE MÜŞAHEDE ETTİM**

Sungur ağabey önce Meyve Risalesinin 11. Meselesinden “Hâfız Ali” ağabeyle alâkalı yeri okudu. Sonra Üstadımızın kendilerine anlattığı bir hatırayı ayağa kalkarak Üstaddan gördüğü aynı şekilde cemaate şöyle nakletti.

“Üstadımız da ayağa kalkarak bize şöyle anlatmıştı: ‘Hâfız Ali’yi âlem-i kabirde müşahede ettim. Kabir suallerine tıpkı mahkemede yaptığı müdafaalar gibi; ayakta, kollarını yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya baştanbaşa sallayarak ve işaret parmağını uzatarak, Risale-i Nurlardan cevap veriyordu.” Sungur ağabey de tıpkı Üstad anlatırken gördüğünü ayağa kalkarak tarif etti.

Sungur ağabeyin bu hatırayı anlatmadan önce okuduğu, 11. Şua’nın 11. Meselesindeki paragraf şöyledir:

“Risale-i Nur’un bir şehid kahramanı olan merhum Hâfız Ali, hapiste Meyve Risalesi’ni kemal-i aşkla yazarken ve okurken vefat edip kabirde melaik-i suale mahkemede gibi Meyve hakikatları ile cevap verdiği misillü; ben de ve Risale-i Nur şakirdleri de, o suallere karşı Risale-i Nur’un parlak ve kuvvetli hüccetleriyle istikbalde hakikaten ve şimdi manen cevap verip onları tasdiğe ve tahsine ve tebriğe sevkedecekler inşaallah.” (Şualar 259)

### **Tevfik Gül Anlatıyor:**

Risale-i Nur’da ismi çok geçen ve o günkü şartlarda çok büyük hizmetlere vesile olmuş olan Sav kahramanlarından Hâfız Mehmet Gül’ün oğlu, Mustafa Gül’ün yeğeni Tevfik Gül’den, Hâfız Ali ile alakalı kaydettiğim bir hatıra:



Sav'lı Tefik Gül. Hâfız Mehmet Gül'ün oğlu, Mustafa Gül'ün yeğeni

### **BABAMLAR SIRTINDA TAŞ TAŞIYARAK MEZARINI YENİDEN YAPMIŞLAR**

"Denizli mahkemesine bizim sav köyünden dokuz kişi gitti. Babam Hâfız Mehmed Gül gitmedi. "Hikmeti var" derdi. Meğer mahkeme devam ederken burada vefat edecekmiş. Hafız Ali (R.H.) denizli hapisanesinde iken sevk edildiği hastanede vefat etti. Onbeş gün sonra da babam üzerine bir ağaç devrilerek Sav'da vefat etti. "Hafız Ali, Babam Hafız Mehmed, Homa'lı Kara Hâfız" onbeş yirmi gün ara ile vefat ettiler. Üstad, "bunlar bizim bedelimize vefat ettiler" dermiş. Hâfız Ali ağabeyin mezarı baştan çok bozukmuş. Babamlar sırtında taş taşıyarak mezarı yeniden yapmışlar. Babam Hâfız Ali'yi çok severdi, adını duyunca gözünden bulgur gibi yaşlar dökülürdü... 15 gün sonra arkasından yanına gitti... Sene 1944." (Tefik Gül ağabeyin hatıralarının tamamı 'Ağabeyler Anlatıyor 1' Kitabında vardır.)

Bu üç güzide talebesi için üstadımızın Şualar'da bazı ifadeleri vardır:

"Hakikaten Hâfız Ali, Hâfız Mehmed ve Mehmed Zühtü'nün vefatları; değil yalnız bize ve Isparta'ya, belki bu memlekete ve Âlem-i İslâma büyük bir zâyıattır (...) Benim tarafımdan o Hâfız Mehmed'in akrabasını ve mübarek köyünü tâziye ediniz. Ben de onu Hâfız Ali ve Hâfız Zühtü'ye arkadaş edip, üstadlarımin aktap kısmının isimleri içinde o üçünün isimlerini dâhil edip, Hâfız Akif'i dahi Asım ve Lütfi'ye arkadaş ettim." (Şuâ'lar 338)

### **Said Atıcı Anlatıyor:**

**MAHKEME-İ KÜBRA-YI HAŞRÎ'DE, RİSALE-İ NUR TALEBELERİNİN BAYRAKTARI...**



Denizli Kabristanında medfun Hafız Ali'nin (R.H.) mezar taşındaki yazı:

**"Mahkeme-i Kübra-yı Haşrî'de, Risale-i Nur Talebelerinin Bayraktarı, Şehid Merhum Hâfız Ali. Rahmetullâh-i Aleyh. Ebeden Dâima. Said Nursi."**

Malum olduğu üzere Hâfız Ali Efendinin mezarı Denizli kabristanındadır. Ve kabir taşına belli bir tarihten itibaren, Denizli'ler tarafından, Üstadımıza aid çok manidar bir söz eklenmiştir:

**“Mahkeme-i Kübra-yı Haşrî’de, Risale-i Nur Talebelerinin Bayraktarı, Şehid-i Merhum Hâfız Ali. Rahmetullâh-i Aleyh. Ebeden Dâima. Said Nursi.”**

Kabir taşında aynen böyle yazıyor. Ve altında da üstadımızın adı vardır. Bu yazının hikâyesini Denizli'nin kadim ağabeylerinden Said Atıcı'ya sordum. Yazıyı yazan Şükrü Algan'dan teyidini aldım. İşte Said Atıcı ağabeyin verdiği malumat:

“2002’de olsa gerek. Sungur ağabey bir ara Denizliye gelmişti. Beraber Hâfız Ali ağabeyin kabrini ziyaret ettik. İşte orada bu cümleyi nakletti bize. Biz bunu o zaman not defterimize yazdık. Ve sonradan kabir taşına ekledik. Yazıyı, hattı hazırlayan emekli muallim Şükrü Algan’dır. Yazıyı mezarıcı yazdı mermere.”

(Ben üstadımızın bu sözünden şunu anlıyorum: İnşallah Risale-i Nur talebeleri imanla kabre girecekler ve o büyük mahkeme gününde, Nur talebeleri, Hâfız Ali ağabeyin sancağı altında, hep beraber Hazret-i Üstada gidecekler... Hazret-i Üstad da talebelerini Hazret-i Peygamberin (s.a.v.) huzurlarına götürecektir... İnşallah... Ömer Özcan)

### **Necmeddin Şahiner Anlatıyor:**

Ve yarım asra yakındır, mazinin karanlık sokaklarının yorulmaz projektörü Necmeddin Şahiner...

Hâfızaların derin kuyularında unutulmaya ve gömülmeye mahkûm olan binlerce belge ve hatıraları, eşsiz çalışması “Son Şahidler” serisi ile ışığa çıkaran ve belgeleyen bu büyük araştırmacı; Hâfız Ali (R.H.) ağabeyimiz için de büyük bir hizmet yapmıştır.

Necmeddin Şahiner, bu sefer yarım asır evvel sahibi ölmüş olan bir fabrikaya tutuyor projektörünü... Hâfız Ali Efendinin Nur fabrikasını, fabrikanın merkez üssü olan evini aydınlatıyor... Hem de Hâfız Ali Efendinin Nur Postası İslamköylü Abdullah Çavuş (Kula) ile beraber...

Bakin İslamköy’de Hâfız Ali Efendinin evinde yaşadığı bu heyecan verici hadiseyi nasıl anlatıyor kendisi:

### **İSLÂMKÖY'LÜ BÜYÜK ŞEHİDİN EVİNDE DİDİK DİDİK ARAMA YAPIYORDUK**

“Merakla odanın duvarlarını, pencerelerini, tıkırtılarla vurmaya başladık. Boşluklar olduğu anlaşılıyordu. Hem inşaatın bekçisi, hem de Abdullah Çavuş hayretle bakıyorlardı.

Yine Abdullah Kula'nın zihninde parlıklar ve şimşekler çakmaya başladı. "Durun, durun" diyerek, duvardaki tahta kaplamaları ileri geri itmeye uğraştı. İtelediği tahtalardan, bir bölüm açıldı. Gizli bir bölüm, hazine veya para bölümü değil, Halk Partisi zulmünden saklanan Kur'ân tefsirleri. Karanlıklara bırakılan elmas parçaları...”

“Coşkun bir sevinçle, kâğıt parçalarını topluyorduk. Elimizde sert cisimlerle, duvarları, pencereleri dövüyorduk. Pencerenin altından, hususî bölmeler çıktı. Yarım asır el sürülmemiş yerler.”



**Hafız Ali'nin İslamköy'deki evinde duvarın içinde teneke kutuyla saklanmış kitapları.**

**Fotoğraf temsildir. İ.İ.K.V. Barla Yılları sergisinden alınmıştır.**

"Yine bir bölüm daha açıldı. Duvarın enine ve derinliğine doğru yayılıyordu. Az sonra yeni bir hazine daha bulmuştuk. Kâğıt ve kitap hazinesi... Bekçi ağzı açık vaziyette seyrediyordu manzarayı, Önceleri bizi para veya daha başka bir şey arıyor zannetmişti. Biz ise Bediüzzaman'ın hayatını arıyorduk. Bu sevda ile yollara düşmüştük. İslâmköy'ün duvarlarında islâmın bahtını açan Bediüzzaman'ın eserlerini arıyorduk."

"Denizli hapsinden ebediyete giden Hafız Ali'nin evi, yıllar sonra Kur'ân kursu oluyordu. Bir Kur'ân talebesinin evi, Kur'ân dershanesi oluyordu. Son kalan bakiye binanın, yıkılmaya yüz tutan cidarından, ebede bakan pencereler açmasının sevdalısı olmuştu."

"İslâmköy'lü büyük şehidin evini didik didik arama yapıyorduk. Duvarları deliyorduk, pencereleri yıkıyorduk. Halk Partisi'nin şerrinden saklanılan Nurları, yarım yüzyıl sonra, tozların toprakların arasından çıkarıyorduk."

### **DENİZLİ ŞEHİDİNİN DENİZLİ MAHKEMESİNE VERDİĞİ İFADE**

Denizli Hapishanesinde mevkuf iken vefat eden Merhum Hafız Ali'nin Denizli Ağır Ceza Mahkemesinde söylediği ifadesidir.

"Efendim!

"Ben Isparta hâkim ve müddeiumumiliğinde hak ve hakikatin bütün bütün aksine olarak Risale-i Nur'a karşı asılsız bir ittiham gördüğümden Risale-i Nur'dan kaçmak değil; belki o ittihamdan çekinmek için sordukları suallere 'Ben değilim' dedim. Hatta o Müddeiumumi kanunsuz bana yemin vererek 'Risale-i Nur'da yazılı Hafız Ali sen değil misin?' dedi. Sükût edip yemin etmediğim halde sorgu hâkimliğinde hamiyet-i İslâmiyeyi taşıyan âli bir vicdan hissettiğimden adalet ve hakikatin tecelli edeceğini ümit edip 'Risale-i Nur'da yazılı Hafız Ali benim' dedim. Ben Risale-i Nur'u hakaik-i imaniye ve Kur'âniye ve kevnîyeyi kat'i bürhanlarla izah edip insanların yüzünü âhirete çeviren, dünyadan ziyade âhireti sevdiren mukaddes bir eser bulup ondan binlerce menfaat görmüşüm."

"Garibdir ki: Bu sır iddianamede keşfedilip dünyayı unutturacak derecede telkinat-ı diniye verilmiş diye yazılı olduğu halde hem siyasî cemiyetçi, hem tarikatçı, hem de halkı hükümet aleyhine teşvik ediyorlar diye olan ittihamlarla nasıl kabil-i te'lifdir.

"Evet, ben, Risale-i Nur'un hemen ekser parçalarını anlayarak okuduğum gibi Üstadım Said-i Nursi'nin de on iki seneye yakındır en gizli ve en ince esrarına kendimi vâkıf biliyorum."

"Ben ne Risale-i Nur'da ve ne de Üstadımda emniyet ve âsaişe zarar verecek bir emare, bir meyil görmediğim gibi, âsaiş ve emniyetin temel taşlarını onlardan öğrenip, müddet-i ömrümde mahkeme safahatını ancak bu defa gördüğüm gibi; şu benim gibi suçlu olarak huzurunuzda bulunan cemaat-i nuraniyenin de ifadelerinden benim gibi olduklarını da anladım."

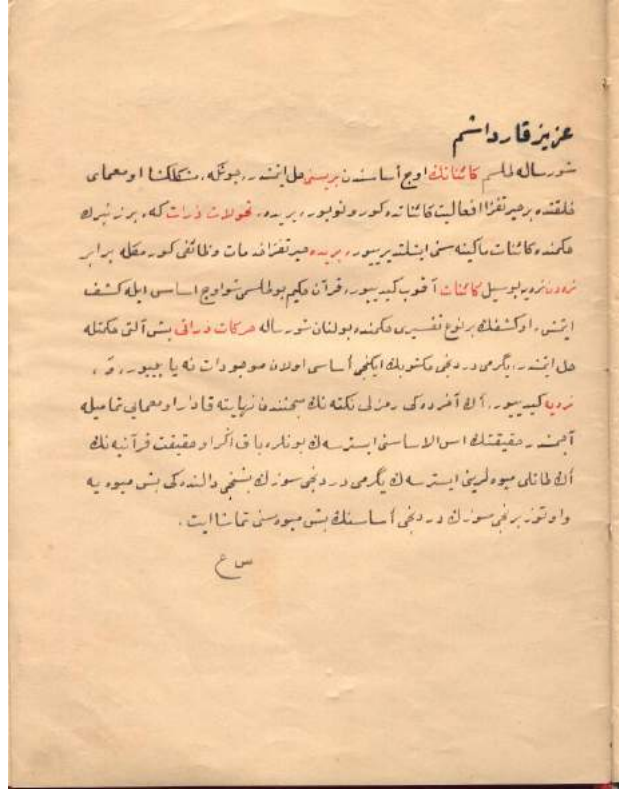
"İşte böyle sırf âhireti için, Kur'an'ın İcaz-ı Manevisinden gelen Risale-i Nur'u okuyup, kendi istifadesinde çalışan bir ehl-i Kur'ân ve ehl-i âhireti cezalandıracak bir kanun tasavvur etmediğim gibi... İttiham edildiğim siyasî cemiyetçilik ve tarikatçılık ve halkı hükümet aleyhine teşvik etmek gibi suçlar ile hiç bir alâkam olmadığından yüksek mahkemenizden beraatımı isterim. Hâfız Ali"

### **HAFIZ ALİ AĞABEYİN YAZDIĞI NEŞREDİLMEMİŞ BİR MEKTUP**

Isparta Sav Kasabasından, 89 yaşında, yaşayan tarih Hasan Kurt ağabey, Hâfız Ali ağabeyin kendi el yazması 30. Söz Ene ve Zerre Risalesinin orijinalini bize hediye etti. Kitapçığın sonunda, Hâfız Ali Ağabeyin şahsına yazıldığını ve Külliyyatta hiç neşredilmediğini zannettiğim bir mektup var. Mektubun sonunda "Sin ayn" şeklinde Üstad Hazretlerinin imzası bulunuyor.

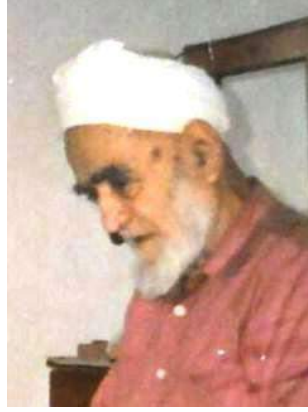


İşte yeni harflerle mektup:



“Aziz kardeşim,

“Şu Risale tılsım-ı kainatın üç esasından birisini halletmiştir. Çünkü, müşkülküşa o muamma-i hilkatte, bir hayret feza faaliyet kainatta görünüyor. Bir yerde tahavvulat-ı zerrat ki, bir zenberek hükmünde kainat makinesini işlettiyor. Biri de, hayretfeza hidemat vezaifi görmekle beraber, nereden nereye bu seyl-i kainat akıp gidiyor. Kuran-ı hakim bu tılsımı şu dokuz esas ile keşfetmiş, o keşfin bir nevi tefsiri hükmünde bulunan şu Risale hareket-ı zerrati beş altı hikmetle halletmiştir. Yirmi dördüncü mektubun ikinci esası olan mevcudat ne yapıyor ve nereye gidiyor en ahirdeki remizli nüktenin mebhasından nihayete kadar o muammayı tamamıyla açmıştır. Hakikatin üssülesasını istersen bunlara bak; eğer o hakikat-ı Kur’aniyenin en tatlı meyvelerini istersen yirmi dördüncü sözün beşinci dalındaki beş meyveye ve otuz birinci sözün dördüncü esasının beş meyvesini temaşa et. Sin Ayn”



(1908 – 1998)

## HÂFIZ ALİ YAĞCI

Hâfız Ali Yağcı 1326 (1908) tarihinde Eğirdir’de doğmuş, 25 Temmuz 1998 tarihinde Isparta’da vefat etmiştir. Ispartalıların, “Yağcıların Kambur Hafız Ali” lakabını verdikleri bu rahmetli ağabeyimizin adı, Risale-i Nur’da “Isparta’nın Hâfız Ali’si” olarak dört yerde geçmektedir.

Kambur Hâfız Ali Efendiyi araştırmama sebep, yaptığım bir hata olmuştur. Şöyle ki: “Ağabeyler Anlatıyor 1” kitabımın ilk üç baskısında, “İslamköylü Denizli Şehidi Hâfız Ali” diye yayınladığım bir fotoğraf yanlış olarak basılmıştır. Bu ciddi bir hataydı... Kitap piyasaya çıktıktan sonra; bu fotoğrafı tashih etmem için, Isparta’nın Sav Kasabasından bir telefon geldi...

Arayan, Sav kasabasından 1920 doğumlu Hasan Kurt (Hasan Çavuş) ağabeydi. Kendisinden kaydettiğim çok kıymetli hatıralar, “Risale-i Nur Hizmetkârları Ağabeyler Anlatıyor-1” kitabında yayınlanmıştır. Hasan Ağabey telefonda; İslamköylü Hâfız Ali Efendiyi ve fotoğrafta görülen şahsı çok yakından tanıdığını söyledi. Fotoğraftaki şahsın adının da Hâfız Ali olduğunu, fakat İslamköylü Hâfız Ali olmadığını belirtti. Biz de sonraki baskılarda bu hatayı düzelttik. Ancak; Bu sefer başka bir itiraz geldi.



***Fotoğraftaki şahıs İslamköylü Hafız Ali olarak biliniyor, ancak bu doğru değil.***

***Doğrusu Kuleönlü Hafız Mustafa Ertürk’tür. Tespiti yapan oğlu Said Nuri Ertürk’tür.***

### **HERKESİN BİLDİĞİ FOTOĞRAFTAKİ ŞAHISLAR ŞUNLARDIR**

Hayrat Vakfı Başkanı Said Nuri Ertürk Hoca tarafından geldi bu düzeltme. Said Hoca, fotoğrafta görülen Hafız Mustafa Ertürk’ün oğludur. Emirdağ Lâhikasında; adı ‘Said Nursi değil, Said Nuri’ olsun şeklinde adı geçiyor. Hayrat Vakfı’nın avukatı Ali Kurt kardeşimiz, ricam üzerine Said Hocaya fotoğrafı tekrar anlatması için rica ettim. Herhalde merhum babasını tanımayacak değildi... Öyle yapıldı...

Bize verilen bilgilere göre fotoğrafın son tashihati şöyle: Bu Fotoğraf 1943 senesinde Denizli hapisanesinde çekilmiş. Arkasındaki asılı bezden de belli zaten. Sağdan itibaren isimler; Hafız Mustafa Ertürk, Tâhirî Mutlu, Hâfız Ali Ergün...



**Sağdan: Hafız Mustafa Ertürk, Tâhirî Mutlu, Hâfız Ali Ergün**

### **ISPARTA'NIN HAFIZ ALİ'Sİ "KAMBUR HÂFİZ" DİYE ANILIR**

Savlı Hasan Kurt Ağabey, Hafız Ali Yağcı'yı şöyle anlattı:

O merhum Isparta'nın Hafız Ali'sidir, lakap olarak "Kambur Hâfız" diye anılır... Benden iki yaş büyüktür... 10 sene önce, Isparta'da vefat etti...

"Yağcılar ailesi aslında Eğirdir'lidir... Isparta'ya sonradan gelmişlerdir... Isparta'da evi ve iki oğlu vardır... Daha çok Risale-i Nurları yazarak hizmet etmiştir... Mevlit de yazardı... Güzel yazısı vardır... Üstad ona Kastamonu Lâhikasında, 'Isparta'nın Hâfız Ali'si' diye hitap etmiştir... O fotoğrafın nerede çekildiğini bilmiyorum... Yalnız Kambur Hâfız hiç hapisaneye girmedi... İmamlık yapar, köylere gider çocuk okuturdu... En son Isparta Tabakhane Camiinin imamlığından emekli olmuştur."

Hasan Kurt ağabey, bu bilgileri Mustafa Uyar'ın da bulunduğu bir ortamda vermiştir. Kambur Hâfız Ali'yi iyi tanıdığını söyleyen Mustafa Uyar da, bilgileri teyit etmiş ve zaman zaman Hasan ağabeye hatırlatmalar yaparak kendisine yardımcı olmuştur.

Kendilerinden Allah razı olsun. Kıyamete kadar sürecek bir yanlışlığı düzeltilmiş oldular.

### **Kambur Hafız Ali'nin Oğlu Mehmet Yağcı Anlatıyor:**

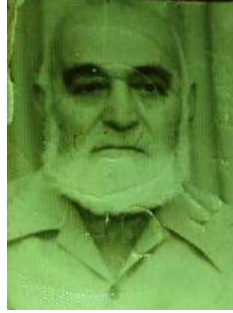
#### **BABAM HAFIZ ALİ ATTAN DÜŞMÜŞ VE KAMBUR KALMIŞTIR**

Kambur Hafız Ali'nin oğlu Mehmet Yağcı ile görüştüm. Babası hakkında şu bilgileri vermiştir:

"Babam 1326 (1908) Eğirdir doğumludur. 25 Temmuz 1998 tarihinde vefat etti. Mezarı Isparta Karış Mahallesi Kabristanındadır. Yıllarca muhtelif camilerde fahri olarak imamlık yapmıştır. En son görev yaptığı yer mahallemizdeki Tabakhane Camisidir. Babam köylere kadar gider talebeleri okuturdu. O kadar çok Risale-i Nur yazdı ki, akıllara durgunluk verecek derecedeydi... Vefat ettiğinde tam dört çuval vardı... Onları ziyarete gelen nur talebelerine hediye olarak verdik, elimizde çok az kaldı. Babam yazdığı Risaleleri Bediüzzaman'a götürür kontrol ettirirdi. Sav ile de irtibatı kuvvetliydi babamın, oraya da gider yazarlardı. Ben Bediüzzaman hazretlerini evinin penceresine iken birkaç kere uzaktan gördüm. Nurani simasını gördüm, fakat çok küçük olduğumdan gidip elini öpmek aklımıza gelmedi, nasip olmadı..."

"Bizim dedelerimiz aslında Ispartalıdırlar... Bunlar Eğridir'den Yörüklerden yağ peynir satın alıp Isparta'da satarlarmış. Ben çok küçüktüm ama hatırlarım, develerle Eğridir'den Isparta'ya yağ peynir getirirlerdi... Bu ticaret sebebiyle, seksen sene önce, babamın babasıgiller bir müddet Eğridir'e yerleşmişler. Babamın annesi Isparta'dan gelin gidiyor Eğridir'e. Babam 1326 senesinde Eğridir'de doğmuş. Ama sonra tekrar Isparta'ya gelmişler.

"Babam Hafız Ali Yağcı 1.60 boylarında, sakallıydı. Küçükken Eğridir'de davarları güderken at üstünde hafızlığa çalışırken attan düşüyor, arkası taşa geliyor ve sırtındaki kemik kırılıyor. Böylece zincir kemiği eğri kalıyor. Bu yüzden babam kamburcaydı ve kendisine "Kambur Hafız" derlerdi. Yağcı soyadı ise dedemlerin yaptığı yağ ticaretinden dolayı gelmiş. "Yağcıların Kambur Hafız" lakabı böyle verilmiştir babama..."



**Kambur Hafız Ali Yağcı**

### **KASTAMONU LÂHİKASINDA 'İSPARTA'NIN HÂFİZ ALİ'Sİ'**

Hasan Kurt ağabey, Kambur Hâfız Ali için; "Üstad ona Kastamonu Lâhikasında 'İsparta'nın Hâfız Ali'si' diye hitap etmiştir." Deyince Külliyyatı taradım ve şu ibareleri tespit ettim:

"İsparta'nın Hâfız Ali'si (Kâtib Osman<sup>1</sup>) elhak ikinci bir Hüsrev olduğuna, benim de kanaatım geldi. Cenab-ı Hak onu ve Mehmed Zühdü gibi çok fedakârları ve Risale-i Nur'un hakikî sahiblerini Isparta'ya ihsan eylesin, âmîn." (Kastamonu Lâhikası 100)

"Aziz, sıddık kardeşlerim! Bu dakikada Hüsrev, Rüşdü, Re'fet, Isparta'nın Hâfız Ali'si askerlikten ne vakit geleceklerini merak ediyorum." (Kastamonu Lâhikası 144)

"Hem Hüsrev'in ve Hâfız Ali'nin mektublarında isimleri bulunan sebatkâr kardeşlerime ve Kâtib Osman ve Mehmed Zühdü ve Isparta Hâfız Ali'si<sup>2</sup> ve Sava kahramanlarına birer birer selâm ve dua ediyoruz." (Kastamonu Lâhikası 239)

"İsparta içindeki has ve hâlis kardeşlerimizden, bu âhir mektublarda; Mehmed Zühdü, Isparta Hâfız Ali'sinden haber alamadığımdan merak ettim. Rahatsız değiller mi?" (Kastamonu Lâhikası 242)

<sup>1</sup> Parantez içindeki (Kâtib Osman) ibaresi; sadece burada, Isparta'nın Hâfız Ali'sinden maksadın (Kâtib Osman) olduğuna işaret etmek için olsa gerektir. Zira sayfa 239'da aynı cümle içinde 'Kâtib Osman' ve 'İsparta'nın Hâfız Ali'si' ayrı ayrı yazılarak farklı şahsiyetler olduğu açıkça belli olmaktadır.

<sup>2</sup> Aynı paragraf içinde iki Hafız Ali isminin geçmesi, çok net bir şekilde, aynı anda yaşamış iki adaş şahsiyetin varlığını ispat ediyor.



## HALİL YÜRÜR

(1930 - 2020)

Halil Yürür, nam-ı diğer 'Koca Halil' 1930 Antalya-İbralı doğumludur. 1946 senesinde 16 yaşında iken İstanbul'a gelir ve 36 sene kadar bu şehirde kalır. 1983 senesinin ilk ayında Eskişehir İnönü'ye yerleşen Halil ağabey, halen bu küçük kasabada ikamet etmektedir. 12 Kasım 2008 tarihinde Mehmet Turan ve Ahmet Cevat Yaşar ağabeyler ile beraber kendisine bir ziyaretimiz oldu. Bizi oğlu Yıldırım ile beraber çok mütevazı evinde karşıladı. Çok uzun bir sohbetimiz oldu... Hatıralarını kameraya aldık...

Hatıralara geçmeden önce, usûlümüz gereği, Halil ağabeyi kısaca tanıtmak ve intibalarımı yazmak istiyorum:

Halil Yürür Nur hizmetlerinin çilekeş hâdimlerinden birisi... En lüzumlu bir zamanda, en lüzumlu hizmetlerin, en lüzumlu isimlerden biri... Kendisi, "İstihdam olundum" diyor. Yirmili yaşlarda 'yeni bir Osmanlı Devleti kurmak' gibi uçuk hayallerle Bediüzzaman hazretleriyle görüşmeye gider. Değil görüşme; bir görüş, bir bakış, bir nazar yeter ona... Huzurda, şok bir tedavi görür... Âleminde bir istihale, bir dönüşüm yaşar... Döner İstanbul'a, sadece Birinci Söz'ü okur; "ne kadar hizmet varsa söyleyin bana" der. Yay gibi kurulur saat gibi çalışmaya başlar. O, belki de saat gibi ne yaptığının farkında da değildi. Kendisi de itiraf ediyor bunu; hatıralarından da öyle anlaşılıyor... "Bir manevî kuvvet beni itiyor, git diyordu. Öyle olmasa zaten o şartlarda o hizmeti göremezdik..." diyor. Başta Zübeyir ağabey olmak üzere, diğer ağabeylerin himayesinde, inayet altında hizmet ettiği ifadelerinden anlaşılıyor...

O, yalnız emredildiği için koşturmuş, Allah da onu istihdam etmiştir... Teksir işlerinin yanında, dokuz tane gizli kitap deposunun her şeyi; anahtarları, getirme, götürme, çemberleme, paketleme, dağıtma, gönderme işleri bu güvenilir insana verilmiştir. Sirtında taşıma kaydıyla Risale sandıklarının hamallığı dahil her şey... Yakışıklı, güçlü kuvvetli, çalışkan ve en önemlisi sadakatli, güvenilir Halil Yürür o günler için şöyle diyor: "Benim her tarafım kılıçtı; polis molis kolay kolay bana yanaşamazdı, çekinirlerdi benden..." Hülâsa; bugün onlarca kargonun yaptığını Halil Yürür yapar... Halil Yürür hayalî bir padişahlıktan Risale-i Nur'un hamallığına terfi eder... Tıpkı, Tarihçe-i Hayat'ta, bahtiyar bir üniversitelinin dediği gibi: "Üstadımıza ve Risale-i Nur'a ait bir mektubu, İstanbul'un bir yerinden bir yerine götürmek gibi bir hizmeti, mebusluğa tercih ederim" demiş ve öyle de yapmıştır... Bir ziyaretle başlayan hizmet serüveni yıllarca sadakatle devam eder... Zübeyir ağabey, Halil Yürür'e yazdığı bir mektupta bu hizmetleri şöyle takdir etmektedir: "Senin öyle çilelerle cefalarla ve lûtf-u ilâhi sayesinde gördüğün hizmetler bire bin kıymetindedir..."

Halil Yürür Zübeyir ağabeyle çok yakın olmuş; O'nun şahsına çok bağlı. Çamlıca'da tuttuğu küçük evde zaman zaman Zübeyir ağabeyin kaldığını biliyorduk; bunu da anlattı. "Vefat ettiğinde Zübeyir ağabeyi kabrine kardeşi Haydar Gündüzalp ile beraber indirdim, mezarına inip yerleştirdim" dedi bize... Sıkça söylediği bir sözü var: "Ben İki kişinin tesirinde kaldım; Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri ve Zübeyir Gündüzâlp..."

O, tıpkı Zübeyir ağabey gibi postane memuru iken, 'kendi dünyasını' Sirkeci Merkez Postanesinden postalamış uzaklara... Dünya da ona küsmüş, terk etmiş. Şimdi Eskişehir'in İnönü kasabasında âilesi ve oğlu Yıldırım ile yaşayan Halil Yürür sıkıntılı... Dünya ile barışmak istiyor ama; "Dünya beni terk etmiş, küsmüş; ben dünyayı terk etseydim gidip barışacaktım" diyor. Zaten öyle demiş Zübeyir ağabey. "Kardeşim dünya seni terk etmiş... Biz böyle; sürüne, sürüne, sürüne gideceğiz" diye söylemiş. "O zaman ben buna çok üzül müştüm. Ama şimdi bu sözleri düşünerek teselli buluyor, seviniyorum" diyor. Demek ki Zübeyir ağabey Onu, bir şok'la bugünlere hazırlamış. Kendisi şimdi hasta ve ameliyatlı... Karnında plastik bir torba taşıyor...

Halil ağabey hatıralarını hep gülerek, güldürerek; bazen de ağlayarak, ağlatarak mizahî tarzda anlattı bize... Zaten mizacı öyle... Limonu çok yediği ve sevdiği için Tâhirî ağabey kendisine: "Halil sen gülme sana bir kasa limon alayım" dermiş. Şimdi yalnızlığın verdiği hâlet-i rûhiye ile hasbel beşer, bazen maksadını aşan şeyler de söyledi. Kendisinden müsaade alarak biz bunları yazmadık. Ne olursa olsun O, bizim gözümüzde bir devrin yıldızlarından birisi... Aynı şekilde fedakar bir Nur hâdimi olan Kamil Yürür, Halil ağabeyin kardeşidir...

Halil Yürür'ün elinde Zübeyir ağabeyin kendisine yazdığı imzalı bir mektup var. Gerçi mektup Halil Yürür'e hususi olarak, hasbi bir şekilde yazılmış. Zübeyir ağabey farklı bir üslupla kaleme almış mektubu... Fakat, mektubun satır aralarında, bilhassa belli yaşlara gelmiş Nur Talebelerinin sağlıkları hususunda çok güzel tavsiyeler var. Bu sebeble mektubu bu metnin sonuna ilave etmeyi uygun gördük.

Halil Yürür ağabeyle soru cevap şeklinde yaptığımız sohbeti, metin haline getirip düzenledikten sonra, kendisine posta ile gönderdim. Düzeltme ve ilaveler yaptıktan sonra iade etmiştir. Metni son şekliyle yayınıyoruz..

### **Halil Yürür Anlatıyor:**

1930 doğumluyum. Antalya'nın Manavgat ilçesinin İbralı kasabasında doğdum. On altı yaşıma kadar İbralı'da yaşadım... 1946 senesinde İstanbul'a Gönenli Mehmet Efendinin yanına Kur'an okumaya gittim, onun talebesi oldum... Bana 30 kuruş verirdi... Valide Camisinde yatıyor, Valide Sultan ve Muratpaşa Camisinde okuyorduk. İstanbul'da tecvid öğrendim, yarı hâfiz oldum. "Valide Camisinin taşları safi mermer, şimdiden karanlık oldu bana her yerler, yetiş Resulullah..." Diye nidalarım vardı benim... Hem Kur'anı okuyorum, hem de böyle beyitler söylüyordum... Üç aylarda üç kere Kur'an-ı Kerimi hatmettim.

Risale-i Nur hizmetini ve Üstad'ı tanımadan evvel hayalî düşüncelerim vardı benim... O zaman âlimiz ya; yarım hâfiz olduk, tecvid öğrendik, hocalık ta var ya bizde... Kendimi pek de boş adam görmüyordum yani... Osmanlı Devletini yeniden kuracaktım ben. Böyle kendime göre planlarım vardı. O zaman devlet kurma havasında herkül gibi bir adamdım. Altı asır dünyanın hakimi olmuş, 60 tane devletin egemenliğini tutmuş bir devlet gibi... Böyle hayalî şeyler kurmakla meşguldüm... Sonradan tanıdığım Zübeyir ağabey, benim için lâtife yapar; "bunda padişah kafası var" derdi. Hatta ben Üstad'ı ilk defa duyduğumda; O'nu sarıklı, kılınçlı, devlete yardım edecek; genç, dinamik kuvvetli bir adam zannediyordum. Yani ben böyle bir adam arıyordum.

### **ÜSTAD'I ZİYARETTEN SONRA, NE KADAR HİZMET VARSA**

Risale-i Nur'u ilk defa duyuşum ve Üstad hazretlerine ziyaretim şöyle olmuştu:

Sene 1954. Bir gün Aksaray'da bir iş için rasgele girdiğim bir terzi dükkanında Üstad'ın bir eserini gördüm. Orada gençten bir çocuk okuyormuş... Hoşuma gitti... Bazı sorular sordum; "bunu yazan zat hayatta mı?" dedim. "Hayatta" dediler. Sonra, Torsan Radyo Fabrikasının sahibi vardı, Arif Bey; O bana; "Sen önce Bediüzzaman'a git, ondan sonra nereye gidersen git" dedi. Yoksa ben Osmanlı için, şarka gidiyordum...

Benim eskiden beri, "Peygamberimiz aleyhisselâtu vesselamın sülalesinden birini dünyada bulursam sürünerek yanına gideceğim" diye ahitlerim vardı. Sürünerek gidecektim... Bunu bilen Zekai diye bir arkadaşım vardı, şimdi de İstanbul'da yaşıyor. O:

"Yahu Halil, buradan Isparta'ya kadar sürünerek gidilir mi hiç?" dedi. "Benim ahdim var, hiç olmazsa yolda ölürüm" dedimse de yalvararak beni trene bindirdi. O zaman yirmi dört yaşındaydım.

Trenle Isparta'ya vardım, Eğirdir'e gitti dediler. Eğirdir'e gittim; bir otelde en üst katta yattım,. Sabahleyin baktım karşıda bir evin kapısı açıldı; oraya gittim. Meğer orası Çilingir Ali ağabeyin eviymiş. Bana: "Üstad Barla'da, sen oraya gidemezsin" dedi. Döndüm İstanbul'a... Fakat bir iki gün içerisinde tekrar geldim Isparta'ya. O gece Nuri Benli'nin Otelinde yattım. Sonra sabah erkenden, otele birisi geldi; "Halil yürür, Halil Yürür" diye ünleniyor... Buyur hemşerim falan dedim. Bayram ağabeymiş meğer; ben ağabey falan bilmiyorum ki... "Üstad çağırıyor seni" dedi. "Tamam kardeşim, biz de onun için geldik zaten, bir hamama gideyim yıkanalım öyle gideyim" dedim. Bayram ağabey üç sefer geldi böyle. Üstad göndermiş. Neyse hamama gidip yıkandıktan sonra gittim Üstad'a. O zaman çok genciz yirmili yaşlarda.



**Halil Yürür İnönü'deki mütevazı evinde hatıralarını anlatırken**

Yalnız ben Bediüzzaman'ın yanına hizmetinden dolayı gitmedim... Tavsiye üzerine geldim ben üstada. Şimdi tanıdığım gibi tanımıyorum ki... Benim esas hedefim Osmanlı Devleti kurmaktı... Şunu da söyleyeyim: Üstad'a gittiğimde postanede iki senelik memurdum ben. Ziyaretimi de posta elbiseleriyle yaptım. Hatta, sonradan, Eskişehir'de Yıldız Otelinde bulunan Üstad'a tekrar gittiğimde otelin sahibi şöyle bir baktı, üzerimdeki posta elbisesini adam anlayamadı; polis miyim diye anlayamadı. Saatlerce beni meşgul etti. En sonunda; "Kitapların ismini say bakayım" dedi. Saydım, sonra geçit verdi.

Neyse vardım Üstad'ın evine... Kapı açılınca baktım, Üstad böyle karyolasında yatıyor... Heybetli bir şekilde kapıdan girerken, gür bir sesle, "Esselâmü Aleyküm" dedim... Daha doğrusu diyemedim... Sesim sivrisinek sesi gibi "dınk" diye kesiliverdi; kapının içine düşmüş, yığılıp kalmıştım. Ceylan, Bayram, Zübeyir ağabeyler kolumdan tutup sürüye sürüye getirdiler Üstad'ın yanına, dizinin dibine oturtular beni.

Artık Üstad sarıldı, yüzümü, gözümü okşadı; çocuk sever gibi okşadı beni. "Adın ne? Nerelisin? Nereden geldin?" gibi sorular soruyordu. "Adım Halil, İstanbul'dan geldim" diyebildim, ama fısıltı halinde zorla, sesim çıkmıyordu... Yanındaki talebeleri: "Adı Halil miş Üstadım" diye bana yardımcı oluyorlardı. "Ben seni Ceylan gibi kabul ediyorum" dedi. Üstad beni, sen çocuğunu nasıl seversen öyle okşuyordu. "Atif Egemen'i tanıyor musun?" dedi. Atif Egemen bize İstanbul Süleymaniye'de yazı öğretiyordu. "Bize yazı öğretiyor" dedim. "Nazif Çelebi'yi gördün mü?" dedi. Ben daha yeniydim, Nazif Çelebi'yi falan görmemiş, duymamıştım tabi. Meğer o bütün külliyyatı teksir etmiş, ben de bütün külliyyatı teksir ettim ya; Üstad ondan mı sordu bilmiyorum. İlerde yapacağım şeyleri söylüyordu belki de... Ben bunları şimdi düşünüyorum tabi... Bu İlk ziyaretimde Üstad'a sormak üzere altı soru hazırlamıştım. Onların hepsini sormadan cevapladı. Sorulardan

birisi: "Gönenli nasıl?" Sormadan, "Gönenli Mehmet Efendi iyidir kardeşim" dedi. Denizli'de 1943'de beraber yatmışlar hapiste.

O anda, "bu zat İsa Aleyhisselam" dedim içimden. "Biz Hazret-i Peygamberin ümmetiyiz... Hz. İsa sonradan gelecek; Şeriat-ı Muhammediyye ile amel edecek" gibi şeyler geçiyordu içimden. Üstad: "Kardeşim dua et bize" dedi. Ama benim kanaatım kesin, çok kesindi... Sonra Üstad bana belki elli kişinin ismini saydı İstanbul'dan. "Sana vekalet veriyorum kardeşim; ben, seninle onlara selamımı gönderiyorum" dedi. Bunlardan Aytimur, Fırıncı, Ciltçi Halil, Avukat Abdurrahman Şeref Laç, Osman Yüksel Serdengeçti, Konyalı Avukat Ziya vardı; bunları hatırlıyorum şimdi. Bir çuval da eser verdi bana. Ben o çuvalı aldım, trene koydum, İstanbul'a getirdim. Acaip olmuştum, çuvala bir bakan olsa adamın kellesini alacağı...

İstanbul'a döndüm, sadece Birinci Söz'ü okudum... Bir hizmete başladık ki: "Tamam... Ne kadar hizmet varsa bana söyleyin" dedim. Risaleleri teksir ediyor ve 67 vilayete kitap gönderiyordum. Dokuz tane depo vardı bende. Bunları biraz sonra anlatacağım...

### **SANDIKLARI BEYAZIT'TAN SİRKECİ'YE KADAR SIRTIMDA GÖTÜRÜRDÜM**

Isparta'daki ilk ziyaretimde, Üstad hazretlerinin verdiği bir çuval kitapla ve emanet selamlarla döndüm İstanbul'a... Geldim, Birinci Söz'den başka bir şey de okumadım ben o zaman. Sadece Birinci Söz'ü okudum... O kadar... 1954 senesinde...

Ben o zaman Sirkeci Merkez Postanesinde ambar memuruydum. Zübeyir ağabey de postane memuruydu malum. Dünyayı postaneden terk ettik yani biz... Üstad'ı görünce hepsini terk ettik. Sirkeci Merkez Postanesinin müdürü vardı, Manavgatlı hemşerim Habib bey, çalışmadan üç ay maaşımı gönderdi, bırakmak istemedi beni... "İçimizde bir Müslüman bulunsun" derdi. En sonunda bir bohça göndermiş, içinde elbiselerim vardı.

Artık hizmete bir başladık ki: "Ne kadar hizmet varsa; yapılacak ne kadar iş varsa hepsini bana söyleyin" dedim. Teksir, cilt, kitapların depolarda saklanması, Anadolu'ya sevkıyat... Unutmayalım o zaman Risale-i Nur neşriyatı yasaktı...

Tabi yalnız yapmıyorduk hizmetleri; Mehmet Fırıncı ağabey, Mehmet Emin Birinci, Üzeyir Şenler, Ahmed Aytimur vardı Üstadın naşiri... Esas idare onlardaydı. Onlar benden önce de vardı. Fakat benim isteklerim olduğunda yapıyorlardı. Basım işlerini onlar yapıyordu. Benim vazifem ciltleme, kitapları muhafaza ve 67 vilayete göndermekti. Herkesin vazifesi belliydi. Depolar Fatih'te, Alibeyköy'de; bodrum veya teras katlara koyuyorduk kitapları. Polis devamlı peşimizdeydi. Herkes yanaşamıyordu, ben bekar olduğum için fedai olarak çalışıyordum.

Ben Süleymaniye'de 44 numarada kalıyordum. 46 numara değil, orası ayrı bir yerdi. 46 numarada Aytimur, Fırıncı ağabeyler kalıyordu. 44 numarayı ayrı bir yer olarak tuttum ben, kendim için, orası şahsıma aitti. Ama bitişiktiler. Daha Zübeyir ağabey yok İstanbul'da. 1962'de geldi Zübeyir ağabey.

Kitapların teksir işlerini evlerin bodrum katlarında gizli olarak yapıyorduk. Ciltleri de cumartesi pazar günleri Halil İcingir ağabey yapardı. Üstadın selam söylediği adam. Matbaada basım işleri 1957'de başladı.

Bize 67 vilayetten kitap listeleri geliyordu, listelere göre 67 vilayete kitap gönderiyordum. Dokuz tane depo vardı, hepsi de gizli yerlerde. Dokuz deponun her şeyi; anahtarı, getirme, götürme, çemberleme, paketleme, dağıtma, gönderme işlerine bakıyordum. Çember makinesi daha burada yanımda duruyor. Kitapları sandık yapıp çemberledikten sonra, omzuma alır Beyazıt'tan ta Sirkeciye kadar sırtımda götürürdüm. Ambarlar oradaydı... Kitap sandıkları oradan istenen adreslere giderdi. Ambara gittim mi üç saat çıkamazdım. Sevkıyatta Fırıncı ağabey de bazen yardım ederdi. Matbaa işini, kapakları falan Birinci (Mehmet Emin Birinci) ayarlıyordu.

Kitapları mecburen kendimiz götürürdük sırtımızda... Hamal'a versek olmuyor, sivil polisler takip ediyordu. Aslında sivil polisler beni de takip ediyordu. Ama, Allah tarafından



bende bir kuvvet vardı... Benden korkarlardı yani. Üstad göndermiş, vazifeliyiz ya zaten... Benim her tarafım kılıçtı, yani polis molis kolay mı dokunabilsin... Tam bir manevî kuvvet beni itiyor, git diyordu. Öyle olmasa zaten o şartlarda o hizmeti göremezdik biz. Adamlar yanıma sokulsa ciğerini alır ağzına verirdim. Bir kılıçtım ben; acaip, anlatamam o günkü hallerimi. Sandıkların üzerine mahsustan yakalasınlara diye Halil Yürür yazıyordum... Keşke, "Risale-i Nur hizmetinde çalışırken idam etmişler" deseler diye düşünürdüm... Allahtan yakalayamıyorlardı. İnanç meselesi... Allah uğruna ölmek ne demek sen biliyor musun?.. Halil İcingir; "Hayatımda senin gibi adam görmedim" derdi bana.

### **ÇOK HIZLIYDIM O ZAMAN**

Bir gün, bir sivil arkamdan takip etti, cesaretle ta depoya kadar geldi. Odunluk vardı, Mahmut ağabeyin odunluğu... Allah korudu, kayboldu gitti... Balsa basarlar hemen, alırlardı kitapları... Yirmi küsur sene hizmetimiz var orada. O kitaplar teksirdi... Daha matbaa yoktu...

Beni şubeye çok götürdüler, ama hapishane nasip olmadı. Nurcuların reisi diye bir şikayet olmuş, bir gece saat ikide 20 polis birden geldiler. Küçükçamlıca'daydım, 7 numarada, Zübeyir ağabeyle kaldığım ev. Ben evde yalnızdım. "Buyurun ağabey bir emriniz mi var" deyip içeri aldım.

Beni karakola götürdüler. Orada çok sert konuştum. "Ben size elimle çıkarıp masanın üstüne koymam, elimi ayağımı bağlayın ondan sonra kendiniz bulun" dedim. Çok hızlıydım o zaman. Cebimden mektuplar ve kitapların listeleri çıkmıştı. "Bunları niye yazdın?" dediler. "Lûgata bakmak için" dedim. Birisi; "Şualar ne demek yahu?" dedi. "Ben bilmiyorum Şualar ne demek.." Onlar beni konuşturup mahkûm etmek için bir ipucu arıyorlardı. Sabaha kadar böyle sürdü... Sabah komiser değişiyormuş. Polisin biri dışarı çıktı, yeni gelen komisere; "bir adam yakaladık; bir Müslüman, bir Müslüman ki..." dedi. Gelen komiser de; "Demek iyi bir adam yakalamışsınız" dedi. Ben içerdeyim ama seslerini duyuluyordu. Sonra vilayetten Aydın Usta diye bir arkadaşım geldi. Zaten bir şey yoktu ki yakalayacakları. Artık onun arabasıyla ayrıldık. Mesele böylece Lûtf-u İlâhî sayesinde kapandı.

Yapacak iş çok adam yoktu. Kimisinin çocuğu var, kimisinin işi geri kalacak... Bazen Çağaloğlundu, keşke 15 milyon Halil daha olsa diye bağırırdım. Üstad o zaman 30 kuruş tayinat veriyordu. Şimdi o da yok.

Eyüp Ekmekçi ilk defa İstanbul'a Üniversiteye okumaya geldi. Bana: "Ben de senin gibi fedai olacağım" dedi. "Oğlum git on sene düşün öyle gel" dedim. On günde karar verip geldi. "Karar verdin mi oğlum?" dedim. "Verdim" dedi. Gel o zaman dedim... Vefa'da bir odunlukta dört sandık kitap vardı, Sirkeci'ye gidecek. "Omzuna al bakalım şu sandığı" dedim. Bir santim de kar var. Boyu da kısa... Sandığı aldı omuzladı, ayağı bir kaydı; haydi bakalım sandıkla beraber başladı yuvarlanmaya... Benim de sandık var omzumda, beş kilometre gideceğiz. Ona dedim: "Bak gördün mü, nurculuk öyle kolay bir şey mi? Bu işin içinde polis takibi de var. Hamal tutamazsın..." dedim. Sonra o da alıştı Allah razı olsun. Onu Zübeyir ağabeyin yanına ben alıp götürdüm. Yalnız bir şey söyledim yapmadı, hala da kızıyorum ona. Ölünceye kadar da kızacağım; "Zübeyir ağabey ne demişse yaz" demiştim, yapmadı. Geçti gitti...

### **KENDİ KİTABINI HEDİYE GÖTÜRDÜM ALMADI ÜSTAD**

Bilhassa teksir hizmetinden dolayı Üstada çok sık gidiyordum artık; nerdeyse her hafta... Bir ara Antalya'ya babama gitmiştim. Kışlık odun yapmış, otları biçmiştik beraber... Orada 25 gün geçivermiş, çok kalmışım... Üstad'ın en fazla on gün müsaadesi vardı. O gün üstad almadi beni. Oradan Üstadımı görmeden gidemezdik İstanbul'a. O gün sabah namazından sonra üstadın evinin önünde bir dikildim; akşam namazına kadar... Ama yeme içme yok... Akşam namazında çağırıldı beni; "gelsin" demiş. Tabi o zaman gencim... Mahallenin kızları; "yahu bu adam niye burada dikiliyor" diye bakıyor... Ardıç ağacı gibi dikiliyordum orada. Üstad bir şey demedi. Üstadın cezaları, ilgisini kesmesiydi.

Bir gün Mesnevi-i Nûriye'yi götürdüm. Yeni yazıyla kendimiz basmıştık İstanbul'da. Para verdim aldım, kendi paramla satın aldım... Ayna satıyordum haftada bir. Dört kuruşa alıyor, altı kuruşa satıyordum. Onunla medresede bir hafta idare ediyordum. Maddi idarem de böyleydi yani. Onun parasıyla bir Mesnevi aldım, Üstad'a hediye götüreyim boş gitmeyeyim dedim. Verdim... "Bu eser benim" dedi Üstad. "Üstadım bu eseri ben kendi paramla aldım, bunu ben sana veriyorum" dedim. "Bu eser benim" dedi, almadı. Benim buradan anladığım; "benim eserimi bana hediye edemezsin" demek istemişti herhalde. Öyle soramıyorsun ki, onların makamına çıkamıyorsun ki, tiril tiril titriyorsun karşısında, cereyana tutulmuş gibi... Bir gün Zübeyir ağabey anahtar deliğinden bakmış; Üstad cinni gençlere ders veriyormuş. Sonra çağırmış Zübeyir ağabeyi: "Sen delikten niye baktın?" demiş. İlk gidişimde de hazırladığım altı soruma hiç sormadan cevap vermişti. Üstad öyle işte... Üstadın yanında akli başında bir insan olsa ne uyur, ne yer, ne de içer...

Ben hayatımda iki kişinin tesirinde kaldım. Birisi Üstad Bediüzzaman, diğeri Zübeyir ağabey. Bunlarda fenafillah makamı vardı. Allah'ta fani olana hakikaten dünya Allah'ınken, Allah dünyayı onun emrine veriyordu. Sen şimdi burada bir şey yap veya konuş; git yanlarına sana aynısını anlatsınlar.

Üstad'ın bir tokadını da yedim: 1969'da İstanbul'a geldiğinde Üstadın gözlerine şöyle bir bakmıştım. Bir tokat vurdu bana. Bu olay şöyle olmuştu: Üstad Piyer Loti otelinde karyolada oturuyordu. Yanında Zübeyir ağabey, onun yanında da ben... Üstad Zübeyir ağabeyin başını eliyle ittirerek: "Bu ahmağı ben niçin yanımda taşıyorum biliyor musun? Bu ahiretini dahi feda etmiş" diyordu. O sırada ben de Üstad'ın gözlerine böyle dikkatle bakmaya başladım. "Bakma keçeli!" dedi. Bir tokat aşketti... Ama cennete gitsem o kadar rahat etmezdim.

Üstadın cenazesine İstanbul'dan gittik. Urfa'ya varıncaya kadar ağladığımı biliyorum. Cenaze çok ama çok kalabalıktı. Sanki dünyada ne kadar insan, ne kadar polis varsa oraya toplanmış, su gibi akıyordu.

### **ZÜBEYİR AĞABEY FARKLIYDI...**

Zübeyir ağabey İstanbul'a 1962'de geldi. "Sizi üstad kabul ettim ağabey. Üstadımız ne emrettiyse onu yaparım" dedim. "Estağfurullah kardeşim, ben üstad olamam" dedi.

O tam fenafil Üstad' idi. Üstad nasıl yaşadıysa O da aynen öyle yaşardı... Hatta üstad namaz kılariken nasıl yapmışsa aynı öyle hareketleri vardı. Üstad'ın taklitçisiydi... Zannedersin ki Üstad... Zaten üstad hazretleri ona: "Hayatım hayatınla devam edecek" demiş.

Daha önce de söylemiştim; hayatımda en çok iki kişinin tesirinde kaldım. Üstad Bediüzzaman ve Zübeyir ağabey. Bunlarda fenafillah makamı vardı.

Zübeyir ağabey İstanbul'a gelmeden önce rüyamda üstadı gördüm ben. Üstadla beraber İstanbul'daki bütün depoları gezdik. Elimde bir çalı, bir balık, bir de sigara verdi üstad elime. Ben bundan bir ders aldım, aklım başıma geldi. Dedim: "Yarın birisi gelir, bu kitaplar nerde?" diye hesap sorar... Zübeyir ağabey geldi... O'nu, A dan Z ye kadar bütün depoları gezdirdim; İstanbul'daki kitaplarımız bunlardır diye bilgi verdim. İşte Zübeyir ağabey o zaman görmüştü depoları.

Bu yollara geldim, Zübeyir ağabeyi tanıdım ben ama çok darbelerini de yedim yani. Dokuz sene beraberliğimiz oldu. Zübeyir ağabeyle hatıralarım bitmez. Birkaç tane anlatayım:

Bir gün Zübeyir ağabey, Fatih'te kiralık tuttuğum bodrum kattaki depodaki kitaplar için: "Yarın şu köşeye değil de, öbür köşeye koy" dedi. Halbuki depoyu, kitapları falan gördüğü yerini bildiği yoktu. İlk geldiğinde bir kere gitmiştik. Ben onun dediğini yapmadım... Ertesi gün şu üst dudağımda bir çıban çıkmasın mı... Kocaman şişti böyle balon gibi. Bir daha mı... Aman aman deyip tövbe ettim...

Bir zaman Kırklareli'ne motorsiklet ehliyeti almaya gitmişim. O gece Kırklareli'ndeki bütün cemaat geldi. Ben de orada sahabelerden anlatmışım. İstanbul'a geldim; Zübeyir ağabey orada anlattıklarımın hepsini bana söyleyiverdi. Ona dedim: "Allah tarafından sizin önünüzde dünyanın bir makinesi var da ona mı bakıyorsunuz. Yahu ağabey Kırklareli buraya 200 kilometre ötede... Nereden biliyorsun bunları?" dedim.

Bir gün sabah namazına kalkamadım. Zübeyir ağabey diğer odada yatıyordu. Şöyle uzunca yatıyordum... Ağzıma ılık ılık bir şey dökülüyordu... Gözümü bir açtım ki, Zübeyir ağabey çay suyu koymuş, ondan ağzıma döküyor. O öyle bir insandı ki, namaza kalk bile demezdi. Akla kapı açar, ihtiyarı elden almazdı. "Sen illa şunu yapacaksın" yok... Risale-i Nur'da ne yazıyorsa, Üstad ne yapmışsa ondan başkası yoktu onda... Zübeyir ağabey farklıydı... Risale-i Nur'un mesleği çok ince. Kıldan ince kılıçtan keskin.

Zübeyir ağabey hasta oldu bir gün. Bir girdim odaya ağzından sular akıyor, ilaçlar dokunmuş. Bir hafta ölü gibi yattı. Gömleklerini çıkardım; kekikyağı, zeytinyağı vardı iyice yedirdim. Biraz da sağ gözümüne sıçramış yan tarafı şişmişti. O haldeki ölü gibi adam namaz vakti girince; "bana namaz kıldır kardeşim" derdi.

"Üstad hazretleri Risale-i Nur'un paralarını mendiline koyar, üzerine bir düğüm atarmış. Bir düğüm daha, bir daha, bir daha... Zübeyir ağabeye: "Ben bunları niye düğümlüyorum biliyor musun? Dedikten sonra, "Sen almayasın" diye cevabını verirmiş.



**Küçük Çamlıca'da Zübeyir ağabeyin zaman zaman kaldığı ev**

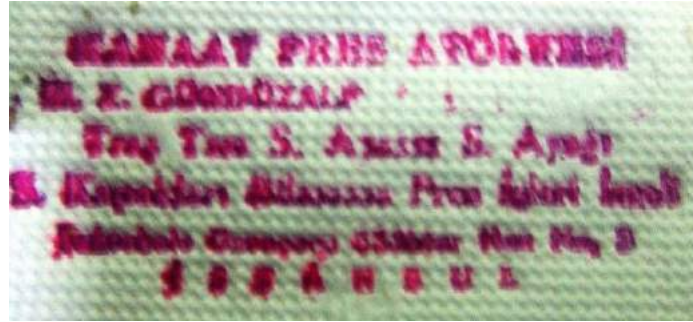
Zübeyir ağabey bundan şöyle bir mana çıkarmış: "Risale-i Nurun parasına, tayinatına sahip ol." Risale-i Nur'un hesabını Ahmet Aytimur'a Zübeyir ağabey vermiştir.

Üstad Zübeyir ağabeye: "Eğer seni dinlemezlerse bir dağa çekilirsin" demiş. Bir gün, "Eşyalarımı topla" dedi. Topladım eşyalarını bisiklete sardım; Çamlıca'ya ilk defa öyle gittik. Orası küçük bir ev, iki odalıydı. Zübeyir ağabey gelmeden önce tutmuşum... Yüzlerce taksi geliyor almaya. "Ben Halil'in evinde yatıyorum" diyordu. Soğuk zamanlarda 46'da; sıcak zamanlarda Çamlıca'da kalırdı .Orada büyük bir salon vardı; bir başında Zübeyir ağabey, diğer başında ben yatıyordum. Ben aynı Üstad hazretleri gibi bir zil yapmışım. Zile bastı mı koşar, bakardım.

Zübeyir ağabey dedikoduya meydan vermezdi. Bana: "Hakkı'yla (Zübeyir ağabeyin şoförü Denizlili Hakkı Bozkurt) bir odaya girin ikiniz orada konuşun" der, ihtilafi meseleri konuşurmazdı.

İstanbul'da bir pres atelyesi açtım ben... "Kanaat Pres Atelyesi" diye... Zübeyir ağabeyin üzerine açtım hem de. Niye biliyor musun? Zengin olurum da, evlenirim,

hizmetten ayrılıyorum diye. "Zübeyir Gündüzalp" diye yazan ıstampası hala duruyor. Oradan gelen paralar medreseye geliyordu.



Halil Yürür'ün Zübeyir Gündüzalp adına kurduğu "KANAAT PRES" atölyesinin mührü

### "SENİ CEYLAN GİBİ KABÜL ETTİM" DEDIĞİ İÇİN CEYLAN'I ÇOK SEVERDİM

Üstad bana: "Seni Ceylan gibi kabül ettim" dediği için çok severdim Ceylan ağabeyi. Onun bir ceketi vardı. Bir gün onu ben giydim, aynı gün Ona da lazım olmuş. Bu, ceketi arıyor; "Halil giydi" demişler. Ben, gittim geldim; Ceylan ağabey kızdı bana. Ben saz teli gibi bir adamdım zaten. Darıldım, medreseden gidiverdim... Yüzüne bakmıyorum artık... Bana laf söylenir mi canım, ben çok acaip bir adamdım; tarif edilmez bir adamdım. Bir kelimedem alınıyordum...

Ceylan ağabey bir hafta sonra yakamdan yapıştı. "Bir insanın bir insanı sevgisinin ölçüsü nedir Halil biliyor musun?" dedi. "Bilmiyorum!" dedim. "Sevdiği nispetinde onun kötülüğüne dayanırsa, gerçek sevgi o zaman belli olur" dedi. Öyle bir ders verdi ki bana, hiç unutmuyorum.

Zübeyir ağabeyden pek azar işitmedim, beni başında taşırdı... Bir gün birisini Çamlıca'ya götürdüm. Zübeyir ağabey benden başka kimseyi almıyor dedimse de; yalvardı, "hizmet var" dedi. Götürdüm zile bastım, Zübeyir ağabey açtı; "bütün gizli sırlarımı faş ettin Halil" dedi. Sonra gelene, "Mehmet demir gibi çelik gibi" diye taltif ederek telafi etti. Zübeyir ağabeyden işittiğim bu kadar... Yalnız o ne derse ölsem yine yapardım. İmkanımı var, kesseler sözünden çıkmazdım. Aklım erse de ermese de ne derse onu yapardım ben.

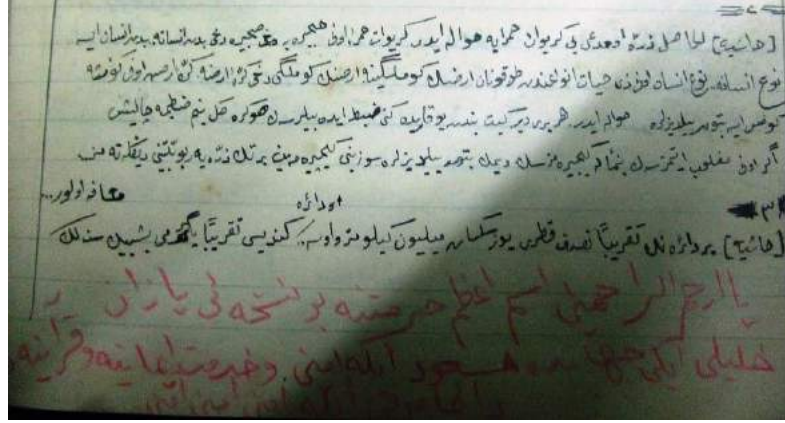
### "KARDEŞİM DÜNYA SENİ TERK ETMİŞ" DEYİNCE...

Üstad ona: "Sen hemen ölmeyeceksin, azap çekeceksin, çile çekeceksin" demiş. Bunu bizzat ben kendisinden duydum. Zübeyir ağabey Üstaddan evvel ölmek istemiş; onun için öyle demiş.

Bir gece ikimiz Süleymaniye'deki dersten çıktık; Üsküdar'dan Çamlıca'ya eve doğru gideceğiz. Gece saat 01 gibi... "Şu Üsküdar Camisinde bir namaz kılalım" dedi. Ama nasıl soğuk var, titriyor her tarafımız. Artık bize itaat etmek kalıyordu. Abdest aldık... O imam oldu, ben cemaat... Gece saat 01, hiç kimse yok... Cami kapanmış, dışarıda buz gibi muşamba üzerinde kılıyoruz namazı. Benim de içimden şöyle geçiyor; "eve gidelim, sobayı yakalım, sıcaklık yerde namazımızı kılalım..." diye düşünüyorum.

Ağzımdan diyemem zaten... "Esselâmü Aleyküm ve Rahmetullâh; Esselâmü Aleyküm ve Rahmetullâh" dedi. "Kardeşim Halil; işte biz böyle sürüne, sürüne, sürüne gideceğiz" dedi. Ben şimdiki durumumu, beşerî halleri görünce; Zübeyir ağabeyin bu sözleri aklıma geliyor... Gülüyorum...

Üstad, Risale-i Nur'la hizmet edenler için; 'ya dünya onu terk etmeli; ya da o dünyayı terk etmeli" diyor ya... Bir gün Zübeyir ağabey bana, "Kardeşim dünya seni terk etmiş" dedi... Bunu duyunca öyle üzüldüm, öyle üzüldüm ki adeta bayılıp tekrar dirildim... Epey sonra aklım başıma geldi... İlk ziyaretimde üstad hazretlerinden dönerken; "Ben gençliğimi bunun yolunda geçireceğim" demiştim. O zaman üstad hazretleri, Zübeyir ağabeye bir şeyler söylese gerek herhalde...



Halil Yürür'ün yazdığı Sözler Kitabının sonuna Bediüzzaman'ın yazdığı dua

Bazen şimdiki vaziyetime bakıyorum ve diyorum ki: Ben dünyayı terk etmedim ki, o beni terk etmiş. Ben onu terk etseydim, dönüp, gelip barışardım. O bizi terk edince; yapacak bir şey yok... Bak kimse yok yanımızda şimdi. O yükü çekmek çok zor... Sizin şimdi gelmenizle ben bugün cennete girdim sanki. Yalnız ben şikayetçi değilim kardeşim. Zübeyir ağabey bana; "Sen kendini herkes gibi bilme" derdi. Bunu ben o zaman düşünüyordum hep, ama bir şey de anlamıyordum. Sonra sonra anladık ama kuvvet kalmadı... Bak Şimdi cebimde Haşir Risalesi var, onu okuyorum. Bir senedir ezberlemek için okuyorum. Haşir Risalesi bir derya imiş hakikaten...

Ben ilk başta sadece Birinci Söz'ü okudum ama, o zamandı o. Bir gün Nur Taşında bir bahis okunuyormuş; "mana-yı harfi, mana-yı ismi, nazar, niyet" meselesi. Benim de adım geçmiş orada; "Halil nereden bilecek canım, o hamaldır demişler." Allah'ın hikmeti vardım bu mevzudan bahsediyorlar... Benim haberim yok bir şeyden amma. Orada sordular; bir izah ettim ki; hepsi böyle başını eğdi öne doğru. Bir daha soru bile sormadılar.

### TÂHİRÎ MUTLU VE EZENER AĞABEYLE TEKSİR YAPTIK

Ben üstadı gördüm rüyamda; Üstad kavak ağacının başında abdest aldı, ben suyunu döktüm. Kısa bir sonra Zülfikar Mecmuasını teksir etme görevi geldi bana. Fındıkzade'de teksir edeceğim; Tâhirî ağabeyi de başıma bekçi vermiş Zübeyir ağabey. Mustafa Ezener ağabeyi de göndermiş. Onlar eski usta teksirciler... Bir sefer çeviriyorum makinenin kolunu, mumlu kağıttan çıkıyor... Bakıyorlar, "Oo Halil ağa devam et, devam et..." Kitabı altı ayda çıkardık.

Yalnız bu işler kolay olmuyordu. Apartman beş katlı... Ezener ağabey: "Gürültü oluyor, komşular şikayet etmişler, sabah başlayalım akşam bitirelim" dedi. Ben de: "Gürültü olursa olsun, ben gündüz çalışmam; akşam başlayalım sabah bitirelim" dedim. Tâhirî ağabey de Ezener gibi deyince ben: "O zaman buyurun siz başlayın" dedim. Bıraktım orayı terk ettim. Akşama kadar dolaştım... Ezener ağabey eski teksirci ya, beş bin tane basmış. İkinci gün, ne yapıyorlar bir bakayım diye uğradım. Bir de baktım ki; sayfaların cilt payını ters tarafa koymuşlar. "Siz bunu ters basmışsınız" dedim. "Neresini?" dediler. "Eyvah!.." beş bin tane sayfayı attık. Artık oturdum, makinenin başına basmaya

başladım. Onlara: "Bunu ben kendi başıma mı yapıyorum sanıyorsunuz? Bana üstad hazretleri abdest aldirdı, kavağa çıktık, abdest aldı Üstad, biz emirle hareket ediyoruz" dedim. Ben her şeyi gülererek yapardım... Tâhirî ağabey bana: "Halil sen gülme sana bir kasa limon alayım" derdi.

Sözler mecmuasının basımını; Samsun'dan Hamdi Sağlamer, Ankara'dan İbrahim Canan, Konya'dan Said Gecegezen ile beraber yaptık. Zübeyir ağabey İstanbul'a onları çağırıldı,. Bana: "Kardeşim bunların yemesi, içmesi yatması, kalkması sana aid" dedi. Sinan Omur'un matbaasında birer forma bastırıyor, gidip onları sağmalcılarda kıldırıyorduk. Sonra cilt ve depolama işleri... Hepsi kaçak tabi...

Zübeyir ağabey Abdülvahid'le çok ilgilendi, çok iyi yetiştirdi onu, bütün eserleri okuttu, tashih de yaptırıldı. Bazen mali işlere de baktı. Beni hamal olarak, onu katip olarak istihdam etti. Abdülvahid Mutkan'da benim emeğim vardır. Onun Adapazarı'nda küçük bir dükkânı vardı, ben ona ziyarete gitmişim. Sonra İstanbul'a geldi. Bana ambar işlerinde yardım da ederdı. Zübeyir ağabeyin ona çok yardımcı oldu, özel emek verdi ona.

### **BU HİZMET DEST-İ İNAYETİYLE YÜRÜMÜŞTÜR**

Bir gece Fatih'te Abdünnur'un evinin bodrumunda teksir yaparken Peygamberimiz aleyhisselatü vesselam geldi. Aşer-i Mübeşşere ile beraber geldiler. Gözlerimden yere kadar sicim gibi yaşlar geliyordu. Ayağa kalktım, o anda her tarafım mürekkep içinde, makinenin başındaydım. "Hoş geldiniz" dedim... "Çalış! Çalış! Çalış!" dediler. "Biz uzakta değiliz aramızda fazla mesafe yok" dedi peygamber efendimiz. Bunları tavana doğru bakarak söyledi... Sonra hemen ayrıldılar. Bu rüya değil, ben makinenin başında teksir ederken canlı canlı oldu... Şunu anladım ben; bu hizmet sahabe mesleğidir...

Bu dönen hizmet Sani-i Hakim'in Dest-i İnayetiyle yürümüşdür. Kimse havl ve kuvvetiyle kendini kurtaramaz."

### **BEŞ BİN ADET UHUVVET RİSALESİNİ KURTARDIK**

1960 ihtilali sırasında Ceylan ağabey Fırınıc ağabeye: "Biz şimdi ihtilal var diye neşriyata ara verirsek bir daha ne zaman başlayacağımızı bilemeyiz" dedi. Bunun üzerine, Fırınıc ve Birinci ağabeylerle beş bin adet Uhuvvet Risalesi bastırdık. Onları Fırınıc ağabeyin üstünde gösterip, önceden Cağaloğlu basın polisine de verdik. Vermeye mecburduk zira polis Adım adım takip ediyordu, yoksa basamazsın. İzin aldık güya, fakat '60 ihtilali havasında depoyu bastılar. Kitapları Yedikule'de Üzeyir Şenler'in babasının boya fabrikası vardı oraya koymuştuk. Bu fabrikada ben aynı zamanda cep aynası yapıyordum. Eski filimleri beyazlatıyor, cep aynası kenarı yapıyordum onlarla.

Polisler geldiler kitapların bulunduğu odayı ve içerdeki kitap kasalarının tamamını tek tek mühürlediler. Orası küçük bir odaydı...

Kitapları kurtarmamız lazımdı, bir plan düşündük: Önce aynı kâğıttan aynı şekilde matbaada kestirdik; yazısız boş kağıtlar. Üzeyir'in babasına; "bugün sabaha kadar film yıkayacağım, anahtarları ver" dedim. Vakit gece... Atelyenin çatısında beni taktılar ipe; kitapların bulunduğu deponun penceresine kadar aşağıya saldılar... Pencereden depoya girdim. Sandıkların çivilerini mühürleri bozmadan birer birer penseyle çektim. Sandıktaki kitapların yerine o beyaz kağıtları aynı şekilde yerleştirdim. Çivileri de yeniden aynı şekilde eski yerlerine çaktım. Beş bin kitabı oradan ta fabrikanın tavanına kadar çektik. Omuzlayan bir yerlere taşıdı kitapları. Çorumlu Rıdvan vardı çok faydası oldu, bilhassa kitapları dağıtma üzerine.

Ben kitapları bavullara koydum, Tekirdağ'a gittim, garajda indim, gittim doğru karakola. Dedim: "Hemşerim şu bavullar biraz şurada dursun, ben bir yere uğrayıp geleceğim." Biz İstanbul çocuğuyuz ya... Polisler, "tamam kardeşim şöyle koy" dediler. Postanede bir kardeş vardı, Allah rahmet etsin Ziver vardı, Zübeyir ağabeyin adaşı, ona gittim dedim: "Kardeş kitaplar geldi, nereye koyacaksın?" "Nerde kitaplar?" dedi. "Karakolda" deyince; "Ne!" diye bir çığlık attı. "Kardeşim sen ne yapacaksın sen" dedim. Geldim kitapları aldım karakoldan, polislere de teşekkür ettim. Karakolun aradığı kitapları karakolda muhafaza etmişim...

Üç sene sonra mahkemesi oldu bu kitapların. Açmışlar depoyu, polisler bir bakmışlar kasalarda hep beyaz kâğıtlar... "Ulan bu nurcular var ya..." Demişler o zaman.

### **AV. BEKİR BERK'İN FEDAİSİYDİM, BANA 'KOCA HALİL' DERDİ**

1958'de Üstadın yanındaki talebelerini Ankara'da hapse attılar. Davayı Bekir Berk ağabey almıştı. Bu ilk davası... Aslında Bekir ağabeyi ben eskiden de tanıyordum. MTTB deydi (Milli Türk Talebe Birliği). O, davayı alırım deyince biz bayram yapmıştık...

Bekir ağabey, "Koca Halil" derdi bana. 1958'den sonra Onu iki sene yazıhanesine getirip götürdüm ben... Muhafızlık yapardım ona... Ben onun fedaisiydim... Sıkışınca, "Halil yetiş" derdi...



**Av. Bekir Berk**

1960 ihtilalında yazıhanesinin kapısını kırıp içeri girmişler. Bir şeyler, evraklar aramışlar. Gece vakti saat ikide dersten çıkmış beraber gelmiştik yazıhaneye. Bekir ağabey kapıya dokununca, bakıyor, kapı açık... Ben arkadaydım; "Halil yetiş" dedi. Koştum, Bekir ağabey geri çekildi... "Yâ Allah! Yâ Muhammed!" deyip daldım içeriye. Zifiri karanlıktı, gözüm görmüyordu ama burnuma sigara kokusu geliyordu... Üç oda vardı... Birinci odaya bir daldım; 'gireni öldürecekler' diye düşünüyordum ya, bir baktım kendime canlıyım... Sonra ikinci odaya yine aynı... Üçüncüye de aynı... Sigara dumanı dolmuş her tarafa, ama kimse yoktu. Sonra Bekir ağabeyi aldım içeriye.

Bekir ağabey, Zübeyir ağabeyin tesbihini almak istiyor. Zübeyir ağabey Bekir ağabeye tesbihini veriyor ama; "tespihimi Avukat Bekir Berk'e verdim" diye senet yaparak... Tespih için anlaşma yapıyorlar... Bu tespihe vefa meselesidir. Tıpkı Üstad Hazretlerinin, "kırk yıllık dostum" dediği eski kaşığına ağabeyler atıp, yenisini götürünce; "40 yıllık dostumu, kaşığıma getirin" diyor ya Üstad... Onun gibi işte...

### **FEYZİ ALLAHVERDİ: HALİL ABİ ALLAH VAR ĞAM YOK!**

Ankara'da Said Özdemir ağabeyin bütün depolarını polisler basıp kitapları almaya başlamışlar... Mustafa Türkmenoğlu her bir kitaba birer liradan ayarlamış, kamyonlara yüklemişler... Doğru Eskişehir Çifteler'deki Abdülvahid Tabakçı'nın zahire deposuna... Zübeyir ağabey de daha evvelden Eskişehir'e gelmişti. "İstanbul'dan Halil Yürür, Ankara'dan Feyzi Allahverdi" gelsin diye haber geldi. Gittik...

Zübeyir ağabey bize: "Eskişehir'den bütün günlük yiyeceklerinizi alın kardeşim; hiç kimseden bir şey yemeyin kardeşim" dedi. "Hatta Abdülvahid'den de bir şey yemeyin" dedi. "Ahıra bir girdiniz mi; Üstadın tayinatı bir yere, İstanbul kitapları bir yere, Ankara'nın kitaplarını bir yere ayırın" dedi. Elimizde listeler vardı...



**Fezzi Allahverdi**

Çifteler'de çalışmaya başladık Fezzi ile... Ama bir soğuk var ki eh... Öğle yemeği vakti Abdülvahid ağabey geldi, bizi yemeğe çağırdı. "Ben gitmem" dedim. "İstersen kelle mi kes ben gitmem" dedim. Zübeyir ağabeyin dediğini bırakıp yapmanın imkanı var mı? O zaman öldüm say artık beni. "Fezzi gidebilir ama, ben gidemem" dedim. Neyse Fezzi'yi götürdü. Orda bir buğday yığını vardı. Önce ayaklarımı yavaş yavaş içine soktum. Sonra yavaşça vücudumu içine gömdüm... Isınmaya çalışıyorum... Abdülvahid ağabeyle Fezzi geldi, dolaşıyorlar; "Halil, Halil" diye de bağıyorlar... Halil yok, kayboldu Halil...

Hava o kadar çok soğuktu ki titriyoruz... Ellerimiz soğuktan donuyordu... Fezzi ağabeyin hoş bir ifade tarzı vardır ya; arada bir: "Halil abi Allah var ğam yok!" diyor. Ama kendine has şivesiyle yuvarlayarak söylüyor... "Yorgan yok mu?" diyordum ben. "Halil abi Allah var ğam yok!" derken, ben de "var ğam" ifadesini "yorgan var" anlıyorum; "nerde bu yorgan yahu?" diyorum...

Zübeyir ağabey -tahminen 1965'de- Eskişehir'de, Odunpazarı'nda kalırken ben İstanbul'dan bir mektup yazmıştım kendisine. Mektubu duyunca, Halil Yürür deyince fırlamış kalkmış. Onun cevabını yazdı, ben de duruyor.

### **BABAM SONRADAN HİZMETE DOST OLDU**

Babam bana lâtife yapar: "Oğlum senin sonun cami kapılarında dilenmektir" derdi. Ben hiç bir işe dokunmazdım, kızardı bana. Benim halimi görünce eve koymazdı zaten. Dizler yamalı, arkalar yamalı, ayakkabılar eski... Bediüzzaman'ın yanında yaşamamı babam baştan istemiyordu... Bizim 235 kıl keçimiz vardı... Adam lazımdı... İlk zamanlar: "Bir tane oğlum vardı, Onu da Bediüzzaman aldı" derdi. Hatta bizim oraya, İbraliya bir karakol çavuşu gelmişti... Denizli hapsinde Üstad'la beraber yatmış. Babama: "Sen tanımazsın, bir hoca vardı, biz onunla Denizli hapsinde beraber yattık. Benim arkamı sıvazladı; 'paran cebinden eksik olmasın' dedi. Onun için benim cebimden para eksik olmaz" demiş babama. Babam da: "Nasıl tanımam Bediüzzaman'ı, oğlumun elimden aldı" demiş. Tabi sonradan değişti, anladı sahabe mesleğini...

Babam bir gün rüyasında Hazret-i İsa'yı görmüş: Hazreti İsa beni sağ tarafına almış... Millet çiğ gibi karşıda... Babama: "Mustafa bunların içine karışma, bunların hepsini kılıçtan geçir" demiş... O anda da uyanıvermiş. Artık babam beni hep destekliyor, evden çıktım mı; "Halil sen evimden çıkma, sen gittin mi ev boşalmış gibi oluyor" diyordu. Babam tam dost oldu, namazını falan zaten kılardı. Asil bir insandı babam. Bir yerde kavga olsa hemen orada iki tarafın arasına girer, hakikatli bir ayar yapardı. Birisi peynir istese keçileri kendisi sağır, mayalar; anama bile itimat etmezdi. Çok dürüst bir insandı. Tarif edemem, çok acayip bir adamdı.

### **ZÜBEYİR AĞABEYİN VEFATI<sup>1</sup>**

<sup>1</sup> Halil Yürür ağabey bu kısmı anlatırken dayanamayıp hüngür hüngür ağlıyordu...





**Zübeyir Ağabeyin Kirazlımescid 46 nolu dersanedeki mütevazı yatağı**

Son günlerinde, vefatından üç ay önce bir rüya görmüş, bana anlatmıştı. "Rüyamda üstadı gördüm kardeşim" dedi. "Bir ormanlıkta Üstad hazretleriyle geziyoruz... Bir anda kaybettim Üstadı ... 'Üstadım! Üstadım!' diye uyandım" dedi. Ondan sonra fazla yaşamadı...

Vefatı anında ben elektrik parası yatırmaya gitmiştim. Bizim Çamlıca'nın elektrik parasını... Üsküdar'da sıradaydım. Zübeyir ağabey orada kalıyordu ya... Vardım Süleymaniye 46'ya "Zübeyir ağabey vefat etti" dediler... Çok ağladım... Beraber 9 sene yaşadık...

Mezarını Eyüp Sultan'a koymadan evvel bana: "Mezarı için ne demişti?" diye sordular. Ben Zübeyir ağabeyden: "kardeşim bizim kabrimiz İstanbul'dadır" diye duymuştum. Böyle söyleyince, Eyüp Sultan'a koydular. Bak, Ceylan ağabey İstanbul'da vefat ettiği halde Emirdağ'a götürdüler.

Zübeyir ağabeyi kabrine ben koydum. Bu şöyle oldu: İstanbul'daki ağabeyler; "Zübeyir ağabeyin cenazesini Üstadın yanında kalan hizmetkarları koysun" demişler. Üstad'ın yanında kalan ağabeyler de; "Zübeyir ağabey madem İstanbul'da kaldı, İstanbul cemaati koysun" dediler. Nasıl oldu ben de bilmiyorum, kendimi mezarın başında buldum. Kardeşi Haydar ayak ucundan, ben baş tarafından tuttuk, beraberce kabre indirdik. Kabre ben indim...

Bir cevşeni vardı, şimdi bende... İçinde Üstad hazretlerinin mühürleri vardır. Vefatından önce Zübeyir ağabey onu kaybetti. "Cevşenim, Cevşenim" diye çok aramıştı. Meğer Çamlıca'da, baş ucunda ağaçtan bir raf vardı; oraya koymuş. Ama kitapların, kâğıtların arasına koymuş, arada karışmış... Vefat etikten sonra temizlik yaparken buldum Cevşeni. Onun gülsuyu ile yıkanmış kefeni de oradaydı. Ama sağlığında bana söylemediği için orada eşyalarının içinde kalmış... Bunu da sonradan sora sora öğrendim.

Sonra ben kardeşi Haydar'ı çağırdım, Konya'dan geldi. Ben hala ağlıyordum, o daha sağlamdı... Onu götürdüm Çamlıca'ya: "Bak kardeşim, ne varsa hepsi burada, Zübeyir ağabeyin neyi varsa bak, al" dedim. Hak hukuk geçmesin diye çağırdım...

## **52 YAŞIMDA EVLENDİM İNÖNÜ'YE TAŞINDIM**

"Anam babam Allah'ındır. Onların rızkını o versin; ben ihtiyarlayıncaya kadar bu hizmete devam edeceğim. İhtiyarlayınca Mahmutpaşa'da tezgaha bir iki pantolon falan koyup işportoculuk yapacağım; ahir ömrümü öyle geçireceğim" diye düşündüm hep. Bu işportoculuk fikrini de Zübeyir ağabey hatırlatmıştı bana. Başımдан geçenleri denizler mürekkep olsa sen de yazsan bitiremezsin. Eski Halil şimdi yok oldu; "Allah rahmetylesin..."

1954 senesinden 1982'nin sonuna kadar İstanbul'da böyle hizmetlere devam ettik. 52 yaşında iken 1982'de evlendim ben. Hanım İnönü'den, bu ev de onun. Benim hiçbir şeyim yok. 1983 yılının Ocak ayında Çamlıca'dan buraya, İnönü'ye geldim. Bizim bu taife-i nisa tanıyorlarmış beni o zamanlar... Yirmi sene dua etmiş; "Allah'ım beni Halil ile evlendir" diye. Fatihte duruyorlarmış, beni duymuşlar...

Bu işin esasını anlatayım sana: "Üstad hazretleri bir gün bana şu kadar ekmek verdi. "Bir kadın getirdi, bu benim yirmi günlük yiyeceğim kardeşim" dedi. El kadar ekmek... "Bunu ben sana veriyorum" dedi. Biz onu Fırıncı ağabey ile bir ay beraber yedik. O zaman teksir yapıyorduk; ben kâğıt koyuyordum, Fırıncı makineyi çeviriyordu. Bir ay iftarda ağzımıza azar azar koyuyorduk. Ben bu işi o sırada çözememiştim. Şimdi anladım ki; "bir kadın tarafından, bir dünya malı verilecek sana" demekmiş... Şimdi anlıyorum ben bunu...

\*\*\*

Zübeyir ağabey, 1965 senesinde İstanbul'dan uzaklaşıp, Eskişehir'e, Abdülvahid Tabakçı'nın evine gelir... Geçici olarak orada kalmakta iken, Halil Yürür kendisine bir mektup yazar. Zübeyir ağabey mektuba hemen cevap verir. Mektubun aslı Halil ağabey tarafından hatıra olarak saklanmış... Bilhassa sağlıkla ilgili çok güzel tavsiyeler ihtiva eden bu mektubu olduğu gibi yayınlıyoruz:

Bismihî Subhanehu

Esselamü Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berakâtühü

### **Aziz ve Fedâi Kardeşim Halil**

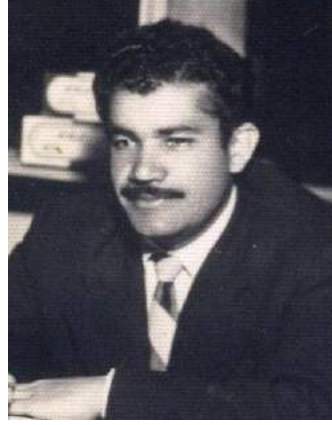
Hem sana, hem kıymetli ve muhterem kardeşim Mustafa'ya (Mustafa Ekmekçi) çok selâm ederim. Risâle-i Nur'un Nevvar, feyyaz, füsunkâr mütalaasında ve kudsî hizmetinde muvaffakiyetler dilerim. Mektubunu aldım. Seninle görüşünce bende fedâiliğe doğru olan ruhum nasıl ihtizaza gelirse mektubun da beni öylece mütehassis etti. Gelip giden kardeşlerden dâima soruyordum, acaba hasta mı diye merak ediyordum. Artık benimle senin eski canlılık günlerim geçti, bundan sonra sıhhatine çok dikkat et. Başta Üstadımız, Sertacımız Sevgili Üstadımız kendini dâima koruyordu. Üstadımızın hizmetine girdikten sonra ayıldım, kendimi korumaya başladım, fakat eski dikkatsizliğimden ileri gelen rahatsızlıklar ibadetime, hizmetime zarar vermeye başlamıştı. Elhamdülillah eskisinden çok farklıyım şimdi çalışabiliyorum. Ankara ve İstanbul kalabalıktır. Orada yapacağım işleri yapamıyorum. Bunun için daha bir müddet kalacağım.

Aziz kardeşim! Dünya fanidir. Sıkıntısı da fani, sevinci de fanidir. Cefası fani, safası da fanidir. Senin öyle çilelerle cefalarla ve lûtf-u ilâhî sayesinde gördüğün hizmetler bir bin kıymetindedir. Merhum, Mübeccel, âsil ve sevgili Üstadımız hasta bir talebesine çok defa diyordu ki; "Senin bu hastalığınla yazdığın üç-dört sahifelik hizmet, sıhhatli halinde yirmi sahifeden daha makbuldür." mealinde ders verirdi. Gündüz uykusunu sakın sakın fazla uyuma. Yatsın uyup sabahtan kalk kendini Süleymaniye veya daha uzak, Fatih'e koş. Gündüz bir iki saatten fazla uyku bütün hastalıkların başı olan sebeplerden birisidir. Hasta da olsan sabahleyin fırla fırla ya Allah deyip bu yaz havasından, ilâhî feyzinden istifade et. Üstadımız yaz kış dâima bütün ömründe çıkmış ve dağlara, bahçelere yürüyerek gitmiş... Emirdağ'ında, Barla'da o mecalsiz halinde mutlaka dışarı çıkıyor ve yürüyordu. Sıhhatin en büyük muhafızı üç nimeti ilahiyede-

- 1- Temiz Hava
- 2- Her gün yürüme-
- 3- Yemekleri vaktinde saatinde yeme-

**Duana çok muhtaç Kusurlu Kardaşın**

**Zübeyir**



(1925 – 1968)

## HAMİD KURALKAN

Hamid Kuralkan Vanlıdır. 01 Aralık 1925 tarihinde Van'da dünyaya gelmiştir. Atalarının kökeni Hindistan'ın Lahor şehrine dayanır; Rufai Tarikatına mensup Hindistan göçmenidirler. Bugün Pakistan'ın ikinci büyük şehri olan Lahor'dan 300 sene önce üç derviş Anadolu'ya doğru hicrete başlarlar. Hindî Baba Van'a, Terzi Baba Erzincan'a, Habib Baba da Erzurum'a yerleşir. Van'ı tercih eden Hindî Baba Hamid Kuralkan'ın büyük büyük dedesidir.

İki asır sonra Birinci Cihan Harbinin depremiyle sarsılan dünyada yepyeni arayışlar başlar... Yepyeni dengeler kurulmuştur yeryüzünde... Asırlardan beri gelen tarikat geleneği de hakikat mesleğine inkılap etmek üzeredir... Fitrat ve şartlar bunu zorlamaktadır... Van şehrinde büyük Dede Şeyh Hamid, basiretiyle bunu görmüş ve sevk-i İlâhi ile ahfadını, görmediği, ama hissettiği hakikat mesleği olan Risale-i Nur cereyanına hazırlamıştır. Yıllar sonra tohumlar yeşermiş ve Van'da, Kalesi kadar muhkem, Kuralkan Hanedanı çıkmıştır...

Hamid Kuralkan, Van şehri ve ailesi için, Nur hizmetlerinin saff-ı evvelidir. Kendisi Van'ın ileri gelen eşrafındandır. Bediüzzaman Hazretlerini 1958'de Isparta'da ziyaret etmiş ve Van'da nur hizmetinin ma'kes bulmasında büyük gayret ve hizmetleri olmuştur. 21.02. 1968'de Van'da vefat etmiş olup, mezarı Van kabristanındadır.

Hamid Kuralkan ismini, ilk defa, senelerce evvel Mustafa Cahid Türkmenoğlu (R.H.) ağabeyin hatıralarını alırken duymuştum. Şöyle anlatmıştı Türkmenoğlu ağabey:

"Sene 1956 Ankara'dayız. Üstad'dan, 'Risaleleri tab edin' diye bir emir geldi. Ama öyle bir durum var ki, bizde ne para var, ne pul var, matbaacılık hakkında da hiç bir bilgimiz yok. Üstad'dan da 'Risaleleri basın' diye böyle bir emir geldi. Bunun üzerine biz rahmetli Atıf'la (Ural) beraber bir mektup hazırladık. Mektûp öyle uzun bir şey değil, iki-üç satırlık bir şey. Mektubu Anadolu'daki kardeşlere göndereceğiz, ama postane ile göndermek lâzım, pul için bile paramız yok. Biz de çaresiz Ankara'ya muhtelif vesîlelerle gelen kardeşlerle gönderiyoruz mektubu.

Mektupta: "Biz Büyük Sözler Mecmûasını tab' edeceğiz, fiyatı 25 liradır, orada kaç kişi abone olacaksa, parasını gönderin, bilâhare kitapları göndereceğiz." Tabî biz talebeyiz elimizde para olmuyor. Zaten elimize üç kuruş geçse bir kuruşunu hizmete ayırıyoruz cüz'î de olsa katkı olsun diye, ama yetmiyor... Fakat Üstadımızın da emri var...

Bu mektuptan sonra muhtelif yerlerden bize para gelmeye başladı. Diyelim ki sen Kütahya'dasın, iki kişi abone olmuş bize göndermişsin, Afyondan üç kişi, Urfa'dan beş kişi gibi...

Van'da "Hamid Kuralkan" diye bir kardeş vardı. 1968'lerde vefat etti. O zamanın parasıyla iyi hatırlıyorum, Ziraat Bankası kanalıyla benim adıma, "beş yüz" lira göndermişti. Bir de rahmetli "Nazif Çelebi" (İnebolu) ağabey de beş yüz lira kadar

gönderdi. Bütün gelen paralarla biz ancak basılacak kitapların yarısının kâğıt parasını verebilirdik, matbaacıya verilecek para yok. Sonra Tahsin (Tola) ağabey'i alarak "Yıldız matbaası"na gittik, kaç basarsınız diye pazarlık ettik. Fiyatını unuttum ama kâğıdını biz vermek üzere anlaştık." (Mustafa Cahid Türkmenoğlu. Ağabeyler Anlatıyor 1 - sayfa 220)

Allah şahittir ki, o günden sonra, bu "Kuralkan" ismini hiç ama hiç unutmadım... Unutmamam ve unutturmamam lazımdı zaten... Çünkü O, malum Anadolu yangınında "kimse yok mu?" çağrısına, "ben varım" diyebilmiş nadirlerdendi, ilklerdendi...

Bu zatı çok merak ediyordum... Bulduğum şehre Kuralkan ailesinden hizmet ehli bir kardeşimizin gelmesi ve onda gördüğüm kemalât merakımı iyice tahrik etti... İz sürdürdüm... Çok kimseyle görüştüm... Bütün parmaklar bir kişiye işaret ediyordu. Kendi ailesi de dahil, başvurduğum herkes, "Rahmi Erdem"e işaret ediyordu. Neredeyse hepsi: "Yaşayanlar içinde en doğru ve en bol malzeme ondadır... Rahmi Erdem'i bul" dediler. Ben de öyle yaptım.

Bursa'da evinde ziyaret ettiğim Rahmi Ağabeyden Hamid Kuralkan'ı sordum. O, o günleri tekrar yaşayarak heyecanla anlattı Hamid Kuralkan'ı. Kendisine teşekkür ediyorum... Sohbetimizin sonunda Hamid Kuralkan'a muhabbetim ve hürmetim bir kat daha arttı... Allah şefaatlerine nâil eylesin. Âmin...

Çalışmalarımda kaynak olarak, Hamid ağabeyin kardeşi Mehmet Kuralkan'ın yazdığı "Bereketin Formülü ATÖLYEDEN HOLDİNGE KURALKANLAR" kitabından istifade ettim. Mehmet Kuralkan, Kuralkan Holdingin kurucusu ve onursal başkanıdır. Metni yazdıktan sonra, Rahmi Erdem'e ve Hamid Kuralkan'ın İstanbul'daki yakın aile fertlerine tashih ettirdim. Yardımlarını esirgemeyen Hamid Kuralkan'ın oğlu Ömer Kuralkan'a bilhassa teşekkür ederim.

### **Rahmi Erdem Hamid Kuralkan'ı Anlatıyor:**



**Rahmi Erdem**

### **HAMİD KURALKAN'IN SAMİMİ DAVETİ İLE VAN'A GİTTİM**

1938 Konya Bozkır doğumluyum. 1958 yılında Adana Ziraat Meslek Lisesi'nden mezun oldum. Askerlik hizmetimi tamamladıktan sonra, 26 Temmuz 1960 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinin, Teknik Ziraat Müdürlüğüne tayinim çıktı.

Tatvan'da hizmetler hızla inkişaf ederken, Risale-i Nur okuduğum, dinime imanına hizmet ettiğim için, 1 Ağustos 1961 tarihinde evim arandı... Tevkif edildim ve Bitlis Cezaevine gönderildim...

15 Kasım 1961 tarihinde, mahkemenin hakkımızda tahliye kararı geldi... Dışarı çıktık... Artık resmen sabıkalı olmuştum... Tatvan'daki iman ve ahiret arkadaşlarım kendilerine bir zarar gelir endişesiyle, ilk gün beni evlerine kabul edemediler. Bir otelde kaldım. Memuriyetimi de kaybetmiştim...

Memleketim konya'ya dönme kararı vermişken, bir de Van'a, Hamid Kuralkan Ağabeye danışayım dedim. Durumu kendisine anlattım...

Mübareğin öyle güzel bir sesi ve sadası vardı ki... Şefkatle: "Kardeşim Rahmi, gel buraya beraber olalım... Cenab-ı Hak Gafur-u Rahim'dir. Ekmeğimizi bölüşür, ne bulursak beraber yeriz... İstersen sana burada ufak çaplı bir iş de buluruz. Peygamberimiz (ASV) "rızkın onda dokuzu ziraat, ticaret ve sanattadır" demiş; onda biri memuriyette kalıyor. Sıkma canını, gel buraya Rahmi kardeş..." dedi.

Zübeyir Ağabey ile de istişare ederek gittim Van'a. Bu güzel ses, bu samimi davet, gençliğimin 10 senesinin şark'ta, şark Nur hizmetlerinde geçmesine vesile olmuştu... (Daha fazla bilgi, Rahmi Erdem maddesinde vardır. Ömer Özcan)

1961 senesinde, daha henüz Van'da dersane, medrese yok. Bana: "Seni Camide misafir edelim." Dediler. Beş altı ay kadar Üstad'ın da ikamet ettiği Nurşin Camiinde kaldım. Hayatımda hiç camide yatmamıştım...

Hamid Ağabey ve cemaat, kaldığım Nurşin Camiine gece gelirlerdi, gece 12'ye kadar ders okurduk. Tabi Üstadın hizmetkarları da vardı o zaman Van'da. Molla Hamid, Molla Münevver, Ali Çavuş, Çaycı Emin ağabeyler... Bir de Rufai halifesi vardı, Maruf Efendi. Hakkarili Şeyh Selim Efendinin Halifesi. Bu komisermiş meğer... Ona Müslümanları takip için vazife vermişler. O da bir gün zikir esnasında dayanamamış ve kendini deşifre etmiş... Sonra da, "Şeyhim devam et" demiş... Coşmuş yani. Bana derdi ki: "Rahmi Bey, sen ne kadar okursan oku, biz dinleriz. Ama sonra biz de 12'den sonra bir fasıl geçeceğiz haa" derdi. Biz de onu dinlerdik.

### **DEDE HAMİD, AHFADINI SANKİ RİSALE-İ NUR HİZMETLERİNE HAZIRLAMIS**

Kuralkan Ailesinin dedeleri Hindistan'ın Lahor şehrinden gelmiş... Üç kişi olarak gelmişler... Rufai bunlar... Dedelerinin, Eski Van Şehrinin bulunduğu Van Kalesinin civarında dergâhları varmış. Hamid Kuralkan'ın atalarından birinin adı da Hamid imiş, babasının adı Ömer. Ben babasını görmedim, vefat etmiş.

Cihan Harbi patlamış, Dede Hamid demiş ki: "Evladlarım! Artık tarikat dönemi bitti, bu kapı kapandı..." Hiç kimseye Efendiye hilafet falan da vermemiş. Hamid Dede, yeni bir devrin başlayacağını, artık hizmet metodunun değişeceğini hissetmiş; hissi kabl-el vuku ile hissetmiş... Sanki Risale-i Nur hizmetlerine hazırlamış ahfadını... Basiretli dedenin hayırlı evlad ve ahfadı, o çizgiyi başka bir mecrada, tahkik-i iman manasında temsil edip, bu zamanın dehşetli fitne ve fesadına karşı koymaya biiznillah muvaffak olmuşlardır.

Hamid Kuralkan Risaleleri ilk defa, Van'da PTT den emekli Cahid Ünsal Ağabey vardı, ondan almış. Ama orda Üstadın yakın talebeleri var ya; Molla Hamid, Çaycı Emin, Molla Münevver, Ali Çavuş..." onlardan duymuş zaten üstadı. Van'da az çok herkesin malumatı vardır Bediüzzaman'dan. Fakat Hamid ağabey, Risale-i Nur'u genellikle yeni harflerle basıldıktan sonra okumaya başlamış... 1956'dan sonra...

Hamid Kuralkan, sanat mektebini bitirmiş ve bir müddet Karabük Demir Çelik Fabrikasında çalışmış. Sonra hayata radyo tamirciliği ile devam etmiş. Fakat o havalinin hocaları bunu çok sıkıştırmışlar... demişler ki: "Sen ne biçim nur talebesisin, hem nurculuk dava ediyorsun, hem radyo tamir ediyorsun. Acayip şeyler ifade eden bu şarkı ve türküleri dinlettiriyorsun..." demişler. O zaman şimdiki gibi pop'çular falan da yok.

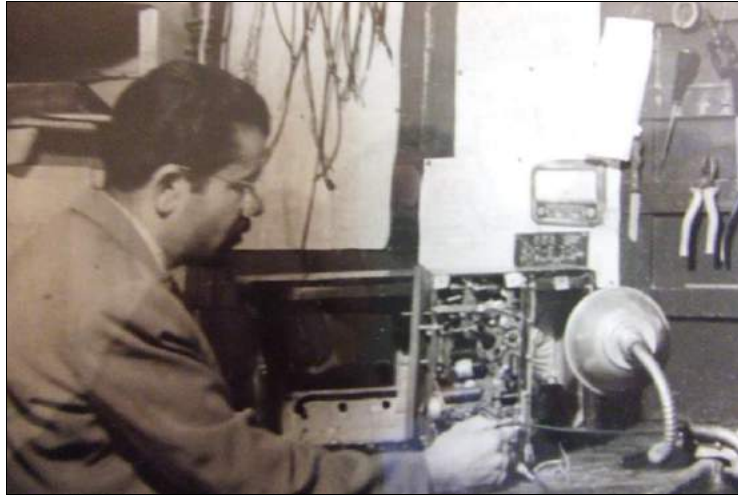
Bu da kapatmış dükkanı, doğru gitmiş üstada. 1958 yılı olsa gerek. İçeri girer girmez, Üstad Hazretleri: "Kardeşim Hamid! Senin tamir ettiğin radyolarda okunan Kur'an'ın her bir harfinden sana sevap vardır..." Çok enteresandır, üstad adını bile sormadan söylüyor bunları. Adıyla mesleğiyle beraber hitap ederek keramet gösteriyor Hamid ağabeye. Bunu bize kendisi anlatmıştı...

Ben bu hadiseyi meşhur psikiyatrisi uzmanı, Rahmetli Prof. Dr. Ayhan Songar'a da anlatmıştım. İnanın dondu kaldı. "Niye diğer müridler, bu anlayışa sahip değil? Neden bu Bediüzzaman'da tecelli etmiş?.." dedi hayretle. Dedim ki: "Çünkü Bediüzzaman vazifedar

bir zattır. Hakiki mürşittir.” O da hemen ajandasını çıkarıp yazdı bunu. Meğer Ayhan Hoca, Klasik Türk Mûsikisini çok severmiş. Oradan bir fetva çıkardı herhalde.

Neticede Hamid ağabey gelmiş Van’a, devam etmiş radyoculuğa. Sonra elektrik aksamı üzerine devam ettirdi ticaretini. Bir ara sanat mektebinde elektrik öğretmenliği de yapmış. Öğretmenliğini yaparken Cuma namazına gitmek isteyince, müdür “olmaz” diyor. “Ben senden izin almaya değil, haber vermeye gelmişim. Madem ki burada ibadet etme izni yok. Al istifa dilekçemi” diyor ve çıkıyor. Hiç taviz vermiyor İslami değerlerden. Çok da kalabalık nüfusu vardı. O zamanın şartlarında idare etmek fevkalade zor tabi.

Hamid Ağabey, Van’a Risale-i Nur getirtir ve muhtaçlara temin ederdi. Bir gün bana dedi ki: “Rahmi kardeş, ben zekatımı ayırdım. Bir kısmıyla Risale alıyorum. Hanıma bir kasa aldım, Ona teslim ettim, dedim ki: “Ben iflas bile etsem, bu zekât parasını bana geri vermeyeceksin... İstesem de vermeyeceksin... Bunu sana emanet ediyorum.” İşte Hamid Ağabey bu parayla kitap getirtiyor, ben de bu kitapları o havalide dağıtıyordum. Masrafımı düştükten sonra parayı tekrar ona veriyordum. O da yeniden kitap getirtiyordu. Ayrıca müşterilerine de hep Risale-i Nur’dan anlatırdı. Nur’lara oldukça vukufiyeti de vardı.



**Hamid Kuralkan; Kuralkan Hanedanına maddi/manevi öncü...**

**Radyo tamirciliğinden büyük bir holdinge...**

### **HERKESE HÜRMET TELKİN EDEN MÜKEMMEL BİR İNSANDI**

Hamid Ağabey bizim için Van’da bir nirengi noktası, bir nokta-i istinad gibiydi...

Onda bir kemal, bir sükunet vardı... Biz çok heyecanlandığımız, elem ve keder veren hadisat karşısında hüzne ve rahatsızlığa düştüğümüz zaman tebessüm eder: “Telaş etmeyin kardeşler, üzülmeyin. Allah büyüktür...” derdi. Onun o sükuneti, itidali, soğukkanlılığı, tevekkülü, tehevürden uzak hali beni çok etkilemiştir.

Hamid ağabey herkese hürmet telkin eden, herkesin saygı duyduğu, hükmî şahsiyeti çok müessir mükemmel bir insandı. Örnek alınacak bir insandı. Ben onun aleyhinde konuşan bir tek insana rastlamadım.

Van’ın bir Cumhuriyet Caddesi vardır. Mesela bir gün o cadde beraberce yürüyoruz. Dükkanlarının önünde küçük iskemlelerinde oturan bütün esnaf, bilâ istisna, yaşlı ve genci ama herkes, ayağa kalkıp, Hamid Kuralkan’a ellerini kalplerinin üzerine koyarak hürmet ve ta’zimatta bulunuyorlardı...

Beni en çok duygulandıran hatıramı anlatayım sana: Hilm ve şefkatten uzak asabî reaksiyonlarım sırasında bana: “Aman Rahmi kardeş, kardeşleri darıltma, bilhassa henüz yeni olanların nefsi hemen hisse alır. Sonra nurlardan mahrum kalırlar. Sana salahiyet veriyorum; kime kızarsan, onun bedeline bana kız, darıl; ta ki hiddetin geçinceye kadar...”

Bizi hususan Cuma günleri evine yemeğe götürürdü. O yemeklerde bir aile sıcaklığı ve saadetini hissediyordum ben. Babam olmadığı, yetim büyüdüğüm için o yalnızlık beni çok etkilemiştir. Onun o kucaklaması, alakası, ikramı, samimiyeti benim çok hoşuma gidiyordu. Sekiz yıllık beraberliğim var kendisiyle. Çok fedakar ve ehl-i himmet bir zattı. Gurur ve kibre müncer olmasın diye bize yaptıklarını söylemezdi...

Hanımı genç yaşta kanserden vefat etti. İstanbul'da hastanede yatarken, biz de onunla ilgilendik. Bizim hanıma demiş ki: "Keşke bana bir tek kötü söz söyleseydi de, onun ayrılığından bu kadar müteessir olmasaydım." Düşünün, bak bir insan onyediyedi sene evli kalıyor. Bir fiske vurması zaten mümkün değil de. Bir tek incitici söz söylemiyor. Bu kadar ahlak-ı Hamideye sahip bir insandı Hamid ağabey. Çocuklarına karşı da aynı şekilde... Halbuki doğu insanının genel aile yapısı böyle değildir. O farklı bir anlayış sahibiydi.

### **HAMİD AĞABEY ÇOK ZEKİ VE NÜKTEDAN BİR İNSANDI**

Bana bir gün: "Sen hapse girince, annem -onun ecdadı olan Gazali Baba vardır, Van'da medfun- onun türbesine gider, senin için dua ediyordu" demişti. Yetmiş yaşındaki mübarek annesini sadece bir defa kazara gördüm. Onda da hemen kaçtı gitti. Yetmiş yaşında ama... Ben o zaman herhalde yirmi beş yaşlarındaydım, benim kadar torunu vardı yani. Kız kardeşleri, yeğenleri vardı. Bir defa bile görmedim. Öyle bir aile işte...

Merhum Validesinin Birinci Cihan Harbinde ayrıldığı general bir kardeşi varmış. Uzun seneler görüşmemişler. Birbirlerini o sırada kaybetmişler. Çok sonra adreslerini tespit etmişler. İstanbul'da Taksimde bir evde oturduğunu bulmuşlar.

Hamid Ağabey dedi ki: "Ben annemi aldım götürdüm, dayımın evine. O sırada dayımın kızı bir genç erkekle geldi eve." Dayımın kızı dedi ki: "Baba ben bu gençle dışarıda tanıştım. Bununla evleneceğim, prensiplerimizi konuşacağız" dedi. Annem, halını ucunu kaldırdı yüzünü örttü utancından. Hayatında hiç böyle bir şey görmemiş ki... Bana: 'Oğlum Hamid! Bu memlekette insanın başına günah yağıyor. Beni hemen bu gece köyüme götür. Ben burada kalamam... Ne olur ne olmaz kıyamet kopar, burada kalırım sonra' dedi. Dedim ki: "Anne, bu İstanbullular günahları havada kaparlar, sana isabet etmez, merak etme, korkma..." Hamid ağabey aynı zamanda hem çok zeki ve nüktedan bir insandı.

Doktor tansiyonunu ölçmek istiyor, "teyze kolunu aç" diyor. "Tövbe tövbe, ben daha bu kolumu hiç kimseye açmadım." Böyle takva bir insandı rahmetli annesi.

### **HAPİSHANESİNDE 21 ŞUBAT'TA KOĞUŞUMUZA SANKİ BİR YILDIRIM DÜŞTÜ...**

Son yıllarında siroz hastalığı vardı Hamid ağabeyde. Ben onu Dr. Sadullah Ağabeye getirdim İstanbul'a. O zaman siroza çok perhiz veriyorlardı. O da perhiz verdi. Buna rağmen beni yemeğe götürürdü. "Ağabey senin yanında yemeye utanıyorum" dediğimde. "Allah bize yedirmiyor. Yedirse ben de yerdim. Afiyetle sen ye. Rahat ye.." derdi.

Ebedler âlemine giden Kuralkan'ın vasiyetini, dünyada kalan Kuralkan'ların bütün kurallarıyla tatbik ettikleri; dünya ve ukbayı bir çizgide buluşturup muvaffakiyetle yürüdükleri gördüğümüz ve bildiğimiz bir hakikattir. Kuralkan Holding'in rahmetli Hamid Kuralkan hatırasına İstanbul Süleymaniye'de yaptırdıkları "Hamidiye" Nur Dersanesi ve sayısız hizmetler...

Bir gün Hamid Ağabeyle, Psikiyatrist Doktor Prof. Ayhan Songar Hoca'ya beraber ziyarete gitmiştik. Ayhan Hoca Hamid ağabeyin durumunu görünce, ellerini havaya kaldırdı, "Ey Süleyman neredesin!.." diye bağırdı. Prof. Dr. Süleyman Yalçın, İstanbul'da, siroz konusunda çok meşhur bir zattı, karaciğer mütehassısı... Hamid ağabeyin tedavisini o üstlensin istiyordu, samimi arkadaşıydı.

Ayhan Hocanın sözü biter bitmez hemen bir telefon geldi... Arayan Süleyman Yalçın... Amerika'dan yeni gelmiş, "Ayhan nasılsın?" diye selam veriyor... Ayhan Hoca hayretler içinde: "Allah Allah! Rüya gibi bir tevafuk, ama sırf bu ağabeyin ihlası ve samimiyetidir bu" dedi. Fakat Allah'ın takdiri... Kırk iki yaşındaydı tahmin ediyorum...

Hamid Kuralkan 1968 senesinde vefat etti. Biz hapiste iken...

Van Mevlidinden dolayı bizi, 1967'de, yedi kişiyi, yedi ay hapiste tuttular. Bir kadın hâkim vardı. Çok inançsız bir kadın... Gardiyanlara sormuş: "Yine ezan okuyorlar mı? Kur'an okuyorlar mı? Hala namaz kıılıyorlar mı?... " "Evet" cevabını alınca, "öyleyse biraz daha kalsınlar" demiş.

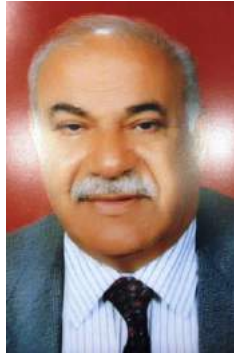
Takvim yaprakları 21 şubat 1968 tarihini gösterirken hapishanenin şehrin büyük camisine bağlı hoparlöründen koğuşumuza sanki bir yıldırım düştü. Biz yedi kişiydik. Birisi Hamid Ağabeyin kardeşi Erol Kuralkan... Gözyaşlarımız sel oldu... O kadar çok müteessir olduk ki, ben hayatımda bu kadar ağladığımı hiç hatırlamıyorum...

Bundan sonra Van'lılar tabir caizse adliyeye çıkarma yapmışlar. O kadın hâkime demişler ki: "Ya bu adamın kardeşi çıkacak, ya da biz bu cenazeyi defnetmeyeceğiz, "tercih sizin" demişler. Zımnî bir tehdit de var tabii. Kadın bakmış ki, pabuç pahalı, bunlar kararlı. Kardeşi Erol Kuralkan'ı çıkardılar. Arkasından bir hafta sonra bizi de...

Hapisten çıkar çıkmaz ilk olarak rahmetli Hamid Kuralkan'ın mezarına uğradık... Gözyaşları içinde dualarımızı yaptık... Kendisiyle sekiz yıllık hatıralarım vardı... Çok beraberliğim olmuştu... Çok kahrımızı, nazımızı çekmişti... Allah gani gani rahmetler eylesin... Cennetinde komşu eylesin... Âmin.. Âmin.. Âmin..

Kuralkan'lar sonradan çok zengin oldular. Hamid ağabeyin kardeşleri Mehmet Kuralkan, Erol Kuralkan ve yeğenleri de büyüyünce ittifak içinde işleri büyüttüler. İstanbul'a geldikten sonra bilgisayar işleri falan derken, motorsiklet ithalatı ve üretimine başladılar. Holding haline geldiler. Bunlar İstanbul'da oldu. Yoksa Van ölçüleriyle büyümek zordu. Kuralkan Holding'in rahmetli Hamid Kuralkan hatırasına Süleymaniye'de yaptırdıkları "Hamidiye" Nur Dersanesi

### **Mehmet Kuralkan Anlatıyor:**



**Mehmet Kuralkan**

1930 yılında Van'da dünyaya geldim. Hamid ağabeyimden beş yaş küçüğüm. Bize kadar gelen bilgilere göre ailemizin geçmişi Lahor'dan yola çıkan ve Van'ı kendisine mekân edinen Hindî Baba'ya dayanır. Ailemiz Van'da Hindî Babalar olarak anılır.

Hindî Baba Van'ın maneviyat erlerindedir... Rufaî Tarikatına bağlıdır... Asıl Adı Numan'dır... 1698'de doğmuş, 1766 yılında vefat etmiştir... Sözlü nakillere bakılırsa 18. yüzyılın ortalarında Lahor'dan yola çıkan üç dervişten Hindî Baba Van'a, Terzi Baba Erzincan'a, Habib Baba da Erzurum'a yerleşmiştir. Kulaktan kulağa bize kadar gelen bu menkıbelere bazı ilave ve hurafeler de karışmış olabilir.

Van'a yerleşen Hindî Baba bu şehirde büyük itibar görür. Bölgede sevilen, sayılan birisi olmuştur. Van Kalesinin Horhor denilen mevkiinde Hindî Babanın bir tekkesi varmış...

Tespit edebildiğimiz altı kuşak Ailemizin soyağacı şöyledir: Babam Ömer, Mustafa'nın oğlu; Mustafa, Mehmet Sabit'in oğlu; Mehmet Sabit, Sabit'in oğlu; Sabit, Numan yani Hindî Babanın oğludur. Şeyh Mustafa benim dedem. Dedem Şeyh Mustafa erken yaşta vefat edince tekkenin şeyhliğini Şeyh Hamid Efendi yürütmüş.



## BİZLER RİSALE-İ NUR'UN VERDİĞİ AŞKLA CESARET SAHİBİ OLMUŞTUK



**Hamid Kuralkan ve radyo tamir atölyesi**

Rahmetli ağabeyim Hamid Kuralkan ailede bir şemsiye gibiydi. Biz onun himayesi altındaydık. Ailede en büyük otoriteydi. Bir keresinde motosiklet ile Karayolları İdaresine tahsilât için gittiğimde kavşakta bir kaza yapmıştım. Ağabeyim bunun üzerine anahtarı benden aldı. Hiç kimse de ondan anahtarı bana vermesini istemedi. Ben ve küçük kardeşim Erol ağabeyimizin yanında diz üstü otururduk.

Bütün Türkiye bizi Risale-i Nur'la tanıdı. Küçük bir muhit olan Van'da daima insanların dikkatini çektik. Tüccar sanayici olarak tanındık. Dışardan kim gelirse gelsin mutlaka bize uğradı. Bizler Risale-i Nur'un verdiği aşkla cesaret sahibi olmuştuk. Bazı kitapları insanlar korkarak okudu. Yaptığımız hayır hasenatların büyüklüğü kitap okumak gibi basit bir suçun yanında çok basit kalıyordu.

1925 doğumlu olan Hamid ağabeyim Sanat Mektebi mezunudur. Sonra Karabük'te Sanat Okulu öğretmeni oldu. Ağabeyim iyi bir öğretmen ve işinin ehli birisiydi. 1952'de naklini Van'a aldirdık. O sene Van'da ilk defa biz bir radyo ve elektrik tamir atölyesi açtık. Dükkânda ben duruyordum. Hamid ağabeyim okuldan sonra dükkâna gelir, bize teslim edilen radyoları tamire başlardı. Elektrik o zamanlar akşam saat 6'da verilirdi. Bu şekilde uzun şekilde devam ettik.

Ailemizin Van'da, ilk radyo tamir atölyesini açması bize bir unvan getirdi. Hatta radyo tamirciliğinin adı Van'da "Kuralkancılık" olarak yerleşti. Sonradan bir başkası da radyo tamir işlerine başlayınca, bu da "Kuralkancı" olmuş dermişlerdi. 1968 yılında elektrik işleriyle de uğraşmaya başladık. Daha sonra beyaz eşya, elektrik malzemeleri, oto yedek parça işlerine girdik. Oto yedek parça işi hayatımın önemli bir dönemini oluşturur. Ailemizin holdinge uzanan serüveninde önemli kilometre taşlarından biridir.

Van'da Sanayi Sitesi kurulması, Van'ın en büyük Camiinin inşaat işlerinde çalışmalarımız oldu. Bu Hz. Ömer Camiinin yapımında uzun süreli çalışmalarımız oldu. Bu camiin fikir babası rahmetli ağabeyim Hamid Kuralkan'dır. Ağabeyim derneğin başkanıydı. O vefat edince yerine beni geçirdiler. 1970 senesinde Van Ticaret Odası Başkanı oldum. Van'a epey yatırımlarımız oldu...

İstanbul maceramız ise şöyle başladı. Ağabeyim Hamid Kuralkan siroz hastalığına yakalanmıştı. Ve tedavisi için İstanbul'a gelmesi gerekiyordu. Bir ayağımız burada olsun diye bir ev satın aldık İstanbul'da. Bu ev Darüşşafaka Lisesinin tam karşısındaydı. Bu sırada Van'da Bediüzzaman Hazretleri için bir mevlid okunmuştu. Polis tevkifler yaptı. Tevkif edilenler arasında küçük kardeşim Erol Kuralkan da vardı. Rahmi Erdem, Av.

Gültekin Sarıgül, Selahaddin Akyıl... ile beraber yedi kişi... Erol hapishanede iken Hamid ağabeyim 21 Şubat 1968 senesinde 43 yaşında vefat etti. Bütün yük sırtıma yüklenmişti...



Erol Kuralkan

### **RADYO TAMİRCİLİĞİNDEN HOLDİNGE**

İstanbul'a yerleşmemiz 1980 yılında olmuştur. İstanbul'da yedek parça işine girdik. Öyle oldu ki 60 kadar üretici bizim için çalışıyordu. Yurt içine mal gönderdiğimiz gibi 1982 yılında ihracat yapmaya başladık. O zamanlar cam sıkıntısı vardı. Rusya'dan cam ithal ediyor, ülkenin her tarafına gönderiyorduk. Cam işini bıraktıktan sonra Tefken aracılığı ile Doğu Almanya MZ Motosikletten bayilik teklifi geldi. Bayilik, ithalat, yedek parçaların imalatı, servisçilik işleri... Ama işler tam istediğimiz gibi gitmiyordu. Büyük zorluklar ve engeller yaşayarak nihayet Doğu Almaya MZ Motosiklet fabrikasını satın aldık. Fabrikayı Türkiye'ye taşıyarak 22500 metre karelik bir alana kurup üretime başladık. Bu hadise o zaman Türk basınında büyük yankı buldu. "Dünyanın ilk motosikleti Nazilerin resmi aracı Efsane MZ Türkiye'de üretilecek" diye haberler yapıldı. "MZ" ismini daha sonra "Kanuni" olarak değiştirdik. Yüzde yüz yerli malı kullanıyoruz. Kendi sahamızda bir numarayız...

Bir oğlum Amerika'da Arizona'da mastır yapıyordu. 1989 yılında dönerken Austin Bilgisayarlarının Türkiye mümessilliğini aldı, geldi. Hem kendi ihtiyaçlarımızı karşılamaya hem de piyasaya vermeye başladık. Bilgisayar parçalarının Uzakdoğu'dan daha ucuza ithal edilebileceğini öğrenince biz de oraya yöneldik. "KRN" markası işle piyasaya mal vermeyi sürdürüyoruz. Şu anda fabrikasyon anlamında bilgisayar üretimi yapan birkaç firmadan birisiyiz. Ayrıca dünyanın en büyük bilgisayar firması DELL ile de distribütörlük anlaşmamız var. Biz onunla da notebook (el bilgisayarı) ve son model bilgisayar pazarına girmiş olduk.

### **BU VASIYETNAME ONU TANIMAMIZA YETERDİ**

Rahmetli Hamid Kuralkan, vefatından beş yıl önce, 1963 senesinde hacca gider... Hac yolculuğuna çıkmadan evvel, bütün aile efradına hitaben bir vasiyetname yazıp bırakır... Bir çırpıda okununca görülecek ki, Hamid ağabeyin güzelliği, olduğu gibi, kendi kaleme aldığı bu vasiyetnameye aksetmiş... Eğer Rahmi Erdem O'nu bize anlatmasaydı, bu vasiyet Hamid Kuralkan'ı tanımamıza yeterdi... Veya şöyle diyebiliriz; Rahmi Ağabeyin bize anlattıkları, bu vasiyetname ile teyid ediliyor...



**Hamid Kuralkan'ın vefat tarihi 21 Şubat 1968'dir. Bu tarihi fotoğraf defin işleminden hemen sonra çekilmiştir. Fotoğrafta görüldüğü, gibi Hamid Kuralkan'ın cenazesine 3 bin kişi gibi oldukça kalabalık bir vatandaş grubu iştirak etmiştir.**

### **Hamid Kuralkan'ın Vasiyetnamesi**

1. İttifaka devam ediniz. Tek elin sesi çıkmaz. Muvaffakiyetin sırrı ittifaktır.
2. Risale-i Nur hizmetini ihmal etmeden yolunuza devam ediniz. Dünyada bereket, Ahiret'te selamet bulursunuz.
3. Beş vakit namazınızı kat'iyyen geçirmeyin ve ihmal etmeyin. Namaz, dünyadaki çalışmaların, Ahiret meyvesi olmasına vesile olur.

4. İslam'ın şartlarını tam tatbik ediniz. Mali ibadet olan zekâtı kılı kılına hesap edip, bilhassa ehline veriniz. Hayır, hasenat ve sadakayı ihmal etmeyiniz. Meyvesini Ahiret'te yersiniz.
  5. Ticaret âleminde fazla açılıp, kesrette boğulmayınız. Vahdete yönelin. Saadet ve selamet ve rahat bulursunuz. Zira bu dünyanın hadsiz arzu ve emelleri bitmez, tükenmez. Aynı zamanda "bir üzüm yedirse, yüz tokat vurur" sırınca harekete çalışınız.
  6. Borçlarınıza sadakat gösteriniz. Alacaklı olduğunuz kimseleri taciz etmeyiniz.
  7. Daima tatlı dilli, iyi bir insan olmaya çalışınız.
  8. Giderken yanımda beş bin lira para götürüyorum. İçinde bulunan hakkınızı helal ediniz.
  9. Çoluk çocuğum sizlere emanet olsun.
  10. İslam'a olan hizmet için hiçbir fedakârlıktan çekinmeyin.
  11. Eğer bu hac seferinde emr-i hak vaki olursa, bu vasiyetlerimi ve nasihatlerimi unutmadan -ihmal etmeden- bana dua ederek tatbik ediniz. Cenab-ı Hak'tan dilerim ki, dünyada ve Ahiret'te saadet ve selamet bulursunuz.
- Baki Hüda'ya emanet olunuz.

09.04.1963 VAN

Hamid Kuralkan

Ebedler âlemine giden Kuralkan'ın vasiyetini; dünyada kalan Kuralkan'ların bütün kurallarıyla tatbik ettiklerinin, dünya ve ukbayı bir çizgide buluşturup muvaffakiyetle yürüdüklerinin şahidiyiz... Ö. Özcan



(1930 - )

## HASAN EMİNÇ

1930 yılında Afyon'un Anıtkaya Kasabasında doğan Hasan Eminç, şu anda İzmir Bornova'da ikamet etmektedir. Bir kız kaçırma olayından dolayı Afyon Hapishanesine girmiş ve orada Bediüzzaman Said Nursi ve talebeleriyle aynı çatı altında bulunmuştur. Bugün Bediüzzaman ve talebelerini hasret, minnet ve şükranla hatırlıyor. Hatıraları kaydeden Salih Sütçüoğlu'na teşekkür ederim.

### Hasan Eminç Anlatıyor:

1948 senesinde on sekiz yaşında iken, bir kız kaçırma işine yardımcı olduğumdan dolayı Afyon Cezaevine girmiş oldum. O sırada Afyon Hapishanesinde Bediüzzaman Hazretleri ve talebeleri de varmış meğer. Bana onlarla beraber olmak nasip oldu... Biz hapishanede bu muhterem Zat ve onun talebeleri ile birlikte olmaktan çok memnun olmuştuk. Ben Nur Talebeleri ile beraber kalıyordum... Bediüzzaman Hazretleri ise revir kısmında yalnız olarak kalıyordu. Hapishanede Nur Talebelerinden çok şeyler öğrenmiştik biz... Onlar, benim gibi diğer mahkûmlara Elif Ba öğretirler veya dinî bilgiler aktarırlardı... Böylece dinî bilgilerimiz epey artmıştı... Tabî o zaman baskı vardı, bu dersler gizli yapılırdı.

Bediüzzaman Hazretleri de biz mahkûmlarla görüştüğünde hep sabır tavsiye eder: "Her şey Allah'tandır, sabredin ve şükredin" der, bize manevî kuvvet verirdi. O sırada hapishanede; Bediüzzaman Hazretlerinin bazen revirden çıkıp gezindiği, hatta Afyon camilerinde namaz kılıp geldiği söylentileri çıkmıştı... Gardiyanlar da buna pek şaşardı.

Evet, Bediüzzaman'dan Allah razı olsun. Cenâb-ı Allah ahirette Peygamberimizin bayrağı altında Bediüzzaman Said Nursî ve talebeleri ile birlikte bulundursun bizleri inşaallah...

Bir hadiseyi anlatmadan geçemeyeceğim:

Biz Hapishanede iken, yine Afyon'un Kılıçaslan köyünden Ahmet isimli bir mahkûm da orada imiş. Beş kişiyi öldürüp gelmiş. O beş kişi de civarda eşkıyalık yapan ve herkese eziyet eden kimselermiş. O zamanlar, Ahmet'e de eziyet etmek istemişler ve ailesi için de tehditte bulunmuşlar. O da silâhını kuşanıp, o beş eşkıyayı köy odasında öldürmüş. Bu haber duyulunca köylüler ve jandarma: "Kardeşim, sen büyük bir iş yaptın, bizi bu belâdan kurtardın" demişler.

Tabî mahkemesi devam ediyormuş... Bediüzzaman ve talebeleri Afyon hapsine girince, "Bu zât benim akıbetimi belki bilebilir" diye Üstad Hazretlerine: "Beni idam ederler mi?" diye sormuş. Bediüzzaman da: "Yakında bu milletin başına hayırlı bir devlet adamı geçecek, ezan ve Kur'ân serbest olacak. O zaman sizler de inşaallah kurtulacaksınız" demiş. Hakikaten mahkeme 25 sene ceza vermiş Ahmet'e. İki sene sonra da Demokrat Parti iktidara gelince, çıkarılan afa diğer mahkûmlarla beraber Ahmet de hapisten kurtulmuş.

O zamanlar çok fakirlik vardı... Bitten, pireden geçilmezdi... Ayağımızda doğru dürüst ayakkabı olmaz, elbiselerimizde yamalar olurdu. 1950'den sonra millet hem ezana kavuştu, hem de fukaralıktan kurtuldu...



(1938 – 2010)

## HÜSEYİN FİLİZ

Hüseyin Filiz ağabey, 1938 senesinde Afyon'un Dinar İlçesinde dünyaya gelmiştir. 1948'de on yaşında iken ailesiyle birlikte Nazilli'ye hicret ederler. 2008 itibariyle halen Nazilli'de yaşamaktadır.

1957'de 19 yaşında iken, Nazilli'de, değişik bir tarzda Risale-i Nurları tanır... Baştan bir şey anlayamaz... Fakat sebat ve sadakatının meyvesini kısa bir zaman sonra alır ve Nurları okudukça, dinledikçe iç âlemi değişir... Feyizlere gark olur... Askere gitmeden bir gün önce Üstad Bediüzzaman hazretlerini Isparta'da ziyaret eder, elini öper, duasını alır.

1963 senesinde, Nazilli dersanesinde tam 45 gün Zübeyir ağabeyle beraber kalırlar. Zübeyir ağabeyi yakından tanır ve onunla beraber birçok hatıralar yaşar... Orada "Hizmet Rehberi" kitabının ilk defa hazırlanışına şahid olur...

Hüseyin ağabey, saatlerce, keyifle dinlenebilecek kadar sempatik ve hitabeti canlı bir ağabeyimiz... Sözlü olarak anlattığı hatıralarını yazı diline çevirip düzenlendikten sonra, metnin son şekli kendisine tashih ettirilmiştir...

### Hüseyin Filiz Anlatıyor:

#### RİSALE-İ NUR'U ÇOK GARİP BİR ŞEKİLDE TANIDIM

Sene 1957... On dokuz yaşındayım... Nazilli'de bir dükkânda berber kalfası olarak çalışıyorum... Bir gün Nazilli'nin Uzunçarşılı Caddesinde yürüyordum. Sıra sıra dükkânların önünden geçerken birisi birden omuzlarımdan tuttu, bir dükkânın içine çekti aldı beni. O zamanlarda camekân yoktu dükkânlarda. Şaşırıyordum...

Baktım Sarraf (kuyumcu) Mehmet Büker. "Bu dergileri okudun mu sen hiç?" dedi bana. O zamanlar Sebül-ür Reşat, Serdengeçti gibi dergiler çıkıyordu... İslamî dergiler... "Okumadım" dedim. "Al bunları oku gel" deyip dergileri verdi elime. Ben de götürdüm çalıştığım berber dükkânına... Okumasına okudum ama hiçbir şey anlayamadım. Sonra dergileri götürüp tekrar Mehmet Büker'e iade ettim. "Ne anladın?" dedi. "Abi ben hiçbir şey anlayamadım" dedim. O zaman dükkânını kapattı, kilitledi, aldı beni götürdü evine. Öğlen bir başladık okumaya, akşama kadar okudu anlattı... Ama hiç durmadan okudu anlattı... Akşama kadar sürdü bu... Namazlarımızı kılıyoruz, başlıyor tekrar okumaya...



Mehmet Büker

Onun, hizmet için dükkânını kilitleyip birini evine götürmesi çok büyük bir fedakârlıktı tabii... O çok büyük, çok değerli bir adamdı... Nazili'nin en eski Risale-i Nur talebelerinden birisidir O... Tabii o anda ben, bu karşılıksız, sırf Allah rızası için yapılan hizmetleri bilemiyordum... Ancak çok sonraları takdir etmeye başlamıştım...

"Bu adam benimle niye ilgileniyor?" diye düşünüyordum hep... Sonra bana: "Bak beni takip edeceksin, her gün bana gelip gideceksin" dedi. "Olur, tamam abi" dedim. Biraz sinirli bir görüntüsü de vardı yani. "Tamam, abi" dedim. Ben böyle onun yanına gidip geldikçe, Terzi Mehmet ile tanıştım. -Karakolda dövülerek öldürülen Şehid Mehmet oğuz-Daha sonra; Yazır'lı Mustafa Efendi (Mustafa Öztürk), Bedri Doğru, Teyp Tahir, Mehmet Oğuz ağabeyler ile hep beraber olmaya başladık. Yavaş yavaş o zaman ki Nazilli Risale-i Nur cemaatini tanımış oldum... Artık bazı dersleri de anlamaya başlamıştım.

Ahmet Feyzi ağabey ve Muzaffer Arslan ağabeyler geliyordu. Onlar geldi mi hepimiz birden toplanıyorduk. Bu şekilde Nazilli'de büyük hizmetler oluyordu. Bu arada Risalelere iyice alıştım, okumaya başladım... Derslere de tam olarak gitmeye devam ettim... İmanım artmaya, manen feyiz ve huzurla dolmaya başladım...

Sarraf Mehmet Büker, gelecekte çok büyük hizmetlerin hâmil ve hadimi olacak olan Hüseyin Çağdır ve Musa Yukarı gibi zatların Risale-i Nur dairesine girmelerine de vesile olmuştur. Hep aynı usulle... İşini gücünü bırakıp evinde yaptığı manevi operasyonlarla... (Hüseyin Filiz'in Mehmed Büker ağabeyle olan hatıralarının tamamı 'Mehmet Büker' maddesindedir)

### **"AHMED FEYZİ AĞABEY GELECEKMiŞ AMCA" DEYİNCE...**

Sene 1957... Ben o zaman bir berber dükkânında kalfa olarak çalışıyordum. Bir gün "Ahmed Feyzi ağabey gelecek" dediler. Ben daha yeni başlamıştım toplantılara alışmaya. "Aman şöyle hatip... Böyle ilmi var..." diye hep anlatıyorlardı Onu bana. Ben de iyice heves ediyor, merakla görmek istiyordum kendisini...

O tarihlerde cemaat Nazilli'nin merkezindeki 'Koca Cami'de namazını kılar, sonra ikişer ikişer belli bir aralıkla derse gidilirdi. Tedbir için tabii... O gün ders Yıldıztepe Mahallesindeydi.

Baktım birisi caminin avlusunda kalmış, yalnız olarak... Ama kim olduğunu bilmiyorum ben... O da derse gitmek istiyordu... Fakat ders yapılacak evi bilmiyormuş... Ona: "Beraber gidelim amca. Herkes ikişer kişi gitti. Biz de iki kişi olduk beraber gidelim" dedim. "Tamam, inşallah" dedi. Yolda giderken, "Ahmed Feyzi ağabey gelecekmiş amca" dedim. "Ben onu çok görmek istiyordum... Heves ettim... Onu tanımak istiyordum..." dedim. "Ahmed Feyzi biz âcize deyorlar" dedi... Kendine has üslubu ve mahallî tabirle... Artık sevinçle beraber gitmiştik derse.

Derste: "Kardeşlerim! Bir yangın var... Memlekette tavanımız tutuşmuş yanıyor... Biraz sonra enkaz başımıza düşecek..." diye bir takdimle derse başladı. O muhteşem sesi ve hitabesiyle ağır ağır konuşuyordu. Sonra, "Ne yapmak lazım?" diye sordu. Cemaatten birisi dedi ki: "Biz itfaiye vazifeli olmalıyız efendim" dedi. Bu hoşuna gitti. "Evet, itfaiye askeri olmamız lazım..." dedi. İşte Ahmed Feyzi ağabey ile tanışmamız bu şekilde olmuştu.

Ahmed Feyzi ağabeyin elleri çolaktır. Şarapnel parçası gelmiş Filistin cephesinde. İngilizlerle harp ederken eli kesilmiş. Hatta iki sene orada İngilizlere esir kalmış. Bir de sağ kaşının üstünde bir çukurluk vardı... Ben traş ederdim rahmetliyi. Bir gün, "abi bu ne?" diye sormuştum. "Bu şarapnel parçasının izidir" demişti bana. O sırada baygın düşmüş, sonra tedavi etmişler onu.

### **KÖYDEN GELENLER ÜSTAD'A RAHATÇA SORULAR SORDULAR**

1957'lerde Risale-i Nur'la ve cemaatle yeni tanıştığım günlerdi... Askerliğim yaklaşıyordu. Heves ettim; "İlla ki Bediüzzaman'ı göreceğim" diyordum.

Askere gitmezden bir sene evvel Isparta'ya gittim. Otobüs garajında indim. Uzunca bir yol vardı oradan Bediüzzaman'ın evine. Yolda giderken uzun boylu çatık kaşlı bir zat geliyordu karşıdan. Tâhîrî Mutlu ağabeymiş. Ama yüzünden nur talebesi olduğu belli oluyordu. Sakalı yoktu o günlerde. Başında siyah bir bere vardı. Ben hemen elini öpmek istedim. O elini çekti öptürmedi. Dedi: "Hayrola? Hangi başın bahçenin gülüyüz?" dedi. "Nur bahçesinin gülüyüz efendim" dedim. "Pekâlâ, Nur ne demek?" dedi. "Kur'an demektir!" dedim. "Sen imtihanı kazandın, gel" dedi. Beni aldı götürdü yolun kenarına. "Sen nerde tanıdın Risale-i Nur'u?" dedi. "Nazilli'de tanıdım efendim. Bediüzzaman'ı görmeye geldim" dedim. "Bugün Bediüzzaman'ı göremezsin. Onun bugün evrad-ı ezkarı çok... Seni almazlar bugün..." dedi. Artık geri döndüm ben.

Bir sene sonra askerliğim geldi. Askere sevk için gittim Dinar'a. Oradan, "askere gitmeden önce Üstad'ı ziyaret edeyim" diye Isparta'ya geçtim. Bir Cuma günüydü. Önce Cuma namazını kıldım. Baktım Ceylan, Bayram, Sungur ağabeyler de camideler. Ulu Camide... Onlar çıktı. Ben de arkalarına takıldım. Ama daha hiç birisiyle tanışmıyoruz. Onlar Bediüzzaman'ın evine girdiler. Ben kaldım dışarıda. Sonra üç adam daha belirdi. Onlar kasketli şapkalı falandı... Oranın köylülerindendi... "Siz niye geldiniz?" dedim. "Bediüzzaman'ı göreceğiz" dediler. "Ben de göreceğim" dedim ve beraberce kapıyı çaldık. Kapı hemen açıldı... Ceylan ağabey: "Buyurun, ne istiyorsunuz?" dedi. "Biz Bediüzzaman'ı görmeye geldik ağabey" dedik. "Bakalım kabul edecek mi ya?" dedi. "Ne olur söyleyiverin de dünya gözüyle görelim ağabey" dedik. Gitti söyledi. Üstad, "dış kapıdan bahçeye al" demiş.

Böylece Bediüzzaman'a ziyaretimiz şimdi arabanın bulunduğu yerde olmuştu. O zaman orası bahçeye dâhildi... Hemen dış kapının arkası... Orada konuştuk üstadla. O kapı o zaman böyle güzel değildi. Eskiydi... Ev de öyleydi... O merdiven de ahşaptı... Sonraları betondan yapılmış.

Üstad Bediüzzaman indi geldi yanımıza. Mübarek elini öptük. Kapının arkasında bir yazı vardı. Orada: "Bana iki sebeble misafir gelir. Biri dünya için, biri de ahiret için... Biz dünya kapımızı kapattık. Ahiret kapısı açıktır. Hizmet için gelirse açıktır vs..." şeklinde bir yazıydı. Bu yazıyı Ceylan ağabey bize sesli olarak okudu. Üstadın sesi çok kısıktı... Çok az işitiliyordu sesi. Ceylan Ağabey anlatıyordu bize.

O köyden gelenler üstada rahatça sorular sordular. Birisi: "Niye evlenmedin?" dedi. Üstad da: "Ben evlenseydim üç beş çocuğum olurdu... Cenab-ı Hak bana sizin gibi milyonlarca evlatları verdi..." dedi. "Niye hediye kabul etmiyorsun?" diye sordular. "Almış olduğum hediyenin karşılığını veremediğim için hediye kabul edemiyorum" dedi Üstad hazretleri. "Niye sakal bırakmadın?" gibi başka şeyler de sordular. Ama nerden bileyim bir gün senin bunları soracağını hepsi aklımda kalmadı... Sonra üstad aynı merdivenden tekrar eve çıktı.

Sonra ben askere gittim... Edremit'e... Askere giderken, Allah razı olsun, bak şimdi yanımızda olan bu Bedri Doğru ağabey bana bir kucak kitap hediye etti. "Askerde bu kitapları okursun" diye vermişti.

### **ZÜBEYİR AĞABEYLE NAZİLLİ DERSANESİNDE BERABER KALDIM**

1960 yılında askerden geldim. O sırada Nazilli dersanesinde nöbetçi olarak ben kalıyordum. Bekârım daha o zaman, ama berber olarak çalışıyorum. 1963 senesinde olacak Zübeyir ağabey geldi Nazilli'ye. Ahmed Feyzi ağabeyin kardeşi Mehmet Emin Kul ağabey getirmişti. Tabi ben baştan, kimdir bu zat bilemedim. Dediler: "Bu Zübeyir'dir... Üstadın yanında on sene hizmet etmiş..." Mehmet Emin Kul ağabey: "Bu Zübeyir ağabey biraz burada, dersanede kalacak" dedi.

Zübeyir ağabey Nazilli'de tam 45 gün kaldı... Dersanede beraber kaldık yani. Artık niçin geldi bilmiyorum. Bir takip mi vardı, bir şey söylemedi bana.

### **HİZMET REHBERİ KİTABI NAZİLLİ'DE HAZIRLANDI**

Zübeyir Ağabey, "Hizmet Rehberi"ni beraber kaldığımız dersanede hazırladı. Hizmet Rehberi ilk defa Nazilli'de hazırlanmıştır. Malum bu kitap Risale-i Nur Külliyyatından



derlemedir. Bir gün kitapları bana göstererek, "bunu Külliyyattan derleme yaparak hazırlıyoruz Hüseyin Kardeş" demişti. Dersanede yeni harflerle el yazısıyla yapraklar halinde yazıyordu. Her gün birkaç yaprak hazırlıyordu. En sonunda masaya koydu, tek tek sayfaları istif etti. Sonra onları İstanbul'a götürdü. Tab edildi İstanbul'da. Buradan ayrılırken, "İstanbul'a gideceğim demişti" bana. Hizmet Rehberi'nin en sonundaki Üstadın vefatı ile ilgili çok duygulu mektubu da burada mı yazdı onu hatırlayamıyorum.



### Hizmet Rehberi kitabının ilk baskısı

O, çok mükemmel bir insandı... İnsanlara nasıl hitap edileceğini çok iyi bilir, kimseyi incitmezdi... Mesela ben biraz geç kalayım, der ki: "Hüseyin kardeş merak ettim seni... Nerde kaldın? Başına bir şey mi geldi?" diye nezih ifadeler kullanırdı.

Bir de kendisi ön tarafa geçmezdi... Onu anlatayım size. Sabah oldu mu beni kaldırır. "Hüseyin kardeş kalk... Ezan oku..." derdi. Ben ezanı okurdum. Sünnetleri kıldıktan sonra cüppeyi alır bana tutar, başıma sarığı koyardı... Ben de, "ağabey sen Zübeyir ağabeysin. Bediüzzaman'ın yanında bulunmuşsun, büyük bir zatsın, ayıp olur yani şimdi" derdim. "Kardeşim geç geç..." derdi şefkatle. "Yahu ağabey ayıp olmuyor mu?" dediğimde; "Olmaz kardeşim sen geç" derdi. "Ben uzun surelerden okumasını bilmiyorum..." dedikçe. "Sen İna a'teyne, Kul hüvallah'ı okuyor musun?" "Onları okurum" derdim. "O zaman geç" derdi.

Zübeyir ağabeyin yemek işi de şöyleydi: Onun büyük bir tenceresi vardı. Onunla bir haftalık lapa pilav yapardı. Bir de ufak bir diğân'ı (tava) vardı. O diğânın içine azıcık pilav katar, içine biraz domates doğrar, biraz da tereyağından koyar, ısıtır yerd. Yediği oydu. Çok şeyler yiyip de, midesini öyle pek fazla yormazdı. Bu pilav lapası yemeği bir hafta devam eder, bu ona yeterdi...

Zübeyir ağabey bir gün kayboldu. Geldim dersaneye yok... Epey bekledim gelmedi... Hemen aklıma karakol geldi. Koşturdum hemen yukarı Nazilli'deki karakola... Orada bir bekçi duruyordu. Ona, "buraya bir adam getirdiniz mi?" diye sordum. "Yok, öyle bir adam filan getirmedi" dedi. Sonra ben tekrar dersaneye döndüm. Zübeyir ağabey biraz sonra çıktı geldi. "Abi merak ettim, karakolda seni aradım?" dedim. Tebessüm etti, "Karakoldaydım" dedi. "Ne oldu?" dedim. "Uzunçarşı'da yürüyordum. Polis beni götürdü. "Sen kimsin? Yabancı olduğun belli... Burada ne işin var? Gibi sorular sordular" dedi. Sonra Zübeyir ağabey sesini kalınlaştırıp yükselterek, ciddi, ağır ağır ve hâkim bir ifadeyle: "Ben her türlü eski elbiseler alır satarım, dedim. Sonra bıraktılar beni" dedi.

Bir gün Pamukören isimli köyden Zübeyir Ağabeyi davet ettiler. Köylüler bana "Ağabey gelsin de bize bir şeyler anlatıversin" dediler. Ben de Zübeyir Ağabeye söyledim. Bana: "Tamam Hüseyin kardeş beraber gidelim" dedi. "Olur ağabey" dedim.

Zübeyir ağabeyle bindik dolmuşa. Ama dolmuş daha müşteri bekliyor durakta. Bir ara, "Hüseyin kardeş" dedi. "Buyur ağabey" dedim. "Haydi, şu elli kuruşu al da yarım kilo bisküvi verir bakkal, al da gel beraber yiyelim." Dedi. Gittim aldım geldim. "Al" dedi bana. Kendisi de yemeye başladı. Sonra: "Aman kardeşim, oraya vardık mı akşam yemeği koyarlar... Sakın sofraya yanaşmayalım... Biz yedik geldik deriz..." dedi. Sonra, "Yalan mı bak yiyoruz ya işte... Türk insanı misafirperverdir hemen sofraya kurarlar... Biz oturmayalım kardeşim..." dedi. "Olur abi" dedim. Nitekim oturmadık tabii sofraya. Akşam ezanı okundu. Biz ikimiz cemaat olduk namaz kıldık. Sonra Eksper Ali İhsan Bey'in evinde toplandılar köylüler. Dersi Zübeyir ağabey okudu. Dersten sonra bir müddet hizmetleri anlatarak sohbet etti. O köylüler Çerkez'dir. Zübeyir ağabey de Çerkez'dir... Konuşmaları birbirlerine tutuyordu, iyi anlaşıyorlardı...

Aynı köyden Ahmed Feyzi Ağabeyi de istemişlerdi. Götürdüm. Çok güzel ders oldu. Salih Özcan Ağabey gelmişti Nazilli'ye, ben onu da götürdüm Pamukören Köyüne. Salih Özcan ağabey, Mısır'daki hadiseleri ve ziyaret ettiği Kudüs Müftüsü Hüseyin Efendiyi anlattı. Oraları gezmiş. Nasır'ın kendisi için, "yakalayın" diye emir vermiş. "O zaman beni İhvan-ı Müslimin Cemiyeti saklamıştı" diye anlatmıştı.

### **YAZIRLI MUSTAFA ÖZTÜRK ÜSTAD'IN EVİNİN KİRASINI GÖNDERİRDİ**

Hacı Mustafa Öztürk (Ertuğrul Öztürk'ün dedesi) Nazilli'nin en eski nur talebesidir... Bu sebeple ilk tanıdığım Nur talebelerinden birisidir... Nazilli'nin adı geçince onu anmadan geçmek mümkün değildir.

Mustafa Efendiye hizmetteki ihlâs ve samimiyeti, ciddi gayretleri, pratik zekâsı ve hazır cevaplılığı dolayısıyla bizim bölgede, "Kara Efe" diye hitap edilirdi. Doğduğu köy'e izafeten, "Yazır'lı Mustafa Efendi" diye de anılırdı. O ise bizlere, mahalli tabirle "arkıdeş" (arkadaş demektir) diye hitap ederdi...

O, Çok fedakâr bir insandı... Nazilli'de çok büyük hizmetleri olmuştur. Çuvallarla Risale-i Nurları ücretsiz olarak dağıtır... En müşkül meseleleri kolaylıkla hallediverirdi. Cemaatin tesanüdünü sağlamak için de çok fedakârlıklar gösterirdi...



**Nazilli'nin ilk nur talebesi Mustafa Öztürk**

Mesela, Nazilli'ye bir misafir gelse hemen sahip çıkar... Bana, "Misafiri getir" derdi. Ben de hemen götürürdüm. Ona yemek, pide yedirirdi... Muzaffer Arslan, Bayram, Sungur, Ahmet Feyzi... Ağabeyler geldiler mi, onlara hemen sahip çıkar ilgilenirdi... Bunları Nazilli de herkes bilir.

1960 ihtilal senelerinde çok sıkıntılı günler yaşıyordu. O kadar ki "Nurcu" diye yakınlarımız bile bize selam vermiyordu veya veremiyordu... Tecrit ve baskı içinde yapayalnızdık... O günlerden bir gün hacı amcaya sordum: "Biz böyle hep güdük bir cemaat olarak mı kalacağız?.." Cevaben: "Arkıdeş! Olduğun yerde sabit dur... Nöbeti bırakma... Cenab-ı Hak herkesi imtihan ediyor... Bu hizmet büyüyecek, bu Kitapları bütün dünya okuyacaktır... Bizim vazifemiz sebat ve sadakattır... Allah'ın işine karışma!.." demişti. Hakikaten o gün dediklerini bugün bütün dünyada görüyoruz. Elhamdülillah...

Bayram Yüksel Ağabey 1960 ihtilalinden sonra, diğer ağabeyler gibi aranıyor, takip ediliyordu. Bu sebeple Zübeyir ağabey, Bayram ağabeyi Nazilli'ye, Mustafa Efendinin

yanında göndermiş... Bayram ağabey o karışık ve sıkıntılı günlerde bir müddet onun yanında kalmıştı...

Üstadımızın Isparta'daki evinin kirasını Yazır'lı Mustafa Efendi vermiş. Bunu biz sonradan duyduk. Üstad Ankara'da bir müddet kaldığı zaman Bahçelievler'de tutulan evin kirasını da Yazır'lı Mustafa Efendi vermiş<sup>1</sup>. Kira işini Zübeyir ve Bekir ağabeylerden duyduk biz.

Allah kendilerine rahmet etsin... Bizleri de şefaatlerine nail eylesin... Âmin...

(Risale-i Nur'un fedakâr hadimi rahmetli Mustafa Öztürk hakkında geniş bilgi; "Ağabeyler Anlatıyor 2" kitabında vardır.)

### **HASAN ATIF EGEMEN YAZI HOCAMDIR**

Eski yazıyı öğrenmek için, Aydın Sultanhisar'da altı ay kaldım. Sarraf Mehmet Bükür'in damadı Fehmi ile gitmiştik biz. O rahmetli oldu. Sultanhisar'da yanında berberlik yaptığım ustanın evinde kaldım o zaman. Maksat berberlik değildi, kalacak yer olsun diye böyle yapmışım.

Orada hocam Hasan Atif Egemen'den eski yazıyı öğrendim. Atif Hoca aslen Sinopludur ve Bediüzzaman Hazretlerinin çok yakın talebesidir. Risalelerde ismi çok geçer. Zayıf, uzun boylu az konuşan bir adamdı. Çok ihlaslı birisiydi.. Çok Kur'an okur, her gün Cevşeni bitirirdi. Evradı ezkarı çoktu. Çok dua ederdi. Keramet sahibiydi. Hiç boş durmaz, bizimle bile sadece yazı konusunda konuşurdu. Yazarak çok hizmet etti... Hasan Atif Ağabey pek konuşmadığından biz de yanında pek konuşup Üstadı soramazdık... Soramadık... Sorarsan cevap verirdi aslında. Ancak benim sorularım daha çok yazı üzerinde olmuştu.

Ahir ömründe İzmir'de yaşadı... Hatay Semtinde Filiz Sokakta kalıyordu... Orada vefat etti... Ben vefatından bir ay kadar önce ziyaret etmişim.

Mezarı İzmir Çamlık Köyündedir. Ahmed Feyzi ağabeyle yan yana... Atif Abi evliydi. Ayşe Anne vardı hanımı. Atif Ağabey vefat ettikten sonra, memleketi Dinar'ın Duman Köyüne gitti.

### **YÜZBAŞI MUHİDDİN ŞAMLIOĞLU**

Unutamadığım birisi daha var...

Bediüzzaman hazretlerini ziyaret ettikten sonra, 1958'de, ertesi günü askere gittim ben. Edremit'e... Askerde Muhiddin Şamlıoğlu isminde bir yüzbaşı ile tanıştım. Risale-i Nur talebesi. Namazı beraber kılardık. Bir gün eğitim alanında Namaz bittikten sonra elini öptüm bu yüzbaşının. "Hayrola?" dedi. "Efendim taşların üstünde resmî elbise ile namaz kılan memurun eli öpülür" dedim.

Öylece tanıştık sonra cebinden bir fotoğraf çıkardı. "Bu zatı bilir misin sen?" dedi. Üstadın Tugay Camisinin temelini atarken ki resmiydi gösterdiği. "Tanımam mı yüzbaşım, daha yeni elini öptüm geldim" dedim. "Gel" dedi. Sarıldı kucakladı beni. Sonradan Muzaffer Arslan ağabeye, "Muhiddin Şamlıoğlu'nu tanıyor musun?" dedim. "Tanımam mıyım kardeşim. Bizim kafa defterimize kayıtlı onlar" demişti. Allah rahmet etsin.

Birkaç kere muhbirler bizi Risale-i Nur okuduğumuz için şikâyet etmişlerdi. Bizi götürdüler. Mahkemelik olduk. Ama hemen bıraktılar. Gelecek nesiller bu davaya tam olarak sarılsınlar... Kitapları okusunlar... Allah kusurlarımızı affetsin.

<sup>1</sup> Kayıt anında yanımızda bulunan, Nazili'nin en eski temel taşlarından Bedri Doğru ağabey, anlatılanları tasdik ederek şöyle demiştir: "Evet bunlara ben de şahidim... Yalnız Mustafa Efendi kira meselesini bize söylemezdi... Biz de, O vefat ettikten sonra duyduk..."



(1937 – 2018)

## İHSAN BARUTÇU

İhsan Barutçu Hocamız Trabzon'un Akçaabat kazasının Kadahor Köyündendir. Askere geç gitmek için doğum tarihi 1942 yazdırılsa da, aslında 1937 doğumludur. Hâfızdır, hocadır. Uzun yıllar Kırşehir'de Kur'an kursu hocalığı yapmış ve şimdi emekli olarak Kırşehir'de ikamet etmektedir.

Risale-i Nur'u ilk defa, 1952 senesinde, İstanbul'da, Şûle Yüksel Şenler Hanımın Ağabeyi Üzeyir Şenler vesilesiyle tanımış ve Yenikapı'da Üzeyir Şenler tarafından açılan dersanede beraber kalarak eserleri birlikte okuyup mütalaa etmişlerdir. Kendisi, Üzeyir Şenler'in bende çok emeği vardır diyor. (Üzeyir Şenler'in hatıraları bu kitapta vardır)

İhsan Barutçu Üstad Hazretlerini ilk defa İstanbul'da görmüş ve Emirdağ'ında ikinci ziyaretini yapmıştır. Bir sigara yüzünden kaybettikleri ise ilginçtir... Hatıralarını kamerayla kaydettim ve yazdıktan sonra kendisine tashih ettirdim.

### İhsan Barutçu Anlatıyor:

Bizim oralarda Kur'ana ve hafızlığa çok önem verilirdi. Ben de küçük sayılabilecek bir yaşta, dokuz yaşında hâfızlığı bitirdim. O zamanlarda bizim oralara Şiran tarafından şeyhler, hocalar, âlimler gelirdi. Ahir zaman hâdiselerinden ve Mehdi'den filan bahsederlerdi. Ben onları dinler ve çok merak ederdim.

Hâfızlığımı ikmal ettikten birkaç sene sonra, on veya on iki yaşlarımda iken Kırşehir'e gittim. Ağabeyim orada Kapucu Camiinde imamdı. Ona ziyarete gittim. Orada Çerkez Hikmet Efendi vardı. Çok muhterem bir insandı. O, beni yanına alır, sağa sola camilere götürürdü. Sesim çok güzeldi. Çok da güzel Kur'an okuyordum. Camilerde imam dua okurken Hikmet Efendi beni ileri sürer, ben de cemaate Kur'an okurdum. O zaman cemaat bize alaka gösterir; "Kimsiniz? Nereden geliyorsunuz?" diye sormaya başlardı...

Daha sonra 14 yaşlarında iken 1952 senesinde Çerkez Hikmet Efendi ile beraber İstanbul'a gittim. İstanbul'a Kur'anı daha iyi talim ve tecvit için gelmiştim. Bana Sirkeci Hocapaşa camiinde yer verdiler. Oranın imamı bana caminin odasını verdi. "Yalnız burada her gün Kur'anı ezber okuyacaksın" dedi. Ben de öyle yaptım. Küçük bir camiydi ama cemaati çoktu. Sesim güzel... Cemaat de çok beğendi... Allah rahmet etsin imam da çok sevdi bizi... Bana günde bir lira harçlık veriyorlardı. Karşıda bir lokanta vardı. Oradan günde bir öğün, yani bir kap yemek yiyebiliyordum. Bu benim için büyük bir nimet olmuştu.

Bir gün Hikmet Efendi: "Burada şarktan gelmiş büyük bir âlim var. Onu ziyarete gidelim" dedi. Gittik Reşadiye Oteline. Giriş katında talebeler eski yazı ile bir şeyler yazıyorlardı. Üstadı sorduk: "Üst kattadır. Fakat şimdi ziyaretçi kabul etmiyor. Siz yarım saat kadar bekleyin, Cuma namazı için camiye gidecek" dediler. Biz de Hikmet Efendi ile beraber beklemeye başladık. Biraz sonra Üstad üst kattan inmeye başladı... Avluya çıktıktan sonra elini öptük. Sonrada Fatih cami'inde Cuma namazını kıldık. Üstadla birlikte.

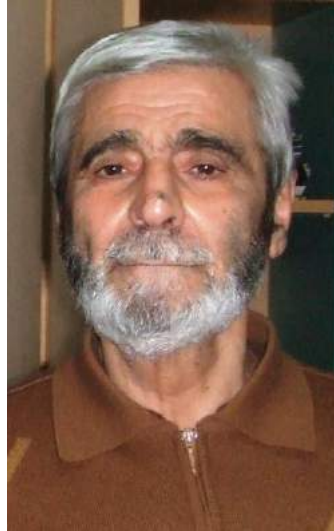
### ŞÛLE YÜKSEL ŞENLER'İN AĞABEYİ ÜZEYİR BENİMLE İLGİLENDİ

Sirkeci Hocapaşa Camiinde böyle devam ederken, bir Pazar günüydü... Çok iyi hatırlıyorum... Bir rüya gördüm ben... Gökyüzünde eski yazılı sayfalar... Hiç yere düşmeden gökyüzünü tamamen kapladı... Hafiften dönüyorlardı... O arada kulağıma da, "geliyor!" diye bir ses geliyordu... Benim kafama Mehdi meselesi takılmıştı ya... Ben rüyamda, rüyamı ona yorumdum.

Ben böyle rüyalarla uyurken kapı çalındı. Saat Pazar sabahının sekiziydi... Gittim kapıyı açtım. Baktım Çankırı'lı Hâfız arkadaşım Hasan Hüseyin. Benim yaşlarımda o da... Tıpkı benim gibi, o da başka bir camide, Yeni Cami'de Kur'anı talim ediyordu. Cami İmamı Hacı Nuri Efendi'de okuyordu... Bana dedi ki: "İhsan bugün seninle öğle namazını Valide Sultan'da kılalım" dedi. "Tamam" dedim ve hazırlandım. Yayan olarak gittik camiye. Öğle namazını kıldık dışarıya çıktık.

Orada üstü başı temiz genç bir delikanlı, yanımıza geldi: "Geldin mi Hâfız?" dedi. Bana dönüp: "Bize müsaade et. Biz bir yere gideceğiz" dediler. Tabi benim canım sıkıldı. Hasan Hüseyin'e döndüm: "Mademki bir yere gidecektiniz, beni niye getirdin buraya?" dedim. O gelen, "bu arkadaş ne iş yapıyor?" dedi. "Hâfızlık" deyince; "siz de buyurun" dedi.

Yenikapı'da Çakırın Gazinosu vardı. Onun yakınında bulunan üç katlı ahşap bir binanın orta katına çıktık. Ufak ufak odaları vardı... Salon sayılabilecek biraz daha büyükçe bir odada üç dört tane genç delikanlı oturuyordu... Hoş beşten sonra, bizden birkaç yaş daha büyük 17 yaşlarında bir genç, kalktı, rahlenin üzerinde koca bir kitap açtı. Eskimez yazılı bir kitap. Birde baktım ki benim rüyamda gördüğüm sayfaların aynısı... Başladı okumaya... Okuyor ve durmadan bir şeyler anlatıyordu. Fakat ben onun anlatmalarından hiç bir şey anlamıyordum. Zaten dikkatimi kitaptaki sayfalara vermiş, gökyüzünde gördüğüm sayfalarla irtibatını kurmaya çalışıyordum. Sonradan öğrendim ki o kitap Sözler Mecmuası, ders okuyan genç de, Şûle Yüksel Şenler'in ağabeyi Özer Şenler imiş. Üstad onun adını Üzeyir olarak değiştirmiş.



Üzeyir Şenler

Neyse ders bitti... Çay getirdiler içtik... Sohbet ettik, iyice kaynaştık. Sonra biz müsaade istedik. Evden çıkarken o kitap okuyan genç -Üzeyir- bize: "Biz her gün buradayız... Böyle kitap okuyoruz... Sizi de bekliyoruz..." dedi.

O bina, Ekrem Usta diye babayiğit birinindi. Üstte kendi oturuyor, altını dersane olarak kiraya vermiş. En alt kat ise oturulacak gibi değildi. Karanlıktı.

Oraya biz bir iki ay gibi, epeyce gidip geldik. Üzeyir bize kitap veriyordu. "Bunları okuyun, getirin başka vereyim" diyordu. O zaman kitaplar şimdiki gibi değildi. Parça

parça halindeydi. Mesela Ayet-ül Kübra bir kitap. Uhuvvet ayrı bir kitap şeklindeydi. Hem de teksir halindeydi. Böylece ufak kitaplardan okumaya başladık.

Üzeyir benden biraz daha büyüktü. Yani O da çok genç daha. Evden babasından kaçıp geliyordu oraya. Babası bazen gelip gidiyor: "Benim oğlumu kandırdılar, kaçırdılar" diye bağırıp çağırıyordu. Üzeyir o anda kaçıyor. Sonra tekrar geliyordu dersaneye. Allah razı olsun. Onun bende çok emeği vardır. Çok güzel risale okurdu. Gider Üstadın yanında kalırdı. Onlar aslen Kıbrıslıdır. Ama İstanbul'da ikamet ediyorlardı. Üzeyir ile Risaleleri baştan sona kadar okudum ben. O anlattı bana risaleleri. Şule Hanım ise o zamanlarda daha devrede yoktu...

Ben Risale-i Nur'u okudukça, o zamana kadar hissetmediğim, farkına varmadığım duygularım inkişaf etmeye başlamıştı. Ruhumda ve bedenimde değişiklikler hâsıl olmaya başladı. Hayata, hadiselerle bakışım değişmişti. Üzeyir bunu benden sezdi ve: "Seni buraya alalım" dedi. Ben camiden oraya, yani Yenikapı'daki dersaneye taşındım ve yerleştim. Artık biz Üzeyir'le beraber mütemadiyen mütalaalı dersler okuyorduk. O kadar ki, mesela; 30. Söz Ene ve Zerre Risalesini ezber etmiştik. Öyle bir aşk ve şevkle okuyorduk ki akıl dimağ dururdu yani... Daha o zaman lâhikalar basılmamıştı. Benim hafızam iyidir. Kısa zamanda Risaleleri anlamak nasip oldu elhamdülillah. O sıralarda üstad Emirdağ'ında idi.

Biz Üzeyir'in kendi evlerine de giderdik. Şule 1938 doğumludur. O zamanlar daha çocuk durumundaydı. Risaleleri ağabeyi Üzeyir anlattı ona, sonra tesettüre girdi. Şule hanım üstadın vefatından sonra meşhur oldu.

### **ÜSTAD'I ZİYARETİM VE SİGARA YÜZÜNDEN KAYBETTİĞİM FIRSAT**

Biz böyle devam ederken 1956 senesi geldi... Üzeyir bir gün bana: "Seni üstada gönderelim... Üstad yanına gelenlere dua ediyor. Git sen de duasını al" dedi. "Ama benim param yok. Yalnız Elli liram var bu yeter mi?" dedim. "Fazlasını ben sana veririm. Sonra ödersin bana" dedi. Üzeyir Şenler çok fedakâr bir insandı. Çok emeği vardır üzerimde. Emirdağ'a üstada ziyaretim seksen liraya mal olmuştu bana. Otuz lirasını Üzeyir vermiştir.

Önce Ankara'ya gittim. Mamak'ta bir dersane vardı. Atif Ural dershanede kalıyordu. İki akşam kaldım burada. Atif Ural ayrı, ben ayrı odalarda kalıyorduk. İkinci sabahın sonunda baktım, yan tarafımda, yatakta birisi yatıyor. "Bu Sungur ağabey" dediler. Kalktık. Sungur ağabey, Atif ağabeyle Cevşeni okuyup manalarını konuşmaya başladı. Sonra beni uğurladılar. Bana dediler ki: "Üstad belki kabul etmeyebilir. Sana en iyisi matbaada yeni basılan kitaplardan bir form verelim Üstad onları görünce çok memnun oluyor. Onları Üstada götür. O zaman hemen kabul eder" dediler. O tarihte kitaplar yeni harflerle Ankara'da basılmaya başlamıştı. Aldım kitabı çantama koydum. Emirdağ'ın adresini verdiler ve yola çıktım. Tabi o zaman bugünkü gibi garajlar, otobüsler yoktu... Taksinin büyüğü bir arabaya bindik. Araba eskiydi, epey zahmetlerle Emirdağ'a vardık.

Emirdağ'ında sabah namazından sonra çorbamı içtim. Babam rahmetli tütün satardı, onun için sigaraya alışmıştım ben. Çorbadan sonra bir sigara içtim. Fakat ağızım üstadın yanında kokmasın diye bir buçuk saat kadar oyalandım. Hemen gitmedim üstadın yanına. Tabi ben ne bileyim... Bir sigara hissetti mi babam ortalığı velveleye veriyordu. O sebeple babamdan sigara yüzünden korkardım. Üstadı da öyle zannetmiştim. Üstad da aynısını yapar diye düşünüyordum...

Üstada yakın bir dükkan adresi vermişlerdi bana. Oraya gittim. İki dakika geçmedi ki bir kardeş geldi, beni aldı, Üstadın kaldığı eve götürdü. Tahta merdivenlerden üstadın yanına çıktık. Baktım üstad karyolanın üzerinde, yorganı sırtına almış, başı örtülü vaziyette oturuyordu. Mübarek elini öptüm, yanına oturdum. İsmimi sordu. "Nereden Geliyorsun?" dedi. "İstanbul'dan geliyorum, gelirken Ankara'ya uğradım. İstanbul'da dersanede kalıyorum üstadım" dedim. Sonra bana: "Senin anan baban dersanede kalmana razı mı?" diye sordu. Ben durumu anlattım... Zaten Üzeyir bana iyice talim ettirmişti. "Sorduğu sorulara şöyle cevap ver" diye talim ettirmişti. "Ben seni mânevî

evlatlığa kabul ettim. Kardeşlerle iyi geçin” dedi. Ben sevinçten, “artık bize yol açık” diye düşündüm o anda. Çok sevinmişim. Üstad bizi manevi evlat olarak kabul etmişti. Sonra üstad: “Bir saat evvel gelseydin seni yanıma alacaktım. Senin yerine Hüsnü’yü aldım” dedi. Ben bir sigara yüzünden neleri kaybetmişim... Bu sefer bunu düşündüm... Ayrıca sigara için üstadın cevabı babam gibi olmamış, başka türlü mesaj vermişti... “Sen sigara yüzünden geç kalınca, Hüsnü Bayram kardeşi yanıma aldım” demek istemişti herhalde...

Tekrar elini öptüm ve ayrıldım. Bu ikinci görüşüm olmuştu üstadı. Sonra ben askere gittim. Askerde iken üstad vefat etmiş. Bir daha göremedim kendisini.

Ben bu sigara meselesini Erzurum’da bir derste Hüsnü Kardeşe de dedim... Anlattım... “Sen benim yerime gittin haberin olsun” dedim gülererek. O da güldü...

### **RİSALE-İ NUR ESERLERİNİ HERKES OKUMALIDIR**

Sonra 1960’da askere gittim Sarıkamış’a. Askere giderken valizimi Risale-i Nur doldurdum götürdüm. Okumak için. Dinden uzak bir binbaşı bunları gördü. Artık bütün bölüğü, subaylar, karavanacılar dâhil herkesi bir salona topladı. Salon lebalep doldu. Risaleleri koydu oraya. Başladı beni sorgulamaya. “Niye okuyorsun bunları?” Dedi. Herkes bizi dinliyor. “Komutanım ben hâfızım. Bunlar dini kitaplardır. Benim mesleğimle alakalı... Ben mesleğimle alakalı kitapları okuyorum” dedim. “Olur mu öyle şey. Bu adam çok tehlikelidir. Kürtçüdür bu...” demeye başladı. Biz başladık bununla münazaraya. Dedim ki: “Ben bu kitapların hepsini okudum. Bunların içinde millete ve vatana zararlı bir satır bir şey bulun, ben bu kitapları bırakacağım komutanım” dedim. “Seni sivil hayatında da takip ettireceğim” dedi. Aynen şöyle dedim: “Ne yaparsan yap. Ben bunlardan istifade ediyorum. Ve bunları okumayı bırakamam” dedim... Hakikaten Kırşehir’de çok kere karakollara çağrıldım. Fakat bir hapis hayatım olmadı Allah’a şükür.

Risale-i Nur eserlerini herkes okumalıdır. O dünya ve Ahiret hayatının mahiyetini Kur’anın nurundan, ışığından haber veriyor. Allahın varlık ve birliğini, Ahiretin varlığını iki kere iki dört katıyetinde ispat ediyor. Allah rahmet etsin. Ord. Prof. Ali Fuat Başgil, TBMM de: “Risale-i Nur sahasında tek eserdir” demiştir. Bugün bütün dünya ilim meclislerinde Risale-i Nur kabul görmüştür ve artık dünyanın her yerinde okunmaktadır. Hiç kimseye de zararı yoktur. Olmamıştır... Olamazda...



## İLHAN YÜCE

(1934- 2019)

İlhan Yüce ağabey 1934 Denizli doğumludur... Şimdi Ankara'da ikamet ediyor... Daha on yaşında iken çocuk gözüyle Üstad Bediüzzaman Hazretlerini gören İlhan Ağabey, 1955 senesinde astsubay olarak ordu saflarına katılır ve aynı sene içinde Risale-i Nur'ları tanımakla müşerref olur. İlhan Yüce, 1959 yılında Bediüzzaman Hazretlerini Ankara Beyrut Palas Oteli'nde ziyaret eder ve duasını alır... Bediüzzaman Hazretlerinin yakın talebelerinden Said Özdemir'in kız kardeşi ile evli olan İlhan Yüce, 1977 yılında emekli olmuş ve Ankara'ya yerleşmiştir.

16 Aralık 2008 Pazar günü bizi evinde kabul eden İlhan Ağabeyle sohbetimiz uzun oldu. Muhtelif sorularımıza cevaplar verdi. Hizmet hayatı inayetlerle dolu olan İlhan Yüce'nin kâlp gözü açık geldi bana... Şahitler vererek anlattığı ibretli hatıralar zaten bunu teyit ediyor...

### İlhan Yüce Anlatıyor:

1934 senesine Denizlide doğdum. Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri 1943 Denizli Mahkemesi dolayısıyla şehrimizde bulunduğundan, on yaşında iken Üstad'ı gördüm ben. Bizim evimiz mahkemeye yakın caddenin üzerindeydi. Üstad ve talebelerini hapishaneden mahkemeye gelip giderken görüyordum... Elleri kelepçeli üçerli dörderli kafieler halinde götürüyorlardı onları... Birkaç metre önümden geçerler, ben kaldırımda durup garip garip bakardım onlara... Hatta çocuk aklımla: "Bunlara da talebe diyorlar; nasıl oluyor bu iş, böyle yaşlı talebe mi olur" diye düşünürdüm kendi kendime.

Ben o yaşında namazımı kılar, dini şeyler arardım, meraklıydım. Hasan Feyzi Ağabey Dötrçeşme Camiinde vaaz eder, ben onu dinlemeye giderdim. Hasan Feyzi Ağabey çok tesirli konuşur, cemaatı hüngür hüngür ağlatırdı. Bir de ben Denizli'de iken Hulusi ağabey Denizli Askerlik Şube Reisiydi. Babam beni O'na da götürdü, ama o yaşında pek bir şey anlayamazdım.

### RİSALELER AŞKLA OKUNUNCA AÇILIYORDU İNSANA

1955 senesinde Havacı Astsubay olarak ordu saflarına katıldım. Bandırma, Kayseri, Merzifon, Diyarbakır, Ankara ve İstanbul'da görev yaptım... Risale-i Nur'u 21 yaşında iken 1955 senesinde ilk görev yerim Bandırma'da tanıdım. Astsubay olarak orada bulunuyordum. Bir gün bir rüya gördüm ben... Bir pınar'ın başındayım, birisi geldi, "bu pınardan su iç" dedi. İçtim... Bir müddet sonra baktım ki rüyada gördüğüm aynı şahıs... Diyarbakır'dan yanımıza tayin olmuş, geldi. Bunu Alay Camisinde namaz kılarken gördüm ben. Baktım O... "Mutlaka bunda bir iş var" dedim. Tanışmak istedim, ama ben yaşıyorum, o benden kaçıyor... Beni istihbaratçı zannediyor, çekiniyordu benden. Çeşitli yollar denedim, çalıştığım yere götürdüm, çay ısmarladım; fakat yok, bir türlü yanaşmıyor bana. Aylar geçtikten sonra kendisine açıkça, "ben öyle bir vazifeli değilim" dedim. Bana güvendi ve: "Bende kitaplar, seninle şehirde buluşalım" dedi.





**İlhan Yüce'ye verilen askeri kimlik**

Bu zatın ismi Yaşar Seçkin'di. O benden on yaş büyüktü... Aslında kendisi Eskişehir'de tarikat halifesiymiş. Beni önce şehirde deniz kenarına götürdü. Kitaplardan da getirmiş, okuyuverdi ve Risalelerin mahiyetinden bahsetti. Sonra beni evine götürdü... Orada tekrar bir şeyler anlattı bana. Bana biraz kitap verdi. Tabi o zamanlar daha matbaada basılmış eser yok, daktilo ile yazılmış teksir edilmiş kitaplardı. Bir tane kitap veriyor, mesela 'Gençlik Rehberi'ni bir günde bitiriyordum ben. Evi de bana uzaktı, yarım saat yürüyüp kitabı değiştiriyordum.

O zaman daha bir aşkla okuyorduk biz bu kitapları... Risaleler aşkla okununca açılıyordu insana. Artık Yaşar ağabeyin evinde toplanıp dersler yapmaya başladık. Hizmete benden başladı, ama etrafları da dolaşıyordu devamlı. Cemaat çoğaldıkça çoğaldı... Kısa zamanda elli kişi kadar olmuştuk. O bizim hatalarımız veya yanlış hareketlerimiz olduğunda Risalelerden açıp okur, yüzümüze vurmazdı. Sefahate ve ahlaksızlığa karşı. İhlasla okuduğu için herkes sinemayı, tiyatroyu, içkiyi, kumarı, açık saçıklığı bıraktı tesir etti dersler bize... Ruhlarımız beslendikçe, huylarımız düzelmeye başladı... Risale-i Nur öyle bir eser ki; Allah, peygamber sevgisi bir ise, onu yüze çıkarıyordu. Dolayısıyla Allah'ın rızasını kazanmak için Sünnete uymayı öğretiyordu...

### **ÜSTAD BİLHASSA UHUVVETE ÇALIŞMAMIZI SÖYLEDİ BİZE**

1959 senesinde Üstad Hazretleri Ankara'ya gelmiş, Beyrut Palas otelinde kalıyordu. Bizi sabah namazından sonra çağırdı. Biz on beş kişiydik. Dört beş kişi üniversite talebesi, iki üç kişi astsubay, Said Özdemir Ağabey dahil, esnaflarla beraber hepimiz on beş kişiydik. O, Tarihçe-i Hayat'ta merdivende çekilmiş resim var ya, işte onlarla beraber gittik biz. Ben o fotoğrafın çekildiği anda oradaydım, fakat arkalarda kaldığımdan çıkmamışım.

Üstad bizi kaldığı odasında karşıladı. Ayaküstü ders verdi bize: "Kardeşlerim artık Kominizim ve masonluğun beli kırılmıştır... Bundan sonra bir şey yapamayacaklardır... Korkmayın..." dedi. Masonluk ve komünistlik o zaman her tarafı sarmıştı. "Bundan sonra Risale-i Nur'un neşri bitmiştir, yeni telif yoktur... Bundan sonra vazifemiz uhuvvete çalışmaktır. Sizi üç Said olarak kabul ediyorum" dedi. O sırada Ankara'da matbaa yoluyla neşriyata çalışılıyordu. Onun için böyle dedi herhalde. Hiç unutmam, Üstad bilhassa uhuvvete çalışmayı söyledi bize... hususan bunu söyledi.

Ben bir ara Üstad'ın yüzüne bakıyordum. Başını kaldırdı göz göze geldik. Hemen başımı yere eğdim. Nasıl güneşe bakamazsın, aynı onun gibi yüzüne bakamazsın Üstadın... Onun gözüne bakamazsın... Herkesin gözüne rahatça bakabilirsin ama, ona bakılamazdı. Üstad O yaşta hala dinamik bir vaziyette idi. Sabah namazından sonra olduğu için, otelin çevresinde kalabalık falan yoktu... Kimse yoktu etrafta...

### **HAPİSTEN ÇIKMAK İSTEMEDİM**

1960 ihtilalinden üç ay evvel beni 163. maddeden askeri hapishanede hapsedmişlerdi. Bir evde, altında benim ismim bulunan bir mektup bulmuşlar. Beni 163. maddeden Askerî Mahkeme mahkum etti. Tabi benim bir suçum yok... Mahkemeye çıktığımda, "ne diyorsun?" dediler. Beratımı istiyorum desem beraat ettirecekler... Ben: "Askeriyede Risale-i Nur'ların okunmasını istiyorum" dedim. Bekir ağabey avukatımdı, o sırada bana "sus" diye seslendi.

Sonra bu hakimleri ve savcıcı değiştirdiler. Önceki hakimler müspetti. Daha ağır ceza vermek için; şahsî nüfuz temini maddesinin şumulüne soktular beni. Yani ona göre daha ağır bir ceza istediler. Halbuki kanuna aykırıymış bu... Bir ceza alana, yeniden bir ceza ile verilmezmiş. O zaman ihtilal yeni olmuştu. Her şeyi itiraz edip düzelten Avukat Bekir ağabey, nedense orada buna seslenmedi. Hatta Necdet Doğanata da vardı. Neticede bana bir sene hapis ve ordudan ihraç cezası verdiler.

Sonra ihtilalciler bir af çıkarmışlar. Savcı bana: "Af çıktı, bir dilekçe ver de seni çıkaracağım" dedi. Ben yazmadım... Hapishanede rahatım iyiydi... Allah orada bana 'Ehl-i Kehf' uykusu gibi bir uyku vermişti. İhtiyarî olmayan bir uyku... Öyle tatlı bir uyku ki artık onun tadını tarif edemem, anlatamam sana. Ashab-ı Kehf'in ki gibi böyle tatlı bir uykuyu nerede bulacaksın başka yerde... Onun için ben hapisten çıkmak istemedim.

Savcı on beş gün sonra yanıma geldi: "Yahu ben sana dilekçe yaz demiştim, sen yazmadın" dedi. Beni aldı götürdü bürosunda kendisi yazdı. Bir de gözümün içine bakarak: "Bu sana Allah'ın bir inayetidir. Ben sana daha ağır ceza verdirmek için maddeyi değiştirmiş, 163.maddeden çıkartmış başka maddeye geçirmiştim, af bütün maddelere vurdu 163 maddeyi kapsama almadı; biz daha ağır ceza verelim derken sen de affa uğradın " dedi. Seneler sorma öğrendim ki, o savcı da namaza başlamış...

Hapisten çıktım, beş kuruş yok cebimde. Askeriyenin Maliye müdürü vardır, ayrı bir yerde. Bu adam beni rüyasında görüyor. Ben onu tanımam, o beni tanımaz. Telefon etti bana: "Ben rüyamda seni gördüm, bir daha uyuyamadım, kanun kitaplarını karıştırdım, bir madde buldum, o maddeye göre senin dokuz aylık maaşını vereceğiz" dedi. Ve o para hemen geldi... Tabi bütün bunlar Allah'ın inayetiyle oluyordu... Allah'ın böyle inayetleri çok oldu bize...

### **PAŞA DÂHİL BÜTÜN KOMUTANLAR ZELZELEYİ BENDEN BİLDİLER**

Sene 1961 Ankara. İhtilalden sonra... Bir nöbet meselesi oldu orada.

Bir binbaşı bana makinist nöbeti tutturmak istedi. Ben tutmak istemedim. Çünkü paraşütçüydim ben; uçak karşılamayı, yakıtını doldurmayı bilmem, onun uzmanları ayrıdır. "Ben bunları bilmem" deyince iş büyüdü... Binbaşı odanın içinde bana bağırp çağırma başladı... İşte tam o sırada bir zelzele koptu ki, hiç durmuyordu... Bizim bildiğimiz zelzele 3-5 saniye sallar dururdu... Ama bu hiç durmadan sallıyordu... Orada bir soba var, tangır tungur gidip geliyordu boruları. Ben de korktum tabi zelzeleden. Zaten kendimden geçmişim. Onlar da çok korktular... Paşa dahil hepsi geldi odaya doldular. Ben ayakta duruyordum. Paşa geldi: "Ne yapıyorsun İlhan?" demeye başladı... "Ben bir şey yapmıyorum" dedim. Meğer zelzeleyi benden bilmişler. Sonra ben bu fırsatta çıktım gittim dışarıya. Daha sonra bizim kardeşlerden Başçavuş Mehmet Akif'ten duydum ben. Paşa, "getir o kırmızı kitapları oku" demiş. Şimdi kendisi hayatta ve İzmir'dedir.

### **PİLOTUN KASKINDA GÖRDÜĞÜM AKREP ALLAH'IN BİR İNAYETİ OLDU**

1965 yılında olacak... Merzifon'dan Diyarbakır'a sürgün gittim ben. Bu sebeple herkes bizden kaçıyordu... Arkadaşlar tedbir için bana: "Sen takip ediliyorsun bize gelme" dediler. Ben de: "Tamam, madem öyle gelmeyeyim ne olacak" dedim.

Benim işim paraşütlere bakmaktı. Ben her şeyi dikkatli yapardım. Filo komutanım vardı. Severdi beni. "Yahu biz oturuyoruz, bu çalışıyor" derdi. Ben hem kendi işlerimi, hem de filonun işlerini yapardım. 35 tane pilot vardı. Bir gün kasklarının içine bakarken baktım birinin içine akrep girmiş. Maskeyi çıkarmak için elimi içine soktum, fırladı yüzüme

doğru... Allah'tan kendimi hemen geriye attım, yoksa yüzüme yapışıp sokacaktı... Pilotları çağırdım, bunu gösterdim. Bakın kaskların içinde buldum, kasklarınızı kayalık, taşlık yerlere koymayın" dedim. "Hemen hangi kaskın içindeydi "diye sordular bana...

Pilotlara birden bir emir çıktığında kaskın içine bakmadan takıp hemen hızla uçaklara giderlerdi. Akrep pilota soktu mu kendisinde gider, uçağı da giderdi. Çok sevindiler.. Filo komutanı çok takdir etti beni. Hatta Diyarbakır çok sıcaktır, gelir bazen bana git derdi. "Ben nereye gideceğim?" dediğimde, evine git derdi... Filo komutanı arabasını da bana verir işlerimizi yap gör..." derdi. Halbuki komutan arabasını verir mi hiç. Ben o arabayla filonun işlerini, görürdüm. Tabi beni arabanın içinde görünce "komutan geliyor" deyip; arkadaşlar hepsi selam duruyordu. Artık beni böyle görünce yanıma gelmeye başladılar...



İlhan Ağabey sonradan 26. dönem milletvekili olan oğlu Said Yüce ile

### TESPİH TAKKE DAVASI VE BİR İNAYET

Diyarbakır'da bir tertiple, nurcu diye beni atmak istiyorlar. Bir gün beni merkez Komutanlığına çağırdılar. Ben içeri girmeden evvel bir asker çıktı karşıma; bana: "Başçavuşum kendine dikkat et!" dedi. Halbuki üst makamların bileceğı bir şeydi böyle şeyler; bu asker nasıl biliyordu; taaccüp ettim; biraz da ürktüm tabi. Beni içeri aldılar... Merkez komutanı, hoş geldin falan deyip beni oturttu. Paşa da diğer odada... Merkez Komutanı, "biz dindarları severiz" deyip cebinden bir 'Küçük Sözler' çıkardı başladı okumaya. Bana, arada bir "anlıyor musun?" diye soruyordu; anladım ki beni tuzağa düşürmek istiyordu. "Yok anlamıyorum" dedim. Bu şekilde yarım saat kadar benden laf almaya çalıştı... Sonunda, "üstünde kitap var mı?" dedi. "Yok" deyince beni ayağa kaldırıp üstümü aradılar. Cebimden tespih ve takke çıktı... Suç aleti olarak masanın üzerine koydu onları ve beni tespih ve takke bulundurmaktan dolayı mahkemeye verdi. Sonra paşa geldi ve bana epey bağırdı çağırdı. O Paşa Faruk Güventürk'müş meğer. Sonra orada bir hâdise oluyor ve onun tayinini çikarıyorlar

Sonradan İstanbul'a tayin oldum; bu tespih takke mahkemesi için Diyarbakır'a kaç sefer geldim gittim artık sayısını bilmiyorum. O beni ikaz eden asker belki de evliyaullahtan birisiydi... Üstad Hazretleri de yirmi yerde ölümden kurtulmuş inayete... Menfi hareket olmamak şartıyla, talebeleri de inayete mazhardır inşallah...

### ÇAMAŞIR MAKİNESİNDEN GELEN SES

İstanbul'da 1967-71 yılları arasında dört sene kaldım. Sonra 1977'de emekliliğime az bir zaman kala, Vakıfların Taşdelen Su Fabrikası Müdürü olarak tekrar gittim İstanbul'a.

İstanbul'da görev yaparken Zübeyir, Tâhirî, Bekir Ağabeylerin çamaşırlarını bizim evde yıkardık... Çamaşır makinesiyle hanım yıkardı... Bir seferinde Zübeyir Ağabeyin

çamaşırları yıkaniyordu... Hanım, çamaşır yıkarken beni çağırdı: "Gel bak sen de dinle" dedi. Çamaşır makinesinden; "Lâ İlahe İllallah" diye tatlı bir sesle, insan lisaniyle bir zikir sesi geliyordu. Bunlar çok garip hadiselerdir... Zübeyir ağabeyle çok beraberliğim olmuştu. 1962 senesinde ben Ankara'da görev yaparken bekar ve 25 yaşlarında olduğumdan, beni yanlış yerlere gitmesin diye takip ederdi... Bu Üstadın yetiştirdiği ağabeyler kalpten geçenleri de bilirdi...

### **ANAM BİLMEDİĞİNDEN HİZMETE MANİ OLUNCA...**

Sene 1958, Sincan'da oturuyorum... O zaman Ankara'da kitap baskı işleri vardı. Bir Pazar günüydü, hizmete gidiyordum... Anam namazlarını kıldığı halde, bilmediğinden ve şefkatinden; "ben seni şikâyet edeceğim" dedi ve arkamdan gelmeye başladı... Otuz kırk metre kadar gittik, şöyle arkama bir baktım, hemen yığıldı kaldı oraya; düşme değil ama... Ayağına bir sızı girdi yürüyemiyor... Artık döndüm, eve yatırdım... İki ay ayağa kalkamadı... "Oğlum bana dua et" dedi. Bilmediğinden söylüyordu... Sonra iyileşti.

1982'de anamı yanıma getirdim. Benim oğlan Said İlahiyatta okuyordu. Dindar arkadaşları eve geliyor, beraber ders yapıyorlardı... Bir ara anam onların gelmesini istemedi... O sırada saçını asılmışlar birileri... Rüyasında değil, uyanıkken... Kim asıldığı belli değil... Gayptan... Aklıma geldi, "ana sen unuttun mu, hani hastalanmıştın?" Bu hadise birkaç kere tekerrür edince: "Ana sen bunlara karışma, yoksa seni rahat bırakmaz bunlar" dedim. Sonra korktu ve karışmaz oldu...

Babam eski lise mezunu kültürlü bir insandı... Namaz kılmaz ama benim kılmandan çok hoşlanırdı. Sabah namazına bile beni camiye kendisi yollardı. Ben sonraları ona Risale-i Nur'dan namaza dair bir mektup yazdım. Bana, "Oğlum çok mütehassis oldum (çok duygulandım) diye bir cevap yazmış. Ben mektuptaki mütehassis kelimesini her nasılsa 'müteessir oldum' diye okumuşum. Allah Allah niye müteessir oldu diye çok üzülmüştüm. Sonra öğrendim ki; babam namaza başlamış, beş vakit camiden çıkmaz olmuş.



## İRFAN HASPOLATLI

(1930 - )

1930 tarihinde Bitlis'te doğdu. 10 yaşında iken annesi vefat etti. O tarihte ailesi ile birlikte Bitlis'ten Diyarbakır'a göç ettiler. Mesleği öğretmenliktir. 25 sene Diyarbakır'da ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra, 1978'de Yalova'ya yerleşti. 1979'da öğretmenlikten emekli oldu. Halen Yalova'da ikamet etmektedir.

Bediüzzaman Hazretlerini iki kere ziyaret etmiştir. İlk Emirdağ'da gerçekleşen ziyaretlerinden ikincisi, Ankara Beyrut Palas Otelinde, Üstad Hazretlerinin Mehmet Kayalar ve diğer ağabeylere verdiği en son dersini dinlemek suretiyle olmuştur. Aynı anda kaleme alınan bu ders Emirdağ Lâhikasının en sonundadır.

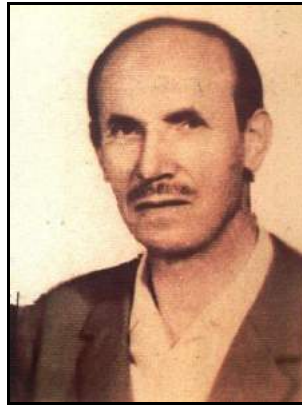
İrfan Haspolatlı ağabeyin, hatıralarından da anlaşılacağı gibi, Mehmet Kayalar ağabey ile çok hususi bir rabitası vardır. O kadar ki, kendisinden iki sene sonra, Kayalar ağabey de Diyarbakır'dan Yalova'ya taşınmıştır. İrfan Haspolatlı; "Üstad Hazretleri, Ankara Beyrut Palas Otelindeki son dersini Mehmed Kayalar ağabey için verdi" diyor...

Yalova'daki ziyaretimiz sırasında, kadim dostu Tarık Aktekin ile beraber karşıladı bizi. Hatıraları kamera ile kaydettikten sonra, Mehmet Kayalar ağabeyin mezarına, Yalova kabristanına götürdüler bizi. Gördük ki, büyük masraflar yaparak Kayalar ağabeyin mezarının üzerine bir türbe yaptırmaktadırlar. "Belediyeden zor izin alabildim" dedi bize İrfan ağabey. Zaten kabristanda başka da bir türbe yok.

Hatıraları yazdıktan sonra İrfan ağabey tashih etmiştir.

### İrfan Haspolatlı Anlatıyor:

Bitlisin merkezinde 1930 tarihinde doğdum, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin hemşerisiyim. Risale-i Nur'u 1957 senesinin başlarında, Bitlisli memur bir arkadaşımın vesilesi ile Diyarbakır'da tanıdım. O beni ilk defa Diyarbakır'da Yüzbaşı Mehmet Kayalar Ağabeyin sohbetlerine götürdü. Mehmet Kayalar ağabeyin bu sohbetlerinden çok istifade ettim.



Emekli Önyüzbaşı Mehmet Kayalar

Mehmet Kayalar yüksek ilim sahibi âlim bir zattır. Kendisinin bize anlattığına göre, Üstadla tanışması 1950'de oluyor. İlk defa 1944'de Burdur'da komando subayı iken bir başçavuş üstad hazretlerinden bahsetmiş ona. O tarihten itibaren eserleri okumaya başlamış. 23 sene müddetle Diyarbakır'da hizmet için canla başla çalışmıştır. Ben bunun canlı şahidiyim. Kendisi aslen Konyalıdır. Dedeleri Yunanistan'ın Selanik-Kayalar Kasabasına yerleşiyor. Yalova'ya ben 1978'de geldim. Kayalar Ağabey 1980'de geldi. Bursa'da, İstanbul Kadıköy'de cemaati vardı. O vesile ile rahat hareket ederim diye Yalova'ya yerleşmiştir.

### **TALEBELERİMİN ANA BABASI HİZMETTEN HİSSEDARDIR**

Üstad Bediüzzaman Said Nursi hazretlerini ilk ziyaretim, 7 Temmuz 1959 senesinde Emirdağ'da oldu.

Ankara'da yedek subay askerdim. Üstad Hazretlerini ziyaret etmek istiyordum. Said Özdemir ağabeyle devamlı istişare halindeyiz. Üstad hazretleri Emirdağ, Isparta, İstanbul... Geziyordu... Biz böyle duyuyorduk... Bir gün Said Özdemir ağabey: "Üstadın Isparta'da olduğunu duydum. Ama kesin bilemiyorum. Sen Eskişehir'e git. Oradaki kardeşler nerede olduğunu bilirler" dedi. Eskişehir'de gittim. Fakat üstadın Emirdağ'ına hareket ettiğini söylediler. Ben de Emirdağ'ına geçtim. Kendi kendime: "Emirdağ'ında üç gün kalırım. Önce üstadın talebeleriyle tanışırım, bir gusül abdesti alıp, huzur-u pâkına öyle çıkarım" diye düşündüm. Çünkü biz Mehmet Kayalar ağabeyin telkinleri ile yetiştığımızden, büyüklere karşı nasıl davranılır öğrenmiştik.

Emirdağ'a indiğimde ezan yeni okunuyordu. Abdestimi alıp camiye gittim, fakat ben camiye hazırlanıncaya kadar cemaat dağılmıştı. Namazımı kendim kıldım. Camiden çıkınca bir genç önüme çıktı. Yalnız ben daha hiç kimseye bu ziyaret için geldiğimi söylememiştim. Sonra hoca efendiyi ziyarete geldiğimi söyledim. O zaman oranın halkı üstada hoca efendi diyordu. O genç bana: "Diyarbakır'dan gelen öğretmen sen misin?" dedi. O sıralarda, daha doğrusu her zaman, üstad devamlı takip ve kontrol altında idi. Yüzüne baktım, nurani bir yüz. Ceylan'mış. "Evet, benim" dedim. "Seni Üstad çağırıyor" dedi. Şaşırdım kaldım. Nerden duymuştu üstad, beni tanımazdı... "Git Diyarbakır'dan gelen talebeyi al gel" demiş. İsim yok... Ceylan bana: "Üstadın kapısının önünde 25 kişi bekliyor. Sen akrabası mısın üstadın?" dedi. "Valla akrabalığımızı bilemem ama hemşeriyiz" dedim. Beraber üstadın kaldığı eve gittik. Baktım hakikaten 20-25 kişi evin önünde bekliyor. Beni koca bir Osmanlı kilidini, "tak, tak, tak" diye açıp arka kapıdan içeri aldılar.

Merdivenlerden çıktık. Ceylan'la beraber içeri girdik. Üstad karyolasında oturmuş vaziyette idi. Elinde cevşen vardı. Keskin bir şekilde başını kaldırdı ve bana baktı. Hemen cevşenini kapattı. Yanındaki masaya bıraktı, doğruldu. Ben huzura vardım elini öptüm. Eliyle başıma şöyle bir sıvazladı. "Mehmet Kayalar'ın talebesiyim" dedim. İki elini başımın üstüne avuçlarını açarak koydu. Anamın, babamın sağ olup olmadığını ve isimlerini sordu. Ben, "Üstadım, anam ben 10 yaşında iken vefat etti" dedim. "Anana Allah rahmet etsin. Babana da benden hususi selam söyle" dedi. "Benim talebelerimin ana babası hizmetten hissedardır, onlar da dâhildir" dedi. Orada bir post vardı. Beni oraya oturttu. Zaten başka sergisi de yoktu.

Ben zannediyorum ki iki saat sohbet ettik. Hâlbuki yirmi dakika görüşmüştük. Demek ki büyüklerin huzurunda zaman duruyordu. Yanımızda Ceylan ağabey vardı sadece. Ceylan üstadın konuşmalarını bana anlatıyordu. Üstad benim konuşmalarımı anlıyordu. Ben üstadı anlayamıyordum. Bana Bitlis'ten çok şeyler sordu. Ben: "Üstadım ben 10 yaşında oradan ayrılmışım. Bitlislileri tanımam" dedim. Bu sefer kendisi anlatmaya başladı. "Ben Bitlis'te kaldım. Bitlis Risale-i Nur'u geç anladı. Bana Van'lı bir hoca efendi dedi ki: "Lâmba altına ışık vermez." Ben de o söz üzerine bütün Bitlislileri affettim. Hukukumu helal ettim" dedi. Sonra: "Kardeşim Risale-i Nur yılanın başını ezdi. Kuyruğu kaldı, ısırılmaz... Kardeşim ben takip ediliyorum. Kimseyle görüşmeye de takatim yoktur. Yalnız hizmet için gelen talebelerimle ve muallimlerle görüşebiliyorum. Ben imanlı

bir muallimi evliya mertebesinde görüyorum...” dedi. O anda sanki zaman durmuştu. Aklımda her şeyi tutamadım. Ben üstadı rahatsız ediyor muyum acaba diye şöyle bir Ceylan Ağabeye baktım. Üstad: “Kardeşim seni üç gün misafir edecektim. Fakat Menderes benimle görüşmek istedi. Onlar benimle görüşmek istediler. Ben kabul etmedim. Şimdi derler ki: ‘Hoca ziyaretçi kabul etmiş...’ Onlar gücenmesinler. Onun için sen burada kalma. Git Ankara’ya” dedi. “Said Özdemir’i gördün mü?” dedi. “Evet üstadım, ona buraya geleceğimi söyledim, beni o gönderdi” dedim. Üstad talebelerinin münasebetlerini de soruyordu. Ben baştan üç gün kalacağımı niyetlenmişim ya. Üstad “seni üç gün misafir edecektim” diyerek, ona da işaret etmiş oldu.

Ben Üstada “Mehmet Kayalar’ın talebesiyim” demiştim ya, bu beni huzursuz ediyordu. Bir ara izinli olarak Diyarbakır’a gitmişim. Kayalar ağabeye: “Ben üstada kendimi Mehmed Kayalar’ın talebesiyim’ diye tanıttım” dedim. Ağabey: “Doğru demişsin. Sen öğretmensin bilirsin, bir okulda öğretmen var, bir de başöğretmen vardır. Ben senin öğretmeninim, üstad ise başöğretmendir.” Dedi. Böylece beni üzüntüden kurtarmış oldu.

### ÜSTAD: “BU DERS MEHMED’İN DERSİDİR”

İkinci ziyaretim, ilk ziyaretimden altı ay sonra, 1960 senesinin başlarında oldu. Üstadımız bundan 2,5 ay kadar sonra vefat etmiştir.

Bu ziyaretim Emirdağ Lahikasının en sonundaki mektubun yazılması anında olmuştur. Bu mektup Ankara Ulus’ta bulunan Beyrut Palas Otelinde yazılmıştır. İşte o sırada, o anda ben de oradaydım. Yazıldığı anda üstadın yanında idim. Mektup şöyle başlar:

“Umum Nur Talebelerine Üstad Bediüzzaman’ın vefatından önce vermiş olduğu en son derstir.

Aziz kardeşlerim!

Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir. Rıza-yı İlahîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i İlahiyeye karışmamaktır. Bizler asayişî muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz. Meselâ:...” (Emirdağ Lâhikası II-241) diye devam eden, derslerle dolu uzunca bir mektuptur. Üstadın son mektubudur.

O zaman Ankara’da askerim. Yedek subaylığım bitti, kur’am Manisa’ya çıktı. Ben evliydim. Diyarbakır’daki evimi de Manisa’ya getirmeye karar vermişim. Diyarbakır’a giderken önce üstada uğrayayım dedim. Ve direk Isparta’ya gittim. Karlı bir gündü. Bir otele indim. Orada bir gazete gördüm. Baktım, “Bediüzzaman Ankara’da” diye bir haber var. Orda bir terzi vardı, onu buldum. O beni üstadın evine doğru götürürken, oradan geçmekte olan Tâhirî ağabeyi gösterdi. Bak “Tâhirî ağabey geçiyor” dedi.

Tâhirî ağabey velayeti büyük bir zattı. Beni görünce: “Kardeşim seni gökte ararken yerde bulduk” dedi. “Buyurun ağabey” dedim. Dedi: “Üstad Ankara’dadır. Bir emanet var, götüreceğ birini arıyorduk, onu üstada sen götür” dedi. “Siz emaneti terziye bırakın, götürürüm” dedim. Hakikaten bırakmışlar. Emaneti aldım...



### İrfan Haspolatlı sevenleriyle

Emanet bir bohça idi. Keşke baksaydım diyorum şimdi. Ama yumuşak bir şeydi. Muhtemelen içinde çamaşır vardı. O kış günü Isparta'ya gelmişken Hüsrev ağabeyi de ziyaret edecektim, heyecandan unuttum.

Trenle yalnız gittim Ankara'ya. Kompartımanımda bir polisin beni takip ettiğini fark ettim. Başımda Mehmet Kayalar ağabeyin takkesi vardı. Onun takkesi değişiktir. Sarık vazifesini de görecek şekilde dikilmiştir.<sup>1</sup>

Ankara garında indim. Üstada gidecek emanet yanımda, doğru medreseye gittim. Ulus'ta Murat Lokantasının üstü. İçeri girdim, belki 500 kişi var içeride. Baktım, Kayalar ağabey kürsüde oturmuş ders okuyor. Beni görünce şaşırıldı. Kalktı kucakladı. Ben: "Emanet getirdim. Buyurun" dedim. Kayalar ağabey üç defa öptü başına götürdü. Paketi Said Özdemir ağabeye verdi. O da dolaba koydu. Kayalar ağabey dersi bitirdi, sonra oteline istirahata gitti. Biz cemaatle oturduk, akşama kadar oradaydık.

Orada öğrendim ki. Üstad Hazretleri Diyarbakır'da bulunan Mehmet Kayalar'a "acilen gel" diye bir telgraf çekmiş. Yani Kayalar ağabeyi hususi olarak çağırmiş Ankara'ya.

Bu arada üstadın İstanbul'a gittiğini duyduk. Akşamdan, Mehmet Kayalar ağabey ile biraz görüşmüş, "İstanbul'a gidiyorum, bekle döneceğim" demiş. Biz artık üstadı bekliyoruz...

Gece yarısı saat tahminen 12.30 gibiydi. Beyrut Otelin önünde Üstadı bekliyoruz. Fakat etraf تنها idi. Pek fazla kimse yoktu. Birden: "Üstad geliyor!" dediler. Nerden geldi bilmiyorum. Mahşerî bir kalabalık çıktı ortaya. Hala çözemedim o kalabalık nereden geldi.

Üstad çok şatafatlı geldi... Hani kortejle, eskortlarla liderleri karşıyorlar ya, sanki onun gibi... Üstadın arabasının yanlarında motosikletler, ışıltılı araba... Bir ihtişam var gibiydi... Meğer bunlar üstadı kontrol ve takip için vazifeli emniyet kuvvetleri imiş...<sup>2</sup>

<sup>1</sup> İrfan Haspolat ağabey, isteğim üzerine bu takkeyi hatıra olarak hediye etmiştir.

<sup>2</sup> Bu hadiseyi o tarihteki gazetelerin tamamı yazmıştır. İrfan ağabeyin anlattıklarını teyiden, örnek olarak sadece Akşam Gazetesinde çıkan haberi buraya aynen alıyorum:

#### 04.01.1960 AKŞAM

### SAİD-İ NURSÎ'Yİ ANKARA'DA POLİSLER OTELİNE GÖTÜRDÜ

**Polisler, Nursî'yi takip eden arkadaşlarımızın otomobilini ellerinden aldı. Vali Yetkiner ise yazılı bir beyanatla gazetecilere şiddetle hücum etti.**

**Ankara, (Hususi), Pazar —** Dün geceyarısından sonra İstanbul'dan şehrimize gelen Bediüzzaman Said-i Nursî, bugün, kalmakta olduğu Beyrut Palas otelinden dışarı çıkmamıştır.

**İrfan Haspolatlı'nın: "Üstad çok şatafatlı geldi... Hani kortejle, eskortlarla liderleri karşıyorlar ya, sanki onun gibi... Üstadın arabasının yanlarında motosikletler, ışıltılı araba... Bir ihtişam var gibiydi... Meğer bunlar üstadı kontrol ve takip için vazifeli emniyet kuvvetleri imiş..." dediği gazete haberi.**

Emniyet kuvvetleri tarafından muhafaza altına alınan otele kimsenin girmesine müsaade edilmemiştir. Otelin önündeki tertibat sabah bizzat Emniyet Birinci Şube Müdürü Niyazi Bicioğlu tarafından kontrol edilmiştir. Otelin önünde emniyet memurları kalabalık bir ekib halinde gece, gündüz nöbet tutmaktadır. Elleri paketlerle Said-i Nursî'yi görmeye gelen





Üstadın Arabası otelin önünde bir ileri bir geri yaptı hızla... Tak diye tam önüme durdu. Etrafta gazeteciler kaynıyordu, kum gibi... Ben hemen arabaya yaslandım. Üstadı görmeyi başardım. Hemen şemsiyeler açıldı. Baktım o halde bile üstadın elinde cevşen var... Arabadan inerken kapattı vallahi... O patırtının farkında değildi sanki... Said Özdemir üstadın koluna girdi. Otele çıkardılar. Polisler içeri kimseyi sokmuyordu. Said Özdemir beni tanıdığı için polise bizdendir diye işaret etti ve beni de içeri aldırdı. Fakat üstadı orada tekrar göremedim.

Sabahleyin, namazdan sonra Kayalar ağabey ve diğer yakın talebeleri toplam 13 kişi vardı. Hepsini tanımadığımdan tam hatırlamıyorum. Mehmet Kayalar, Zübeyir, Sungur, Said Özdemir... Olacaklardı herhalde. Onların içinde ben de vardım.

Üstad karyolasının üzerinde oturuyordu. Ayakları yerde. Mehmet Kayalar'ın iskemlesini karşısına çekti. Kayalar ağabeyin dizleri üstad hazretlerinin dizlerine değiyordu. Bizler de yanda sıralanmış oturuyoruz... İki üç kişi ellerinde kâğıt kalem üstad ne derse anında yazıp kaydediyorlardı. Üstad bir ara bize baktı: "Bu ders Mehmedin dersidir. Bunda asla enaniyet yoktur" dedi. Tam üç kere: "Bunda asla enaniyet yoktur" dedi. Sonra birden: "Bırak kardeşim cehennemini onlar doldursun!" dedi. Üstad konuştuğu oradaki talebeler mütemadiyen yazıyorlardı... Toplantı böyle devam etti ve bitti. Sonra biz dağıldık.

Bu hâdiseden benim anladığım: Üstad Hazretleri, Mehmet Kayalar'ı cemaate tanıtmak için bu toplantıyı yapmıştı. Yalnız ondan sonra Sungur ağabey, Kayalar ağabeyin odasına girdi. "Ağabey elini öpeceğim. Şimdiye kadar seni anlayamamışız. Üstadın bu dersinden sonra anladık" dedi.

Üstad hazretleri üç ay kadar sonra Urfa'da vefat etti. Allah onun hizmetinden bizleri ayırmasın. Âmin.

---

"Serdengeçti" dergisinin sahibi Osman Yüksel, otel kapısındaki gazeteci kalabalığını görünce geri dönmeyi tercih etmiştir.

Otomobille yola çıkan Akşam ekibi, Said-i Nursî'yi getiren otoyolu Kızılcahamam'ı geçtikten sonra karşılaşmış ve takibe başlamıştır. Bu sırada Nursî'nin otomobilini durdurmaya muvaffak olan arkadaşlarımız şoföründen 5 liraya bir litre motor yağı almışlar ve bu sırada otomobilin içini tetkikle Nursî'nin resmini çekmişlerdir...



(1938 - )

## MAHMUT AYDIN

1938 senesinde Diyarbakır'ın Lice İlçesinde doğan Mahmut Aydın ağabeyimiz yarım asırdan beri Risale-i Nur hizmetlerinin içerisinde. Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa on iki yaşlarında iken Nursin'de, hocası Sadreddin Yüksel'den duymuş ve daha sonra Lice'de, -zayıf da olsa- Nurlarla alakası devam etmiştir. Seneler sonra bir ikram-ı İlâhî olarak askerliği Isparta'ya düşmüştür. Bu şansını iyi değerlendiren Mahmut ağabey, annesinin de teşviki ile Bediüzzaman Hazretlerine ziyaretlerde bulunmuş ve O'nu, Isparta'nın cadde ve sokaklarında arabasıyla geçerken çok defa görmüştür.

Mahmut Aydın'ın anlattığı en ilginç hatıra ise; Isparta'da bir askerî tatbikat sırasında, arabasıyla oradan geçmekte olan Bediüzzaman'a, Tümen komutanının arabası zannedip, on bin askerın selam durmasıdır... Bu trajikomik hadiseyi Mahmut Ağabeye bütün teferruatıyla anlattırdık... (Buna benzer bir hatıra da, "Ağabeyler Anlatıyor-2" kitabımda vardır.) Mahmut Aydın'ın anlattığı hatıralar arasında ilginç ayrıntılar da var: Arabasıyla yoldan geçen Bediüzzaman'a, sokaktaki, hatta kahvedeki insanların, bütün menfi propagandalara rağmen gösterdikleri olağanüstü hürmet ve alakaları gibi...

Yılların verdiği tecrübeyle konuşan Mahmut Aydın'ın güzel bir tespiti var ki, katılmamak mümkün değil. Diyor ki: "Nur cemaatlerinin muhtelif olması hayırlıdır inşallah. Bir insanın uzuvları gibi her birisi bir hizmete koşuyor... Bunu normal görmek lazım... Yalnız mümkün olduğu kadar müspet hareket edilmeli ve aleyhte konuşulmamalıdır... Bunlar mizaç farklılığının verdiği zenginliktir... Sahabede, tâbiinde, tebe-i tâbiinde de böyle olmuştur..."

Mahmut Aydın bugün İstanbul'da oturmakta olup, bizi iki kere evinde kabul etmiştir. Gördüğüm o ki; bu bahtiyar adam çoluk çocuk, evlat, torun, yeğen, damat, gelin hep beraber aile boyu hizmet-i Nuriye'nin içerisinde. Tebrik ediyor, Allah'tan devamını niyaz ediyoruz...

Hatıralar, metin haline getirildikten sonra, kendisi tarafından kontrol ve tashih edilmiştir.

### **Mahmut Aydın Anlatıyor:**

1938 senesinde Diyarbakır'ın Lice Kazasında dünya'ya geldim. 1982'de uzun yıllar çalıştığım Türkiye Petrollerinden emekli oldum. '83 de Bursa'ya, '89'da da İstanbul'a taşındım. Küçük yaşlarımda duyduğum Risale-i Nur hizmetlerinin ve Nur cemaatinin içinde olmaya çalışıyoruz, inşallah...

### **SADREDDİN YÜKSEL HOCAMDIR, ÜSTAD'I İLK DEFA ONDAN DUYDUM**

Oniki yaşlarımda iken medrese usulü Arapça, sarf-nahiv okumak üzere Lice'den ayrılıp, Bitlis'in Nursin ilçesine gittim. Oradaki hocamız Sadreddin Yüksel<sup>1</sup> idi. O,

<sup>1</sup> 1918 Konya Sarayönü doğumlu olan (ataları Bitlislidir) Sadreddin Yüksel Hoca Efendi, İstanbul merkez vaizliği de yapmıştır. Arapça ilmine olan vukufiyetini anlatmak için denir ki: "Yeryüzünden Arapça lisanı

Konyalıdır. Fakat kendini vakfetmiş, gitmiş oraya önce talebelik, sonra da müderrislik yapmıştır. Sadreddin Hoca o zaman gençti ve Şeyh Masum Efendinin kızıyla nişanlıydı. Şeyh Masum; Şeyh Ziyaeddin'in en büyük yeğenidir, hazret Nursin idaresini ona vermişti. Şeyh Ziyaeddin ise; Seyda lakabıyla tanınan Şeyh Abdurrahman-i Tağî'nin oğludur ve Şeyh Fethullah'ın halifesidir. Şeyh Fethullah da; Abdurrahman-ı Tağî'nin halifesidir. Abdurrahman Tağî ise; Sıbğatullah Arvasi'nin -ki Gavs-ı Hizanî diye de anılmaktadır- halifesidir. Üstad hazretleri çocukken Tağî Medresesinde okumuştur.

Şeyh Masum'un oğlu Şeyh Maşuk'tan bir hatıra: Üstad'ı ziyaret ettiğinde, üstad hazretleri mezarının bilinmemesi ile ilgili vasiyetinden bahseder. Ziyaretten dönüşünde babasına Üstad'ın vasiyetini anlatınca; Üstad Bediüzzaman gibi çok meşhur olmuş bir zatın nasıl olur da mezarı gizlenebilir diye ikisi birlikte hayret ederler. Vefatından sonra ihtilal olup ta Üstad'ın mezarı nakledilince, Şeyh Masum oğlunu çağırıp; "gördün mü, demek Üstad'ın duası kabul oldu, Allah sebep yarattı" demiş.

Sadreddin Yüksel Hocam çok zeki, kabiliyetli ve çok mübarek bir zattı; büyük bir âlimdir... Yakınlarda vefat etti... En son İstanbul Fatih'te oturuyordu. Allah rahmet etsin...



**Büyük ilim adamı merhum Sadreddin Yüksel son günlerinde**

Hocamız Sadreddin Yüksel'e o zaman, Şeyh Said-i Kürdî'den Arapça İşârat-ül İ'caz gibi eserler geliyordu. Biz sonradan anladık ki, Şeyh Said-i Kürdî; Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinden başkası değilmiş... O zaman şarkta, mahallî dille, doğduğu yere izafeten, Üstad'a Şeyh Said-i Kürdî deniyordu. Sadreddin Yüksel Hoca Efendi bize ve hocalara ders verirken: "Bakın Şeyh Said-i Kürdî bu ayete şöyle manalar vermiş" deyip, İşârat-ül İ'caz'dan veya Üstadın diğer eserlerinden, ayetlerin açıklamalarını yapıyordu<sup>2</sup>. İşte ben ilk defa Üstadımız Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini o zaman Nursin'de bu zattan duymuş oldum. Ama bu kadarla kaldı... 1953 senesine kadar böyle geçti...

Sene 1953. Diyarbakır'da bir Rıza Baykal vardır ki, şu anda hayattadır. O, Kore'ye asker olarak gitmişti. Bayram Yüksel Ağabeyin mangasında yapmış askerliğini. Bayram ağabey ona Risale-i Nur'u tanıtmış, bize hatıralarını anlatırdı. Rıza Baykal askerden gelince Lice'de bir oda tutmuş kendisine; orada Risale-i Nur dersleri başlattı. Ben de o zaman müftü efendinin yanında Arapça okuyordum. Bana geldi dedi ki: "Arapça okumaktan fazla bir şey çıkmaz... Çok Araplar var, komünisttir... Ben buraya, Kur'an tefsiri, Şeyh Said-i Kürdî'nin kitaplarını getirmişim... Onları okuyalım..." dedi. Bir tane de Risale verdi bana... Daktiloyla yazılmış, teksirle çoğaltılmış Uhuvvet Risalesi. Onların arasına epeyce gittim geldim ben. Fakat Risale-i Nur'u tam mahiyetiyle, hizmeti tam manasıyla anlayamadım daha. Zaten hepsi hepsi üç dört tane küçük kitap vardı

tamamıyla yok edilse; Sadreddin Yüksel Hoca tek başına bütün kaideleriyle bu lisanı yeniden tesis edebilir..." Sadreddin Yüksel, Emirdağ'ında Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmiş ve duasını almıştır...

<sup>2</sup> Sadreddin Yüksel, Bediüzzaman Said Nursi'ye ve eserlerine olan hayranlığını şöyle ifade etmektedir: "O ilimde bilhassa Kur'an-ı Kerim'in tefsirinde sonsuz bir deryadır. Bunun ispatı, telif ettiği Risale-i Nur Külliyesi ve o Külliye'nin bir parçası sayılan Arapça İşârat-ül İ'caz adlı harika tefsiridir. (...) Risale-i Nur, hem akla hitap eder, hem ruha. Yani hem akli tatmin eder, hem de insanın ruhî ve manevî ihtiyaçlarını karşılar." (Aydınlar Konuşuyor. S: 119 N. Şahiner)

ellerinde... Birkaç tane genç toplanmışlar, böyle gidip geliyorlardı... Yine hizmeti tam anlayamadan 1958'e kadar da böyle geldi geçti günler.

### **ISPARTA'DA ASKERLİK YAPARKEN ÜSTAD'A ZİYARETLERDE BULUNDUM**

1958'de askerlik vaktim geldi ve kur'am Isparta'ya çıktı. Askerliğim Isparta'ya düşünce, Allah Rahmet eylesin, anam, "Şeyh Said-i Kürdî" diye ismini işitmiş Üstad'ın. Bana dedi ki: "Mademki sen Isparta'ya düştün, Şeyh Said-i Kürdî Isparta'dadır. Git onu ziyaret et ve elini öp, benim yerime de elini öp, 'anama dua et' de." Böyle tembih etti bana.

Gittim Isparta'ya, fakat bizim uzaktan bir akrabamız vardı. O malum isyanı çıkaran Şeyh Said'in yardımcısı Fehmi Fırat... O bizim akrabamızdı... Ceza almıştı... İdamlık olmuş, kaçmış, yakalanmış... Neyse en sonunda Isparta'ya sürgün olarak göndermişler bunu. Ben Isparta'ya giderken, 'belki sana faydası olur, subaylardan tanıdığı falan vardır' diye onun adresini vermişlerdi. Isparta'da avukattı...



**Mahmut Aydın Bediüzzaman'ı gördüğü yıllarda**

Ben de gittim önce onu buldum. Pazar günleri bizi evine götürüyordu. Fakat O, çok hain bir adammış meğer. Ama sonradan, bir sene sonra anladım bunu ben... O kadar münafıkane, kurnazca, o kadar ustaca istismar ediyor, milletli aldatıyordu ki... Bir sene orda kaldığım halde, onun etkisi altında kaldığım için, Üstad'ı ziyarette bulunamadım, Maalesef Nur talebelerine iftiralar atıyor, bizi soğutuyordu... Sonra: "Aman ha, sakın yanına gitmeyin, takip ediliyor ha..." diyordu. Böyle bir senem geçti Isparta'da... Yani koskoca 1958 senesi böyle geldi geçti; bu adamın propagandası yüzünden gidemedim Üstad'a.

Sonra izne gittim ben memlekete. Anam dedi ki: "Sen Şeyh Said Efendiye ziyarete gittin mi?" "Gidemedim ana" dedim. "Sana hakkımı helal etmem!" dedi. Hâlbuki anam Üstadı fazla tanımaz bilmez. Hem Üstadı Şeyh olarak biliyordu... Aslında başka bir şeyhe de bağlıydı kendisi. İznim bitmeden bir rüya gördüm ben. Bediüzzaman bizim eve gelmiş, bir sedir vardı, orada oturmuş; anam da önünde diz çöküp oturuyordu. Ben, namahremim yanında oturuyor diye kızıyorum tabi anama. Üstad birden bana döndü, "Ben bunu kendi kızım kabul etmişim" dedi ve uyandı... Kendi kendime dedim: "Isparta'ya vardığımda ilk işim Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmek olacak..." Artık kararlıyım...

İzin bitti, tekrar döndüm Isparta'ya. Sene 1959.

Diyarbakır ili Hazro ilçesinden olup, sonradan 20-25 sene Elbistan Müftülüğü yapan Ahmet Bilici asker olarak yanıma geldi. Biz bir senelik askeriz, o daha yeni gelmişti... Ahmet Bilici, Cizre'de bulunan Şeyh Seyda'nın yanında ders almış; tabi normal olarak kendi şeyhini daha büyük görüyordu. Bana: "Sen bir senedir buradasın, Bediüzzaman'a ziyarete gittin mi?" dedi. "Gitmedim, ama gideceğim" dedim. Beraber gitmeye karar verdik.

Şimdi müze olan eve vardık, baktık; sokağın başında bir inzibat ile bir polis bekliyor. Sivil gidersen polis, asker gelirse inzibat müdahale ediyordu. "Kimsin, nereden geldin, niye geldin?" diye... Neyse biz bir aralık görünmeden geçtik, orda yaşlıca bir kadın duruyordu. Sonradan onun ev sahibi Fitnat Hanım olduğunu öğrendik. "Biz Bediüzzaman Hazretlerine ziyaret gelmiştik?" dedik. Bize: "Evladım, Bediüzzaman iki gündür yok, Emirdağ'ına gitmişti. Buralarda fazla dolaşmayın size zarar verirler. Burası hep kontrol altında..." dedi. Biz de hemen ayrıldık...

15-20 gün sonra tekrar gittik. Tabi o günkü imkânlarda bizde sivil elbise falan yok... Yine resmî elbiseliyiz. Ama inzibatı yine atlatarak girdik içeri. Daha o zaman ağabeyleri de tanımıyoruz. Onların içinde sarıklı sakallı birisi vardı. Biz dedik: "Herhalde Bediüzzaman budur." Direk olarak ona doğru yürümeye başladık. O, hemen anladı bizim yanlışımızı, "kardeşim oturun, oturun şimdi Üstad sizi çağıracak" dedi. Biz o zaman anladık ki, bu zat Üstad değil... Sonradan öğrendik, bu sarıklı sakallı zat Tâhirî Mutlu ağabeymiş. Bizi o farelerin erzaka dokunmadığı odaya aldılar. Birkaç dakika sonra Zübeyir ağabey geldi bizi çağırdı.

Üstad Hazretleri karyolada oturuyordu. Sırtına bir yastık koymuşlar, üzerinde yarıya kadar yorgan örtülüydü... Elini öptük. Yere, tahta üzerine oturduk. Bana: "Nerelisin, nereden geliyorsunuz? Ne yapıyorsunuz?" gibi şeyler sordu. Lice'li olduğumu, talebelik yaptığımı söyledim. "Risale-i Nur okuyor musun? Mehmed Kayalar'ın yanına gidiyor musun?" diye sordu. Ben de; "Kore'de askerlik yapan bir talebeniz vasıtasıyla Risale-i Nur'u tanıdım, Mehmet Kayalar'ın yanına gitmedim" dedim. Üstad: "Kardeşim, Risale-i Nur'u oku, Mehmet Kayalar'ın derslerine iştirak et" dedi.

Ahmet Bilici Hoca da Müftü olduğunu söyledi. Yalnız Üstad Hazretleri ona, Risale-i Nur oku demedi. O, bir fıkıh meselesi sormuştu. "Bu topraklar Osmanlı toprağıdır, bu toprakların zekâtı olmaz diyorlar?" diye bir mesele... Üstad: "Kardeşim, bu Allahın toprağıdır. Kullanan zekâtını versin" dedi. O anda heyecandan olacak annemin selamını üstada söylemek aklıma gelmedi, unuttum. Bize en son, tekrar Risale-i Nur okumamızı, namazlarımızı kılmamızı, Mehmet Kayalar'ın derslerine gitmemizi tembih etti. Ve "siz askersiniz, buralarda fazla dolaşmayın, size zarar verirler..." dedi. Sonra biz kalktık ve çıktık huzurdan...

### **ÜSTAD'IN ARABASI GÖRÜNÜNCE KAHVEDEKİ HERKES AYAĞA KALKTI**

Bundan sonra Bediüzzaman Hazretlerini birçok kere daha çarşıda arabayla geçerken gördüm. Zaten o sıralarda Isparta'da fazla araba falan yoktu... Tek tük vardı... Ama çarşıda atlı eşekli arabalar çoktu... İki tane taksi vardı ki; birisi Üstad'ın, diğeri Tümen Komutanın... İkisi de aynı marka, aynı model ve aynı renkte...

Bediüzzaman Hazretlerine halkın çok hürmeti ve sevgisi vardı. Mesela, bir gün, bir çayhane vardı merkezde... Orada oturuyoruz... Birdenbire herkes: "Hoca Efendi geçiyor, Hoca Efendi geçiyor!" diye ayağa kalktı... Ama herkes, kâğıt oynayanlar bile... Baktım Üstad'ın arabası geliyor. Ben de hemen sandalyeden kalktım, daha yakından göreyim diye gittim kaldırırma oturdum. Araba tam önümden geçti. Üstad arka koltukta yalnız oturuyordu. Önde üç kişi vardı. Gözleri kapalıydı belki de, önüne bakıyordu. Elleri önde birbirine kavuşuk vaziyetteydi. Daha önce görmüştüm ama bu sefer dikkatimi çekti, saçları kınalıydı.

İkinci ziyaretimi de yine aynı müftü efendi, Ahmet Bilici ile yaptım. Üstad Hazretleri bana: "Ben seni kardeş olarak kabul ettim" dedi. Müftüye de: "Ben Şeyh Seyda'ya ve Hilmi Efendiye dua ediyorum" dedi. "Risale-i Nur varken ziyaret için zahmet edip gelmeyin, Risale-i Nur okuyun, derslere iştirak edin" dedi. Bu sefer annemin selamını söyledim. "Annemin yerine elinizi öpeyim Üstadım" dedim, öptürmedi... "Ben ona dua ediyorum. İnşallah Allah onun mükâfatını verecek" dedi.

Hakikaten Üstad'ın huzurunda insan konuşamıyor... İnsanın dili tutuluyor onun huzurunda... Sonradan kardeşler hep sordular; "Gözü nasıldı? Rengi nasıldı?" diye. İnsan bakamıyor ki... O zaman genciz, makamını bilmiyoruz diye biraz konuşabildik yanında...

Bediüzzaman ne demek bilmiyorduk ki... Büyük bir şeyh, bir âlim, bir diye biliyorduk... Şimdi olsa hiç konuşamam...

### **ON BİN ASKER TUGAY KUMANDANI DİYE, ÜSTAD'A SELAM DURDU**

Ben askerde telsizciydim. 24 ay aynı yerde yaptım askerliğimi. Kumandanımız, Yüzbaşı Ali Şener isminde, İzmirli, çok menfi bir adamdı. Kore'ye de gitmiş...

Bir gün tatbikata çıkmıştık. Eğirdir'e giden yolda tatbikat sahası vardı. Yolun bir tarafı kırmızı, düşman; diğer tarafı yeşil, dost kuvvetler manasında ayrılmıştı. Beş bin dost, beş bin düşman... Toplam on bin asker var. Tümen Komutanımız da Tümgeneral Fevzi Okan... Kendisini tatbikat için bekliyoruz. Tatbikatı, kumandayı telsizle idare edecekti. Bizim telsizlerimiz yolun kenarında kurulmuştu ve orası kumanda merkezi gibiydi. Telsizden gelen emirlere göre tatbikat yürütülürdü. O zaman Isparta'da İstasyon ile Tugay'ın arası bağlar ve bahçelerle doluydu. Çok ağaçlıktı... Tabi şimdi değişti oralar.

Bu arada, herkes tüfeğini çatmış istirahat halinde bekliyor... Biz de bir ağacın altında dinleniyoruz... Bizim Yüzbaşı o sırada ayakta geziniyor; elinde de bir dürdün var. Birden heyecanla: "Paşa geliyor! Paşa geliyor!" demeye başladı. Ama çok heyecan ve panikle... "Yahu haber vermeden geliyor!" dedi. Hemen telsizle her tarafa haberi ilettili: "Silah başına! Dikkat! Selam duuur!" Bir iki dakika içinde bütün ordu selama geçti. Her iki taraf hem de... Yani dost ve düşman taraflar beraberce on bin kişi... Bir taraftan da Tugay(tümen) Komutanının arabası yavaş yavaş geliyordu. Belki on dakika sürdü gelmesi... Yol toprak olduğundan toz duman birbirine karışıyordu. Bir de baktım ki; arabanın içinde Üstad... Sarığıyla, cüppesiyle arka koltukta oturmuş, camdan çıkarmış olduğu ellerini sağa sola sallayıp askerlere selam veriyor... Yüzbaşı çok bozuldu tabi...

Acemi bölüğünden bir asker vardı, Siirt'in dağlarından, -ama hangisinden hatırlamıyorum- yeni gelmiş; 5-10 günlük askerlerden birisi... Bir tek kelime Türkçe bilmiyor ama... Bana, "bu kimdir?" diye sordu. Dedim: "Bu Şeyh Said-i Kürdî'dir." Birden: "Oy! Anam babam sana kurban olsun!" deyip tüfeğini, kasaturasını falan bırakıp koştur doğru yola... Ama yetişemedi arabaya...

Neyse Bediüzzaman'ın arabası ağır ağır geçti gitti. Bizim malum Yüzbaşı başladı konuşmaya: "Bu zat Kürtçü, Atatürk düşmanı, dört milyon insan bunun arkasında... Bu Cumhuriyet'i yıkmak istiyor..." gibi başladı asılsız galiz kelimeler kullanmaya... Sonra o zavallı askere döndü: "Ulan sen niye gittin oraya?" diye bir hamle yaptı. Adam cevap veremiyor ki; Türkçe bilmiyor daha. "Bu h..... dilinden anlayan yok mu?" dedi. "Ben biliyorum kumandanım" dedim. "Sor bakalım niye gitmiş?" dedi. Sordum... Ama hiç düşünmeden o anda Allah'tan aklıma geldi; dedim ki: "Kumandanım, bizim şarkta adettendir, paşaların eli öpülür. Siz paşa deyince, o niyetle gittiğini söylüyor. Şarkta adet böyledir" dedim. Ben onu kurtarmak için böyle söyledim. Yine de tuttu bir tokat attı acemi er'e.

On beş gün sonra: Bizim Tugay'da hamamımız yoktu. Isparta'nın üst kısmında bir yerde bir hamam kiralamışlar. O yüzbaşı bizi bölükler halinde hamama götürüp getiriyordu. Tam yine o çayhanenin oraya geldik, yine Üstad'ın arabası... Ben iyice Üstad'ı göreyim diye bekleyip biraz arabaya doğru eğilmiştim. Ama o anda, o yüzbaşı farkına varmış. O sırada askerler de biraz gitmiş, ben açıkta kalmışım. Sonra koştum yetiştim. Ertesi gün; öğle yemeği vaktinde subaylar yemeğe giderlerdi, o gitmedi. Beni odasına çağırdı. Oradaki kâtibin ifadesine göre, bana tam yirmi yedi tane tokat atmış. "Ben saydım" demişti. Suratlarım çatlar gibi olmuş yanıyordu... Çok acımişti... Hatta gittim istirahat aldım. Ama korkumdan kimseye de bir şey diyemedim...

Askerde Terzi Mehmet Efendi vardı. O 25 liraya bir Sözler kitabı almıştı. Fakat koğuşumuz sık sık arandığından bir türlü rahat edemedik. Torbalarımız sık sık aranıyordu. Kitabı bir ara toprağa bile sakladık. Bizim yüzbaşı anlattığım gibi çok menfi birisiydi. Bölük kumandanımız binbaşı, alevi asıllı olduğu halde ondan çok çok daha iyiydi. Her zaman benimle ilgilenir, "Oğlum bir sıkıntın var mı?" diye sorardı. Ama askerlik bu, yüzbaşığı şikâyet edemiyorduk. Fakat her şeye rağmen, benim gördüğüm ve duyduğum

şu ki: Bediüzzaman Hazretleri nereden geçse halk hürmetle ayağa kalkıyor veya ayakta ise bekliyordu...

### **NUR CEMAATLERİNİN MUHTELİF OLMASI ZENGİNLİKTİR**

Risale-i Nur'u asıl olarak askerden sonra Abdülkadir Badıllı ağabey ile tanıştıktan sonra okumaya başladım. Badıllı ağabey Urfa'da üç ay boyunca devamlı olarak gece ve gündüz bir odada benimle ilgilendi. Sonra ben bir yanlışlık neticesinde Ankara'da hapisanede yatmıştım. Badıllı ağabey de hapisaneye geldi. Altı ay beraber kaldık. Hâdise şöyle oluyor: 1960 ihtilalinden sonra Abdülkadir Badıllı, Ceylanpınarlı Molla Sabri Efendi, Antepli Fethi Efendinin de aralarında olduğu toplam 13 kişi nurculuk ayini yapıldığı gerekçesi ile yakalanıp cezaevine konuluyorlar. Mahkeme Ankara da görüldüğü için altı ay Ankara'da beraber cezaevinde kaldık. Ancak ben o on üç kişi arasında değildim, onlar Ankara'ya geldiğinde ben zaten cezaevinde idim. Altı ay sonra onlar beraat ettiler.

Gençlere bir tavsiyem olacak; Osmanlıca'yı öğrensinler. Çünkü Osmanlıca'yı bilenler, yeni harflerle Risale-i Nur'u, mahreçlerine göre daha düzgün okuyorlar.

Nur cemaatlerinin muhtelif olması hayırlıdır inşallah. Bir insanın uzuvları gibi her birisi bir hizmete koşuyor... Bunu normal görmek lazım... Yalnız mümkün olduğu kadar müspet hareket edilmeli ve aleyhte konuşulmamalıdır... Bunlar mizaç farklılığının verdiği zenginliktir. Sahabede, tâbiinde, tebe-i tâbiinde de böyle olmuştur...



(1926 – 2020)

## MEHMED ALİ ŞEFLEK

Ali Şeflek Hocamız, 1926'da Denizli'nin Tavas ilçesine bağlı Hırka köyünde dünyaya gelmiştir... Ezanların "*Tanrı uludur, Tanrı uludur*" diye okutulduğu, Kur'ân öğrenmenin, hatta evinde Arapça kitap bulundurmanın bile suç sayıldığı bir dönemde Kur'ân eğitimine başlamış hocamız... Ama farklı bir biçimde; yeni harflerle başlamış hâfızlığa, hem de kendi kendine... 1943 yılında Üstad Bediüzzaman Hazretlerini Emirdağ'da kısa bir ziyarette bulunan Ali Şeflek Hoca, Nazilli Kur'ân Kursuna yıllarca emek vermiş ve diğer hocaların da gayretleri ile, bu kurs zamanla bir ekol haline gelmiştir... Tıpkı İzmir Kestanepazarı Kur'ân Kursu gibi... Hocaların Hocası Ali Şeflek'in, bugün emekli olmuş yüzlerce din görevlisi, imam ve müezzin talebeleri vardır. Ali Şeflek Hocadan sonra ziyaretine gittiğimiz Nazilli'nin işaret taşlarından Teyy Tâhir (Gürdere) Ağabey de, Risale-i Nur'u ilk defa 1955 tarihinde Ali Hocadan duyduğunu söyledi bize...

28 Aralık 2008 tarihinde yaptığımız ziyarette bize anlattıklarını kendisine tashih ettirdik.

### Mehmed Ali Şeflek Anlatıyor:

1937'de üç yıllık ilkokulu bitirdim. Bu dönemde Tavas ve Nazilli'de Kur'ân öğretecek bir hoca yoktu. Hoca bulamayınca mecburen yeni harflerle kendi kendime Kur'ânı öğrenmeye başladım ve 1939'da yarım fazlasını -her cüzden 13 sayfa olmak üzere- ezberledim. Sonra hızımın geri kalan kısmını Afyon'da, kuran kursu hocamız Mehmet Eren'den ikmal ettim... Orada üç sene kaldım... Mehmet Eren hocamız askere gidince Afyon Kuran kursuna İstanbul'dan, benim ilm-i kıraat hocam İsmail Bayri tayin oldu. Kendilerinden AŞERE-TAKRİB ilimlerini okudum ve icazetnamemi aldım; ilk başta ben: "Hocam benim sesim güzel değil, İlm-i Vücûh okumayacağım" diye nazlanmışım. Hocam bana: "Sus, sesin güzel değilse sesi güzel olanları okutursun" dedi ve başlamış olduk...

Bu arada Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin adını duyuyor ve kendisini merak ediyordum. Emirdağ'ında olduğunu öğrenince, 1943 senesinde bir ziyaretim oldu kendisine. Şöyle ki: Emirdağ'ın Gömü Köyünde, Afyon'da aynı odada kaldığım hâfız arkadaşım İbrahim Köken vardı, -şimdi hayattadır- önce onun köyüne gittim... Oradan beraberce Emirdağ'a geçtik... Emirdağ'ın bir Çarşı Camisi vardır... Üstad'ın namazlara oraya geldiğini öğrendik ve biz de oraya gittik... Vakit öğle... Ezan okunurken baktık Üstad Bediüzzaman Hazretleri heybetle geliyor... Bir General gelmiş gibi hemen bir dalgalanma meydana geldi... Herkes hareketlendi ve cemaat hürmetle yol açtı kendisine. Üstad namaz için caminin ser mahfiline, yukarıya çıktı. Namaz kılınıp cemaat dağıldıktan sonra müezzin bizi yukarıya, Üstad'ın yanına çıkardı ve bizi takdim etti... Biz iki hâfız mübarek elini öptük. Bize; Kur'ân'ın her bir harfinin on sevabı olduğunu ve okumamızı okutmamızı söyledi... Teşvik etti... Bu kadarlık sürdü ziyaretimiz. Üstad'ın konuşmaları ya âyet ya da hadis meallerinden oluyormuş... Nitekim bize söylediği söz de bir Hadisi-i Şerif mealidir aslında...

Afyon'da kendimizi yetiştirdikten sonra, 1949 senesinde Nazilli Kur'ân Kursunda görev aldım. Kurs, Koca Cami'nin müştemilatındandır. -Nazilli'nin en merkezinde olan



Koca Cami, 1453 senesinde, İstanbul'un fethedildiği sene yapılmış olup, Anadolu'nun ilk camilerindendir- Nazilli'nin ilk Kur'an Kursu olarak açıldı burası. Diyanet ücretsiz olarak bize görev verdi. Sonradan 50 lira ücret vermeye başladılar. O yıllarda sayıları 50 kadar olan öğrenci mevcudunu, müstafi olarak görevden el çektirildiğim 1958 yılında tam 972'ye kadar çıkarmak nasip oldu.

Koca Cami'de namazlarımızı kıldıktan sonra camiden çıkıp şadırvanın önünde Risale-i Nur talebeleri ile beraber toplanıp, ayaküstü dersleri yapıyorduk. Bu dersler adet haline gelmişti... Tabi hepimizin başında beyaz takke... Bu hemen dikkati çekiyordu... Aslında insanlar gölgesinden korkuyordu o tarihlerde.

Bu böyle devam ederken 1958 senesinde zamanın müftüsü: "Ali Şeflek Nurculukla ilgilenmektedir, hakkında takibat yapılması..." diye yukarıya bir yazmış. Bunun üzerine beni sorgusuz sualsiz, hiç savunmamı almadan müstafi addettiler. Bir dilekçe verdim ama hiçbir zaman hakkımı vermediler bana. Halbuki Risale-i Nur hizmetleriyle öyle fazla iç içe de değildim. Sırf nurcularla konuşuyorum diye bu başıma gelmişti... Tabi çok zor durumda kalmıştım... Nasıl geçinecektim... Yolda kestane satmaya bile düşündüm...



**Kur'an hocası Ali Şeflek'in işten atıldığı haberi. Sene 1958**

O zaman faal bir nur talebesi olan Kuyumcu Mehmet Büker Ağabey: "Ben sana kuyumculuğu öğreteyim" dedi... Param da yoktu... Allah rahmet etsin bize yardım etti. Mesleği de öğretti, şirket olduk... Fakat her zaman için Kur'an derslerine devam ettim...



## MEHMET BÜKER

(1919 – 2002)

Mehmed Büker 1919 tarihinde Isparta/Uluborlu'da doğmuştur. Ticari faaliyetlerini arttırmak için 1945'de Nazilli'ye taşınır ve bir kuyumcu dükkanı açarak sarraflık yapmaya başlar. 1955'de Nazilli Risale-i Nur hizmetlerine dahil olur ve evini dersane-i nuriye gibi kullanmaya başlar... Bulduğu, rast geldiği müştakları tutar hemen evine götürür... Onlara saatlerce okur ve anlatır... Ayrıca namaz çıkışlarında Nazilli Merkezindeki "Koca Cami" Şadırvanı etrafına topladığı insanlara ayaküstü sohbetleri yapar. Bu dersler çekirdek hükmüne geçmiş ve çok meyveli ağaçlar vermiştir. Hüseyin ağdır, Musa Yukarı, Hüseyin Filiz bunlardan sadece birkaç tanesidir...

Fitraten çok cevval, heyecanlı ve ataktır... Bir o kadar da mert, cesur, sözünden dönmez ve ilekeştir. Aynı zamanda iyi bir hatiptir. Hitabesiyle yüzlerce, binlerce insanı etrafında toplayabilecek kabiliyete sahiptir. Yerinde hiç duramayan Büker, hayatının sonuna kadar hizmetin yükünü ve ilesini omuzlarında taşımıştır...

İki kere Bediüzzaman'a ziyarette gider, fakat ne hikmetse görüşmeye muvaffak olamaz... Üçüncüsünde oğlu Servet'i de yanına alıp tekrar gider... Ama hayret! Yine kapıda kalmıştır. Ancak ne olursa olsun bu sefer Bediüzzaman'ı görmeye kararlıdır. Üstad'ın tabiriyle bir delilik yapar ve kapıya yüklenir... Buna oğlu Servet şahittir. Sonra kabul edilir ve  stad'ı, onu şefkatle kucaklar, başını okşar...

Mehmet Büker, Nazilli'nin Dört Mehmetlerinden birisidir. Adaşı Terzi Mehmet Oğuz'un karakolda dövülerek şehit edilmesinden birkaç saat evvel görüştüğü son şahistir. O Meş'um gece üç defa evine baskın yapılır... Fakat defalarca maruz kaldığı keyfi zulümlerin verdiği ferasetle, başına gelebilecekleri sezer... O gece evinde durmaz ve Balıkesir'e firar eder... Fakat aynı feraseti gösteremeyen çok sevdiği adaşı Mehmet Oğuz geceleyin karakola gider ve ne yazık ki sabaha karşı oradan cesedi çıkar...

Belki de öyle lazımdı... Hizmete gelecek musibeti Terzi Mehmet  zerine almalıydı... Bu da, şehit için başka türlü bir ferasetti... Zaten Mehmet Oğuz'un geceleyin karakola giderken, Mehmet Büker'e söylediği son sözü: "Bu ulvi hizmete bir baş feda etmeden olmaz" olmuştu... Bu hatıralarda, bu talihsiz hadisenin en doğru şeklini birinci dereceden şahidi olan, oğul Servet Büker'in dilinden öğreneceğiz... Çünkü muhtelif kitaplarda değişik tarzlarda anlatılıyor... (Bu hatıralar mevzu bütünlüğü için Mehmet Oğuz kısmına alınmıştır)

Fitraten yerinde duramayan Mehmet Büker bir kelime bile İngilizce bilmediği halde, 1973'de Amerika'ya gider ve orada "The Light" yani "The Nur" dergisini (Mehmed Fırıncı ağabeyle beraber) ıkarmaya başlar. Krallara, Devlet Başkanlarına, Dünyanın tanınmış şahsiyetlerine göndermeye başlar...

Mehmet Büker bir zaman sonra tekrar Nazilli'ye döner ve 2002 senesine Nazilli'de vefat eder. Allah Rahmet eylesin... Âmin...

Bu farklı insanı, Mehmet Büker Ağabeyin Oğlu Servet Büker'den ve Risale-i Nur'u tanınmasına vesile olduğu Hüseyin Filiz'den okuyalım. Hatıralar kendilerine tashih ettirilmiştir.

### **Servet Büker Anlatıyor:**

1950 Nazilli doğumlu olan Servet Büker, ricamız üzerine yazılı olarak babasını anlatmıştır. Daha sonra tamamlayıcı sorularıma da cevap vermiş ve metnin son şekli kendisine tashih ettirilmiştir. Bilhassa Nazilli Karakolunda dövülerek şehit edilen ustası, Terzi Mehmet Oğuz'la alakalı anlattıkları çok önemlidir. Bu insanı ürperten, insanlığın yüzünü kızartan veya karartan müessif hadisenin en ayrıntılı açıklamasını birinci ağızdan okuyacağız inşallah... Bana yardımcı olan Ertuğrul Öztürk Bey'e teşekkür ederim.

### **HİTABESİ İLE YÜZLERCE BİNLERCE İNSANI ETRAFINDA TOPLAYABİLİRDİ**

Ben 1950 Nazilli doğumlu Servet Büker. Merhum Mehmet Büker'in büyük oğlu ve ortanca çocuğuyum. Kardeşim Said Büker, Ablam Sermin Özcan'dır. Evli iki çocuk babasıyım. Nazilli'de ikamet etmekteyim ve halen sarraflık işiyle uğraşmaktayım.

Babam Mehmet Büker'in nüfusa kayıtlı adı 'Mehmet Said Büker' şeklindedir.

Isparta'nın Uluborlu İlçesinde 1919 senesinde doğmuş olup, anne adı Hediye, baba adı Hamdi'dir. Bir kardeşi hayatta olup, abisi çocuk yaşında vefat etmiştir. Amcam Said Büker Isparta'da ikamet etmektedirler. Anne ve baba dedemler Hamdi ve Hüseyin ikisi de hac ziyareti sırasında orada vefat etmişlerdir. Uluborlu'daki lakapları; Baba Dedemi Urgancı Hamdi, Anne Dedemi Hacı Hâfızlar olarak bilirler. Baba dedemin hacı arkadaşı Senirkentli Ali İhsan Tola Ağabeydir.

Babam merhum her şeyi dolu dolu yaşayan, cevval, atak, asabî mizaçlı, heyecanlı bir insandı. Gözünü budaktan sakınmayan, doğru bildiğini haykırmaktan çekinmeyen ve hitabesi ile yüzlerce, binlerce insanı etrafında toplayabilen, ilkokul mezunu farklı bir insandı...

Şimdi olduğu gibi, o zaman da Nazilli'de babamın işlettiği sarraf (kuyumcu) dükkanımız vardı... Daha sonra ortaklarıyla beraber dükkan sayısı beş'e çıkmıştır.

Üstad'ın adını ilk defa 1943 Denizli ve 1952 İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemelerinde duymaya başlayan babam Mehmet Büker, 1955 yılında hizmetle tanışır. Nazilli Risale-i Nur hizmetleri onun dava ile tanışmasıyla daha aktif hale gelmiştir. İlk dersane kendi evimizdi. Haftada iki üç gün 30-40 kişilik gruplarla dersler yapılırdı. Hizmet aşkıyla yanan babam söz verince ölümüne sadık bir insandı. Hayatında yalan dolana yer vermemiştir. Hitabesi çok kuvvetliydi. Karşısındaki muhatap kolay kolay konuşamazdı.

Babam, davaya meyli merakı olan insanları, dükkanı bırakıp eve getirir ve onları günlerce misafir eder irşada çalışırdı. Müspet neticeler gördükçe de çok mutlu olurdu. Misafirlik konusunda yerli yabancı ayırımı yapmaz, evde ne varsa önlerine yemek koyardı. Yemekten sonra da yatıncaya kadar Risalelerden ders okur, sorulan sorulara cevaplar verirdi. Ablam ve ben bunlara hep şahit olmuşuzdur.

Babamın bir hizmeti de Nazilli Büyük Cami'de olurdu. Namazdan sonra şadırvanın başında kim denk gelirse toplar dini dersler yapardı. Hocalar, vaizler, müftüler de olurdu. Bu bir müddet sonra bu dersler kesildi. Zira babamın bazı hassas noktaları vardı. Zaten Nazilli'de dersane de açılmıştı. Namazlara, bilhassa yatsı ve sabah namazlarına dersaneye gidip gelmeye başladı.

Nazilli'de ilk dersane Yeni Mahalle'de Çaputçu Şükrü Amcanın eski, avlulu bir eviydi. İkinci dersane ise şu an Sanayi olan bir yerde idi. Hüseyin Filiz Ağabeyin Zübeyir Ağabeyle beraber kaldığı yer burasıdır. Zübeyir ağabey 45 gün bu dersanede kalmıştı...

Hizmetler inkişaf etmeye başlayınca, babamın Isparta ziyaretleri de artar. Orada "Bayram, Sungur, Zübeyir, Kitapçı Ezener, Hüsrev, Tâhirî" ağabeylerin hepsini yakından tanır. Ayrıca babam Ahmet Feyzi, kardeşi Mehmet Emin Feyzi, Hasan Atif Hoca, Avukat Bekir Berk, Avukat Gültekin Sarıgül ağabeylerle de yoğun irtibatı vardı.

### **BABAM OMZUYLA ÜSTAD'IN KAPISINI İTEKLEMeye KALKIŞINCA...**

Üstad Hazretlerini 1955 tarihinden itibaren iki defa ziyaret teşebbüsünde bulunan babam, ne hikmetse buna bir türlü muvaffak olamaz.

1958 veya 59 senelerinden biri olabilir. Babam Üstad'ı ziyaret etmek için tekrar harekete geçti. Bu seferki ziyaretinde beni de yanına aldı. Daha önceki iki ziyaretinde kapıdan dönen babam, bu sefer ne olursa olsun Üstad'la görüşmeye kararlıydı...

Ama hayret! Babam yine kapıdan içeri alınmadı. Kapıyı açan Ceylan ağabeydi... Ceylan ağabey karşısında babamın kararlı duruşu bile kâr etmiyordu... "Bana tezgaharlık yapma! Ben üçüncü defa geliyorum, beni geri döndürme" diyordu babam. Bir taraftan da, "acaba benim bir kusurum mu var ki Üstad beni kabul etmiyor" diye vesvese edermiş... Babam çare kalmayınca kapıyı omzuyla iteleyip içeri girmek istedi. O sırada içerden bir ses geldi. Meğer bu cedelleşmeyi duyan Üstad Hazretleri, "bırakın şu deliyi gelsin" diye sesleniyormuş...

Benim hatırladığım kadarıyla Üstad karyolasında bir kenarda oturuyordu. Başında taylaşanlı bir sarık, üzerinde bir cüppe vardı. Kollarını açıp bizi kucakladı, başımızı okşadı... Ablam Sermin'in ve benim yazdığım Risalelere "Maşallah! Maşallah!" diye hayretle baktı ve arkalarına dualar yazıverdi. Şu an müze olan evde olmuştu bu görüşme. Babamın bazı soruları vardı. Üstad cevap verdi. Ama ben şimdi bu konuları hatırlayamıyorum. Üstad'ın, "bırakın şu deliyi gelsin" lafını biz kapıda duyduk. Eğer içer almayacak olsalardı omuzlayıp girecekti babam. Bundan hiç şüphem yok...

Üstad Hazretlerini ikinci görüşüm Ankara'daki bir mahkeme vesilesiyle olmuştu. Mahkemeye destek vermek için gidilmişti Ankara'ya. Nazilli'den bir grup arkadaşı ile bir jip tutuldu. Babam beni de almıştı, ben de vardım jipte. Yolda jip arıza yaptı. Yalnız jip dediysem, bugünkü modern olanlar gibi değil, köy jipi tabir ettiğimiz tiplerdendi. Bir saate yakın tamir için uğraşıldı. Vakit gece yarısı... Fakat ne mümkün, jip bir türlü çalışmadı. Sonra gruptan bir abi: "Biz bunu Besmeleyle itekleyelim, o zaman çalışır" dedi. Hep birlikte Besmeleler çekildi ve itekledik. Evet, jip çalışmıştı... Sevinçten yola devam ettik... Bu seyahatimizde biz Üstad Hazretlerini ikinci kere uzaktan görebilmiştik.

23 Mart 1960 tarihinde Üstadın vefat haberi gelince babam çok sarsıldı. 8-10 arkadaşıyla beraber, "Thames" marka bir minibüs tuttular ve Urfa'ya cenazeye gittiler.

### **ALTI BUÇUK AY BABAM HAPİSHANEDE UNUTULDU**



**Mehmet Fırıncı, Mehmet Büker ve Bekir Berk Kerkük Yaylasında**

Evimiz müteaddit defalar basılmış, jip dolusu kitaplarımız alınıp götürülmüştür. Babam adeta karakol ve savcılıklara abone olmuştu... Hangisini anlayım bilemiyorum... Hepsini anlatsam bir roman olur... Maddeten acı ve ızdırıp dolu bir ömür...

Isparta'da bir Ağabeyin, sanıyorum Hüsrev Ağabeyin mahkemesine katılmak için

bir gezi düzenledi babam. Bir otobüs dolusu insanla birlikte Nazilli'den Isparta'ya doğru yola çıktık. Otobüste ben de vardım. Yalnız babam önce 6 bin adet –on altı bin de olabilir- bir broşür bastırdı. Broşür şuydu:

“Birtek gayem vardır:

O da, mezara yaklaştığım bu zamanda, İslâm memleketi olan bu vatanda Bolşevik baykuşlarının seslerini işitiyoruz. Bu ses, âlem-i İslâmın iman esaslarını zedeliyor. Halkı, bilhassa gençleri imansız yaparak kendisine bağlıyor. Ben bütün mevcudiyetimle bunlarla mücadele ederek gençleri ve Müslümanları imana davet ediyorum. Bu imansız kitleye karşı mücadele ediyorum. Bu mücahedem ile inşaallah Allah huzuruna girmek istiyorum, bütün faaliyetim budur. Beni bu gayemden alıkoyanlar da, korkarım ki Bolşevikler olsun!

Bu iman düşmanlarına karşı mücahede açan dindar kuvvetlerle el ele vermek, benim için mukaddes bir gayedir. Beni serbest bırakınız. El birliğiyle, komünistlikle zehirlenen gençlerin ıslahına ve memleketin imanına, Allah'ın birliğine hizmet edeyim. Said Nursi”

Bunu babam bana ezberletmişti o zamanlar.

Yolda, Isparta'ya varıncaya kadar bu broşürü bütün kahvelerde, istasyonlarda, mola yerlerimizde dağıta dağıta gittik. Isparta'ya varınca bir otele yerleştik. Fakat Nazilli'den beri bizi takip eden polis, otelden alıp bizi doğru karakola götürdü... Hepimizin ifadeleri alındı. Eniştem de vardı aramızda. Broşürlerden kalan kısma el koydular. Bunun, “Nerde bastırdınız? Kaç tane, niye?” diye epey sorgulaması oldu. Biz kalanları Isparta'da dağıtacaklık.

Sonra bizi karakoldan mahkemeye sevk ettiler... Mahkeme sadece babamı aldı, bizi serbest bıraktı. Babama yeniden cezaevi ve hasretlik...

Ve 6,5 ay yargısız infaz... O cevvaliği ile babam sorgusuz sualsiz tam 6,5 ay yatırıldı hapisanede... Hiç mahkemeye çıkarılmadı... Adeta unutulmuştu orada.....

Nihayet bunu oradaki yerel yöneticilerin çözememeğini düşünen babam, hapisaneden Adalet Bakanlığına bir çekmek telgraf istedi. Fakat hapisane müdürü, “ben çekmem bunu, yoksa benim sonum olur” diye direnir. Babam da, “Efendim siz çekmezseniz ben bunu dışardan çektiririm. Bu sefer, içerdeki adam bunu nasıl çekti diye, sen daha zor durumda kalırsın” diyor ve telgrafı çektiriyor.

8-10 maddelik soru ile çekilen bir telgraftı bu. Ama öyle sert ki burada yazmaya dilim varmıyor... “Adalet İsimli Adalet Bakanlığına” diye başlıyordu bu telgraf. Fakat ertesi gün babamın tahliye emri gelmişti...

### **AMERİKA'YA GİTTİ VE “THE LİGH” “NUR” MECMUASINI ÇIKARDI**

Hizmet için paraya ihtiyaç vardı. Bu sebeble babam işini büyötmek için kolları sıvadı. Ortak sayısını çoğalttı 4-5 kişi oldular. Kendisi İzmir Kemeraltı Çarşısına açtığı dükkanı işletmeye başladı. 1967 de İmam Hatip Okulu'na gittim ben. 1970-71-72 de İzmir'deydik biz. O esnada kardeşimle ben büyümüştük. 1973'den sonra işleri kardeşime devretti, ben askere gittim. Sonra işleri kardeşimle ben devam ettirmeye başladık. 1973'de Balıkesir ve İstanbul Kapalı Çarşı'da dükkanlarımız açıldı. Uzun yıllar 1987'ye kadar İstanbul'da kaldı babam. Bu arada dükkan sayısı beşe çıkmıştı... Ama ortaklarıyla düzeni de kaçırmıştı... Çünkü çatal kazık gitmiyordu. Bu sebeble bir gecede ortaklığı bitirdi babam. İstanbul'da bir müddet daha kaldı. Bu esnada 1987 senesinde annemi kaybettik. İkinci defa evlenen babam tekrar nazilliye geldi.

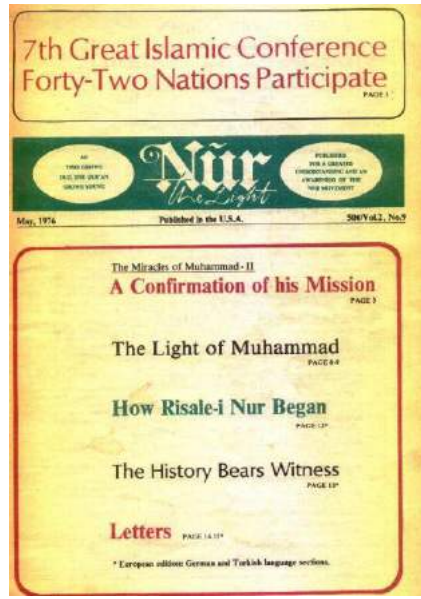
Babamın bir Amerika macerası vardır. Hiç lisan bilmediği halde Amerika'ya gitmişti. Orada çat pat tarzanca anlaşmış. Amerika'ya birinci gidişi 1973'de olmuştur. Orada altı ay kaldı. Amerika'da “The Ligh” “Nur” Mecmuasını çıkarıp; dünyanın sayılı merkezlerine, Krallara, Devlet Başkanlarına, mevki makam sahiplerine gönderiyordu. O dergi bilfiil babamın azmiyle kurulmuştu. Sermayesini de o koydu. Hiçbir yerden katkı

almadı. O zaman Osman Birgeoğlu ile Fırıncı ağabeylerin destek verdiğini zannediyorum. Amerika'ya İkinci gidişi, 1987'de ikinci evliliğinden sonra oldu.



**Mehmet Büker ve Mehmet Fırıncı, Amerika'da The NUR faaliyetleri anında. 1975**

Babam artık yaşlanmıştı, yaşlanınca eski cevvaliyeti de epey durulmuştu. Nazilli'ye geri döndü ve 2002 senesinde Nazilli'de vefat etti. Eğri Boyun Mezarlığında medfundur. Mevla rahmet eyleye... Âmin...



**Mehmet Büker'in gayreti ve Fırıncı ağabeylerin desteği ile Amerika'da çıkarılan "The Light" dergisinin Mayıs 1976 sayısının kapağı**

### **Hüseyin Filiz Anlatıyor:**

1938 Dinar doğumlu olan Berber Hüseyin Filiz ağabeyimiz, 10 yaşından beri Nazilli'de ikamet etmektedir. Hatıraları bu kitapta müstakil olarak vardır. Makam münasebetiyle sadece Mehmet Büker ile alakalı olan kısımlar buraya alınmıştır.

### **HÜSEYİN ÇAĞDIR, MUSA YUKARI...**

Nazilli'de Sarraf Mehmet Büker ağabeyin çok hizmetleri vardır. Benim gibi çok kimsenin Risale-i Nur'u tanınmasına vesile olmuştur. Çok fedakârdı...

Hatta -bugün ikisi rahmetli olan- çok hizmetler ifa eden; Hüseyin Çağdır ve Musa Yukarı'nın hizmete kazanılması onun ciddi gayretleriyle olmuştur.

Bunlar şöyle olmuştur:

Benim Risale-i nur'u tanımam; Sarraf Mehmed Büker ağabeyin yolda yürürken beni omuzlarımdan tutup dükkânına çekmesiyle başlamıştır... (Hatıranın devamı Hüseyin Filiz maddesindedir)

Tahminen 1957 senelerinde olacak... Benim de Risale-i Nur'u tanıdığım seneler... Nazili'nin merkezindeki Koca Cami'de namazları kıldıktan sonra, Sarraf Mehmet ağabey bizi şadırvanın başında toplar, orada bize dersler yapardı.

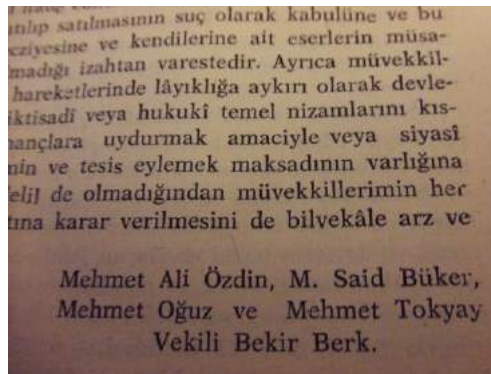
Bir gün İzmir'den Hüseyin Çağdır, Ayrancılar'dan da Musa Yukarı ağabeyler geliyor Nazilli'ye. Bizim gibi onlar da Koca Cami'de namazlarını kılıp dışarı çıkınca, şadırvanın başında bizlere konuşan Sarraf Mehmet ağabeyi dikkatle dinlemeye başladılar. Ders çok hoşlarına gitmişti... Sonunda: "Aman bu kitaplardan bize de ver de, biz de okuyalım..." demeye başladılar. Sarraf Mehmet bunları bırakır mı hiç? Aldı doğru evine... Ertesi gün öğlene kadar bunlara Risalelerden okumuş anlatmış... Okumuş tekrar anlatmış... Ertesi günü yine gördüm bunları ben. "Yahu siz gitmediniz mi daha?" dedim. "Yok, Sarraf Mehmet sabaha kadar bize kitap okudu" dediler. Ben kendilerinden böyle duydum...

### MEHMET BÜKER AĞABEY DEĞİŞİK BİR İNSANDI

Sarraf Mehmet Büker ağabey bir gün bizim Dinar'a gitmiş. Orada bizim merkez vaaz hocası vardı... Çapallı Hali Hoca... Sakallı... Başında da büyük bir fotör şapkası vardır... Bir gün camide vaaz etmiş... Dışarı çıkınca fotörü başına geçirmiş... Sarraf Mehmet, şöyle bir bakmış, içinden; "demin vaaz eden hoca değil mi bu?" demiş. Varmış yanına: "Hoca, senin Allah'ın Kitabı Kur'an'ı Kerim -midesini göstererek- şuranda mı, yoksa -aklını göstererek- buranda mı?" demiş. "Buramda demiş" hoca. —eliyle başını göstererek- "O zaman sen, bu papazın külahını Allah'tan korkmadan nasıl koydun bu Kur'anın üzerine?"

Ben hocadan dinledim bunu. Hoca: "Hemen adam beni böyle büktü... Adı da Büker'miş" dedi. Bir taraftan da elleriyle çamaşır büker gibi gösteriyor; "Ben öyle bir adam hayatımda görmedim hiç" diyordu. "Ben de hemen aldım fotörü onun yanında büktüm attım" dedi. Gerçekten Mehmet Büker ağabey değişik bir insandı... Herkesi kolayca ikna ederdi...

O fotörü her sene memleketim Dinar'a gittiğimde hocanın başında ben de görüyordum. Ama bir seferinde örme vardı hocanın başında. Sordum: "Hocam bu örmeyi nasıl giydin başına, sen fotör giyerdin? Büyük bir gelişme var sende maşallah hocam" dedim. Elini sıktım tokalaştım. Hemen beni elimden böyle tuttu. "Sen Sarraf Mehmet Büker'in adamısın galiba?" dedi. "O beni böyle büktü... Sen de onun gibi konuşuyorsun. Gel sana bir çay ısmarlayacağım" dedi ve bu hadiseyi anlattı bana. Allah rahmet etsin o da vefat etti...



Risale-i Nur okudukları için mahkemeye verilen Nazillinin Dört Mehmetleri ile vekilleri Av. Bekir Berk'in imzasını taşıyan bir savunmanın alt kısmı



(1911 - 1994)

## MEHMET KAYALAR

Mehmet Kayalar Ağabey 1911 (1330) Selanik doğumludur. Ataları Konya asıllıdır. Dedeleri İslâm'ı Avrupa'ya yaymak gayesi ile Yunanistan'ın Selanik İlinin Kayalar kasabasına Konya'dan hicret etmişler. Mehmet Kayalar da Kayalar'da dünyaya gözlerini açmıştır. Babası Mahmut Efendi, Annesi Hüsnü Şah Hatun idi. Kayalar ağabey 6-7 yaşlarına kadar Kayalar'da kaldıktan sonra Türk-Yunan Devletlerinin göç anlaşmasına göre, ailesi ile birlikte Erzincan ilinde istihdam edilirler. İlk tahsilini Erzincan'da, diğer öğrenimlerini ise askerî okullarda tamamlar...

01.05.1937 senesinde Harp Okulunu bitirerek subay olarak ordu saflarına katılır. Konya, Susurluk, Kemalpaşa, Uşak, Bingöl ve Diyarbakır illerinde vazifeler yapar.

Mehmet Kayalar evli ve üç evlat babası idi. Evlatlarından Müctebâ Mehdi ile Mahmut Hâdi babalarından evvel dâr-ı bekaya irtihâl etmişlerdir. En büyükleri Ahmet Mefhar ise 6 Nisan 2003'te vefat etmiştir. Muhterem zevceleri Sâime Hatun da 2007 tarihinde vefat etmiştir. Kendisi 1994'de Yalova'da vefat etmiştir. Şimdilerde türbe haline getirilen kabri Yalova'dadır.

Mehmet Kayalar ismi bilhassa Diyarbakır nur hizmetleri ile bütünleşmiştir. 1950'den 1973'e kadar tam 23 sene bu şehirde kalmıştır. Bu çeyrek asra yakın sürede, Diyarbakır'da çok şaşaalı hizmetlere imza atmış; kendisine defalarca yapılan baskın, hapis, mahkeme ve sürgünlerle gözdağı verilmek istenmiştir. Fakat O hep kayalar gibi dimdik durmaya devam etmiştir...

Mehmet Kayalar 1952'de Yüzbaşı iken 41 yaşında ordudan emekli olmuştur.

1960 ihtilalinden hemen sonra evi tanklarla çevrilerek Sivas'ta hücre hapsine alınmıştır. Dokuz ay burada kaldıktan sonra, Çanakkale'ye sürgün edilmiş ve Çanakkale'de 1,5 sene devam edecek olan çok sıkıntılı ve işkenceli bir hücre hapsi yaşamıştır... Tekrar Diyarbakır'a dönen Mehmet Kayalar'ın, bu sefer bir sene süren Muğla sürgün hayatı başlar... Muğla hayatı da zahmetlerle geçmiştir...

Üç veya dört kere Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmiştir. Üstad Hazretlerinin Ankara Beyrut Palas otelindeki "müspet hareket" ağırlıklı son dersini, Mehmet Kayalar için verdiğini kendisi ve yakınları ifade etmektedirler.

Mehmet Kayalar adı çalışmalarım sırasında çokça geçmekteydi... Ağabeyler, hatıralarında bilvesile onun adını anıyorlardı... Allah'a şükrediyorum ki onunla alakalı doyurucu bilgi ve fotoğrafları nasip etti bana... Çok çetin bir hayat geçiren Kayalar ağabeyin hatıralarından, alınacak çok ders ve mesajlar gördüm ben... Bilhassa Risale-i Nur'un meslek ve meşrebi hakkında... Takdir ve yorumu okuyucularıma bırakıyorum...

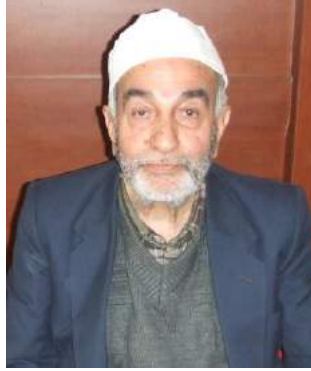
Bu hatıraları, Mehmet Kayalar ağabeyin senelerce çok yakınında ve hizmetinde bulunmuş olan İrfan Haspolatlı ve Tarık Aktekin ağabeylerin yardımı ile hazırladım. Bu iki kadim dost, Kayalar ağabeyin neredeyse bütün tarih-i hayatını kayıt altına almışlar.



Verdikleri hatıralar ve fotoğraflar için bu yaşlı ağabeylerime teşekkür ediyorum. Bu kitapta kendi hatıraları ayrı olarak vardır. -Bütünlük için artarda okunabilir. Ayrıca arşivimi ve Risale-i Nur Külliyyatını taradım. Ulaşabildiğim bütün şahitlerle görüştim. Kayıtları topladım ve hatıraların sonuna ilave ettim. Tâ ki tablo eksik kalmasın, Mehmet Kayalar'ın hayatından çıkan mesaj bütün yönleri ile okunsun istedim... İşte çilelerle dolu 83 yılın hikâyesi.

### **İrfan Haspolatlı Anlatıyor:**

Ben İrfan Haspolatlı. Aslen Bitlisliyim, 10 yaşımdan itibaren Diyarbakır'da büyüdüm ve bu şehirde 25 sene öğretmenlik yaptım. 1957 senesinden beri Risale-i Nur'u tanıyorum ve okuyorum. Aynı tarihten itibaren Mehmet Kayalar ağabeyin çok yakınında bulunmak nasip oldu. Üstad Bediüzzaman Hazretlerini de iki kere ziyaret ettim.



### **İrfan Haspolatlı. Mehmet Kayalar'ı en iyi tanıyanlardandır**

Mehmet Kayalar, 1946 senelerinde Risale-i Nur eserlerini, 1950'de de Üstad Bediüzzaman Hazretlerini Isparta'da ziyaret ederek tanır. İlk görüşmelerinde ağabeyin ayaklarında titreme, konuşmasında kekeleme hâsıl olur. Bediüzzaman Hazretleri ağabeyin başını koltuğunun altına alarak okşamış, öylece kekeleme hali geçmiştir. Mehmet Kayalar Bediüzzaman Hazretlerini üç veya dört kere ziyaret etmiştir. Önyüzbaşı iken 1952 senesinde subaylığa veda etmiştir.

Mehmet Kayalar 1952'de ordudan ayrıldıktan sonra, Diyarbakır'da ikamet edip, evini umum halka açarak, çevrenin isim yapmış âlimlerine, hocalarına ve o yörenin insanlarına uzun yıllar Risale-i Nur ve tefsir, hadis, fıkıh dersleri vermiştir.

Ders düzeni şöyle idi: Evin avlusuna hasır sergileri serilip oturulurdu. Ağabey, rahlesi önünde iki dizi üzerine oturup cemaati de aynı tertip idiler. Ders, akşam namazından bir saat sonra başlar, ders bitiminde yatsı namazına müteakiben cemaat evlerine dağılırdı.

Derste âlimler ve hocalar ağabeyin arkasında, cemaat ise önünde bulunur... Yüksek bir ciddiyet ve tazim ile oturulurdu. Kalpleri hüşyar edercesine belîğ bir üslupla ders anlatırdı. Ders bitiminde sorular ve müşkül meselelerin cevap faslı başlardı. Bizleri en çok ihya eden, sırlara aşına kılan bu soru-cevap faslıydı. Ders kıyafeti beyaz takke ve beyaz uzun entari idi. Ağabey derste talebelerin yüzüne bakmasını isterdi. Uyku, gaflet ârız olanları tesbihini atarak ikaz ederdi. Kendisi soru sormaz, yalnız sorulan sorulara cevap verirdi.

Daha sonra ikamet ettiği ev, kalabalığa kâfi gelmediğinden Hasırlı Mahallesiinde bir eve taşınıp, nur hizmetine oradan devam edildi. Orası da kifayet etmeyince 1959 yılında Diyarbakır ilinin 5 km. kuzeydoğusunda Dicle Nehri kıyısında 2,5 dönümlük bir arsa alınıp iki katlı bir ev yapıldı. Üst katında Mehmet Kayalar ağabey ailesi ile ikamet ettiler. Alt kat cemaate ayrıldı.



**Dicle Nehri kenarında inşa edilen medrese önünde İrfan Haspolatlı.**

**Üst kat Kayalar ağabeyin evi, alt kat medrese**

Bu dersler Diyarbakır'da 1950'den 1973'e kadar 23 sene devam etmiştir. Tutukluluk ve cezaevi günleri hariç, bir gün bile ders yapılmadığı görülmemiştir.

Mehmet Kayalar ağabeyin Diyarbakır mahkeme günleri çok kalabalık olurdu. Hatta kalabalık mahkeme koridorlarının dışına taşarak caddeye kadar uzanırdı.

Üstad Hazretleri vefatından iki ay evvel telgrafla Mehmet Kayalar'ı Ankara'ya çağırıyor... Bu görüşme Ankara Ulus Beyrut Palas otelinde olmuştur. Görüşmenin şahidi benim. Çünkü orada idim. (Üstad Hazretleri ve Mehmet Kayalar ağabeyin bu görüşmesi ayrıntılı bir şekilde bu kitabın İrfan Haspolatlı maddesinde anlatılmaktadır. Oraya havale ediyoruz. Ömer Özcan)

Kayalar ağabey 23 Mart 1960'da vefat eden Üstad hazretlerinin defin anında mezarının başında bulunmuştur. Definden sonra, Mustafa Sungur kardeşe dönerek: "Siz Üstad'ın hizmetinde olanlar; ben hariç, aranızdan birini baş seçin, cemaat dağılsın. Ben de seçtiğiniz o başa tâbi olacağım." Demiştir. Fakat bu teklifi kabul görmemiştir. Mehmet Kayalar daha sonra tekrar Diyarbakır'a dönmüştür.

### **SİVAS KAMPI, ÇANAKKALE HÜCRE HAPSİ, MUĞLA SÜRGÜNÜ, YALOVA...**

1960 ihtilalinin 4. gününde Mehmet Kayalar'ın evinin çevresi çok sayıda tanklarla çevrildi. Orada tutuklanarak Sivas'ta kurulan bir askeri kampa götürüldü. Sivas Kampında çoğu hücre hapsi olmak üzere dokuz ay kalmıştır. (Sivas Kampı, bu kitabın Tanık Aktekin maddesinde anlatılmaktadır. Tanık Aktekin aynı Kampta Kayalar ağabey ile beraber bulunmuştur. Oraya havale ediyoruz. Ömer Özcan)

Mehmet Kayalar Sivas Kampından sonra Çanakkale'ye mecburî ikamete gönderilmiştir. Yani sürgün edilmiştir. Çanakkale'deki hücrelerinde görülmemiş işkencelere maruz kalır... Öyle bir hücre ki yattığı yatak bile rutubetten çürümüştür... Burada 1,5 yıl kalmıştır. Bu hapis hayatını, yanına verilen yakın talebesi Şerif Nazlıcan şahittir... Onu da Bingöl'den alarak Çanakkale'ye sevk etmişlerdir...



**Mehmet Kayalar, Çilerle geçen bir ömür...**

Kayalar ağabey Çanakkale hücre hapsinden sonra tekrar Diyarbakır'a geldi... Tekrar derslere başladı... Fakat bu sefer Muğla'ya sürgün ettiler... Muğla'da tek odalı bir evde, ailece bir yıl kadar yaşamak zorunda kaldılar...

Muğla mecburi ikameti de bittikten sonra, Kayalar ağabey Diyarbakır'a dönüp derslerine kaldığı yerden yeniden başlamıştır...

Bu sırada, üç yıl üst üste Adana'nın Toros Dağlarının Tekir Yaylasında<sup>1</sup> kamp kurarak birliği toparlamaya çalıştı. Diyarbakır'da bir sünnet şöleni yaptı. 300 ailenin çocuğuna sünnet ettirildi.

Mehmet Kayalar ağabey, yıllarca görmüş olduğu işkenceli hayattan dolayı, ayrıca yaşlılığın da verdiği etki ile 1972'de İstanbul'a gelerek Kadıköy, Fenerbahçe'de Kalamış'ta ikamet etmeye başladı. Yaz aylarında Diyarbakır'da, kış aylarında İstanbul'da ikamet etmekteydiler.

Daha sonra 1979 senesinde Yalova Çiftlikköy sahil mahallesinde Menekşe sokakta bir arsa alıp iki katlı bir bina inşa ettirdiler. Diyarbakır'da olduğu gibi üst katı ailesine, alt katı cemaate aitti.

Talebeler içinde Mehmet Kayalar ağabeye en fazla gelen Sungur ağabeydir. Yalnız son gelişinde, "Üstad orucu takvime göre tutuyor" demesi ağabeyi hiddetlendirdi.

<sup>1</sup> Tekir yaylası Çukurova'nın en büyük ve kalabalık yaylasıdır. Yaylanın tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber buradaki semt ve bölge isimleri (Paşa yazısı, müftü yurdu, vali çeşmesi) yaylanın çok eski olduğu kanaatini uyandırmaktadır. Tekir yaylası şimdilerde, Bürücek ve Akça Köyü ile birleşmiş durumdadır. Bir de Kayseri, Erciyes Dağında Tekir Yaylası vardır. İkiyi karıştırılmamalıdır.

Ağabey, pür hiddet: "Bunu bana nasıl söylersin. O üstad ki, bir hakikat için bin başını feda eden bir allâme..." Mustafa Sungur ısrar edince, Kayalar ağabey huzurdan ayrıldı. Ayrılmadan evvel: "Gezmeyin! İlim ayağa gitmez! İlme gidilir!" dedi.

### **MEHMET KAYALAR'IN VEFAT VEFATI**

İrfan Haspolatlı anlatmaya devam ediyor:

Ben Yalova'ya 1978'de taşındım. Kayalar ağabey de 1980'de. Diyarbakır'da olduğu gibi her zaman beraberdik.

Mehmet Kayalar biz talebelerine karşı yüksek alaka ve şefkat gösteriyordu. Hatta hastalığında: "Rabbime kavuşmak istiyorum. Ama sizleri sevdiğim için, ölümüne dua etmiyorum" diyordu. Yaşlılık ve rahatsızlıklar çoğalınca bizlere rica ederek: "Kardeşlerim! Sıhhatim için bana dua etmeyin. Sizin dualarınız ölümümü engelliyor. Artık Rabbime kavuşmak istiyorum..." dedi.

Yalova'da iken İstanbul, Bursa, Yalova'dan talebeler gelip ziyaret ederlerdi. Öğleye doğru cemaat 11.00'de toplanıp bir saat sohbet yapılırdı. Sohbetten sonra öğle namazı kılınır, herkes evine giderdi.

Sene 1994. yine bir yaz günü Yalova Çiftlikköy'de bulunuyordu. Yaşlılık ve rahatsızlıklar gün geçtikçe artıyordu. O sıralarda kurban bayramı yaklaşıyordu. Türkiye'nin muhtelif yerlerinden talebeler gelmişti. Sohbetler, dersler yapıldı. Bayramın 4. gününde talebeler evlerine döndüler. Birden Kayalar ağabeyin rahatsızlığı arttı. Ve 31 Mayıs 1994 tarihinde salıyı çarşambaya bağlayan gece saat 03.15'te ruhunu Rahmana teslim eyledi. Cenazesi Çiftlikköy'de küçük oğlu Mahmut Hâdi'nin bulunduğu mezarlığa defnedildi. Allah rahmet etsin. Âmin, âmin, âmin...

Kayalar ağabeyin kabrine, belediyeyi zor ikna ederek şimdi bir türbe yaptırıyoruz.

### **ŞERİF NAZLICAN ANLATIYOR**

Şerif Nazlıcan, Mehmet Kayalar ağabeyin en yakınlarından... Çanakkale hücre hapsinde beraber yatmışlar... 1,5 yıl süren bu çileli hapis hayatının en yakın şahidi... Hazırladığı notlardan tespitler:

### **HÜCRESİNDE YATAĞININ ALTINDAN TUVALET SULARI GEÇİYORDU**

Şerif Nazlıcan anlatıyor:

Mehmet Kayalar 1946'da Eğridir Komando kursunda subay iken oranın başkâtibi vesilesi ile Üstadı tanımıştır. 1950'de yüzbaşı iken ordudan emekli olunca Isparta'da üstadı ziyarete gitmiştir.

Kendisi bana şöyle anlatmıştı: "1946 senesinde Eğridir Dağ Komando kursunda vazifeli idim. Burada Üstadın talebelerinden başkâtip ile tanıştım. Üstadın mühim eserlerinden İşârat-ül İ'caz, Mesnevi-i Nûriye, 5. Şua ve bazı eserlerini okuyunca Üstada karşı bir sevgi ve alaka duydum. Üstadı ziyarete niyet ettim. Fakat kısmet olmadı. Ani bir emirle tayinim Diyarbakır'a çıktı. Oradan da tekrar Bingöl'e tayin ettiler. Daha sonra da dini yönümden dolayı ordudan ayrılmak zorunda bıraktılar. İşte o zaman Üstadı Isparta'ya ziyarete geldim."



**Mehmet Kayalar'ın Çanakkale'de hücreindeki yatağı**

Şerif Nazlıcan anlatmaya devam ediyor:

Ben Bingöl'den Çanakkale hapisanesine sevk edildim. Kayalar ağabey de oradaydı. Geldiğim günün sabahı başsavcı gelip beni gördü. Mehmet Kayalar ağabey de hücrelerinde cevşen okuyordu. İkinci günün sabahı savcı erken geldi. Bizler hücre dışında salonda idik. Başsavcı doğru Kayalar ağabeyin hücrelerine girip karşısında durdu ve bağırdı. "Ben Başsavcı filankes. Ağaya kalk ve bana hürmet et!" Ağabey de okuduğu cevşeni kapatıp, hiddetle elini beline atınca; o da silah zannedip bağırarak hücreden koşarak çıktı. "Başgardıyan, gardıyanlar bunları 1 nolu hücreye atın, en ağır zincirlere vurun, ıslah oluncaya kadar çıkartmayın" diye bağırarak emirler yağdırdı. Sonra gardıyanlar gelerek bizleri aldılar ve hücreye attılar.

Bizler bir-iki saat bekledikten sonra ağabey şöyle dedi: "Kardeşlerim, kusura bakmayın. O habis kendini bilmeze öyle cevap vermem lazımdı." Ben de: "Ağabey çok iyi ettiniz, memnun olduk" dedim...

Akşama kadar en ağır şartlardaki hücrede kaldık. Hücre ağır rutubetli bir yerdi. Zaten adliyece tevkif olunan bir kimse ilk olarak o hücrede bir, iki, en çok üç gün yatar, sonra doktor kontrolünden geçer ve iç hapisane koşuşlarına verilerdi.



**Mehmet Kayalar Diyarbakır hizmetlerinde hep en önünde**

Beni 10 günlüğüne Bozcaada hapisanesinde yatırdıktan sonra, tekrar geriye Çanakkale'ye getirdiler.

Sabahleyin jandarma hücumbotu ile sevk ettiler. Çanakkale'ye geldim. Ağabeyi tuvaletin önünde, yerde, betonda uzanmış olarak gördüm. Orada bulunan Deveciye, "bu ne hâl?" diye sordum. O da, "tuvaletten çıktı ve yere yığıldı, ısrar ettim kalkmadı, biraz bekle" dedi. "Ben de ayakta yanında bekliyorum" dedi. Bunun üzerine ben ağlamaya

başladım. Ağabey gözlerini açtı bana baktı. "Şerif geldin mi?" dedi. Ağabeyi kaldırdım ve abdest aldirdim, sonra yatağına oturdu. Bir müddet sonra hapisane müdürü geldi... Beni eski, yani rutubetsiz hücreye verdi... Gece ayrı hücrelerde kalıyorduk... Gündüz ise beraberdik...

Önce ağabey tuvalete girer, abdest alır, sonra ben girerdim. Bir sabah hücreesine gidince çok kötü bir koku duydum. İki gün koku devam edince ağabey'e söyledim. Ağabey de: "Sen sersem misin? Zaten her taraf koku ve pislik içinde, sen koku arıyorsun" dedi. Ağabey abdest aldıktan sonra, "bir dakika bekleyin, yatağınızı kaldırayım" dedim. Döşğine el attığımda döşğin üst tarafı elimde kaldı. Döşek yünden yapılmıştı. Tahtanın altından tuvalet suları akınca tahta ile beraber döşek de çürüyüp tahtaya yapışmış...

Emekli Astsubay İbrahim bize pişmiş yumurta getirmişti. Sepetten bir yumurta köşeye düşmüş, çok pis kokuyordu. Ağabey bu hali görünce müdürü çağırmanı söyledi. Müdür gelince, ağabey: "Şu hale bakınız, yatak altındaki tahtalar çürümüş, ortalık pis kokuyor. Bunu Avrupa gâvurları da yapmaz" dedi. Müdür hak vererek bir marangoz çağırttı ve yatağın altındaki tahtaları değiştirtti. Astsubay İbrahim'e haber gönderdim, plastik bir döşek gönderdi. Ben de o çürümüş yatağı hatıra olarak Diyarbakır'a gönderdim.

Ağabeyin 1,5 senelik Çanakkale hapsi o dehşetli ve ölümlü hücrede geçti. Zaten Sivas Kamp hapsinde iken zehirlemişlerdi.

### **Ağabeylerden Mehmet Kayalar İle Alakalı Hatıralar:**

Ağabeylerin hatıralarını tespit sırasında Mehmet Kayalar ağabeyin adı çok geçmektedir. Bu hatıraların önemli kısımlarını buraya almayı münasip gördük.

### **AV. NECDET DOĞANATA: KAYALAR AĞABEY HALİFE SEÇİLSİN DEYİNCE...**

Yukarıda İrfan ağabeyin anlattığı gibi, 23 Mart 1960'ta vefat eden Üstadımızın, Urfa'DA defin işi bittikten sonra bir toplantı olmuştur. Bunu hep merak ediyordum. Orada ne olmuştu? Kimler konuşmuştu? Neler konuşulmuştu?

Sene 1994 İzmir'deyim. Mehmet Kayalar ağabeyin vefat ettiğini duydum. Hep ziyaretine gitmeyi düşünüyordum, bugün-yarın derken maalesef nasip olmadı, gidemedim... Merak ettiğim olayın muhataplarından birisi daha ahirete göç etmişti... Aklım başıma geldi... İnsanlar faniydi... Hemen hadisenin öteki muhatabına Av. Necdet Doğanata'ya koştum. Ve meseleyi sordum. Bana anlattıkları, kayıtlarım şöyledir:

"Üstad'ın defin işi bittikten sonra orada Mehmed Kayalar ağabey de vardı. Galiba o zaman Yüzbaşı rütbesinde idi." Necdet Bey'in sözünü keserek, Kayalar ağabeyimizin 1952'de ordudan ayrıldığını ve yeni vefat ettiğini söyledim.

"Yâ öyle mi? duymamıştım. Zaten bu hâdiseden sonra bir daha da hiç görmedim kendisini. Allah rahmet etsin" dedi. Ve anlatmaya devam etti:

"Kayalar Ağabey müheyyiç fitratının, belki de mesleğinin gereği defin işi bittikten sonra bir konuşma yaptı. Konuşmasında: "Kardeşler dağılmasınlar... Üstad'ın yerine bir halife seçelim... Ben de ona biat edeyim..." gibi bir şeyler söyledi. Hizmet tarzımızda olmayan bir konuşmaydı bu.

İşte o zaman ben de çıkıp topluluğa hitaben, şimdi tam hatırlayamadığım bir konuşma yaptım. Mealen: "Üstadımız şimdiye kadar ne yaptıysa, nasıl yaptıysa, kitaplarda yazdığı gibi, aynı şekilde devam etmek lâzımdır... Şahs-ı manevî var... Üstad halife bırakmamıştır..." manasında şeyler söyledim. Herkes tarafından da kabul gördü. Mesele budur.

### **MEHMED KIRKINCI: MEHMET KAYALAR TEDBİR DİNLEMİYORDU...**

1960 ihtilalinden hemen sonra ihdas edilen Sivas kampında Nur Talebesi olarak: Erzurum'dan Mehmet Kirkinci, Mehmet Serçil, Yavuz Telli, Hilmi Ardos. Maraş'tan Mustafa Ramazanoğlu. Diyarbakır'dan Mehmet Kayalar. Malatya'dan Said Çekmegil, Tarık Aktekin bulunurlar. Ayrıca: Şeyh Said'in bütün oğulları ve torunları, şarktan Demokrat Parti İl

Başkanları ve siyasi temsilcileri bulunmuştur. Toplam 485 kişi vardır. Kamp dokuz ay devam eder ve sonunda 55 kişi batı illerine sürgün edilirler. Bunlardan birisi Mehmet Kayalar'dır. Çanakkale'ye sürgün gider.

Mehmet kırkinci Hocaefendiye 2008 Temmuz ayında Erzurum'da ziyaret ederek Sivas Kampını sordum. Mehmet Kayalar ile alakalı kısmı şöyle anlatmıştır:

"Mehmet Kayalar bizimle aynı koşu da kalıyordu. İhtilalcilerin aleyhinde heyecanlı konuşmalar yapıyordu... Tedbir falan dinlediği yoktu... Çok rahatsız oluyorduk..."

Bir gün alay kumandanı geldi..

"Dâhiliye vekili İhsan Kızıloğlu geliyor. Hep dışarı çıkacaksınız, o geldiğinde ayağa kalkacaksınız" dedi. Mehmet Kayalar bizi toplayarak:

"Olmaz!" dedi. "Biz kapıda oturacağız ve ayağa kalkmayacağız." Bakanın arabası geldiğinde Mehmet Kayalar ayak ayaküstüne attı. Onun zorlamasıyla biz de aynı şekilde ayak ayaküstüne atarak oturduk. İhsan Kızıloğlu geldi. Elini salladı... Herkes ayağa kalktı, biz kalkmadık..."

"Bir gün yanımıza bir sivil geldi. Güya o da Göle'den Demokrat Parti'ye hizmet ettiği için getirilmişti. Hemen anladım ki, bu ihtilâlcilerin adamı... Yatağını bizim yanımıza verdiler. Mehmet Kayalar, yine eskisi gibi pervasızca konuşuyor; o da Mehmet Kayalar kadar ihtilâlcilerin aleyhinde bulunuyordu. Ben onun konuştuklarına karşı:

"Neden böyle konuşuyorsun. Ne hakkın var böyle konuşmaya. Bunlar bizim askerimiz" diyordum. O zat hep bizi takip ediyor, abdeste bile bizimle beraber geliyor, bizimle beraber namaz kılıyordu. Ama her şeyi acemice idi. Aradan ne kadar geçtiyse bir gün adam ortadan kayboldu. Ertesi gün hemen Mehmet Kayalar'ı hücre hapsine aldılar."

"Şerafeddin Kartal, Sivas'ta Veteriner Astsubay olarak görev yapıyordu. Ankara'dan Said Özdemir, Şerafettin Kartal eliyle bize bazı Risale'ler gönderiyordu."



Mehmet Kayalar'ın Yalova Çiftlikköy kabristanındaki türbesi

**MUSTAFA SUNGUR: KAYALAR AĞABEY BANA SORDU...**

1997'de vefat eden üstadımızın en yakın talebelerinden Bayram Yüksel ağabeyin Barla'da defin işlemi bittikten sonra, Mustafa Sungur ağabey, eline megafonu alarak, birkaç hatıra anlatmıştır. Bunlardan birisi de Mehmet Kayalar ağabeye aittir. Şöyle ki:

"Üstadı 1960 yılında Urfa'da defnettikten sonra Mehmed Kayalar ağabey bana sordu: 'Sungur ne hissediyorsun?' dedi. 'Ben, bir şey hissetmiyorum ağabey, sen ne hissediyorsun?' dedim. O zaman: 'Üstad, kabirde Münker ve Nekir Suâl Meleklerini tuttu ve onlara bast-ı zamanla bir anda Risale-i Nurları okudu ve bütün mahlûkatın alkışladığını hissettim' dedi."

**MUZAFFER ARSLAN: POLİS SORDU, "MEHMET KAYALAR'LA NİYE KONUŞTUN?"**

Muzaffer Arslan Ağabey 1958 senesinde elinde Risale-i Nur dolu tahta bavullarla Erzurum'dan Diyarbakır'a iner. Polis kendisini karakola götürüp sorguya çeker... Sorgulamanın Mehmet Kayalar ile alakalı kısmını bize şöyle anlatmıştır:

"Sene 1958... Erzurum'dan gelip Diyarbakır'a indim. Elazığ'da Hulusi ağabeyi ziyaret edip Çukurova'ya gidecektim. Diyarbakır'da polisler bizi valizlerle indirdiler. Belki valizlerimiz ağır olduğu için olacak. Silah veya belki başka bir şey arıyorlardı. Valizleri açtınca istasyondaki polisler kitapları gördüler. "Demek nurculuk tarikatına mensupsun, iyi..." dediler. "Kardeşim nurculuk tarikat değildir..." dedimse de; "Emniyette anlatırsın artık" deyip beni siyasi şubeye götürdüler. Akşama kadar orada ifademi aldılar.

"Burada bu kadar hocalar şeyhler varken, Mehmet Kayalar'la niye konuştun?" Siyasi Şube Müdürü Mardinli Selahaddin Bey'di. Dedim: "Selahaddin bey, bu kitapları Türkiye'de okuyan geniş bir kitle var... Her yerde var bunlardan... Bu Risaleleri emniyet, istihbarat biliyor... Yüzbaşı Mehmet Kayalar'ın da ismini duyuyordum. Bu kitapları da okuduğu için merak ettim, ziyaretine gittim." dedim. Mehmet Kayalar çok tahrik edici olmuş orada... Biraz da onun için sorguya çekildik... Kendisi yüzbaşı iken ordudan uzaklaştırılmıştı...

"Sonra Beni MİT'e sevk ettiler. Orada bir yüzbaşı sorguya çekti.

"O yüzbaşıya dedim ki: "Arkadaş bak, aynı milletin fertleriyiz. Ben bu kitapları okuyorum, ayet ve hadislere müstenid, faydalı kitaplardır bunlar. Bu kitaplar bir Müslüman olarak herkesin inanıp kabul edeceği meseleleri anlatıyor. Ben idare aleyhinde bir şey görmüyorum." Dedi: "Doğru, ama Mehmet Kayalar gibi burada bir temsilciniz olursa daima takibata maruz kalırsınız. Ben Risale-i Nurları üç ay okudum, onun derslerine de katıldım. Ama halkı teşvik ediyor." Dedim ki: "Üstad Bediüzzaman, hiçbir yerde, hiçbir kimseyi kendisine temsilci olarak seçmiş değildir. Bu kitapları gayr-ı resmi olarak herkes bulduğu yerde okur. Bediüzzaman'ı görmese bile okur. Mucibince amel eder." Neticede Muzaffer ağabeyi tekrar karakola sevk ederler... (Muzaffer Arslan'ın hatıralarının tamamı bu serinin 2. cildindedir.)

**PROF. DR. SAFFET SOLAK ANLATIYOR**

2007 hatıralarını alıp "Ağabeyler Anlatıyor-2" de yayınladığımız Prof. Dr. Saffet Solak hocamız askerliğinin bir kısmını Diyarbakır'da yapmıştır. Orada yaşadığı bir hatıra:

"Giderken İzmir'de Mustafa Birlik'e, "ben Diyarbakır'a, askere gidiyorum" diye söyledim. "Orada Yüzbaşı Mehmet Bey var, onunla tanış" dedi.

"Diyarbakır'da bir gün birisi beni evine akşam yemeğine götürdü. Sonra "seninle bir yere gidelim" dedi. Yüzbaşı Mehmet Kayalar Bey'in evine gittik. Orada Mehmet Bey okuyor, sakallı falan yaşlı başlı insanlar dinliyorlardı. Ama anlamadan, sanki bir ibadet diye diniliyorlardı sadece. Hatta uyuyorlardı... Çok üzüldüm... Bu kıymetli cümlelerin karşısında uyuyorlardı... Diyarbakır'da bir ay kaldım. Mehmet Beyin derslerine hep devam ettim.



**SAİD ÖZDEMİR: KAYALAR AĞABEY TARİÇE-İ HAYAT FOTOĞRAFLARINA...**

2000 senesinde Said Özdemir ağabeyin Ankara'daki evinde hatıralarını tespit etmiştim. Bu hatıralar bu serinin 1. cildinde yayınlanmıştır. Buraya sadece Mehmet Kayalar ağabey ile ilgili bir hatırasını alıyoruz:

Ömer Özcan: "Tarihçe-i Hayat'taki resimleri kitaba koymanız için Üstad mı emir verdi size?"

Said Özdemir: "Hayır. Biz koyduk, Üstad ses çıkarmadı. Bazı itirazlar oldu. Bilhassa Kayalar Ağabey, 'niye koydunuz?' diye bize mektup yazdı. Üstad'ımız bir kalemle resimlerin boyunlarını çizdi. 'Diyarbakır'a resimsiz gönderin' diye de bize tembih etti. Biz de öyle yaptık. Diyarbakır'a resimsiz Tarihçe-i Hayat gönderdik." (Konuyla ilgili daha geniş bilgi, 1. ciltte, Mustafa Türkmenoğlu'nun hatıralarında vardır.)

**MAHMUT AYDIN: HOCALAR KORKUDAN KASKETLE YATAR HALE GELMİŞTİ. BU KORKUYU KAYALAR AĞABEY KIRDI**

Mahmut Aydın 1938 Diyarbakır/Lice doğumludur. Yarım asırdan fazladır nur hizmetleri içerisinde olup, kendisinin diğer hatıraları bu kitapta ayrıca yayınlamıştır. Bizzat tashih ettiği Kayalar ağabeyle ilgili kısımlar ise şöyledir:

"Ben 27 Mayıs 1960 ihtilal döneminde tezkere aldım... Terhis oldum ve hemen Diyarbakır'a gittim. O sırada Üstad'ımız vefat edeli iki ay olmuştu..."

"Allah rahmet etsin, Mehmet Kayalar ağabey Üstad hayatta iken büyük hizmetler etmiştir. Düşünün Şeyh Said hadisesi dolayısıyla hocaları Diyarbakır'da öyle bir korkmuşlar ki; hocalar değil kasketle dolaşmak, kasketle yatar hale gelmişlerdi. Kimse bir kelime konuşamıyordu. İşte o korkuyu yıllar sonra Mehmet Kayalar kırmıştır. Mesela Diyarbakır'ın 20-30 camisine birer ikişer adam gönderiyordu. Caminin imamı son duayı okuyup daha fatiha çekmeden, o kardeş hemen ayağa kalkıyor ve "Muhterem Müslümanlar! Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri diyor ki..." diye başlayıp ders okumaya başlıyorlardı. Sabah namazı sırasında oluyordu bunlar.

"O sırada Diyarbakır Müftüsü Molla Halil isminde bir zattı. Bu zat Üstada bir mektup yazıyor; "Mehmet Kayalar böyle işler yapıyor. Evet, Demokrat Partililer müsaadekâr olsalar da, Halk Partililer şikâyet edecekler, başımıza iş açacak" diye, şikâyette bulunuyor. Üstad ona cevabî bir mektup yazmış. Ben o mektubu oğlunda gördüm, dershaneye getirmiş bize okumuştum... Üstad Hazretleri mektupta; Molla Halil'i o kadar methediyor ki; "Sen benim orada vekilim ol, Mehmet Kayar'ı himaye et, Mehmet Kayalar hizmeti hâlisane yapıyor. Siz de ona yardımcı olun..." diyor. Öyle bir mektup ki; Molla Halil mektubu aldıktan sonra Mehmet Kayalar'a gidiyor. "Sen hizmetinde artık serbestsin, istediğini yap" diyor.

"Üstad Hazretlerinin vefatından sonra, Mehmet Kayalar Ağabey bütün ağabeylere rağmen bir tavır içindeydi. Zaten kendisi Üstadın vefatından sonra yolunu çizmişti... Sonradan bir mahkemesine gittim. Orada, "Hadis devri başladı, artık hadis okunacak derslerde" deyince ben hayret ettim... Risale-i Nur zaten neydi ki... Bunu bizzat duydum ben. Ama defalarca mahkeme ve sürgün yaşamış büyük bir kahramandı O. Doğu ve Güneydoğu'da Risale-i Nur'u tanıtmaya hizmetleri çok büyüktür. Bir gün Sungur Ağabey geldi Diyarbakır'a. "Beraber hapisanede ziyaret edelim" dedi. Bir iki kişi daha vardı, gittik. Orada dedi: "Sungur! Sungur! Siz beni tanımadınız. İlerde beni tanıyacaksınız..." gibi şeyler söyledi. Baktım diğer ağabeylere karşı o eski uhuvvet, muhabbet ahvali yoktu..."

"Bir sefer daha ziyaretine gittik. Oğlu, Türkeş'in Partisinden Milletvekili aday olmuştu. Türkeş de Diyarbakır'a geldiğinde kendisinin ziyaretine gitmiş dershaneye. Orada, yani hapisane ziyareti sırasında bazıları sordular: "Ağabey bunlarda menfi milliyetçilik var, bunu hocalarımıza, şeyhlerimize nasıl anlatırız biz?" dediler. O zaman dedi ki: "Ben zannettim ki, bu Türk Milliyetçiliği yapıyor. Hâlbuki o, benim Üstadımın deccal dediği Cengiz, Hülâgu kitaplarını tavsiye ediyor bana. Ben onun peşinden nasıl giderim. Ben oğluma da söylemişim bunu" dedi."

## NECMEDDİN ŞAHİNER'İN TESPİTLERİ

Muhterem büyüğüm Necmeddin Şahiner, İstanbul Kalamış'ta Mehmet Kayalar ağabey ile bir görüşme yapmış ve "Son Şahitler" kitabında yayınlamıştır. Görüşme Kayalar ağabeyin son senelerinde gerçekleşmiştir. Kayalar ağabeyin, fırtınalı bir hayattan sonra, son senelerinde, kâmil noktaya ermiş olan hâlet-i ruhiyesini göstermesi bakımından ilginçtir.

İşte bazı kısımları:

"Daha önceleri askeriyede, Cemal Tural'in<sup>2</sup>, ben yüzbaşı, o, albay olmasına rağmen, karşımda tir tir titrediğini gördüm. Üstadın karşısında dilim tutuldu. Ve bir müddet konuşamadım. Dilim rekâket gibi bir hal aldı. O anda başımı kucağına alıp sıktı. Ondan sonra çıkabildim."

"Vefatından biraz önce Diyarbakır'da Üstad'dan bir telgraf aldım. Derhal Ankara'ya gelmemizi istiyordu. Hemen uçakla Ankara'ya geldim. Demek son dersini vermek istiyormuş. Zaten ondan sonra görüşmek nasip olmadı. Ancak Urfa'da mübarek naşını görebildik. Orada, Ankara'da, birçok Nur Talebesi arkadaşlar vardı."

"Diyarbakır'da evimin etrafını askerî birlikler, tanklar muhasara altına almıştı. Bunu Üstada haber verdim. Üstad, 'Kardeşim onlar senin muhafızlarındır' diye haber gönderdi. Garip bir tecellidir ki, o subayların ekserisi sınıf arkadaşım. Demek ki insanları birbirine bağlayan sunî dostluklar değil, mefkûre bağymış."

"Müsbet hareketi ders veriyordu"

"Üstad son dersinde menfi harekete katiyyen izin vermemişti, katiyyen kılıç çekilemeyeceğini ve onların aleyhinde bulunulamayacağını ifade etmişti. Hatta ben bir hadiste gördüm: 'Başınızda bulunanlar eğer dünyevi umurunuzu tedvir ediyor ve dinî faaliyetinize ilişmiyorsa onlara karşı gelmeyin. Velez ki, başınızdaki karabacaklı bir Habeşli bile olsa.' Nitekim Üstad, 31 Mart ve Şeyh Said isyanlarında da menfi bir tavır takınmamıştı." (Son Şahitler Cilt.2 Sayfa: 234)

### RİSALE-İ NUR'DA MEHMET KAYALAR VE DİYARBAKIR

Gariptir ki; Emirdağ Lâhikası, Mektubat ve İşârat-ül İ'caz kitaplarının en son sayfaları Mehmet Kayalar ağabey ile alakalıdır. Bunda bir sır mı var bilemiyorum...

Emirdağ Lâhikasının son mektubu, Hz. Üstad tarafından birinci derecede Mehmet Kayalar muhatap alınarak söylenmiş ve anında yazılmıştır.

İşârat-i-ül İ'caz kitabının son sayfasında Mehmet Kayalar'ın beraatla neticelenen bir müdafaası vardır. Müdafaası, "Emekli Yüzbaşı Mehmet Kayalar" imzasını taşımaktadır.

Mektubat Kitabının son sayfası da Mehmet Kayalar'a aittir. Burada "Hakikat Işıkları" diye bir şiiri vardır.

Ayrıca Tarihçe-i Hayatta ise Mehmet Kayalar'ın Diyarbakır'daki hizmetlerine dair işaretler vardır.

İşârat-i-ül İcaz'daki müdafaanın ve Mektubat'taki şiirin baş kısımlarını buraya alıyoruz.

\*\*\*

**"Birkaç defa beraet kazanan Risale-i Nur'un birkaç vilayette haksız müsaderesine dair, Nur'un yüksek bir talebesinin mahkemesindeki müdafaasından bir parçadır.**

**(Bu müdafaası, bir takriz olarak buraya ilhaki münasib görülerek dercedilmiştir.)**

<sup>2</sup> Cemal Tural: 1966–1969 yılları arasında Genelkurmay Başkanlığı yapmıştır. Çok sert ve disiplinli kişiliği ile tanınmıştır.

### **Diyarbakır Sulh Ceza Mahkemesi yüksek makamına:**

Mahkeme-i âdilenizin huzuruna çıkmaktan fevkalâde memnunum. Âdil mahkemeler; Kâinat Hâlıkının Hak isminin, Âdil isminin ve daha çok esma-i İlahiyenin tecelligâhıdır. Hak namına hükmeden, Âdil-i Mutlak hesabına adalet eden ve hakikî, İslâmî bir adalet olan kürsî-i muallâ ne yüksektir, ne mübeccedir... Hak tanımaz mağrur zalimleri huzurunda serfuru ettiren, haksızları hakkı teslim icbar eden âdil mahkemeler, en yüksek tebcile ve en âlî ihtirama seza dırlar...” (İşârat-ül İ’caz 224) ...

Emekli Yüzbaşı

**Mehmed Kayalar**

\*\*\*

### **Hakikat Işıkları**

Herkes bilmez gökte ne var  
Görür onu göz sahibi  
Parılıyor güneş kadar  
Hakikatı umman gibi  
İster gönül elbet huzur  
Âhir demde etmiş zuhur  
Âlemlere doğmuş o nur  
Gökten inen ferman gibi  
Ferdiyeti elhak ayan  
Odur gönüllere sultan  
Var mı bilmem ulu bürhan  
Bu Bediüzzaman gibi  
Lisanından saçılır nur  
(...)

**Mehmed Kayalar**

(Mektubat 521)

\*\*\*

Isparta'daki Hayatından Muhtelif Safhalar:

“Urfa ve Diyarbakır'daki faal Nur talebeleri birer medrese-i Nuriyye kurdular. Risale-i Nur'u her sınıf halktan, bilhassa talebelerden, gençlerden gelen cemaate okumak suretiyle ilmî derslere başladılar. Bu zamanda pek ehemmiyetli olan talebe-i ulûmun şerefini ihyâ ettiler. Şark havâlisinde büyük hizmet-i imaniyye ifa olundu. Bir aralık Diyarbakır'da orada Nurlarla imana ve Kur'âna hizmet eden faal bir Nur talebesi aleyhine dâvâ açıldı, beraetle neticelendi, mü'minlerin sürûr ve minnettarlığına vesile oldu.” ... (T. Hayat 673)

Nurların Neşri: Anadolu'nun birçok yerlerinde Nurlara hizmet devam etmekle beraber; bilhassa Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Urfa Medrese-i Nuriyeleri yalnız buldukları muhitte

değil, çok geniş bir sahada hizmet-i imaniyyede bulundular. Bu hizmetleri; yalnız bir kişi değil, bir merkez değil, yalnız malûm şahıslar değil; hizmet-i Kur'âniyye olduğu için, pek çok vecihlerde, pek çok zatlar tarafından ifa edildi. İsmi bilinmeyen nice halis talebeler, sadık mü'minler, bu hizmet-i kudsiyyede çalıştılar, Nur-u Muhammedî'nin yayılmasına gayret ettiler. ... (Tarihçe-i Hayat 674)

\*\*\*

## O ZAMANKİ GAZETELERDE DİYARBAKIR VE MEHMET KAYALAR

Bediüzzaman Hazretleri daha hayatta iken, Risale-i Nur hizmetlerinin mühim merkezlerinden birisi Diyarbakır'dır... İsmi Diyarbakır Risale-i Nur hizmetleriyle bütünleşmiş Mehmet Kayalar vardır... Bu sebeble 1950'lilerin ortalarından itibaren, Diyarbakır ve Mehmet Kayalar hakkında o zamanki büyük gazetelerde çok haberler çıkmıştır... Ama ne yazık ki içerikleri yalan, yanlış ve kasıtlarla dolu...





## MEHMET OĞUZ

(1930 – 1960)

1930 doğumlu Şehid Terzi Mehmet Oğuz Nazilli'nin dört Mehmetlerinden birisidir. Risale-i Nur okuduğu ve evinde bu kitapları bulundurduğu için, 7 Ocak 1960 tarihinde, bir Perşembe gecesi karakolda dövülerek öldürülen şehidimizdir. Merhum Mehmet Ağabey geriye bir erkek bir de kız evlat bırakmıştır. İşkence hadisesini Nazilli'nin bütün eski nur talebeleri iyi biliyorlar. Kendilerini dinledim. Bedri Doğru ağabey de bunlardan birisidir...

Bu meş'um hadisenin en yakın şahidi ise, o zamanlarda Nazilli'nin en faal nur talebelerinden birisi olan Mehmet Büker'dir. Mehmet Büker vefat etti... Fakat oğlu Servet Büker hayatta ve her şeyi babasından dinlemiş; dinlemenin ötesinde babasıyla beraber zaten hadisenin içinde bulunmuş... 1950 doğumlu Servet Büker aynı zamanda Şehid Mehmed Oğuz'un yanında terzi çırağı da yapmış, merhum ustasını iyi tanıyor haliyle. Bu sebeple bildiklerini, yaşadıklarını ve babasının kendisine anlattıklarını bize yazmasını talep ettim. Bizi kırmadı ve olayı teferruatlı bir şekilde anlatan müsvedde halinde yazılı bir metin verdi. Metni düzenledikten sonra kendisini tekrar ziyaret ederek tashih ettirdim. Babası Mehmet Büker ile ilgili hatıraları ise yine bu kitap içinde adıyla ilgili bölümdedir... Kendisine teşekkür ediyorum...

NOT: Okunacak hatıralar 2020 yılının Kasım ayında Servet Büker tarafından tekrar güncellenmiş olup, bazı düzeltmeler yapmıştır. Şehid terzinin kızı da bildiği noktaları teyid etmiştir. Elimdeki mahkeme kayıtlarından da istifade ettim.

### **Servet Büker Anlatıyor:**

Babam ve arkadaşlarının baskın ve hapis hadiseleri çoktur. Mesela; 1960 ihtilalından önceydi. Babam Mehmet Büker, Mehmet Ali Özdin, Mehmet Tokyay ve Mehmet Oğuz ağabeyler, yani Nazilli'nin 4 Mehmetleri tutuklandı. Önce Nazilli Cezaevine konuldular. Bizim evimiz cezaeviyle karşı karşıya olduğu için, tedbir olarak kısa bir süre sonra Aydın Kapalı Cezaevine nakledildiler.



### **Mehmet Büker'in oğlu Servet, Şehid Mehmet'in terzi çırağı idi**

Babam ve üç arkadaşı bu mahkemede yargılandılar. Çeşitli avukatlara başvuruldu... Fakat babam Mehmet Büker hiç birini beğenmedi... "Bizim Avukatımızın

seccadesi çantasında, kellesi koltuğunda, para için çalışmayan birisi olmalı” diyordu. Bu arada Ahmet Feyzi Ağabey ile tanışıklığı olan Avukat Bekir Berk’e bir vesile ile haber ulaştırıldı. Bekir Ağabey o tarihlerde buralarda yeni yeni tanınmaya başlamıştı. Av Bekir Berk kelle koltukta, seccade çantasında bir avukattı...

Bekir ağabeyin ücret konusundaki cevabı ise çok enteresandır. “Bu ağabeyler bu hizmet için kaç para aldılarsa, bana onu verin yeter” deyip davayı karşılıksız almıştı. Babam aradığını bulmuştu...

Ve yargılanan babamlar Av. Bekir Berk’in muhteşem savunması ile önce tahliye edildiler, 17 Ekim 1960 tarihinde de Aydın Ağır Ceza Mahkemesinden beraat ettiler, kitaplarına iade kararı verildi.

Önceki bir davadan da, 24 Temmuz 1959 tarihinde kitaplarına iade kararı verilmişti. Ustam Mehmet Oğuz’un kitapları da dâhildir buna.

### **ŞEHİT EDİLEN MEHMET OĞUZ’LA EN SON BABAM GÖRÜŞMÜŞTÜ**

Server Büker Nazilli Nur davasının fedakâr hadimi Terzi Mehmet Oğuz’un, insana elem ve dehşet veren öldürülme cinayetini şöyle anlatıyor:

“Karakolda dövülerek şehit edilen Terzi Mehmet Oğuz hadisesi şöyle yaşandı:

“Kitaplarına iade kararı verilince, Terzi Mehmet ağabeyimiz Nazilli Hükümet Konağındaki Savcılıktan kitaplarını alıyor, sırtındaki bir çuvala sevinç içinde evine götürüyor... Fakat kader-i İlâhi işte... Hükümet binasından dışarı çıkarken merdivenlerde Komiser Şükrü ile karşılaşıyor. Komiser Şükrü çok muhalif birisi... Kitapları görünce hazmedemiyor ve Terzi Mehmet Oğuz ağabeyi, “hakkında takibat var” deyip tekrar karakola çağırıyor... Herhalde acele işi vardı ki oradan ayrılıyor... Tarih 7 Ocak 1960. 27 Mayıs İhtilalinin ayak sesleri işitiliyordu o günlerde. Malum zihniyet sahipleri hükümet olamamış ama iktidar onlardaydı...

“İşte o günün yatsı namazında Terzi Mehmet abi ile babam Mehmet Büker Koca Cami’de buluşuyorlar. Namazdan çıktıktan sonra babama: “Beni karakola çağırdılar, gideceğim” diyor. Babam da: “Mübarek, sabah olsun hayr olsun, bu gece vakti gitme karakola... Gitme!” diyor. Belediyenin oradaki heykelin önünde “gitme” diye yarım saat dil döküyor rahmetliye. O zaman 1960 İhtilalı henüz olmamıştı... İki buçuk ay kadar var daha...

“Rahmetli de, “bunlar adam mı yiyecek canım...” deyip ısrar ediyor. Laf uzayınca bir ara, “Abi Abi! Bu ulvi davaya bir baş feda etmeden olmaz” diyor ve karakola teslim olmak üzere oradan ayrılıyor...

“Babam Mehmet Oğuz ağabeye bir türlü laf anlatamaz ama kendisi daha tecrübeli olduğundan, bu işin burada kalmayacağını sezdi ve bizim evi terk etti. Evin aranacağını tahmin etmişti. O gece ayağından rahatsız olan ayakkabıcı Yusuf Ağabey vardı, onun evine gitti. Biz evde kaldık. Bir müddet orada kaldıktan sonra karanlıkta yürüyerek şehir dışına çıkıyor ve birkaç kilometre yürüdükten sonra, şehir dışından geçen bir araç’a biniyor. Sonra üç araç daha değiştirip Balıkesir’e ulaşıyor.

“Fakat vâ esefa... Sabahleyin Terzi Mehmet Oğuz ağabeyin vefat haberini alır... Yine acı ve hasret onu yakar...

“O meş’um gece tam üç kere polisler bizim evi bastılar. Evde arama yaptılar. Hatta ayakkabılarını çıkarmak istemedi polisler. Ben o yaşıma (10 yaş) rağmen çıkarın dedim ve çıkardılar. Üçüncü gelişlerinde rahmetli ustam Terzi Mehmet Oğuz arabanın içindeymiş. Yaralı perişan bir vaziyette...

“Onu içkili, düşmüş falan deyip hastaneye götürürlerken bize uğramışlar. Babamı da alıp götürmek için gelmişler. Öylece ağır yaralı bir vaziyette hastaneye bırakıyorlar Mehmet ağabeyi... Tarih: 7 Ocak 1960.

“Olay böyle... Yoksa Mehmet Oğuz ağabeyin evine baskın yapıp alıp götürme yok. Başka bazı yerlerde bu olay hatalı ve eksik yazılmış. Bunları ben babamdan aynen böyle

dinledim ve kendim yaşadım. Anlattığım gibi bu feci hadiseden önce, Terzi Mehmet ağabey ile en son görüşen babam olmuştu.



**Şehid Mehmet Oğuz'un mezar taşı**

"Karakoldaki işkence hadisesini ise bir genç olduğu gibi görüyor. Şöyle:

"Aynı gün iki çocuk dövüşürken, birisi öbürüne bıçak çekiyor... Bunları bir bekçi görünce, bıçağı çeken kaçmış, diğerini yakalayıp karakola getirmişler.

"Karakolda da o sırada Mehmed ağabeyi dövüyorlarmış. İşte o çocuk her şeyi görüyor orada... Çocuğun ifadesine göre:

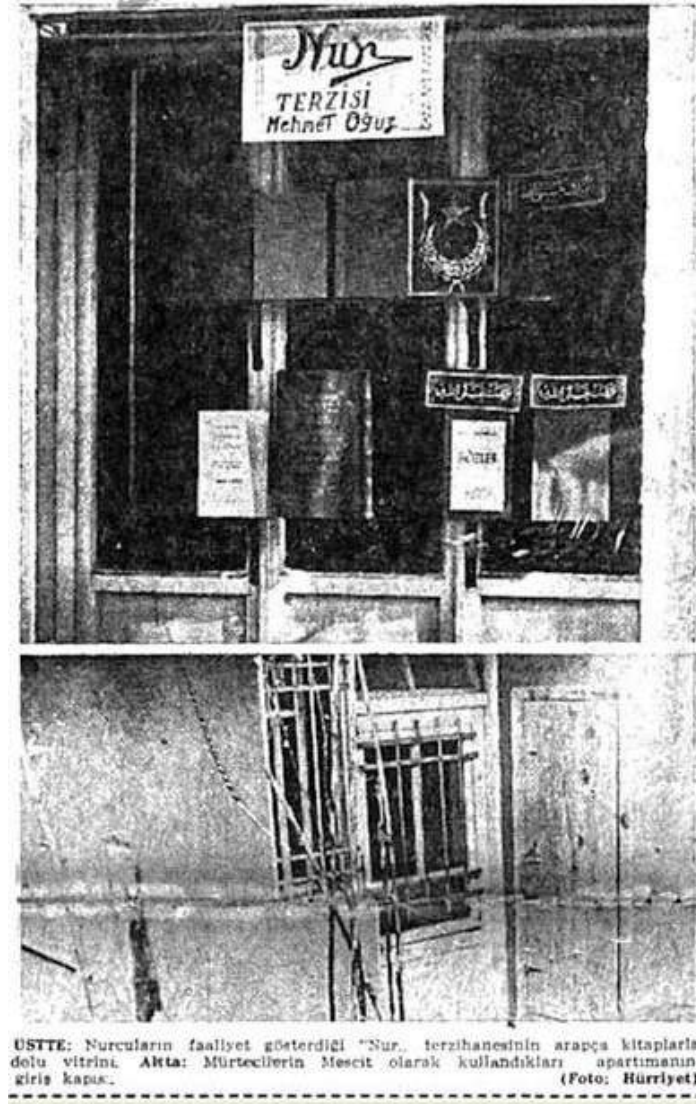
"Mehmed ağabeyin kafasına, koluna, karnına; ellerindeki coplarla, yumruklarla, tekmelerle, insafsızca vuruyorlar. Bir ara herhalde kafasına çok kuvvetli bir darbe gelmiş ki, beyin kanaması geçirip orada yığılıp kalmış. Hemen hastaneye götürmüşler...

"Fakat ne çare ki, Terzi Mehmet Ağabey hastanede beyin kanamasından vefat etti... Suçu sadece Kur'ana hizmet olan bu masum, mübarek insan, dövülerek böyle şehit edilmişti... Dünyada sonuç böyle... Hesap elbette Mahkeme-i Kübra'da bitecek...

"Ben Terzi Mehmet Ağabeyin çırağı idim. Yaz tatilinde iki dönem onun yanında çalıştım. Çok efendi, çok hoş, mübarek bir insandı. Zayıf, uzun boylu, bıyıklı, yüzü biraz kemikliceydi... Allah rahmet eylesin...

"Nazilli'nin en eski nur talebelerinden Yazırlı Hacı Mustafa Öztürk Ağabey, "Şehidimizin kanı yerde kalmasın" diye buradan birçok avukat tuttu. Fakat hepsine baskı yapıp davadan vazgeçirdiler. On bin lira teklif ettiği halde davayı alan avukat olmadı. Sonunda Ahmed Feyzi Ağabey aracılığı ile Av. Bekir Berk'e vekâlet veriliyor..."

Servet Büker'in anlattıkları böyle. Hadisenin devamını Av. Gültekin Sarıgül'le sordum. Şu bilgileri verdi bana: "Terzi Mehmet'in vefatına sebep olan komiserin davası takip edildi... Fakat ufak tefek cezalarla geçiştirildi... Üstelik bu komiser Şükrü terfi ettirilerek, Antalya'nın Elmalı Kazasına tayin edildi. Terzi Mehmed işkence ile şehid olan tek ağabeyimizdir... Allah rahmet eylesin... İnşallah şehittir..." Gültekin Ağabeyin verdiği bilgiler de böyle. Demek ki iş başka mahkemeye kaldı...



### HÜRRÜYET GAZETESİNİN NAZİLLİ NURCULUK HABERİ ŞÖYLE:

Üstte: "Nurcuların faaliyet gösterdiği 'Nur Terzihanesinin' Arapça kitaplarla dolu vitrini..."

Altta: "Mürtecilerin mescid olarak kullandığı apartmanın giriş kapısı."



Şehid Terzi Mehmet Oğuz Nazillilerin omuzlarında kabristana götürülüyor





## MEHMET USLU

(1929 – 2013)

Aslı Konya Beyşehir'e dayanan Mehmet Uslu, 1929 İzmir doğumludur. Doğduğu günden beri de -80 yıldır- İzmir'de ikamet etmektedir. İzmir Risale-i Nur talebelerinin ilklerindedir... Tıpkı Ahmet Feyzi Kul, Abdurrahman Cerrahoğlu, Muzaffer Arslan, Mustafa Birlik, Ali Demirel, Mehmet Akif Usanmaz, Bekir Akgün, Hüseyin Çağdır... gibi. Mehmet ağabey Risale-i Nur'u, ilk defa 1954 senesinde Ahmed Feyzi Kul'dan dinler ve bu harika eserlerin cazibesine kapılır. Hemen kitapların müellifi Bediüzzaman Hazretlerine ziyarette bulunmak ister. Acele eder; çünkü Üstad hakkında henüz aklının ermediği bazı sorular vardır.

Isparta'da gerçekleşen birinci ziyaretinde, Bediüzzaman Hazretleri O'na, fiilen öyle bir cevap verir ki; gayr-i ihtiyari, "Lâ İlâhe illallah Muhammedün Resulullah" diye bağırarak zorunda kalır... Ziyaretinden naklettiği çok önemli ve dikkat çekici bir hatıra daha var; o da, Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin İzmir için yaptığı bir tespit... Bu tespitin benzer ifadelerle Bediüzzaman tarafından Mustafa Birlik'e de söylendiğini, daha evvel Birlik ağabeyden dinlemiş ve bu kitabın birinci cildinde neşretmişim. Mehmet Uslu, üç kere Üstad Hazretlerine ziyarette bulunmuş, elini öpmüş ve duasını almıştır...

Nur Camiasında İzmir'in tanınmış siması Mustafa Birlik, Mehmet Uslu'nun eniştesi ve dayısının oğludur. İkisi de 1954 senesinde tanışmışlar Nurları. Onların, Kadifekale'deki meşhur Patlıcancı Yokuşunun sonunda bulunan üç katlı evleri, İzmir'in ilk hizmet merkezlerinden birisidir. Acizane benim de ilk defa 1968 senesinde Risale-i Nur dersine gittiğim ev burasıdır. Birlik ve Uslu, şehrin en merkezi yerlerinde alüminyum mutfak eşyaları imalatı ve züccaciye toptancılığı yapmışlardır. Nur kervanının çilekeş hadim ve hameleleri olan Birlik ve Uslu ağabeylerin evleri ve dükkanları neredeyse her hafta polis tarafından aranmış ve kendileri de rekor seviyede takibata uğramışlardır... Çok sıkıntı çekmiştir onlar... Yanlış anlaşılmasın, Onlarda aranan silah veya uyuşturucu değil, kitaptır; sadece kitap... 12 Mart 1971 Muhtırasında, İzmir'de başlatılan büyük nurculuk davasında, savcı, Mustafa Birlik'i içeri almış, fakat her taşın altından çıktığı halde, Mehmet Uslu'yu bir türlü hapse atamamıştır. Bunun da basit bir hikayesi var...

Hatıralarını aldığımızda 80 yaşında olan Mehmet Uslu ağabey rahatsızdı, sağlık problemleri var... Aziz Ergener ağabey ile beraber, Kemeraltı Çarşısında kiraya verdiği bir dükkânda kaydettiğimiz sohbetimizin sonunda: "Ömer kardeş rahatsızlığım dolayısıyla bu kadar anlatabildim, daha çok şeyler var aslında, artık kusura bakma" dedi. Hatıralarını metin haline getirdikten sonra kendisine tashih ettirdim. Mehmet ağabeye Allah'tan acil şifalar niyaz ediyoruz. 30 Mart 2013 tarihinde vefat etti.

### **Mehmet Uslu Anlatıyor:**

1929 İzmir doğumluyum. Büyüklerim Konya Beyşehir'den hicret etmişler İzmir'e. Mustafa Birlik benim eniştem ve dayımın oğlu olur. Anafartalar Caddesinde, alüminyum mutfak eşyaları üzerine perakendeci dükkanımız vardı. 1973 senesinde Kemeraltı'ndaki Leblebici Hanına geçtik. Orada, "Uslu" markasıyla alüminyum tencere, kaşık, kepçe,

kevgir gibi mutfak eşyaları imalatı ve toptancılık yaptık. Alüminyum, çelik malzemeye dönünce biz de imalatı terk edip toptan züccaciye ticareti yapmaya başladık. Şimdi emekli olarak kiralarla geçimimi temin ediyorum. Patlıcancı yokuşundaki evde Mustafa Birlik üçüncü katta, ben ikinci katta oturdum. En alt kat ise imalathanemizdi. İmalatı daha sonra Karabağlar'a taşıdık.

### **RİSALE-İ NUR'U 1954 SENESİNDE AHMED FEYZİ AĞABEYDEN DİNLEDİM**

Risale-i Nur'u 1954 senesinde Ahmed Feyzi Kul ağabeyden dinledim ben ilk defa. Bir topluluk içindeyken Ahmed Feyzi ağabey de oraya geldi. Risale-i Nur'dan ve Bediüzzaman'dan mevzu açıldı; Ahmed Feyzi ağabey anlatmaya başlayınca biz merakla dinledik. Neticede Ahmed Feyzi ağabeyle ahbab olduk ve Risale-i Nur'u okumaya başladık. Aslında ben daha evvel risaleleri duymuştum, fakat karşıydım... Yani hapse atılacağız, genciz, yeni evlenmişiz falan diye... O zaman nurcuyum demek meseleydi, hemen içeri alıyorlardı... Ahmed Feyzi Kul ağabeyle tanışınca, O, meseleri iyice anlattı ve kanaatim değişti...

O zamanlarda kitap olarak Risale yoktu, teksir olarak vardı. Bizden daha eski Abdurrahman Cerrahoğlu ağabeyin İzmir Anafartalar Caddesinde bir kırtasiye dükkanı vardı. O getiriyordu Risaleleri İzmir'e. Anafartalar'da Hatuniye Camisinin orada dükkan komşumuzdu zaten. Abdurrahman Cerrahoğlu Üstad'ın eski talebelerindendi. Bir de Necati Bey vardı Başgedikli (Astsubay Başçavuş), teksir işlerine daha çok o bakıyordu. Fakat o zamanlarda hizmet kolay olmuyordu. Emniyet, Abdurrahman ağabeyin dükkanında hemen her hafta arama yapıyordu. Abdurrahman ağabey kırtasiyeyi daha sonra Mustafa'ya (Birlik) devretti, kendisi biraz geri çekildi. Risaleleri Mustafa Birlik temin etmeye başladı.

İzmir'de bundan başka; Çuvalcı Hacı Bekir (Akgün) Efendi vardı. İki üç tane de hava başgediklisi vardı; Necati Bey, Mehmet Akif usanmaz, Ali Demirel gibi... Hizmet bunlarla başladı İzmir'de. Her hafta birimizin evinde ders yapılırdı. 1954'lerde İzmir'de bütün cemaat iki elin parmakları kadar ya vardı ya yoktu; 10 kişiyi geçmez. Mustafa Birlik de benden birkaç ay evvel tanımıştır Risale-i Nur'u.

### **KAFİRLİK, GAVURLUK İZMİR'DEN GİRDİ İNŞALLAH ORADAN ÇIKAR GİDER**

Ahmed Feyzi ağabeyle tanışıp, Üstad'ı, ondan dinledikten sonra; "ben bu zatı görmem lazım, ziyaretine gideceğim" dedim. Çünkü benim Üstad Hazretleri hakkında hala bazı şüphelerim vardı. Bu kadar talebeye nasıl bakıyor, geliri nerden, nasıl geçiniyor, hediye de kabul etmiyor, ne yer, ne içer diye aklıma takılıyordu; tereddütlerim vardı... Onun için gidip kendisini bir göreceğim dedim.

İlk ziyaretim bu hislerle 1954 senesinde Isparta'da oldu. Biz giderken Ahmed Feyzi ağabeyden mektup götürmüştük. Muzaffer Arslan, benim rahmetli biraderim Abdülkadir Uslu ve ben, üçümüz beraber gittik. Isparta'da bir gece Nuri Benli'nin Otelinde kaldık. Nuri Benli bize; "önce Hüsrev ağabeye gidin" dedi ve yanımıza bir adam verdi. Fakat biz daha kestirme olsun diye Üstad'a gittik evvela, şimdi müze olan evde kalıyordu Üstad. Yalnız zili çok çaldığımız halde açmadılar bize kapıyı. Mecbur olduk Hüsrev ağabeyin evine gitmeye. Hüsrev ağabey 2,5 saat ders yaptı bize. Bizim Kadir'de biraz müskirat kullanma vardı ki; bize üzümle başladı, üzümle bitirdi 2,5 saatlik dersini. Üzümün faydalarını; üzümünden şarap, sirke yapıldığından falan bahsetti... O zaman daha yazıcılık meselesi yoktu.

Hüsrev ağabeye bir kutu şeker hediye götürmüştüm, Üstad Hazretlerine de iki kilo bal götürmüştüm. "Alıyorlar mı, almıyorlar mı?" diye de kalbimden geçiyordu. Maksadım biraz böyleydi. Yalnız Hüsrev ağabeye aldığım şekeri vermeyi unuttuk, çıktık oradan, aklımıza geldi ama artık dönmedik geriye.

Zübeyir ağabey karşıladı bizi. Paketleri görünce, "ne bunlar?" dedi. "Hediye getirdim" dedim. "Üstad Kabul etmiyor" dedi. Hatta alırsın almazsın diye de biraz iş uzadı. Ama netice olarak almadı. Biz dedik ki: "Kapının arkasına koyalım, giderken alalım. Yalnız bunu Üstad Hazretlerine söyleyeceksin" diye şart koştuk. O da, "peki söyleriz" dedi. Bir

müddet talebelerin odasında durduktan sonra Üstad Hazretleri gelsinler diye haber gönderdi.

Üstad Hazretlerinin odasına girdik. Üzerinde beyaz patiskadan yapılmış cüppesi vardı. Kolları gayet genişti. Odada demir karyolası ve yerde bir hasır vardı. Selam verdik, elini öptük, hasırın üzerine sıralanıp oturduk. "Nerden geldiniz?" dedi. İzmir'den deyince: "Maşallah, çok iyi, ben İzmir'e gelecektim, madem siz İzmir'den geliyorsunuz benim gelmeme ihtiyaç kalmadı" dedi<sup>1</sup>. Biz tereddütlü bakınca: "Kafirlik, gavurluk İzmir'den girdi; madem siz geldiniz inşallah oradan çıkar gider" dedi. Biz Üstad Hazretlerinin konuşmasını tam anlayamıyorduk. Bir şeyler daha anlattı. Sonra: "Esselamü aleyküm kardeşim!" dedi. Bu gidebilirsiniz demekmiş meğer. Ama biz, Üstad "Esselamü aleyküm kardeşim!" dedikçe daha rahat oturuyorduk. Temel yok ki bizde. Biz sanıyoruz ki; Üstad, daha iyi oturun diyor bize. Biz de iyice yerleşiyorduk yerimize. Zübeyir ağabey bize işaret etti ama biz yine kalkamadık.

### **KÜÇÜCÜK KREM KUTUSUNDAN NE KADAR PARA ÇIKTI**

Zübeyir ağabey tekrar işaret edince kalktık; Üstad Hazretlerinin elini öptük, ayrılacağımız sırada Zübeyir ağabeye: "Ağabey sen bana söz verdin, hediyeleri Üstad Hazretlerine söyle" dedim. Zübeyir ağabey: "Üstadım, bu kardeşimiz bir hediye getirmiş, ben almadım, kapıda çok münazara ettik, kapının arkasına koyduk. Bunu size söylememi istiyor. Bilmiyormuş bizim hediye almadığımızı" dedi. Üstad: "Benim zekatımı alır mı sor bakalım" dedi. "Alırım" dedim. "Kaç okka bunlar, kaçta aldınız" dedi. Ben de: "Bir okka şeker var, 75 kuruşa aldım. İki kilo da bal var, onları da 75'şer kuruştan aldım okkasını" dedim.

Üstad Hazretleri Zübeyir ağabeyden para kutusunu istedi. Küçük bir krem kutusu geldi, kalınlığı bir parmak yok yani. Zübeyir ağabey kapağını açtı ve Üstad Hazretlerine verdi. Üstad Hazretleri zaten geniş olan cüppesinin kollarını iyice sıvadı, krem kutusunu aldı, "Bismillah!" deyip avucuna döktü. Oradan, önce sekiz kişiye tayin bedeli olarak talebelere verilmesi için Zübeyir ağabeye verdi. Ondan sonra da bana dokuz tane sarı 25 kuruşluk verdi. Avucunda kalan parayı da tekrar krem kutusuna döktü. Kutunun kapağı kapanmadı. Ben bunları dikkatle izliyordum; kendi kendime düşündüm: "Bu kutu alsa alsa bu paralardan üç-beş tane alır, haydi on tane alsın. Sekiz tane Zübeyir ağabeye, dokuz tane de bana verdi. Paralar arttı, şimdi de kutunun kapağı kapanmıyor. Artık kendimi tutamadım bağıra bağıra; "Lâ İlâhe illallah Muhammedün Resulullah" dedim. Üstad hiçbir şey demedi... Bunları bana gösteriyordu Üstad. Bunları ben gözlerimle böyle gördüm. Hani şüphelerim vardı ya... "Bak gör bu paralar nereden geliyor gör" diyordu bana.<sup>2</sup> Çıkarken ben tekrar döndüm elini öptüm, tekrar döndüm bir kere daha öptüm, bir daha döndüm ellerini öptüm. Geri geri çekilip çıktım... Üstad'ı tanır tanımaz ilk ziyaretim böyle olmuştu. Bütün şüphelerime Üstad Hazretleri böyle cevap vermişti...

Üstad Hazretlerine ikinci ziyaretim Emirdağ'ında oldu. Birinciden birkaç sene sonra 1956'larda olabilir. Halıcı Hüseyin (Çağdır) efendi, Mustafa Birlik, Otelci Mehmet Metin olmak üzere dokuz kişi gittik. Çalışkan'ların dükkanına indik önce, minibüsle gittik biz. Mehmet Çalışkan ağabey bir arkadaşla Üstad Hazretlerine haber gönderdi. Cevap geldi: "Üstad Hazretleri rahatsız, bir kişi aranızdan gelsin." Aramızda istişare ettik Mustafa Birlik" gitsin diye karar verdik. Mustafa Birlik gitti; daha oraya vardı veya varmadı,

<sup>1</sup> Bediüzzaman Hazretlerinin buna benzer bir tespitini Mustafa Birlik ağabeyden de kaydetmiştim. Şöyle diyor Bediüzzaman: "Kardeşim! İzmir benim nazarımda mühimdir. Çünkü İzmir, Ortadoğu'da ve Balkanlar'da masonların merkezidir. İzmir ticarî bir merkez olarak Anadolu'ya ahlâkı yayan bir yerdir. Eğer orada Ahmet Feysi ve sizler olmasaydınız, benim gelmem lâzımdı oraya."

<sup>2</sup> Mehmet Uslu'nun aldığı fiili cevap, Risale-i Nur'da sözlü olarak da çok yerlerde geçmektedir. Mesela: "Bu beş seneki nefyimde, çok dostlar bana hediyelerini kabul ettirmek için çok çalıştılar, kabul etmedim. "Öyle ise nasıl idare edersin?" denilse, derim: Bereket ve ikram-ı İlahî ile yaşıyorum. Nefsim çendan her hakarete, her ihanete müstehak ise de; fakat Kur'an hizmetinin kerameti olarak, erzak hususunda ikram-ı İlahî olan berekete mazhar oluyorum." (Mektubat 66)

arkadaşlar sızlanmaya başladı: "Biz buraya kadar geldik, Üstad Hazretlerini görmeden mi gideceğiz" diye söylenmeye başladılar. İkinci bir haber geldi; "hepsi gelsin" diye. Vardık Üstad'a, elini öptük. Üstadın konuşması yine aynı şekilde hoş geldiniz, kimsiniz, nereden geliyorsunuz şeklinde oldu. Bir gece kaldık Emirdağ'ında biz. Üstad'a bir köfte gelmiş; bizim için, "bunlar doymaz, bunu da verin" diye göndermişti bize. Muhtemelen sahurda olacak, çünkü Ramazan ayındaydık.

Üçüncü ziyaretim ise yine Isparta'da oldu. 1959 senesinde ben Beyşehir'e gidiyordum. Giderken Üstad'a uğradım. Üstad Hazretleri faytonla gezmeye gidecekmiş. Merdivenlerden inerken ben de oraya vardım. Benim için, "kardeşimiz beklesin, geleceğim ben" demiş. Ben yukarı çıktım ağabeylerle oturduk konuştuk. Zübeyir, Sungur ağabeyler vardı. Bayram ağabey Üstadla beraber gitti. Bir saat sürmedi Üstad hazretleri geldi elini öptüm, beş dakika kadar kaldım yanında. Aynı manada hal hatır sordu. Bir şey konuşmadan ayaküstü gibi oldu bu son ziyaretim.

Üstad Hazretleri vefat etmeden evvel Ankara'da Tarihçe-i Hayat mahkemesi vardı. Biz kalabalık olsun diye bu mahkemeye de gittik. Av. Bekir Berk ve Av. Necdet Doğanata da vardı. Üstad Hazretleri de gelecek dendi ama Ankara'ya sokmamışlar o zaman.

Üstad Hazretlerinin cenazesine ben gidemedim. Mustafa Birlik, Halıcı Hüseyin, dört kişi bir taksi tutarak gittiler İzmir namına.

### **SAVCI NURETTİN SOYER ÇOK MENFİ BİR ADAMDİ**

Birkaç haftada bir polisler gelip depomu, dükkanımı arıyorlardı. Ama ben hep tedbirliydim. Depomda Risaleler devamlı olduğu halde bulamazlardı. Mesela dükkanımda en alta çay bardağı kolisini, onun üstüne kitap kolisini, en üste de tekrar çay bardağı kolisini koyardım. Her zaman tedbirliydim. Polis bulamazdı kitapları.

12 Mart 1971 ihtilalinden birkaç gün sonra bir Pazar günü; biz ve Mustafa Birlik beraberce Buca Kuruçeşme taraflarına bir gezintiye gitmiştik. Çoluk çocuk hep beraber... Kır havası olsun diye... Öğleden sonra gitmiştik... Çocuklar biraz oynadı, bir kahvaltı yaptık, ikindiden sonra döndük geldik eve...

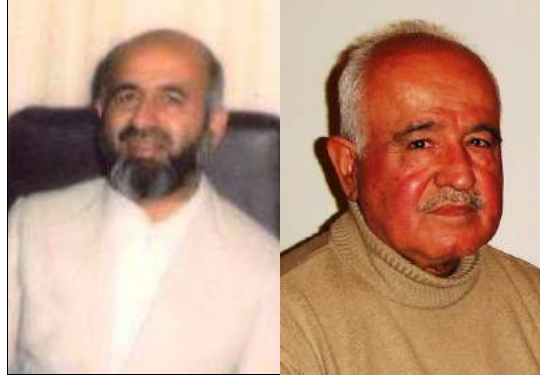
Benim kız çocuğu: "Baba polisler geldi" dedi. "Mustafa Birlik nerde?" dediler. "Yukarda, üst katta" dedi bizimkiler. Onlar Yukarıda arama yaparken Avukat Gültekin Sarıgül de gelmez mi. Hemen sus işareti yaptık "ev aranıyor" deyip Gültekin Bey'i içeri aldık. Ben küçük kızımı gönderdim üst kata, "bak bakalım kızım ne yapıyorlar" diye. Kız geldi: "Baba yorganların arasını bile arıyorlar" dedi. Ben, "hadi kaçalım yoksa şimdi sıra bize gelecek" dedim.

Benim kapımda jipim vardı. Gültekin Bey'le bindik cipe; marşa basmadan yokuş aşağı saldı. Ses duyulmadan benim dükkana gittik. Dükkanda kitaplar vardı, onları kaldıralım diye gittik. Günlerden Pazar. Gerekli tedbirleri aldıktan sonra tekrar eve döndük. Bizden az evvel Mustafa Birlik'i alıp gitmişler. Giderken beni sormuşlar. "Evde yok" deyince gitmişler. Biz firar etmemizle kurtulduk. Onlar altı ay yattılar.

Beni Mustafa Birlik'in kardeşi zannetmişler, Mehmet Birlik diye yazmışlar. Savcı Nurettin Soyer vardı, çok menfi bir adam. Nurcuyum diyeni çeri atıyordu. Savcı, "hangi taşı kaldırırsam bu ikisi var, fakat alamıyorum içeriye" demiş. Bu isim karışıklığından dolayı Yusuf ve ben gitmedik mahkemeye, bizi tespit edemediler. Hatta içeri girenlere yemek götürdük biz. 28 numara en büyük sefertasını ilk defa ben icad etmişim. İlk imalatı bana aittir. Askılı olarak yaptım, çok büyüktü, zor götürürdük onları.



**Patlıcanı Yokuşunun sonunda bulunan bu ev, İzmir'in ilk hizmet merkezlerinden birisidir. Bugün boş duran evin üst katında Mustafa Birlik, orta katında Mehmet Uslu oturmuştur. Zemin kat, "Uslu" marka alüminyum mutfak eşyalarının ilk imalathanesiydi.**



(1936 - 1984)

(1942 - 2019)

## OSMAN VE ORHAN KARA

Osman Kara Hoca efendiyi Nurları yeni tanıdığım 1968 yıllarında İzmir'de birkaç kere görmüş fakat bir hasbıhal yapamamıştık. Diyanet camiasında faal bir nur talebesiydi. En çok Karşıyaka Müftülüğü sırasında ve 1971 senesindeki İzmir Sıkıyönetim Mahkemesinden hatırlarım. 40 sene sonra, 40 yıllık eğitimci Kardeşi Orhan Kara anlattı bize onu... Aslında Orhan Kara'nın da adı Osman imiş. Bunu bir hikayesi var...

Osman Kara 1936 yılında, Denizli'nin Çal ilçesinin Bekilli Nahiyesinde doğmuştur. Berber olarak hayata başlar, vaiz ve müftü olarak hizmetlere devam eder ve 1984'de ebedi aleme hicret eder. Ege Bölgesinde çok hizmetleri vardır. Isparta İmam Hatip Okulunda okurken Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin yakın komşusu olmuş ve Bediüzzaman'la çok defa görüşmüş, duasını almıştır.

Bu hatıralar bir cihette Osman Kara'nın, bir cihette de kardeşi Orhan Kara'nın hizmet serüvenini anlatır... İkisini birbirinden ayırmak mümkün olmadı... Etle tırnak gibiler... Orhan Kara çok tecrübeli bir eğitimci. Tıpkı ağabeyi gibi Isparta İmam Hatip Okulu mezunudur. Isparta'da; Osman Kara, Suat Alkan ve Orhan Kara üç kişi beraber, Bediüzzaman Hazretlerinin kaldığı, -bugün müze olan- dersaneye çok yakın bir evde kalmışlar. Üstadın odasının ışığını geceleri görürdük diyor Orhan Kara... Tarihçe-i hayatta resmi bulunan Tugay Camiinin temel atma merasiminde en önde bulunan Orhan Kara'nın orada çok ilginç bir hatırası var...

Orhan Kara, İzmir'de çok hizmetleri bulunan, Otelci Mehmet Metin ağabey diye maruf ağabeyimizin damadıdır. Evinde ziyaret ettiğimiz yılların eğitimcisi Orhan Kara, bir bilirkişi vukufiyetiyle, şimdiki genç nesil için bir tespitte bulundu. Şöyle dedi tecrübeli öğretmen ve okul müdürü Orhan Kara: "Risale-i Nur en çok iman üzerinde duruyor... Risale-i Nur çok büyük hizmetler görüyor... Bu kitapların okullarda okutulması lazım... Bu günkü gençlerin bu hakikatlere çok ama çok ihtiyaçları var... Risale okuyan bir gençle okumayan arasındaki fark hemen görülüyor zaten... Bu kitapların kıymetinin, değerinin bilinmesi lazım... Şimdi Türkiye ve Dünyada gittikçe yayılması çok memnuniyet verici... Vatanını, milletini seven herkes, Risale-i Nur okumalı ve okutmalı..."

Hatıralarını kendisine tashih ettirdim.

### ORHAN KARA ANLATIYOR

Denizli'nin Çal İlçesinin Bekilli Nahiyesinde 20 Temmuz 1942 yılında doğmuşum. İlkokulu kendi kasabamda bitirdikten sonra, ağabeyim Osman Kara'nın yol göstericiliğinde 1955 yılında Isparta İmam Hatip Okulu'na kaydoldum. O sırada ağabeyim aynı okulun 4. sınıfında okuyordu. Okula sınavla alınıyordu; Ben Kur'anı Kerim'i hiç öğrenmeden gittiğim halde sınavı kazandım ve kaydoldum. O zamanlarda yurtlar, yuvalar yoktu. Talebeler bir ev veya oda tutup beraber kalıyorlardı. Biz de iki odalı bir evde; ben, Ağabeyim Osman Kara ve Suat Alkan beraber kalıyorduk. Ahmet Gümüş ile aynı evde kalmadık ama O, benim sınıf arkadaşımıdır. O hizmette çok faaldi. Ben bazen ona derslerinde yardımcı olurdum. Ahmet Emin Sağbaşı benden sonradır. O senelerde İmam

Hatip Okulu sadece Ankara, Adana, Erzurum, Maraş, Isparta, Konya ve İstanbul'da mevcuttu. Sadece yedi tane... Sonra ben Konya Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdim ve uzun yıllar öğretmenlik ve okul müdürlüğü yaptım.

Hatıralarımın iyi anlaşılabilmesi için, öncelikle Risale-i Nur talebeleri arasında tanınmış bir sima olan ağabeyim Osman Kara'dan bahsetmek istiyorum.

### **AĞABEYİM OSMAN KARA KARŞIYAKA MÜFTÜSÜ OLARAK HATIRLANIR**

Ağabeyim Osman Kara 1936 Bekilli doğumludur. İlkokulu Bekilli'de bitirdikten sonra, eğitim-öğretim henüz tam yaygınlaşmadığından dolayı berberlik mesleğini seçmiş ve Salihli'nin Dereköyü'nde mesleğini icra etmeye başlamıştır.

Aradan iki sene geçmiştir... Sene 1952... Bir gün babam Denizli'den kasabamıza dönerken otobüste beyaz şeritli şapka giymiş iki öğrenci görür.<sup>1</sup> Onlara nerede okuduklarını sorar. Isparta İmam Hatip Okulu'nda okuduklarını söylerler. Babam böyle bir okulu yeni duyduğu için; "bu okul yeni mi açıldı?" diye sorar. Onlar da "evet" derler. Babam kasabaya gelince ilk iş olarak Salihli'de olan ağabeyime acele bir mektup yazar ve mektubu alır almaz hemen köye gelmesini ister.



**Osman Kara ön sağda. Isparta İmam Hatip Okulu talebesi iken.**

#### **Sene 1954. Şapkanın okullarda mecburi olduğu dönem**

Ağabeyim köye gelince, babam yeni açılan okuldan bahseder ve okuyup okumayacağını sorar. Ağabeyim de, "okuyacağım baba" deyince, eline bir miktar para verip, onu, yalnız olarak Isparta'ya gönderir. Ağabeyim okulu bulur ve müdürün odasına girer. Müdüre okuma talebini arz eder. Fakat okullar açılalı iki ay olmuştur. Hem okulların iki aydan beri eğitimde olması, hem de ağabeyimin yaşından dolayı (17) müdür kabul etmez. Ağabeyim bir tavsiye üzerine okul müdürünün dostu olan Ulu Camii İmamı Nureddin Hocayı aracı yapar, yaşını da küçültür, kaydını yaptırır. Okulda matematik öğretmeni olan çok muhterem Hüseyin Tamer'i de kendisine veli yapar. Rahmetli ağabeyim başladığı bir işi ne kadar zor olursa olsun engel tanımadan sonuçlandırır.

Ağabeyim, o sıralarda Üstad'la beraber Isparta'da bulunan Bayram Yüksel ve Mustafa Sungur ağabeylerle bir şekilde tanışıyor. Ben de sonradan ağabeyim vasıtasıyla bu ağabeyleri tanıdım. Yalnız ağabeyim Osman Kara, kendini, benden daha çok Risale-i Nur hizmetlerine vermiştir. Tıpkı aynı okulda okuyan Ahmet Gümüş Kardeş gibi... Hayatı hep nur hizmetleriyle geçmiştir...

Daha İmam Hatip Okulu son sınıfında iken, Isparta Yayla Camiinde akşam ile yatsı arasında Risale-i Nur okuyarak vaaz ederdi. Orada rahmetlinin şöyle tatlı bir hatırası da vardır: "Karanlık Geceleri Nurlu Sabahı" kitabının yazarı, kıymetli ilim adamı, müftü,

<sup>1</sup> Bu talebelerden Ziya Lüleci, sonradan müftülük yaptı; A. Hamdi Yapıcı ise, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliği yapmıştır. O tarihlerde ortaokul ve lise talebelerine tıpkı askerler gibi şapka giymek mecburi idi.

milletvekili Sami Arslan önceden orada vaaz ediyormuş. Bir gün okulda ağabeyime, "sen benim yerimi nasıl alırsın" diye kızıp taşla başını yarar. Ben olayı duyunca teneffüste ağabeyimi buldum. Baktım mendille yüzündeki kanları siliyor... "Ne oldu?" dediğim halde, bana da okul idaresine de hiç bir şey demedi, şikayetçi olmadı. Rahmetli affedici bir özelliğe sahipti... Hayatı boyunca hep böyle Nur hizmetleri içinde bulunmuştur...

Ağabeyim İmam Hatip Okulunu bitirince 1960 ihtilali senesinde yedek subay olarak askerliğini yaptı, geldi. Sonra iki seneliğine Mısır'ın El Ezher Üniversitesi'ne Arapça ve ilim tahsili için gitti. Salih Özcan ağabey göndermişti onu. Okulu bitirmedi ama Arapçayı pratik olarak kullanmayı öğrenip geldi. Sonra İzmir Merkez Vaizi olarak göreve başladı. Sene 1964 olabilir. Hisar ve Kemeraltı Camilerinde vaaz ederdi. O zaman Celal Yıldırım İzmir Müftüsü idi. Celal Bey bir gün bana; "ağabeyin keskin konuşuyor" demişti. Hakikaten ağabeyim bilhassa dini konularda tavizsizdi... 1968 veya 69 senesinde Karşıyaka Müftülüğüne atandı. Bir sebepten dolayı ağabeyim Osman Kara, nur camiasında daha çok Karşıyaka Müftüsü olarak hatırlanır hep...

12 Mart 1971 muhtırasından sonra Karşıyaka'da yapılan bir ev dersine polis baskın yapmış ve 1971 İzmir Sıkıyönetim Mahkemesinde büyük bir nurculuk davası başlamıştı.

Ağabeyim ve Av. Bekir Berk de içeri alınmıştı. Ben o sırada askerdim. Ağabeyimle telefonla görüştüm. Bana: "Resmi elbiseyle gel" dedi. Ben de resmî elbiseyle Narlıdere'ye ziyarete gittim, görüştük. Zaman zaman gelirdim mahkemeye, Bekir ağabeyin müdafaalarında çok bulundum. O çok muhteşem konuşuyordu. Ağabeyim dört ay hapis yattıktan sonra çıktı. Sonra Turgutlu Merkez Vaizliği ve Milas Merkez Vaizliği görevlerini yaptı. Daha sonra Aydın Vakıflar Bölge Müdürü oldu.

Ağabeyim Osman Kara 1976'da Aydın'da hastalanıyor ve ani bir felç geçiriyor. Sekiz sene daha yaşadı. 7 Eylül 1984 senesinde vefat etti. Mezarı İzmir Karabağlar kabristanındadır. Ağabeyim sert, celâlli ve kararlı bir insandı. İnsanlar ona saygı duyar fakat çekinirlerdi. Kendisinin şahsî işleri olsa bile, önce hizmetin işlerini görürdü... Allah rahmet etsin...

### **BİR EVDE İKİ OSMAN KARA; AĞABEYİM VE BEN**

Benim adım da Osman kara idi, ağabeyimin de... Bu şöyle oluyor: Babam rahmetli pek okumuş bir insan değildi. Ben dünyaya gelince muhtara diyor ki: "Benim yeni bir çocuğum oldu, kazaya gittiğinde onu yazdırıver sen" diyor. O da gidiyor ama neydi bunun adı diye tereddüt ediyor. Sonunda Osman'dı galiba deyip yazdırıyor. Babam da, hadi yahu oluversin deyince benim ve ağabeyimin adı 1967 senesine yani 25 yaşıma kadar Osman olarak kaldı. Çorum'da öğretmenlik yaparken mahkemeye başvurup değiştirdim. Benim bütün diplomalarım da adım Osman Kara diye geçer. Yalnız bana evde Orhan derlerdi. Bununla ilgili ağabeyimle çok hatıralarımız vardır. Çok da faydasını gördüm. Mesela:

Sene 1963... Ben Konya Yüksek İslam Enstitüsünde okurken; faal bir Nur Talebesi olan Binbaşı Hayri Tanju Bey ile eniştem İsmail Hakkı Özer bizim Bekilli'ye geliyorlar. Babam bunları misafir ediyor... Dersler okunuyor... Fakat derse gelen bazı menfi insanlar şikayet ediyorlar bunları. '60 İhtilalin ateşi de daha sönmemişti. Bu sebeple Konya'ya, bana mahkemededen bir celp geldi; "evinizde Risale-i Nur kitapları bulunmuştur" diye yazıyordu. Okul Müdürümüz hemen beni çağırıp tedbirini al diye haber verdi. Gerekeni yaptık... Sonra isim benzerliğinden istifade ile, benim tahsilimin kesilmemesi için, işi ağabeyimin üzerine havale ettik...

Isparta İmam Hatip Okulunu bitirdikten sonra, Konya Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdim. Muhtelif yerlerde öğretmenlik ve 30 yıl okul müdürlüğü yaptım. En son İzmir Hacı Şakir Eczacıbaşı Orta Okuluna müdür oldum ve bu görevim 20 yıl devam etti. 2006'da emekli oldum. İzmir'in ilk nur talebelerinden Gönen Otelinin sahibi Mehmet Metin kayınpederim, İsmail Hakkı Özer ise eniştemdir.

12 Eylül İhtilalinde Manisa'nın Kırkağaç İlçesinde Okul Müdürlüğü ve Milli Eğitim Müdürlüğü yaptım. Muhterem Hüseyin Tamer'in Isparta İmam Hatipten talebesiyim...



Sonradan, O, Aydın İmam Hatip Okul Müdürü oldu, ben muavinliğini yaptım. O, çok ama çok değerli, sahabe gibi bir insandır... Çok müstesna birisidir... (Bu kıymetli hocamızın hatıraları bu seri kitapların içinde kendi adıyla neşredilmiştir. Ömer Özcan)

### **EVİMİZDEN ÜSTAD'IN EVİ ÇOK RAHAT BİR ŞEKİLDE GÖRÜLÜRDÜ**

1956 senesinin bahar mevsiminin son haftaları içindeyiz... Ben 13, ağabeyim Osman Kara 20 yaşında... Benim Isparta'da ilk senem... Bir gün evimizde öğle yemeğini yemiş ağabeyimle beraber okula dönüyorduk. İlerden Üstad geliyormuş. Ağabeyim bana: "Bak Orhan, Üstad geliyor" dedi. Baktım yalnız başına bir zat bize doğru geliyor, biz de ona doğru gidiyoruz. Muhtemelen Üstad, evine çok yakın olan Bey Camii'nde öğlen namazını kılmış geri dönüyordu. Ben "Üstad" kelimesini ilk defa duyuyordum. Aslında Üstad, Bediüzzaman diye bir zatın varlığından da hiç haberim yoktu, hiç duymamıştım. "Bak tâ ilerde geliyor" dedi. Biz karşılaşıncı ağabeyim, "Esselamü Aleyküm..." diyerek selam verdi. O da iki elini omzuna doğru kaldırarak hafif bir sesle selamı aldı ve evine doğru geçti. Siyah cüppeli, sarıklı, lastik ayakkabılı, genç yürüyüşlü, zayıf, uzun boylu...

Tabi Ege taraflarında biz bu kıyafette bir insan görmediğimiz için biraz tuhafıma gitmişti, o yüzden önce biraz afalladım. Hatta defalarca arkama doğru dönüp dönüp baktım. Neredeyse her adımda geriye doğru baktım. Üstadın evinin dibinde bir traktör römorku vardı, onun gölgesi altında çocuklar oynuyordu. Üstad o çocukların başlarını okşayarak sevdi ve içeri girdi. Benim Üstad'ı ilk görüşüm böyle olmuştu...

Üstad çok sıkı takip altındaydı o zamanlar. Kaldığı eve çok yakın Bey Camii vardır; dört yol ağzında, köşede. Orada Üstadın evini çok rahat gören bir binanın köşe taşı vardır, bir çıkıntı şeklinde. Üstadın evine 25-30 metre mesafede... Orası bizim de devamlı geçtiğimiz yoldu. Bir gün biz ağabeyimle beraber o yoldan geçerken, baktık orada birisi oturmuş, elinde Cumhuriyet Gazetesi var. Ağabeyim: "Orhan bu kim biliyor musun?" dedi bana. "Bilmiyorum" dedim. "Bu sivil polis, Üstadın evine girip çıkanları takip ediyor" dedi. Vaziyet böyle...

Oturduğumuz ev ile Üstadın evi arasında bir bahçe vardır. Ama çok fazla ağacı olmayan bir bahçe... Evimizden üstadın evi çok rahat bir şekilde görülürdü. Yıllar sonra o evin fotoğrafını çektim ben, hala sağlam olarak duruyordu. Gece geç vakte kadar Üstadın ışığı yanardı. Şimdi karyolasının bulunduğu odanın ışığını biz geceleri hep görüyorduk. Üstad devamlı tarassut altında olduğundan ona yaklaşmak, yanına girmek, gitmek mümkün değildi bizler için. Üstadın yanında; Sungur, Bayram ve Tâhirî ağabeyleri çok görüyorduk.

Biz ders çalışmak için Isparta Tren Gar'ının oralardaki bahçelere giderdik. O tarihlerde oralar gül bahçesiydi. Bu şekilde biz hem ders çalışır, hem de piknik yapmış olurduk. Orada iken bazen Eğirdir yolundan tozu dumana katmış bir araba gelir; biz hemen yola iner, bu mutlaka Üstad'dır diye koşar selamlaşırız. Üstad arabayı durdurmaz ama mutlaka eliyle selam verirdi bize. Böyle çok olmuştu... Yalnız bazen de Tugay Komutanı olurdu geçen, aynı arabadan onda da vardı.

### **TUGAY CAMİİNİN TEMEL ATMA MERASİMİNDE EN ÖNDEYDİM**

12 Nisan 1957 Isparta Tugay Camiinin temel atma merasiminde Üstad'ı bir kere daha gördüm ben. Cemse'leri hazırlamış askerler, gitmek isteyen halkı götürüyorlardı. Biz de birkaç arkadaş gittik. O zaman genciz ya daha, biraz da arabaya binme hevesiyle gittik biz. Yoksa Üstad'ın geleceğinden haberimiz yoktu. Ağabeyim de gitmiş, ama benim sonradan haberim oldu ondan. Kalabalık bir yerdi. Ben temelin atılacağı yere, en öne iyice yanaşım. Sonra baktık Üstad geldi. Isparta Müftüsü Mehmet Soyman, subaylar, İmam Hatip talebeleri ve halk; çok kalabalık vardı. Ben merasim anında tam üstadın karşısındaydım. Tarihçe-i Hayattaki fotoğrafı çekenle aynı cephede yan yana... Hatta Tarihçe-i Hayattaki resimde, Üstadın hemen yanında, en önde ayakta duran, talebe şapkallı Antalyalı Hayri Çalık ağabeyimin sınıf arkadaşıydı.

Orada Üstada dua yaptırıldılar. Üstad hafi olarak dua etti, ne dediğini duyamadık. Arkasından sesli olarak Müftü dua yaptı.

Harcı koymadan evvel beyaz bir kağıt getirdiler. Önce Üstad'a bir imza attırdılar. bir mühür veya parmak bastırmış da olabilirler, tam anlayamadım. Sonra aynı kağıda, Isparta Müftüsüne ve subaylardan bazılarına da imza attırdılar. Daha sonra kağıdı rule yapıp, bir şişenin içerisine koydular ve şişenin ağzını kapatarak caminin temelina attılar. Ben bunu; bu mübarek iş büyük insanların imzasıyla, duasıyla oldu manasında düşündüm.<sup>2</sup> Kâğıtta bir şey yazılıymıydı onu göremedim. Şişeyi temele attıktan sonra, ilk harcı Üstad'a koydurdular. Dediğim gibi rahmetlik ağabeyim de oradaymış. O Üstadın Tugay'a girişini görmüş. Orada merasim kıtasının komutanı olan yüzbaşı, askerlere selam durdurmuş. "Dikkat, hazır ol, selam dur!" diye komut vermiş. Bunu bana ağabeyim anlatmıştı.



Isparta Tugay Camiinin 12 Nisan 1957 tarihinde temel atma merasimini gösteren fotoğrafın tamamı.

Tarihçe-i Hayatta, Üstad Hazretlerinin solunda bulunan Zübeyir ağabeyden itibaren fotoğrafın sol kısmı tamamen kesilerek basılmıştır. Bu fotoğrafın aslı Bayram Yüksel Ağabey tarafından Ömer Özcan'a verilmiştir. Ömer Özcan'ın, fotoğrafın niçin yarısının basıldığı sorusuna Bayram Ağabey; "Zübeyir ağabeyin yanında bulunan yüzü kazınmış münafık bir zatın fotoğrafta görünmemesi için..." şeklinde cevap vermiştir.

### ÜSTAD HAZRETLERİNİ ZİYARETİMDE İYİCE BAKTIM

1959 senesinde rahmetli ağabeyim Osman Kara lise sonda, ben orta sondayım. Her halde kasım ayıydı. Bir gün ağabeyim acele eve geldi; "Orhan hemen çabuk ol, Üstad'a gideceğiz. Ben bayram ağabeyle görüştüm, yanında polis yokmuş, hemen hazırlan" dedi. Yanımıza Suat Alkan'ı da alarak üçümüz beraber gittik Üstad'a. Yanında Zübeyir, Sungur ve Tâhirî ağabeyler vardı.

<sup>2</sup> Orhan Kara Bey'e, ısrarla bu hadiseyi iyi hatırlamasını ve eksiksiz anlatmasını rica ettim... Yeni bir bid'a icat etmeyelim diye hatırlattım... Kendisi de ilim ehl-i olan hocamız, defalarca ve ısrarla olayı çok iyi gördüğünü ve çok iyi hatırladığı beyan etmiştir. Ömer Özcan

Üstad karyolasında oturmuş, arkasını yastıklara dayamış vaziyetteydi... Selam verip içeriye girdik, elini öptük... Ben iyice yakından göreyim diye karyolanın ta dibine oturdum. Bizi talebeliğe kabül ettiğini ve dua ettiğini söyledi. Yalnız konuşması çok sessiz ve şive farkı olduğundan anlaşılamiyordu. 20 dakika kadar kaldık yanında. Ağabeyim daha büyük olduğu için o muhatap oluyordu. Odası çok çok mütevaziydi... Sadece birkaç tane yer minderi vardı. Üstadın ve ağabeylerin elinde kitaplar vardı. Bayram ağabey okudu ondan; diğer ağabeylerde de aynı kitap olduğundan, Üstad da, onlar da takip ettiler. Ben kitap okunurken hem Üstadı hem de etrafı iyice inceledim. Üstad yüzüne bakıldığında rahatsız olurmuş, ama bana bir şey demedi. Belki de küçük olduğumdan rahatsız olmadı. Üstad'ın saçı kınalıydı, sarığının altından çıkıyordu. Teni çok beyazdı, zayıftı. Gözleri yeşilimsi maviydi, iriydi. Bakışları yaşlı olmasına rağmen çok keskin ve canlıydı. Parmağında gümüş yüzük vardı. Gözünde yuvarlak tel gözlük vardı. Duvarda bir salkım üzüm ve iki tane nar asılıydı. Ağabeyim müsaade aldı, ayrıldık.

O sıralarda bazı ağabeylerin evlerine ara sıra derslere de gitmiştik biz. Ama çok baskı vardı. Bir tıkırtı duysak polis mi geldi diye tedirgin oluyor, korkuyorduk. Yalnız ağabeyim benden daha çok devam ediyordu hizmetlere.



## **SELAMİ ÖZER**

(1935 - )

Selami ağabey 1935'de Denizli'nin Bekilli kasabasında doğmuştur. 1960'da beri İzmir'de esnafılık yapıyor. Risale-i Nur'u tanıdıktan sonra, kendisinden Osmanlıca öğrendiği Hasan Atıf Egemen ağabeyin tavsiyesiyle Isparta'da bulunan Bediüzzaman hazretlerini ziyaret eder, duasını alır. En önemli hatırası: Üstad Hazretlerinin kendisine ısrarla, "Ben seni daha evvel görmüşüm" demesidir. Halbuki ilk defa gidiyor ziyarete... Sonra Üstad buna bir izahat getiriyor...

Selami Özer ağabey hatıraları anlatırken kendini tutamıyordu, o günlere gittikçe çok duygulandı... Hasan Atıf ağabeye de çok yakın olmuş, İzmir'deki evinde bir sene misafir etmiş O'nu. Atıf ağabeyle ilgili hatıraları konu bütünlüğünü sağlamak için, "Hasan Atıf Egemen" bölümüne alınmıştır.

Selami Özer'de Atıf Egemen ağabeyden epey hatıra kalmış. "Bunların bir kısmını başkasına vermiştim, bunları da sana veriyorum" dedi bana... Bana Atıf ağabeyin tab ettirdiği Cevşen'in matbaa klişelerini ve el yazması bazı risaleleri hatıra olarak hediye etti. Kendisine teşekkür ediyorum. Hatırlarını kendisi tashih etmiştir...

### **Selami Özer Anlatıyor:**

Ben Selami Özer, 1935 senesinde Denizli'nin Çal kazasının Bekilli Nahiyesinde doğdum. Bekilli şimdi ilçe oldu. Babam kalaycılık yapardı. 1957'de askerden döndüm, babam vefat etmişti. Biz kardeşlerimle 1960'da İzmir'e geldik. Seyyar manifatura, sünger yatak, yaylı yatak, çek-yat, baza, koltuk imalatı yapıyoruz. Menderes'te imalathanemiz var...

Babamın adı Mehmet Emin'dir. Çivril'in köylerinde kalaycılık yapardı. Sene 1948 olabilir. Bir gün Çivril'e yakın Sütlaç tren istasyonu taraflarında kalaycılık yaparken birisi bir risale veriyor ve "Homa'da Mehmet Ali Çakıcı var, onu da gör" diyor. O da Süller'e havale ediyor. Süsler, Denizli'nin bir kasabasıdır. Orada Ali Dündar, Mehmet Kara ile tanışıyor. Biz öyle başladık Risale-i Nur hizmetlerine. Mehmet Ali Çakıcı'nın adı Şualar kitabında geçiyor...

Homa'da Nalbant Mehmet Ali ağabeyle babamın beraberliği devam ediyor... Zira biz kömürü Homa'dan temin ediyorduk. Nalbant Mehmet Ali ağabey babama bizim için; "sen bunları Atıf ağabeye gönder, eski yazıyı öğrensinler" demiş. 1952 seneleriydi... Bir akşamüstü Sultanhisar'a gitmek için hazırlandık biz, ama o gün otobüsü kaçırdığımızdan ertesi günü gidebildik. Atıf ağabey: "Ben sizi dün beklemiştim" dedi. Halbuki haberi yoktu geleceğimizden. Biz orada üç ay kadar yazı talim ettik, Risale-i Nur yazdık. Bahçe içinde bulunan bir evde kaldık. O eve biz çıktıktan sonra Sabri Karagöz geldi. Peder, göze batmaması için orada kalay yapıyor; incir, zeytin alıp köye götürüyordu.

Babam bir gün: "Ben kooperatiftten para alacağım" dedi. Atıf ağabey, "alma" dedi. Peder: "Ama hocam ahir zamanda her eve faiz girecek deniyor ya?" dedi. Atıf ağabey:

"Evet öyle bir hadis var, ama bu faiz alın demek değil; öyle dehşetli bir zaman gelecek ki, 'sakın ha!' diye Müslümanları uyarmak içindir" dedi. Peder yine de dinlemedi, o parayı aldı. Sonra oradan yaş üzüm getirdi... O da geç geldi, çürüdü ve zarar etti. Tokadını yedi...

Biz Sultanhisar'da üç ay kadar kaldık. Sonra bize küçük risaleler verdi, bunları yazın" dedi. Biz de vermiş olduğu Küçük Sözler'i yazmaya devam ettik. Bir gün ziyaretine gittiğimizde bize: "Üstad'ı ziyarete gidin" dedi. Ben, babam ve Süller'den Pirim Mehmet üçümüz gittik. 1953 olabilir. Isparta'ya varınca o gece otelde yattık. Sabah dokuz gibi, Üstadın evine gittik, kapıyı çaldık. Kapıya Sungur ağabey çıktı. "Üstad hasta, ziyaretçi kabul etmiyor" dedi. "Ben risale getirmiştım" dedim. "ver" dedi. "Otelde" dedim. "Git getir" dedi. Risaleleri alıp geldim. Bunlar bizim yazdığımız kitaplardı... Yine Sungur abi açtı kapıyı. Hemen torbadan kitapları aldı, torbayı boş olarak geri verdi: "Tarassud ediyorlar, tarassud ediyorlar" dedi. Polisler gözetliyormuş, torbayı onun için verdi herhalde. Biz biraz kapıda bekledik, Sungur ağabey geri döndü. Üstad, "gelsin" demiş.

Üstad'a çıktık. Karyolada oturuyordu, sarıklıydı, elini öptük, "Nerden geldiniz kardaşım?" diye sordu. Konuşması şark şivesiyleydi, pek anlaşılıyordu. Yanındakiler yardımcı oluyorlardı. "Köyümüzü söyledim." "Buraya ne kadar?" dedi. "150 kilometre, otuz saat yürümeyle" dedim. "Babanı yirmi senelik talebe kabul ediyorum" dedi. "O civardaki kardeşlerin tam hatırlarını al, beni ziyarete gelmesinler, dinsizler evham ediyor, Said'in yanına adam geliyor diye evham ediyorlar. Beni ziyarete gelmesinler, Risaleleri okusunlar. Her bir risale bir Said'dir, benimle karşı karşıya görüşüyor demektir" dedi. Sonra bana: "Sen daha evvel gelmiş miydin?" dedi. "Gelmedim Üstadım, ilk defa geliyorum" dedim. Bir daha sordu: "İsmin ne? Sen daha evvel gelmiş miydin?" "Gelmedim Üstadım" dedim. "Ben seni görmüşüm, ben seni görmüşüm" dedi tekrar. Sonra: "Demek ki sen risalelerle fazla meşgul oluyorsun, ondan bana öyle geliyor" dedi. Hakikaten o zamanlarda köyde iş güç yok, biz de devamlı risale yazıyorduk. Üstad bizi fazla oturtmadı, uğurladı. Ben askerliğimi Erzurum Aşkale'de yapmıştım. Askere gidip gelirken Üstad hazretlerine bir iki sefer daha ziyaretim oldu, elini öptüm.. Bunlarda anlatacak fazla bir şey yok. O arada askerliğimin son günlerinde babam vefat etti. Artık hizmetlere yazarak, okuyarak devam ettik, etmeye çalışıyoruz.



(1930 – 2017)

## TARIK AKTEKİN

Tarık Aktekin ağabey 19 Temmuz 1930 Malatya doğumludur. Malatya Sanat Okulundan mezun olduktan sonra, Diyarbakır'da askeriyede, sivil teknisyen olarak çalışmaya başlar. Risale-i Nur'u 1950 senesinde Diyarbakır'da tanır. O sıralarda aynı şehirde Önyüzbaşı Mehmet Kayalar ile tanışır ve onun derslerine aralıksız olarak devam etmeye başlar. Mecburi hizmeti bitip memleketi Malatya'ya döndükten sonra da, Diyarbakır ile alakası artarak devam eder. 1958'de Isparta'da bulunan Bediüzzaman hazretlerini ziyaret eder. Malatya nur hizmetlerinin ilklerindedir.

Tarık Aktekin'in mühim bir hatırası da, 1960 ihtilalından hemen sonra tertip edilen Sivas Kampıdır. Sivas Kampı: Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun tanınmış ailelerinin fertlerinden; ağa ve şeyh sıfatı taşıyanlarından, 485 kişinin tutuklanarak toplandıkları kamptır. Bu zulümden zamanın tanınmış nur talebeleri de nasibini almıştır. Bunlardan birisi de Tarık Aktekin'dir.

Tarık Aktekin ağabey bugün emekli olarak Yalova'da yaşamaktadır. 28 Mart 2008 tarihli Yalova ziyaretimizde, yarım asırlık dostu, hizmet arkadaşı İrfan Haspolatlı ile beraber karşıladılar bizi. Aralarındaki muhabbet ve tesanüt görülmeye değerdi doğrusu. Tarık ağabey hatıralarını tashih etmiştir.

### **Tarık Aktekin Anlatıyor:**

1930 Malatya doğumluyum. Sanat Okulunun demir bölümünü bitirdikten sonra 1950 tarihinde Diyarbakır'da askeri hava yolları tesislerinde sivil olarak çalışmaya başladım.

Sene 1950... Bir arkadaşım bir gün bana: "Tarık burada muhterem bir zat var. Bir yüzbaşı, seni onunla tanıştırayım" dedi. Aynı anda da Diyarbakır'ın tarihi Ulu Camiinden dışarı çıkıyoruz. Bir de baktık ki, Mehmet Kayalar ağabey... Küçük çocuğu Mahmut'un elinden tutmuş camiden çıkıyor. Hemen yanaştık elini öpmek istedik, vermedi. İşte Kayalar ağabeyle o anda tanışmış olduk. O daha yeni gelmiş Diyarbakır'a. Bir sene kadar olmuş herhalde. Dolayısıyla muhiti pek azdı henüz. Mehmet Kayalar ağabeyle zamanla risaleleri okumaya başladık. Bana ilk okuduğu ders, Beşinci Şua'dır...

1952'de Mehmet Ağabey ordudan ihraç edilmişti (aslında zorunlu olarak emekli edildi). Diyarbakır Ulu Caminin ön tarafında bir kulübesi vardı. Orada bir şeyler satıyordu. Hanefi isminde yaşlı bir zat vardı, onunla beraber yapıyorlardı bu işi...

Diyarbakır askeriyedeki mecburi hizmetimi tamamladıktan sonra, memleketim Malatya'ya döndüm. Devlet Demir Yollarına (DDY) Müracaat ettim ve işe başladım, sonra kısım şefi oldum. Diyarbakır'la irtibatlı olarak, Malatya'da Risale- Nur hizmetlerine başladık...

Malatya'da iken sık sık Diyarbakır'a gider, Mehmet Kayalar ağabeyle görüşür, kendisinden risaleler alır dönerdim. Başka yerlerden de Risale-i Nur gelirdi bana. Ben kitapları Malatya'da dağıtırdım. Dağıtırdım derken, öyle çanta falan taşıyarak değil. Kitapçılara da bırakamazdık. Bunları yapmak o zaman tehlikeliydi. Dikkat çekmesin diye sarıp koltuğumuzun altına sıkıştırıp, camilerde, kahvelerde dağıtırdık. Malatya'da ilk hizmet edenlerdenim.

### **TARİHÇE-İ HAYAT BAZI YERLERDE TOPLATTIRILMIŞTI ÜSTAD BUNU SORDU**

Sene 1958. Bir gün Diyarbakır'a gittim. Kayalar ağabeye: "Ağabey ben Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etmek istiyorum" dedim. "Peki, Üstad Hazretlerinin gönderdiği kitaplarının parası var bende, sen onları da götür" dedi. 700 lira idi herhalde. O zaman eserler basıldıkça üstad hazretleri her birisinden 100'er adet Kayalar ağabeye gönderiyormuş. İşte bu kitapların parasıydı.

Trene bindim önce Ankara gittim. Orada hukuk talebesi Atıf Ural ile görüştüm. Kitapları yeni harflerle tab ediyorlardı. Neredeyse hiç uyumadan çok süratli çalışıyorlardı. Ben sorduğumda: "Üstadın emri var, 'Çabuk tab edin' diyor" dediler. Ardından yine trenle Eskişehir'e gittim. Orada bir nur talebesiyle görüşüp, tekrar trenle Isparta'ya geçtim.

Isparta'da doğru üstadın kaldığı haneye gittim ve kapısını çaldım. Bir talebe kapıyı açtı. "Ben Diyarbakır'dan geliyorum..." deyip kendimi tanıttım. "Üstada soralım" dediler. Üstad: "Diyarbakır'dan mı geliyor, Mehmet Kayalar'ı görmüş mü?" diye sormuş. "Beni o gönderdi buraya" dedim. Girdim içeri. Üstad karyolada yatağının üzerindeydi, başında sarığı vardı. Ellerini öptüm, önünde diz çöktüm. Bana "adımı, memleketimi, Mehmet Kayalar'ı, ailesini ve çocuklarını" sordu. Sonra, "Kardeşim sen nerde çalışıyorsun?" dedi. "Demiryollarında Üstadım" dedim. "Demiryolları amme hizmetidir. Sizin bu hizmetinize bire on daha fazla ecir yazılır" dedi.

Bir de Tarihçe-i Hayat o zaman daha yeni basılmış ve bazı beldelerde toplattırılmıştı. Üstad onu sordu bana. "Diyarbakır'da, Malatya'da, Elazığ'da Tarihçe-i Hayat'a dokunuldu mu?" dedi. "Hayır efendim ilişilmedi" dedim. Üstad Hazretleri bir delikanlı gibi birden dikleşti ve: "Tarihçe-i Hayat Anadolu'da, Avrupa'da, bütün dünyada büyük fütuhatlar yapacaktır" dedi. Sonra, "Kardeşim seni üç gün misafir etmek isterdim. Fakat sen memursun, hemen git. Hatta gece otelde de kalma. Eğer sen erken gelseydin, seni Eğridir'de görecektim" dedi. Huzurlarından ayrıldım.

Malatya'ya döndükten sonra, bizim yol servis memuru Mehmet Çataltaş vardı. Bana: "Senin hakkında bir yazı geldi. Ben de Müdür Mehmet Beye götürdüm" dedi. Mehmet Bey okumuş. Yazıda benim için; "Diyarbakır'a gitti. Mehmet Kayalardan bazı vazifeler alıp, Isparta'ya Said Nursi'nin yanına gitmiştir..." diye yazıyormuş. Mehmet Çataltaş, "Müdür Bey ne yapayım bu yazıyı?" diye sormuş. Müdür: "Tarık Aktekin işini iyi yapan, dürüst, iyi tanıdığımız bir insandır. Koy dosyasına kalsın" demiş ve kapatmış meseleyi.

### **MALATYA'DA NUR HİZMETLERİ ZAHMETLİ GEÇİYORDU**

Evim Malatya Saray Mahallesindeydi. Emniyet Müdürlüğüne 600 metre mesafededir. Çok baskına uğradım. Birini anlatayım:

Sene 1958 veya 1959. Emniyet evime baskın yaptı. Ben asıl büyük kitapları evde üst yerlerde saklıyor, küçük birkaç kitabı görebilecekleri yerlere koyuyordum. Ta ki onları bulduktan sonra diğerlerini aramasınlar.

Hakikaten bu baskında da öyle oldu. O kitaplarla beraber beni de alıp emniyete götürdüler. Bana, "Mehdi nedir? Müçtehid nedir?" gibi sorular sordular. Sonra emniyet şefi beni, kendi müdürüne teslim etti. Müdür beni bodruma indirdi. "Ellerini aç" dedi. jop ile ki jop o zaman daha yeni çıkmıştı, defalarca bir o elime, bir diğer elime, defalarca vurdu, vurdu, vurdu. Çok acıyordu. Çok dövdü beni. Ben o zaman her vuruşunda "Allah-u Ekber! Allah-u Ekber! Allah-u Ekber!" diye bağıriyordum.

Müdür beni bodrumda dövdükten sonra tekrar emniyet şefine bıraktı. Ona: "O aldığınız kitapları geri istiyorum" dedim. Adam hayretle yüzüme baktı: "Allah Allah! Şu adama bak yahu. O kadar dayak yedi hala kitap derdinde" diye mırıldandı. Ama kitapları da verdi.

Eve gittikten sonra, bizim bir komşumuz vardı. Onun oğlu sivil olarak emniyette çalışıyordu. O annesine: "Anne bizim komşu Tarık Bey'i getirdiler, çok dövdüler, ellerine çok vurdular. O ellerini tuzlu suya soksun" demiş... O zaman Saray Mahallesinde oturuyorduk. Hâlbuki ben bu hadiseyi aileme belli etmek istememiştim.

O emniyet müdürü iki gün sonra ailesi ile birlikte faytonla bir caddede gezerken bir sarhoş tarafından feci şekilde dövülüyor. Sarhoşa: "Ben müdürüm..." dedikçe. "Biraz sonra valiym dersin" diye güzelce bir dövmüş, karısının yanında rezil etmiş onu. Şehirde de herkese rezil olmuştu... Biz de o zaman Risale-i Nur'un kerametini görmüş olduk.

Diyarbakır'da Mehmet Kayalar ağabeyin tavassutu ile Risale-i Nurların Camilerde okunması diye bir karar alınmış. Ben de, bir ikinci namazından sonra Malatya Söğütlü Camisinde cemaate: "Beş dakika müsaade edin, size bir şey okuyacağım" dedim. Ve nurlardan bir parça okudum. Tabi bu hali hemen Müftüye şikâyet olarak götürülen olmuş. Beni Müftü Bey çağırıldı. Biz daha evvelden müftü beyle irtibat kurmuştuk. Risaleleri bilir, dost, âlim bir zattır. Üstadı severdi. Bana: "Kardeşim senin hakkında şikâyet var. Sen camilerde Risale okumuşsun?" dedi. "Okudum efendim" dedim. "Madem sen bunları okuyacaksın, ekseri sabah ve yatsı namazlarından sonra oku. Çünkü münafıklar sabah ve yatsı namazlarına gelemezler" dedi bana. Ben de: "Fakat efendim, ikinci namazına köylere de gelenler oluyor, ben onların da duymasını istiyorum" dedim. Müftü: "Peki o zaman sana vesika vereyim, köylere git" dedi. "Ama müftü bey, ben âlim değilim" dedim. "Yahu Risale-i Nurlar var ya... Âlim odur zaten" dedi. Allah rahmet etsin. Şimdi ismini hatırlayamadım, hoş bir adamdı.

### 1960 SİVAS KAMPI<sup>1</sup>

1960 İhtilalında Malatya'da idim. İhtilalin 6. Günü, 1 Haziran 1960. Bizim maaş alma günümüzdü. Baktım bir polis... Sessizce yanıma geldi: "Sizi emniyetten istiyorlar, Emniyet Müdürlüğüne kadar gideceğiz" dedi. "Gelirim, fakat bugün maaş günümüz. Maaşımı alıpta öyle gelsem?" dedim. "Yok canım, mühim bir şey yok. Seni hemen gönderecekler zaten" dedi. "Peki, öyleyse" dedim. Gittik emniyete. O polis hiç sorgu sual yapmadan beni doğru emniyetin bodrumuna götürdü. Bir baktım ki başta Said Çekmegil olmak üzere, Malatya'nın meşhur Müslümanları... Hepsisi orada... "Hoş geldin" dediler. Onlara: "Bana, 'bir sorgu var sonra evine gidersin' demişlerdi" dedim. Gülmeye başladılar. "Bize de öyle demişlerdi" dediler.

Biz emniyetin bodrumunda bir hafta kaldık. Bizim çocuk Mehmet Said küçüktü daha, bize yemek getiriyordu. Bodrumun penceresinden alıyordum yemekleri... Ben o yemekleri yemiyordum. Ailem çok üzülmüş o zaman. Beni onların üzüntüsü çok müteessir

<sup>1</sup> Sivas Kabakyazı'daki bu kamp: 27 Mayıs 1960 ihtilalinden dört gün sonra 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan tutuklanarak buraya getirilen 485 kişiden meydana gelmiştir. Bu topluluğun içinde bölgenin tanınmış ailelerinin fertlerinin yanı sıra ağa ve şeyh sıfatı taşıyanlar da yer alıyordu.

Dokuz aylık kamp hayatından sonra 485 kişiden 55'i memleketin batı bölgelerine sürgüne gönderilmiştir.

Sonradan bu harekâtın vahim bir hata olduğu umumiyetle kabul görmüştür. Bu kampta İstiklal Savaşı'na katkılarından dolayı madalya verilen ailelerin ferdleri de vardı.

Aralık 1960'ta kamptaki 485 kişiden 55'i Antalya, İzmir, Burdur, Muğla, Afyon, Isparta, Manisa, Çorum ve Denizli'ye mecburi iskâna gönderildiler. Bazılarının mahkemeleri sekiz ayrı şehirde görüldü. İddianamelerde harekâtın gerekçesi olarak: "Sosyal birtakım reformları yapabilmek... Ortaçağın Türkiye'de yaşayan düzenini yıkmak... Ağalık ve şeyhlik gibi müesseseleri yok etmek... Vatandaşın sömürülmesine engel olmak..." gibi sebepler yer alıyordu.



ediyordu... Bu sebeple dua ettim: "Yâ Rabbi! Beni uzak beldelere gönder" dedim. Bir hafta sonra, bizi Sivas Kampına göndermek üzere emir gelmiş.



**1960 Sivas Kampında namaz kılan bir grup**

Sivas'a beni ve Said Çekmegil'i Jandarma nezaretinde trenle götürdüler. Sivas Kampı, 5. Er Eğitim Tugayında, askeri garnizon içindeydi. Sac barakalarda kalıyorduk. Tel örgülerle çevrili bahçe de vardı. Bir barakada tahminen 70-80 kişi kalıyorduk. Kampta Türkiye'nin şark beldelerinden toplanmış şeyhler, hocalar, Demokrat Partililer ve nurcular vardı. Diyarbakır'dan Mehmet Kayalar, Erzurum'dan Mehmed Kırkinci Hocam, Mehmet Serçil, Kâmil Sirkeci, Yavuz Telli, Hilmi Ardos; Maraş'tan Mustafa Ramazanoğlu, Malatya'dan biz vardık. Kampta toplam 458 kişi olmuş o zaman.

Kampa ilk vardığımızda bize yatacağımız yeri gösterdiler. Ertesi günü tel örgü ile çevrili bahçeye çıktığımızda bir uçak sesi duyduk. Oradakiler dediler ki: "Bazı mühim şahısları buraya uçakla getiriyorlar." Bakalım kimi getirmişler diye biz de merakla bekliyoruz. Yarım saat sonra bir de baktım ki. Kapının önünde Mehmet Kayalar ağabey. Baktım kapının önünde bir subayla konuşuyor. Meğerse subay onun sınıf arkadaşıymış. Ona Üstadı ve Risale-i Nur'u anlatıyormuş. Kaderin cilvesi, Kayalar ağabeyi benim yanıma getirdiler. "Burada kalacaksın" diye yanımda yer gösterdiler.

Mehmet Kırkinci hoca efendi ile Mehmet Kayalar ağabey, gündüz beraber Risalelerdeki meselelerden mütalaa yaparlardı.

Bir gün orada -sonradan milletvekili olan birisinde radyo vardı- radyodan "Ezan-ı Muhammedi değiştirilecekmiş" diye bir şey duyduk biz. Kayalar Ağabey de duydu bunu. Ben arkasındaydım. Ellerini açtı: "Yâ Rabbi! Eğer Ezan-ı Muhammedinin aslı değişik ise, ben bir daha ailemin yanına gitmem" dedi. Ertesi sabah aynı radyodan bu haberin yalanlandığını duyduk, işmemişler.

Geceleri barakaları kapatılıyorlardı. İçimizde hasta ve yaşlı olanlar da vardı. İdrarını tutamayanlar vardı. Fakat "ne yaparsanız yapın" deyip, kapılar kilitleniyor, bakan olmuyordu bize.

Ben orada altı ay kaldım. İki üç ay kala Kayalar ağabeyi yanımdan aldılar. Ayrı bir hücreye koymuşlar onu. O zaman ki ihtilal hükümetinin işleri bakanı İhsan Kızıloğlu gelmişti. Mehmet Kayalar ağabey ona ayağa kalkmamış. Sonra anlatılar bize. Onun, "Mehmet Kayalar'ı ayrı hücreye alın" talimatı ile ayırmışlar ve ayrı hücreye koymuşlar.

O zaman Allah razı olsun Sivas'ta Nazım Ocak kardeş vardı. O, Kayalar ağabeye ziyarete gelmiş. Ona demiş ki: "Kardeşim beni zehirlediler. Bana bol yoğurt, süt getir."

Sivas Kampında iken aynı radyodan üzüntülü bir haber daha duymuştuk. Bu haber bizleri çok müteessir etti. Çektiğimiz maddi sıkıntılardan daha beter hale getirdi bizi.

Radyo, "Said Nursi'nin kabrinin açılıp, meçhul bir yere götürüldüğü" haberini söylemişti. Çok üzülmüştük...

Altı ay sonra bir emir geldi bizleri bıraktılar. Yalnız 55 kişi; şeyhler, hocalar ve Kayalar ağabey garba sürgün gönderildi. Kayalar ağabey işte o tarihte Çanakkale'ye gitmişti...



**Yalova'da iki ezeli dost Tarık Aktekin ve İrfan Haspolath**